NAGY István aroshári templomfeltő

Honismeret 2004/2. 98.

ány Központi Levéltárának kéziratkatalógusa, I.
alógusai, 13./Catalogi Manuscriptorum, quae in
antur, 13. (Kiadja az) Országos Széchenyi

Főszerkesztő: Horváth Gergely Krisztián.
Kiadja az) Új Mandátum Lap- és Könyvkiadó.

Főszerkesztő: Horváth Gergely Krisztián.
iadja az) Új Mandátum Lap- és Könyvkiadó.

ig. A Selmec-Körmöci Érchegység és a Szepes-
nlékeinek tipográfiája (1972). Közlemények a
ctéből. X. Szerkesztette és sajtó alá rendezte:
m. Miskolc–Rudabánya, 2000. 351 p. 15 térkép

a: Magyar békeszerződések. 1000–1526. (Kiadja
87 p. ill., 11 térkép, 23 színes, 42 fekete–fehér

eumára. Szerkesztette: Bariska István és Söptei
vatala. Kőszeg, 2000. 385 p.

tte: Kollár Tibor. Dél-alföldi évszázadok; 13.
2000. 654 p.

r-Bereg Megyei Levéltárban (1300–1525).
ztette: Érszegi Géza. A szerkesztő munkatársa:
gyei Levéltár Kiadványai. II. Közlemények, 22.

vGkJ:www.natarch.hu/szemle/2... 2004.02.09.

Nagy István, szilágyi
nebrán

Lásd

Szilágyi Nagy István
alatt

A Műemlékek Országos Bi
az 1881: XXXIX. t.c. oltalma a
tartására, műemléki felvételek
delkezésre áll .....

A rendelkezésre álló ös
1./ A visegrádi Salamon-toron
2./ A budai Szent Anna-templo
és monographiájának megirására
(11.840 P.) utólsó részlete...
3./ A műemlék topographia egr
munkálataira.....
4./ A nagyszombati egyetemi t

Nagy István

szobrász

1920–25

Éjmúk 1930. 86 l.

9451.

jobbrafordultan, figyelő állás-
: képben vannak ábrázolva. Öl-
kabát, pantalló és czipő. Fel-

terr.ung.Armee
de-Inf.-Comp.
: Druck von Jos.Mossbeck,Wien.
l: Verlag von Jos.Hohlweg,Wien.--Patent
angemeldet.

etei a papirosnak 21.6:15.9 cm.

1.136-912
-912-62
lelt.7637.

0·62

Nagy István

világi

szobrász

Műcs. kiáll, 1929 tél
Pipics 117 l.

Át. Képt. 70.

vissza

Göndör parókája, szemöldöke és bajusza szőkendője fekete, dolmánya paszomántszegésű,

cm. —

adatok.
I. 18. - 1870: I. 6. - 1871: I. 6. - 1873: I. 26. -

4: IV. 69.

Nagy István,
szobrász

l.
Szilágyi Nagy István
alatt

Nagy István

Darabos János szobrászmüvész

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállítás

szilágyi Nagy István

MDK

Tanulmányfeh, gipsz

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

szilágyi Nagy István MDK

Tanulmányfej, gipsz

Emőke, gipsz

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK

Nagy István szilágyi

Művével résztvett a kiállitason.

KmTars. 1943. marc. - apr. tav. kiall.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

szilágyi Nagy István MDK

Női akt, gipsz

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

szilágyi Nagy István MDK

Fürdő előtt, gipsz

Műcsarnok: 1930/31 jubileumi kiállítás

dzilágyi Nagy István MDK

Olvasó barát, gipsz

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

szilágyi Nagy István szobrász

Férfifej

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

szilágyi Nagy Tstván szobrász

Női fej

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Nagy István,

szilágyi

nobrász

laód

Szilágyi Nagy István

alatt is.

Tér és Forma Ép

Budapest, VI

Tele

Nagy István

festőművész

A Műcsarnok 1943. évi tavaszi kiállításán elnyerte az alábbi egyesület díját.

Új Magyarország

1943. ápr. 13.

(Kiadták a Képzőművészek Egyesületének díjait.)

Nagy István,

szilágyi

szobrász

l.

A Pe Madách

lásd szilágyi

Nagy István

alatt is.

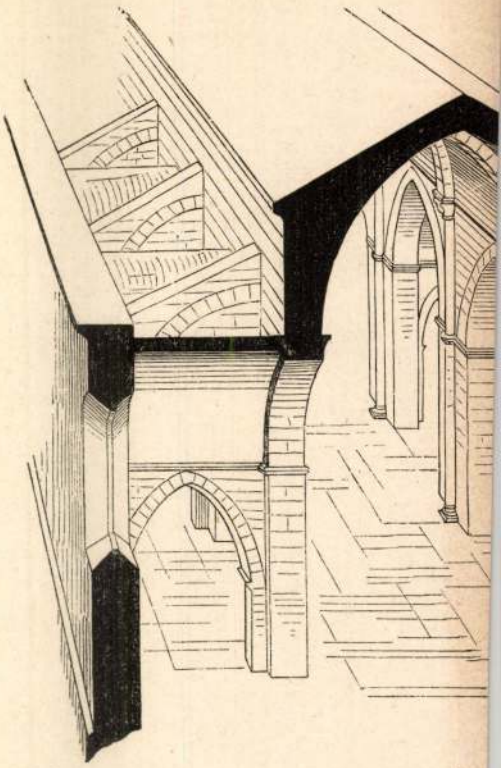

1.

Nagy István

zobrász Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. 134

nem azonos Szilágyi

Nagy István zobrászszal?

Nagy István, szilágyi szobrász, M. Képrőm-Egyes

KMTÁRS müvcsoptok
1931 feb. márc kiáll.,
III. 25, 32
1931. tav. tárl. 147, 164
1932/33. téli kiáll. 562

Nagy István, szilágyi

szobrász. Ybl Miklós tér 3.

Mucsarnok

1930. tav. Kiáll. IV. t. 53.

1930/31. jub. Kiáll. 166, 168.

533.

I
257.

533. Francesco Solimena utánzója.

A mester sz. Noceraban 1657-ben. † Nápolyban 1747-ben.

Madonna.

Tojásdad medaillonban derékon alól van ábrázolva, áll és szembe fordul. Előtte, az asztalon lévő párnán, fejjel balra, fekszik a gyermek Jézus. Feje alatt anyjának jobb keze van, ki őt szoptatja. Mária lefelé néz és baljával emlőjét tartja. Fején sárga kendő van, bő ujjú ruhája rózsaszinű s vállaira vetett palástja kék. A gyermek Jézus meztelen. A háttérben jobbról egy göndör hajú angyal áll és balról zöld függöny lóg.

Vászon, méretei 76 : 63·5 cm. — Mündler: XI. 5.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1815: V. 17. *F. Solimena:* Maria mit dem vor sich liegenden Jesukinde. — 1835: IX. 12. *F. Solimena:* Maria reicht dem Kinde die Brust. — 1844: IX. 12. *F. Solimena:* Maria reicht dem Kinde die Brust. — 1865, 1866, 1867, 1869: XI. 5. *F. Solimena:* Mária a kis

Vagy István, Szilágyi

lásd. Szilágyi Vagy István

MKSz 1947

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Nagy István nyomdász
Szolnok megyei Néplap 1958 márc. 9.-
5 olval.-

szilágyi Nagy István MDK

Tanulmányfej, gipsz

Miccsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Nagy István

Hobrász és Legedükészítő
Temesvárt.
der sein Geschäft 1883
begründete in Maria-
Theresiopel, und 1885
in Budapest eine Geige
eigener Erfindung aus-
stellte.

Lütgendorff

447. l

M.D.K.

Nagy István, utolsó éves Főisk. grafikus hallgató

„Kis csiri" c. grafikával szerepel a Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

Nikolin Klára:

Vásárhelyi Szó, Hódmezővásárhely, 1955. nov hó, 4. sz.

31. old.

Nagy Istvánné
szobrász

M.D.K.

Szobrait állította ki a Szolnoki Művésztelep 60 éves fennállásának jubileumán rendezett tárlaton.

B. Supka Magdolna: gondolatok a szolnoki művésztelep multjáról és jelenéről.

Jászkunság, 1959. ~~[illegible]~~ September – 132 lap V. ésf. 3 szám.

M.D.K

Nagy István
szobász

A fővárosi tanács díszkút és szobor pályadíján harmadik díjat kapott.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
A fővárosi tanács díszkút és . . . . 41.

M.D.K.

Nagy István
szobrász

Kút-tervét, szobrait állította
ki a tárlaton.

Ecseri Elemér: Téli Tárlat Szolnokon
Jászkunság, 1959. december – 159 lap. V. évf. 4 szám

MDK

Nagy István

Kubikos, repr., szobor

Szolnok m-i képzőmüvészek téli tárlata.
Damjanich Muz. 1960. ~~f~~ dec.

MDK

Szolnok m-i Népszámlálási Iroda.Damjanich
Mus. 1960. dec.

MDK

Nagy István

Kubikos, terr.

Majonanya, terr.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata. Damjanich Múz, 1960. dec.

MDK

Nagy István

Summás, terr.

Tamás, terr.

Szoborterv, gipsz.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata. Damjanich Muz, 1960. dec.

MDK

Magy István

Macska, gipsz

Táncoló leánykák, br.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 1960. ápr.

MDK

Nagy István

Boci, gipsz

M. Képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Gal.

M.D.K.

Nagy Istvánné
szobrász

Női szobra Bornyhádon nyert
elfely erést + repro

K. Gy: Szaimán Szolnokról
Magyar Ifjúság, 1960, szeptember 8.

M.D.K

Nagy István
szobrász

„Két tero" (repro)

A címlapon

Jászkunság, 1960. ~~marcius~~ jünius – 49 lap.

M.D.K.

Nagy István
szobrász

„Boci" kisbronza díjat nyert,
„Csikó" c. műve Csepelen van elhelyezve.
„Ülő lányhát ábrázoló kis várlata
nagy méretet kiván. Kútpályázaton
részt vett.

Kampis Antal: Szobrászok Szolnokon.
Jászkunság, 1960. junius – 49 lap.

Nagy István
szobász

M.D.K.

Leányka (gipsz)
Boci (bronz)
Kút terv (gipsz)

Kampis Antal: Szobászok Szolnokon
Jászkunság. 1960. junius – 49 lap

Nagy István MDK

Ülő leányka, repr.

Műcsarnok 1961 Szolnoki Művésztelep kiáll.

Nagy István MDK

Ülő leányka, gipsz

Mücsarnok 1961 Szolnoki Müvésztelep kiáll.

Nagy István MDK

Summás, terrakotta

K8t-terv /Róka/, gipsz

Kut-terv, gipsz

Tavasz, gipsz

Mücsarnok 1961 Szolnoki Müvésztelep kiáll.

Nagy István MDK

Leányka akt, bronz

Borju, bronz

Álló nő, kő

Macska, terrakotta

Műcsarnok 1961 Szolnoki Művésztelep kiáll.

Nagy István MDK

Bari, bronz

Macska, bronz

Csikó, bronz

Leányfej, bronz

Mücsarnok 1961 Szolnoki Művésztelep kiáll.

MDK

Nagy Istvánné
szobrász

Az „Álló nő", az „Ülő leányka"
szabályos kompozíció szerepelnek
a kiállításon.

Ujvári Béla: Szobrászok a műcsarnoki kiállításon
Művészet, 1961. június – 77 lap

Nagy István
szobrász

M.D.K.

A „Sommás" című művét
állította ki a tárlaton.

Ecsery Elemér: Gondolatok a szobrok Téli Tárlat után
Jászkunság, 1961. március – 16 lap.

Nagy István
szobor

M.D.K.

Kútszobor (repro)
A szolnoki Téli Tárlat anyagából

Jászkunság, 1961. szept. - dec. - 158 lap

M. D. K

NAGY István szobrász

Alkotását a XII. Területi Szabos utcai cy
lakóházak belső terén akarták elhe-
lyezni, a terv módosításakor a tér
eltűnt, a szobor már gazdára lelált
Bonyhádra került

Vig István: Szobrok nyugdíjban?
Bürokratikus huzavonák miatt sok
alkotás a raktárban tevér
Magyar Nemzet 1961. szept. 16. 3. l.

M.D.K.

Nagy István.

Szobrászmüvész.

A szolnoki müvésztelepen.

Magyar Nemzet. 1961. ápr.23. 9.old.

M.D.K.

Nagy István
rovása

Leány (repr.)

Művészet, 1961. október. – 36 l.

MDK

Nagy István szobrász

Artner T.: A Képzőm.Főiskola évadzáró kiáll.
Szabad Nép. 1956. jul.6.

MDK

Nagy István,szobrász

Kis borju. Gipsz.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.19.l.

Nagy István

Két borjú, gipsz, 14 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása, 1957.
Kat. nerk. kisdéginé Kirimi Irén.

19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1962 JUN 23

KÉPES ÚJSÁG

Nagy István

1021

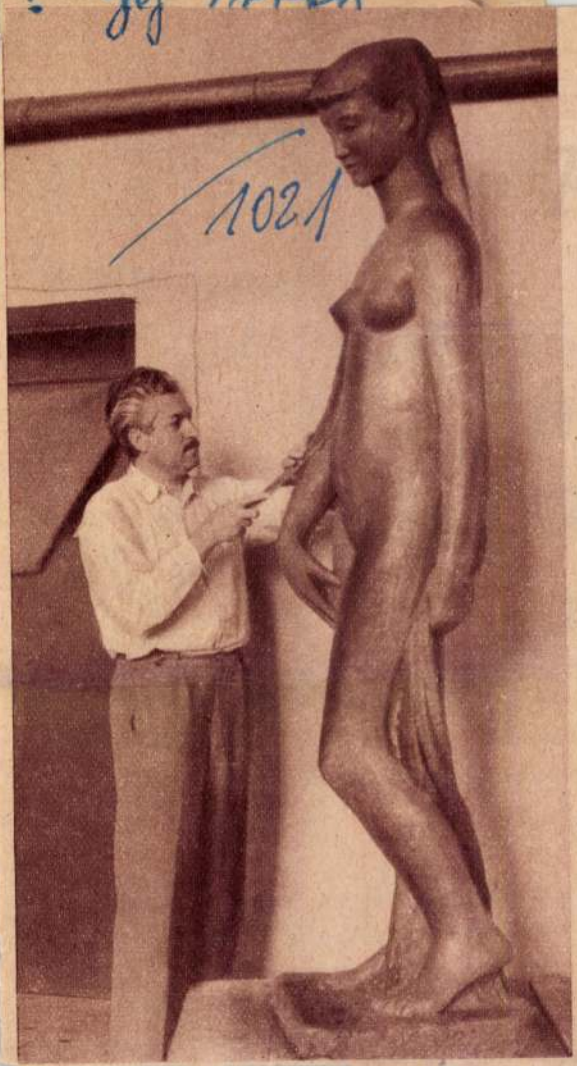

◀ Nagy István szobrász

A

gyakorlatozik az indonéz hadsereg

jtő-
ban,
land
isz-

A független Indonéz Egyesült Államok ténylegesen és jogilag is 1949-ben alakult meg. Akkor ugyan még fennmaradt a Holland—Indonéz Unió, 1954-ben azonban ez is felbomlott. Indonézia részét képezi

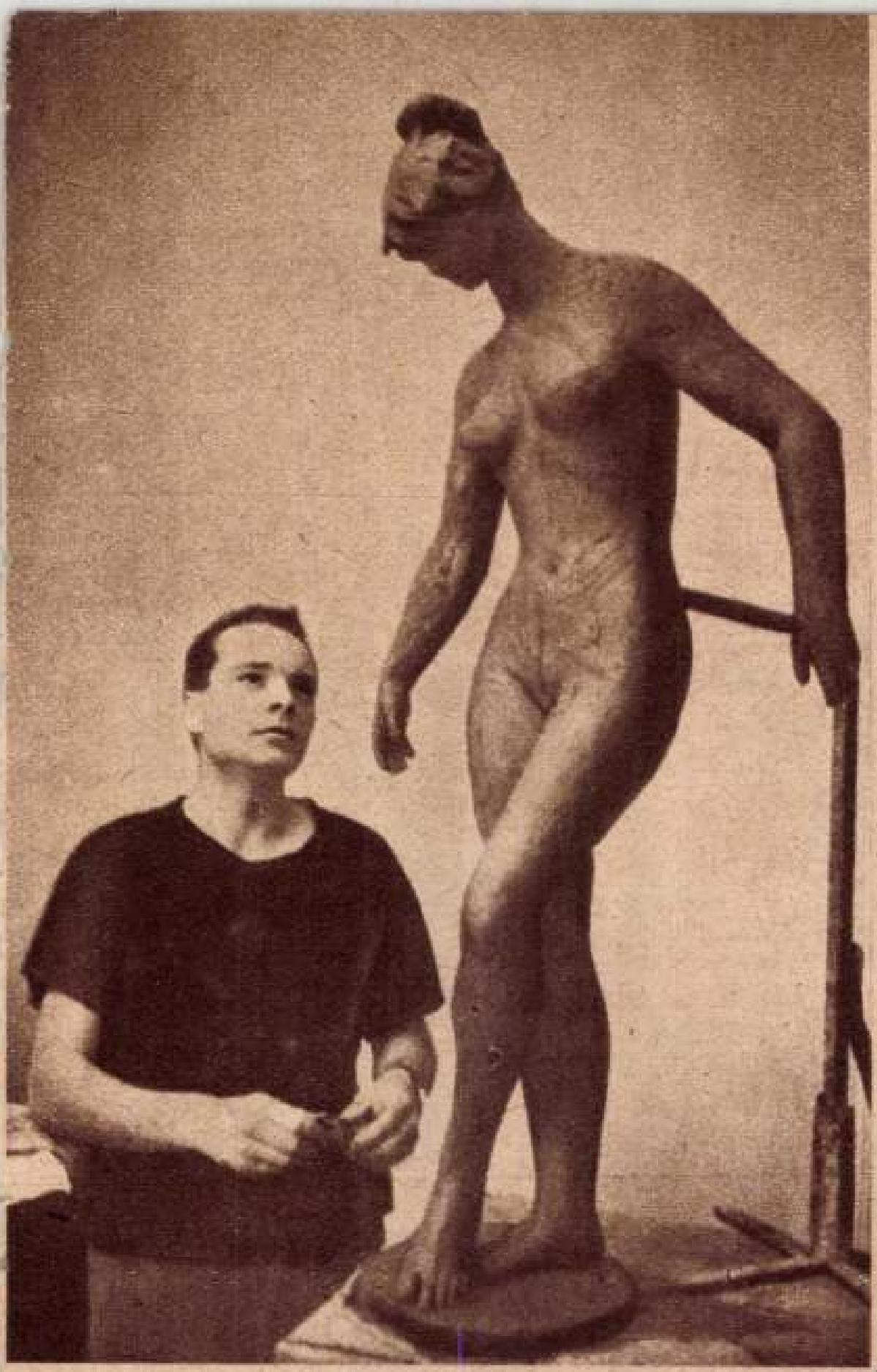

Nagy István

AHOGYAN
A SZOBRÁSZ
LÁTJA...
(NAGY ISTVÁN
VI. ÉVES)

Ország-Világ
1963 júl 17

MDG

Nagy István, szobrász

Zsuzsa c. alkotása megemlítést érdemel.

Murányi-Kovács Endre: A Szolnoki Művésztelep kamarakiállításán 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. szept. 28.

Nagy István, szobrász M DG

Alkotásait ki kell emelni.

– rt –: Szolnoki művészek kiállítása

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. okt. 12.

Nagy István MDK

Macska, terrakotta

Kis csikó, gipsz

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Nagy István

Perneczky G.: A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Népszabadság 1963. okt. 17.

Mdk.

Nagy István neves képzőm. nőv. szobrász

munkája: női akt.

(fénykép)

Szekeres Ilona: Teremtő Kezek, foto Farkas Tibor

Ország-Világ 1963 29. sz 12. l.

Nagy István, szobrász MDK

Álló nő c. Kőszobrát Szegeden az Orvostudományi Egyetem parkjában állítják fel.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, br. 1963. júl. 24.

0b

MDK

Nagy István
szobrász
Szerepelt a kiállításon

Szelesi Zoltán: A szolnoki művésztelep
kamarakiállítása Szegeden.
Délmagyarország. 1962 okt. 16.

Nagy István

Aktnobsco nekrajol (eml.) a IX. nagy. Kép. mův. kiállításom a műszaknobban

Nagyas Ifjúság 1962 ü. 2

Nagy István, szobrász MDH

Elkészíti Izsó Miklós mellszobrát.
A művet Izsófalván állítják fel.

— : Kis híradó — 2

ESTI HIRLAP Bp. 1964. okt. 31.

MDK

Nagy István

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 31.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

NÉPSZABADSÁG

1963 JÚL. 24.

— **Két új szobrot** kap a következő napokban Szeged. Az Orvostudományi Egyetem parkjában Nagy István Álló nő című kőszobra, az új általános iskola kertjében pedig Samu Katalin szobrászművész alumínium csikója kerül elhelyezésre.

— **Elektronikus szótárt** állított

lágos, hogy ez még távolról se

MDK

Nagy István

szerepelt a tárlaton.

K.Gy.:A szolnoki Téli Tárlat megnyitása elé.
Szolnok Megyei Néplap. 1963. d c. 15.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

Hajdubihamegyei Népujság

1964 OKT 31

— **Izsó Miklós szobrászművész**, a Borsod megyei Disznóshorvát községben született, amelynek nevét a felszabadulás után Izsófalvára változtatták. A Borsodban élő képzőművészek kezdeményezésére a tanács művelődésügyi osztálya elhatározta, hogy jövőre a községben Izsó Miklós emlékszobát rendez be, és a falu parkjában szobrot állít a művésznek. Izsó Miklós mellszobrának elkészítésével Nagy István szolnoki szobrászművészt bízták meg.

Nagy István
szobrász

MDK

szerepelt a tárlaton

"Álló lány"

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963.

JÁSZKUNSÁG 1964 jun. 32-38. lap

M.D.K.

Nagy István, szobrász

„Álló lány" c. nagyméretű szobra „emelte a Szolnoki Téli Tárlat nivóját."

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964. X. évf. 1-2. sz.

38. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

ESTI HIRLAP

1964 OKT 31.

1021

□ IZSÓ MIKLÓS szobrászművész szülőfalujában — amelynek nevét a felszabadulás óta Izsófalvára változtatták — emlékszobát rendeznek be, a falu parkjában pedig szobrot állítanak a művésznek. A mellszobor elkészítésére Nagy István szolnoki művész ~~kapott~~ megbízatást.

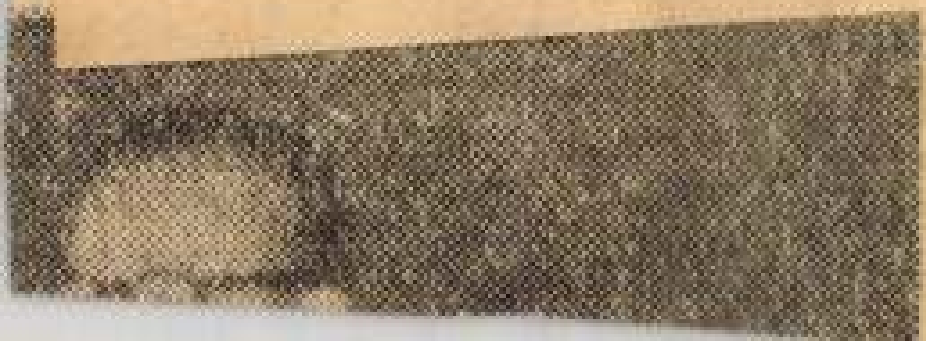

Nagy István, szobrász MDK

Nagy István, a szolnoki szobrászművész kapott megbízást Szőke Miklós szobrának elkészítésére.

—: Kulturális hírek 9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 6 [Vidéki]

Nagy István nobrán

kalmoki művész megmintázva

kis hiklós mellnobrát,

melyet kisfalván állítanak

fel a parkban

Népmonda, 1964, nov. 3., 2 old.

Nagy István
szobrász

M.D.K.

„Tornáró lány" c. kisplasztiháját
„mutatta be a tárlaton.

Kocsogh Ákos: Szolnok megyei kiállítás
Művészet, 1964. szeptember – 46 lap

M.D.K.

Nagy István
szobrász

Jászberényben a Főtéren a
„Békás-kutja" -t állítottákfel.

Kaposvári Gyula: Szolnok megye képzőművészete
Jászkunság 1963. IX. évf. 2 szám - 19 kep

MDK.

Nagy István

Bivaly-szobrának reprója

Szocialista Müvészetért 1965 juli, lap 5.

14.D.1/1

Nagy István
rozrás

„Kuporgó", vakaminut „Kis elefánt"
„elnevezésű kisplasztikái részt vet-
tek a kiállitáson.

Mészáros Fülöp: Kelet-magazországi képzőművészek
I. Tavaszi Tárlatos Baján

Művészet, 1965. aug - 42 kap.

Nagy István

Ólomszobrokkal szerepelt a Kelet-magyarországi Képzőművészek I. tavaszi tárlatán

Alföld, 1965, 6 sz., 74.

MDK

Nagy István, Szolnok

Macska, ólom

Térdelő lány,"

~~Téli tárlat Szolnok, Damjanich J.Muz.1965.~~

Szolnokmegyei képzőm. téli tárl. dec.

Damjanich J.Muz. 1965. dec.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1965 okt.3.

Nagy István szobrász M.D.K.

Szobra kerül Borsodba

Uj szobrok felállitását tervezik a borsodi falvakban

Északmagyarország 1965. febr. 18.

Nagy István

MDK

Játszó mackók, ólom

Töprengő, ólom

Majomanya, ólom

Miscarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy István MDK

Elefánték, ólom

Anya gyermekkel, ólom

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Nagy István, Szolnok

Fürdés közben, ólom

Fekvő boci, terr.

Játszó mackó, gipsz

~~Téli tárlatx~~

Szolnokmegyei képzőm. téli tárl. Damjanich J.Muz.

1965.dec.

Nagy István katalógus

1920 május 25-én született Irsán

A Képz. Főisk.-át 1956-ban végezte. Mesterei Szabó Iván, Beck Andrés, Pátzay Pál voltak. Utóbbi 10 évben állandó kiállító művész. Tanulmányaton jart Moszkvában, Leningrádban, Prágában, Rónában és Firenzében. Közterekben felállítok munkái: Csikó (bronz, 1m) Csepel, Csillagtelep: Teknősbéka ülő fiu (kő, 1m) – Gyánberény: álló hány (kő, 1.90m) fogt.

A Szolnoki Művésztelep kiall. Bp. 1966. Kat. ö. nincs.
N. Pénzes Éva, Pogány Ö. gáborr.
Beverette: Pogány Ö. gáborr

36 l.

Nagy István

Katalógus

Szül 1920 máj. 25. én

Jogt.

munkái: - Bonyrád; Tisdelő leány (Kő, 2.20 m) - Debrecen: Kút figurával (2.20 m) - Szeged: Jálnómacskák (Kő, 1.20 m) - Kazinbarcika: Pásztorok: eredmény - Hunyadi pásztorok: Dicsérő oklevél: ornájos díszkút pásztorok: III. díj: Kisplatikai pásztorok: II. díj. 1957 jan. óta él Szolnokon.

A Szolnoki Művészkelep Ziáll. Bp. 1966. Kat.
Ömeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. J.
Bevaretto, Pogány Ö. Gábor

3.6 l.

Nagy István (szül 1920) Katalógus

Leányke arc, 1958, bronz, 28 cm. MNG: 61.70-N.

Kútfigura, 1962, Gipsz, 220 cm. A művész tul.

Bari, 1959, bronz, 11 cm, A szolnok Megyei Tanács tul.

Billegő, 1963, Bronz, 20 cm. A művész tul.

Nacsa, 1959, Bronz, 11 cm. MNG: 61.7 N

A szolnoki, művésztelep kiállítása. Bp. 1966.
kat. ömeall. N. Pénzes Éva, Pojány Ö. jelenő 36 l.
Bev., Pojány Ö. [illegible]

Nagy István (szül. 1920) Katalógus

Játszó gyermek I. 1960. Terr. 12 cm. A művész tul.

Játszó macskák, 1964, gipa, 150 cm. Szentendre, Park Mer.

Kandus, 1960, terr. 49 cm. A művész tul.

Játszó macskák I. 1964, ólom, 13 cm. A művész tul.

A szolnoki művésztelep kiállítása. Bp. 1966. Kat. összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány O. Gábor. Bev. Pogány O. Gábor. 36 l.

Nagy István (nobván) nabolójus

„Sünike" 1964

„Nő hangherrel" 1964. reprodukció

Δ Szolnoki Művesztelep kiall. Bp. 1966, kat. összeáll. N. Pénzes Éva és Pogány Ö. G.

Bev. Pogány Ö. Gábor.

Vagy István (szül. 1920) Katalógus

Alkonyat előtt, 1964, ólom, 9 cm. A művész tul.

Zsuzsa, 1959, bronz, 30 cm. MNG.: 66.37-N

Anya permetel, I. 1964, ólom, 6 cm. A művész tul.

Csikó, 1960, bronz, 15-5 cm. MNG. Hln: 62.116-N

Fervő boci, 1964, Terr., 8-5 cm, A művész tul.

A Szolnoki Művésztelep riállítása, Bp. 1966. Kat. összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. Gábor. Bev. Pogány Ö. Gábor. 36 l.

Nagy István (mil 1920) katalógus

Sünike, 1965, lesz. 9.5 cm. A művész tul.

Játnó macsó IV. 1966, ólom, 3.5 cm.
A művész tul.

Jöprengő, 1965, ólom, 5 cm. A művész tul.

Játnó macsó V. 1966, ólom, 4 cm.
A művész tul.

Anya permetel, II. 1966, ólom, 10 cm.
A művész tul.

A Szolnoki Művészetelep Ziáll. Bp. 1966. Kat.
Ömeáll. N. Pénzes Éva és Pogány Ö. Gábor.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

37 l.

Nagy István (nál. 1920) Katalógus

Kiselefánt, 1964, ólom, 8 cm, a művész tul.

Anya gyermekkel III. 1966, ólom, 9,5 cm
a művész tul.

Kupagó, 1964, ólom, 12 cm, a művész tul.

Apa és fia, 1966, ólom, 11 cm, a művész tul.

Majomanya, 1964, ólom, 11 cm. a művész tul.

A Szolnoki Művésztelep Tiállítása, Bp. 1966, kat. összeáll. N. Penzeszeva, Pogány Ö. gábor. 37 l
Bev. Pogány Ö. gábor.

Nagy István János, szobrán

L: Kós Károly

Róser Norbert: A hiket Kós Károly, mégihletett

58

Magyar Építőművészet Ap 1983

83/6

mdk

Nagy István faragóművész

áttört csontfaragásai a kiállításon

M. Varga M. A Népművészet Mesterének Kiállításán

Népművelés 1963. 11. sz 35. l

Nagy István, festő

NAGY ISTVÁN TÁRSASÁG alakult meg hétfőn Baján a kiváló festőművész életművének, szellemi és művészeti örökségének ápolására. A csikmindszenti születésű művész 1920-tól haláláig, 1937-ig a városban élt és alkotott.

-: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1978 nov. 14.

Nagy István

Holnap nyílik meg a Magyar Nemzeti Galériában „a Magyar Képzőművészet száz éve a Bácsi-Kiskun m.-i múzeumokban" című kiállítás. Képeit egy külön falon helyezték el a Galéria harmadik nagy termében.

Esti Krónika I.
1972. III. 4. 19.00 Ka.

Nagy István (mil 1920) katalógus

Elefántok, 1965, ólom, 6 cm. A művész tul.

Bimbózó nesebe, IV. 1966, ólom, 8 cm. A művész tul.

Gentlemen, 1965, ólom, 7 cm. A művész tul.

Fürdő Jörben, 1966, ólom, 6 cm. A művész tul

Hátrasnéző, 1965, ólom, 15,5 cm. A művész tul.

A Szolnoki Művésztelep Vállalása. Rp. 1966. kat. összeáll. N. Pénzes Éva és Pogány Ö. Gábor. Bevi Pogány Ö. Gábor. 37 l.

Nagy István (hal. 1920) kalabjas

Halat, 1966, ólom, 9 cm, a művész tul.

Játnó macrót II. 1965, ólom, 5,5 cm,
a művész tul.

Játnó gyemet, II, 1966, ólom, 5 cm,
a művész tul.

Macsta, 1965, ólom, 10,5 cm. a művész tul.

Játnó Macrót, III. 1966, ólom, 9.5 cm.
a művész tul.

a Szolnoki Művésztelep Vállalat. Rp. 1966. kat.
Összeáll. N. Pénzes Éva a Pogány Ö. bárva
Bevi Pogány Ö. gáv. r.

37 l.

Nagy István (szül. 1926) Katalógus

Bimbózó nezelem, 1966, ólom, 11 cm. A művész tul.

Nő haugnessel, 1964, bronz, 30 cm. A művész tul.

Bimbózó nezelem II. 1966, ólom, 10 cm. A művész tul.

Szundi Zálló, 1964, lesz. 23 cm. A művész tul.

Bimbózó nezelem III. 1966. ólom 6 cm. A művész tul.

A Szolnoki Művéntelep Ziállítása, Bp. 1966. Kat. Összeáll. N. Pénzes Éva & Pogány Ö. Gábor. Bev. Pogány Ö. Gábor. 37 l.

Nagy István (nál 1920) Katalógus

Mosdós, 1966, ólom, 7 cm, A művén tul.

Öskor, 1966, ólom, 8.5 cm. A művén tul.

Jeidelő lány, 1966, ólom 23.5 cm.
A művén tul.

— . —

A Szolnoki Művéntelep Ziáll. Bp. 1966. Kat.
Önmáll. N. Pénzes Éva és Pogány Ö. Gábor.
Bev. Pogány Ö. Gábor. 38 l.

Nagy István

-.-

bb 9. uj képzőmüvészeti alkotásokkal gyarapodott miskolc

vid/um ká cz 1970. szeptember 25.

1021

az utóbbi husz esztendőben miskolc város tanácsa nagy összeget költött az uj városrészekben kialakitott parkok, játszóterek, az uj közintézmények előtti terek képzőmüvészeti alkotással történő diszitésére. az ott elhelyezett szobrok száma meghaladja a félezret. az átgondolt, városesztétikai tevékenység eredményeként most ujabb képzőmüvészeti alkotásokkal gyarapodott miskolc.

a szentpéterikapui uj lakótelepen lévő általános iskola falán elkészült tóth imre, amiskolci müvésztelepen élő festőmüvész mintegy husz négyzetméteres sgraffitója. a belvárosban lévő központi leánykollégium előtti téren felállitották nagy István János kőből faragott „ülő nő„ cimü szobrát. a szentpéterikapui kórházváros müvelődési központja előtti parkban pedig melocco miklósnak az orvosi tevékenységet szimbolizáló, kőből faragott kompozicióját helyezték el.

megérkezett miskolcra tarr István szobrászmüvész alkotása, semmelweis ignác mellszobra is, amelyet a róla elnevezett kórház előtti téren állitanak fel. /mti/

-.-

9.00-/um /10 BW

végebot és a tizenegyedik század elejéből való leletnélküli sirok viszont azt igazolják, hogy a leszármazottak már szolgák, azaz jobbágyok voltak, akik saját felszerelléssel sem rendelkeztek. a 29 sir közül 16-ba felnőttet - férfiakat, ,nőket - 13-ba gyermekeket temettek, amikorabeli nagy gyermekhalandóságot bizonyitja./mti/

-.-

N7

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT 19
HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG

Nagy István

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS A NEMZETI GALÉRIÁBAN

1021

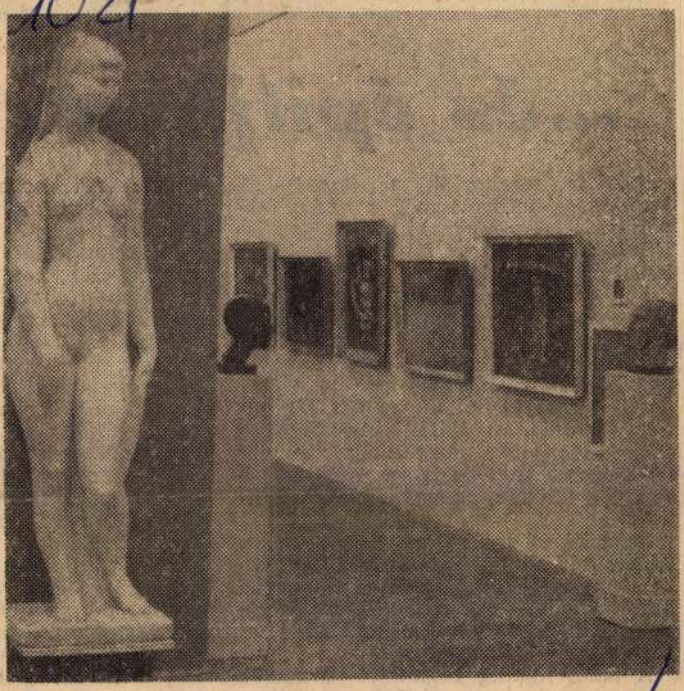

A Magyar Nemzeti Galériában megnyílt a szolnoki művésztelepen élő képzőművészek legutóbbi tízéves eredményeiről számot adó jubileumi kiállítás, amely csaknem 400 alkotást tartalmaz. Képünkön: részlet a tárlatról, előtérben Nagy István kútfigurája

(MTI Foto — Szebellédy Géza felvétele)

Budapesten Petőfi: A negyo
szekér (Ism.) 21.45 Tv-híradó
kiadás. 22.00 Súlyemelő VB és
Középsúly. Közvetítés Berlinbő

POZSONY
9.50 Az ember és a tengeri rag
zók harca. 10.30 Dokumentun

...és é

Amikor meghozták a koporsókat, hirtelen szaporodott meg a nézők csoportja. Néhány méterrel arrább gazdátlanul, mozdulatlanul áll a markológép. Kezelője idejött közénk.

Egy órával ezelőtt még őt nézték az emberek. Látszólag játszi könnyedséggel parancsolt gépének. Lábával a pedálokon, kezével néhány kart mozgatva percek alatt rakott meg egy-egy teherautót, dömpert, ami éppen jött. Egyiket a másik után. Ki tudja, hány köbméter földet mozgatott már meg zsonglőr ügyességgel, újra és újra nekirugaszkodva a földnek, kőnek, fák gyökereinek.

Most itt áll mellettem. Fiatal ember. Akkor születhetett, amikor ezek az emberek — akiknek ma már csak csontjai kerültek elő — sok ezer kilométer távolságból elindultak az ismeretlenbe, hozzánk, értünk, miattunk.

A halál mindig tiszteletet parancsol.

Csontok, épek és törött ek, papírfoszlány, amin elmosódott név van. Újra csontok, és újra papírok. Alattunk némán dolgoznak az emberek. Gyengéden, szinte alig érintve rakják a csontokat a koporsóba. Egyiket a másik után. Talán ugyanígy temették őket. Talán a katonának kijáró végső tisztességgel — sortűz dörrent a b fegyveréből. Talán e akkor. Ki tudja?

Most huszonkét év nagyon szép, késő ős a villamosok, autók kott zaja hallatszik. jegyzés a feltárt sír kérdezi, nem messze hány éves lehetett"? de tulajdonképpen m van előttünk ez a végső metamorfózisá

„Combtörése volt" des szót. S újabb egyiket a másik utá ahogy huszonkét év hányan állhattak i így, az itt jelenlevők néhány percre a harc törődve a temetéssel repülők a magasban, fegyverek dörögtek a tek a harckocsik — a ként, mint most a vil ja, a munkából hazat élet muzsikája?

Befedték az utolsó

Szótlanul nézzük, a lik. Felberreg a mot viszi a ki tudja mel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
Nagy István
1966 OKT 12

Jubileumi kiállítás a Nemzeti Galériában

1021

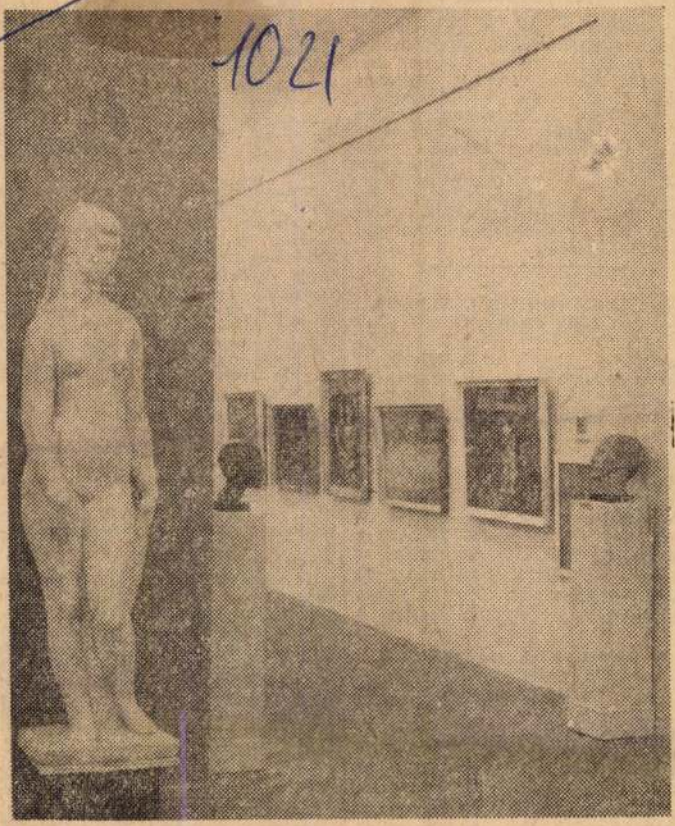

A Magyar Nemzeti Galériában megnyílt a Szolnoki Művésztelepen élő képzőművészek legutóbbi tíz éves eredményeiről számot adó jubileumi kiállítás, amely csaknem 400 alkotást tartalmaz. Képünkön: részlet a tárlatról, előtérben Nagy István kútfigurája

(MTI foto — Szebellédy Géza felv.)

A második felidő első pe
Szakolczay elfutott, de lövé
szállt. Kiss I. lőtt mellé.
szögletek következtek. 55.
lyos hibát követett el a s
védelem — és a hazaiak n
rezték a vezetést. (0:1). Áll
a lila-fehérek támadtak. Tur
sérült, de tovább játszott.
lőtt közelről fölé. A 75. p
Szentes—Turi adogatásból
szép gólt lőtt. (1:1). Teljes
szorult Sárvár. Harkai. S
majd Turi lövése veszélyeztetett.
82. p. Turi a balszélen tisztára
játszotta magát, azonban éles szög-
ből beadás helyett kapura bom-
bázott. Harkai fejesét védte bra-
vúrosan a kapus. Az utolsó per-
cekben is a soproniak szorongattak,
de már nem sikerült bevenniük
az elkeseredetten védekező
hazaiak hálóját.

A KÉZILABDA NB I. ÁLLÁSA NŐI CSOPORT

1. FTC	23	187: 58	42
2. Bp. Spartacus	23	214:123	36
3. TFSE	23	186:133	35
4. Goldberger	23	164:134	28
5. Pécs	23	166:133	26
6. Csepel	23	167:143	26
7. Ózd	23	183:171	26
8. Gy. Textiles	23	155:155	25
9. BGSC	23	119:146	20
10. Veszprém	23	122:159	18
11. Bp. Postás	23	132:143	16
12. VM. KÖZÉRT	23	131:196	14
13. Győri ETO	23	82:165	5
14. Makó	23	98:241	5

A KÉZILABDA BAJNOKSÁG FÉRFI CSOPORTJÁNAK VÉGEREDMÉNYE

1. Bp. Honvéd	26	561:413	41
2. Gy. Textiles	26	460:356	36
3. Bp. Spartacus	26	448:394	32
4. Bp. Vörös Meteor	26	449:404	29
5. Győri ETO	26	471:462	27
6. Elektromos	26	428:438	27
7. Pécs	26	437:448	27
8. Csepel	26	435:433	26
9. Ózd	26	448:482	25
10. U. Dózsa	26	409:430	23
11. Martfű	26	451:506	23
12. FTC	26	353:397	20
13. Diósgyőr	26	448:547	14
14. Csömör	26	344:432	14

sek folytatása, meg kellene tal-
ni annak módját, hogy az anyagszükséglet biztosítására a hiányzó 20 ezer forintot támogatásként megkapja a pályát kezelő egyesület.

Drácz Ferenc kemény szavakkal ítélte el a Rákóczi csarnok körüli húza-vonát. **Előfordulhat, hogy a soproni kosárlabdázók otthon nélkül maradnak és akkor Csornán, vagy Győrött játszhatják mérkőzéseiket.** Túrhetetlen az az állapot, ami az STC pályán tapasztalható: nincsenek ülőhelyek, az állóhely közönsége földkupacokon téblából. Jobb sorsot és körülményeket érdemel a város NB II-es labdarúgó csapata.

Vörös József testnevelő tanár elmondotta, hogy nincs a városban megfelelő atlétikai létesítmény. Az Anger réti pályát 10 esztendeje újították fel, — azóta a vörös salak teljesen elhasználódott. A Diák-sporttelep szégyenfoltja a soproni sportéletnek. Sürgette a kosárlabdázók terem-problémájának megoldását.

Horváth István, az SVSE elnöke elmondotta, hogy **a Rákóczi csarnok teljes helyreállításához mintegy négy és fél millió forintra volna szükség.** Az SVSE-nek ilyen összeg nem áll rendelkezésére és ha az egyesületnek kellene ezt a feladatot megoldania, akkor tíz esztendőn át teljes költségvetését erre fordíthatná. **Az úszóélet fejlődését az uszodahiány is gátolja.** Nincs igazi otthonuk a soproni úszóknak, akik a Sportuszodában is csak megtűrt vendégek.

Takács Imre örömének adott kifejezést a sportolók számának emelkedése miatt. Véleménye szerint elsősorban a minőségi sport fejlesztése terén volnának teendők. **Kevés a városban az NB-és csapat.** Örvendetesen fejlődik a kézilabda. A tornasport helyzetét nehezíti, hogy a jobb képességű tornászok középiskolai tanulmányaik befejezése után eltávoznak a városból.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HIRLAP
1966 OKT - 9

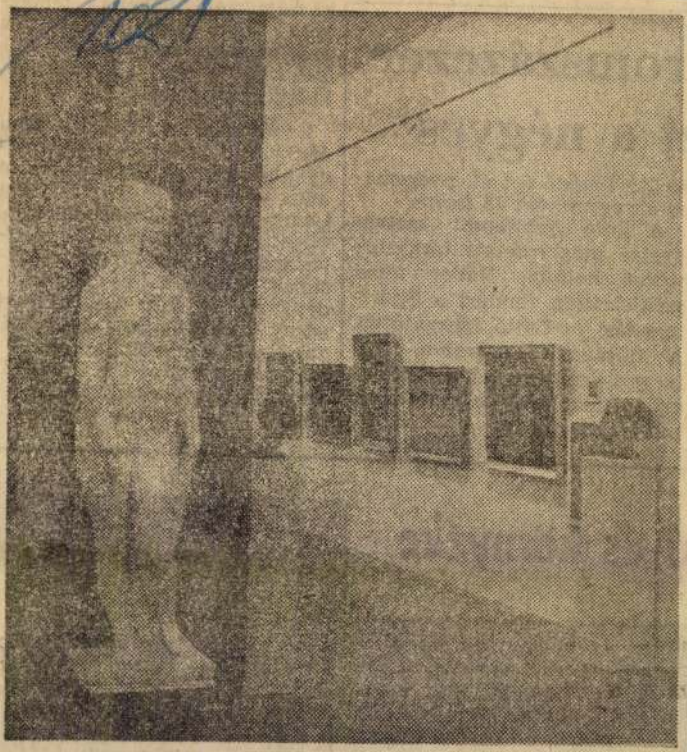

Jubileumi kiállítás

A Magyar Nemzeti Galériában megnyílt a szolnoki művésztelepen élő képzőművészek legutóbbi tízéves eredményeiről számot adó jubileumi kiállítás, amely csaknem 400 alkotást tartalmaz. Képünkön: részlet a tárlatról, előtérben Nagy István kútfigurája.

áromszáze

et a négye

69 672 fogadó ért el, r
nyük egyenként 25 fo

A lottó jubileumi szelvényeire meghirdetett tárgysorsolást holnap, Nádor utcai székházában rendezi a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság. A húzásnak összesen 700 tárgynyeremény jut a jubileumi lottószelvények szerencsés tulajdonosainak.

Meghívták a bábszakkör munkatársait is, hogy ezzel is erősítsék jövőbeni együttműködésüket. A bábosok műsort adtak abból az anyagból, amellyel a novemberben Pécsett megrendezésre kerülő országos bábfesztiválra készülnek.

— p. r. —

tó és környéke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT 11

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG

Nagy István

Jubileumi kiállítás a Nemzeti Galériában

1021

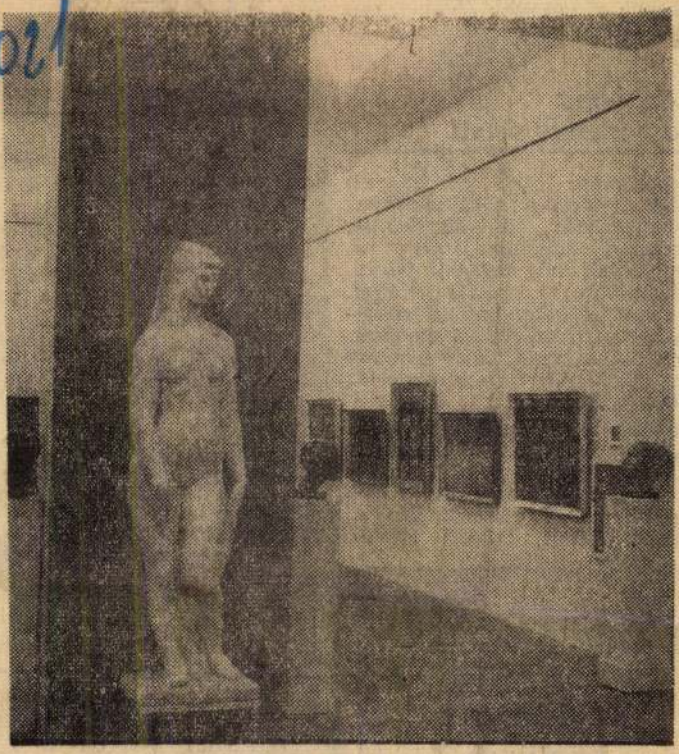

A Magyar Nemzeti Galériában megnyílt a Szolnoki Művésztelepen élő képzőművészek legutóbbi tízéves eredményeiről számot adó jubileumi kiállítás, amely csaknem 400 alkotást tartalmaz. Képünkön: részlet a tárlatról, előtérben Nagy István kútfigurája

(MTI-foto — Szebellédy Géza felvétele)

is.

Súlyos mulasztásokat tékosságokat tártak fel vizsgálatok, melyek épp gyasztók és vásárlók érde tik.

Higiénia a kiszolgálásnál

Egyértelmű fejlődésről e téren szinte egyedül a péksütemények kiszolgálásánál adhatnak számot. Mindenütt zacskóban, vagy papírral adják át a vevőnek. Nincs, vagy ha van is, ritkán használják az élelmiszerboltokban a kiszolgáláskor a fogókat, kanalakat. (Mondaná a vevő, hogy miért nem másként, de rendszerint restelli szóvá tenni.)

Vannak ugyan kézmosási lehetőségek a vendéglátónál, de ritka, hogy minden kellék meglegyen hozzá. Piszkos a törülköző, vagy hiánycikk a mosdóban a szappan. Mikor, milyen időkö-

Néhány esetben azonnali intézkedést kellett tegyenek. Több helyen azonnal megsemmisítették a több napja kifőtt tésztát, a háromnapos töltött paprikát. Négy községben (tejbolt, élelmiszerüzletek és kisvendéglő) elrendelték az azonnali nagytakarítást, a minősíthetetlen rendetlenség és hetes piszok láttán. Másutt a tatarozást, festést, meszelést, a WC-k fertőtlenítését, tisztán tartását írták elő.

A súlyosabb szabálytalanságok, mulasztások elkövetőivel szemben anyagi felelősségre vonást alkalmaztak. Tanuljanak ebből azok, akik még tanulhatnak.

Lehet, hogy e nagyobb mérvű hanyagságoknál az is szerepet játszik, hogy a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképzőben hiányoznak az egészségügyi

A Dél-dunántúli Áramszolgáltató Vállalat Szekszárdi üzletigazgatósága felvesz

villanyhálózat-építéshez kőműves segédmunkásokat

Fizetés megállapodás szerint. Jelentkezés: Szekszárd, Bezerédj u. 9.

(61)

Takarmányburgonya 70.— Ft mázsánként

korlátlan mennyiségben eladó.

Kossuth Mg. Tsz. Őcsény. Telefon: 3. (99)

MDK

Nagy István szobrász

Mosdás, ólom

Őskor, "

Térdelő lány, "

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Nagy István szobrász

Játszó mackók III. ólom

" IV. "

" V. "

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Nagy István szobrász

Anya gyermekkel III. ólom

Apa és fia, "

Bimbózó szerelem, "

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Nagy István szobrász

Sünike, terr.

Töprengő, ólom

Anya gyermekkel,II., ólom

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Hátranéző, ólom

Játszó mackók II. ólom

Macska, ólom

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Szundikáló, terr.

Elefánték, ólom

Gesztenyeárus, "

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Kuporgó, ólom

Majomanya, "

Nő hangszerrel, br.

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Játszó mackók, gipsz

Játszó mackók I. ólom

Kiselefánt, "

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Alkonyat előtt, ólom

Anya gyermekkel I. ólom

Fekvő boci, terr.

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Kandur, terr.

Kutfigura, gipsz

Billegő, br.

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István szobrász

Zsuzsa, br.

Csikó, br.

Játszó gyermek I. terr.

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt,

MDK

Nagy István szobrász

Bimbózó szerelem II. ólom

" III. "

" IV.. "

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Nagy István szobrász

Fürdés közben, ólom

Halak, "

Játszó gyermek III."

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

M.DK

Nagy István
szobrász

Állatkompozíciówal szerepel
a tárlaton.

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai.
Művészet, 1966. február – 18 kp.

M.D.L.

Nagy István
szobrán

Bronz szobrait állítottuk
ki a tárlaton.

Szabó György: A szobrok művésztelep kiállítása Budapesten
Élet és Irodalom, 1960. okt. 8. – 9 lap

M.D.K.

Nagy István, szobrász

ólom kisplasztikáival vett részt a Közép-magyarországi képzőművészek tavaszi tárlatán.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII.évf. 2. jun. sz.
82. old.

M.D.K.

Nagy István, szobrász

a Karinebarcikára került játszó mackóinak zárt, köszerű kompozícióját állította ki az 1965 évi Szolnoki Téli Tárlaton

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII. évf. 1. márc. sz.

35 old.

MDK.

Nagy István

Szolnokmegyei Néplap 1967 juni.2.

Kiállitási hir

Nagy István, szobrász

1967-ben az I.Orsz.Kisplasztikai Biennale anyagából 13 darabot a Baranyamegyei Tanács, 6-ot a Müv.Min.vett meg a Pécsi Modern Magyar Képtár számára. Nagy egy müvét a Baranyamegyei Tanács vette meg. 225.old.54.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, 1967. Pécs, 1968

M.D.Y

Nagy István
szobrász

A kiállítás ou szerepel a „Játszó Gyerek", a „Játszó macló", a Fürdés közben" című műve és "az „Anya gyermekkel".

Benyi László: A szolnoki művésztelep kiállítása... Művészet, 1967-január - 32 lap.

Nagy István
szobrász

M.D.Y.

„Őskor" (repro)

Bernyi László: A szolnoki műveszitelep kiállítása...
Műveszet, 1967. január – 32 lap.

Nagy István

Pesnecky Géza: Kisplasztikai biennálé Pécsett.

Magyar Nemzet, 1967. X. 14. 4. o.

Nagy István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1966 AUG 7

1021

MŰVÉSZTELEPI VÁZLATOK

„Szobortár" a dohányzó asztalon

Bár kissé túlzó a cím, de akik ismerik Nagy István szobrászművész alkotásait, a tárlatokon sokszor megcsodált kisméretű szobrokat, reálisnak találhatják, hogy ezekből egy népes gyűjtemény is megfér egy asztalkán.

Nem is a régi ismerősöknek, inkább azoknak, akik ezután akarnak megismerkedni Nagy István műveivel, szeretném elmondani, hogy méretük ellenére ezek a szobrok nem miniatűr munkák, nem is kisplasztikák, hanem teljes értékű „nagy" szobrok. Sőt, bármilyen különösnek tűnik, közülük nem egy monumentális hatású.

Régi igazság, hogy a monumentalitás vagy egészen nagy vagy egészen kisméretű alkotásokban fejeződhet ki legpregnánsabban, hiszen mindkét méret összefogott, nagyvonalú megfogalmazást kíván.

Nagy István volt az első szobrász, aki a felszabadulás után Szolnokon telepedett le.

Az a kép, amely a műtermébe belépő látogatót fogadja, némileg talán különbözik a szobrász-„műhelyek" megszokott látványától.

Itt nincsenek faragásra fogott kőtömbök, forgó állványra állított gipsz figurák. Egy nylon-fóliával letakarva csupán egyetlen nagyobb agyag szobor áll a műterem sarkában. A közel két méter magas ágaskodó mackó figurán most dolgozik a művész. Ha elkészül, a szolnoki Kassai úti iskola elé kerül ez a szobor.

A műterem közepén lévő asztalon plasztilin szobrok csoportja ragadja meg figyelmünket.

Nagy István régebbi és újabb alkotásai sorakoznak itt egymás mellett, öntésre várva.

Mindegyik teljes érvényű térplasztika. Közös vonásuk a nagyvonalú formaképzés, a korszerű plasztikai problémák megoldásának keresése és kiteljesítése.

Ezeknek a szobroknak nincs fő- és melléknézetük. A tér bármelyik pontjáról azonos értékű látványt nyújtanak. Többségük szabadtérre született, felnagyítva, természeti környezetben érvényesülnének legjobban.

Nagy István alkotásainak központi problémája a mozgás megragadása, a különböző plasztikai formák összhangjának megkeresése. Sokan talán ennek alapján a formalizmus vádjával illethetnék a művészt. A forma azonban mindenkor egy belső tartalom hordozója és kifejezője Nagy Istvánnál.

Egy-egy motívumot, témát néha több variációban is feldolgoz. A szegedi Nyári Tárlaton kiállított egyik művének, a Bimbózó szerelem címűnek például további három változatát találtam meg a műteremben. Ezek a szobrok a formai variációkon túl két ember pszichés kapcsolatának is különböző fázisait fejezik ki.

Nagy István műveinek jelenleg szinte kizárólagos anyaga a plasztilin és az ólom.

— Miért választottad elsősorban ezt a két, aránylag legkisebb ellenállású anyagot? Nem tudom, messze járok-e az igazsághoz, ha azt mondom, hogy ezek a művek, nevezzük most probléma-vázlatoknak, a primer szobrászi gondolat nyomán e két anyagban valósulnak meg legkönnyebben, leggyorsabban? Talán egyfajta „kísérletező" nyugtalanság is közrejátszott az anyagok megválasztásában?

— Én nem nevezném őket semmiképpen vázlatoknak, mégcsak problémavázlatoknak sem. Úgy érzem, hogy a bennük felvetett problémákat sikerült meg is oldanom, legalább is annyira, amennyire jelen pillanatban képes vagyok rá. Valóban e két anyagban tudom leggyorsabban megvalósítani gondolataimat, elképzeléseimet. Az ólomöntést magam is el tudom végezni. Másrészt ez az eljárás a legolcsóbb. — Bevallom, bronzban szívesebben látnám a munkáimat, de éppen most öntetek ki két kisméretű szobromat, ami több mint kétezer forintba került.

Az ólomöntés nem sokszorosítást jelent. Minden ólomszobor csupán egyetlen példányban létezik, hiszen ahhoz, hogy a gipsz negatívot eltávolíthassa az öntvényről, szét kell törni a formát. Néhány öntésre előkészített plasztilin szobrot mutat. Közöttük van a Bimbózó szerelem téma egy újabb változata is. Két összeboruló emberi alak megoldásában az egyik legmodernebb plasztikai problémát hordozza: a kis és nagy negatív formák kompozícióba szerkesztésének problémáját.

Óhatatlanul a modern nyugati non-figuratív szobrászat próbálkozásai jutnak eszembe róla — egy nagy tanulsággal: A legmodernebb formai problémák is megoldhatók anélkül, hogy a művészet elveszítené ember központúságát.

Rideg Gábor

szunyogriasztó krém

nvonattal, szep-
jén. Részvételi
Ft. Jelentkezés
ítás valameny-
IBUSZ Utazási
odán.

Hentes tanulókat

felveszünk, szolnoki és martfűi lakosok augusztus 20-ig jelentkezhetnek a Szolnok megyei Élelmiszer Kisker. Vállalat munkaügyi osztályán, Szolnok, Beloiannisz u. 6. I. em.

Ipari vállalatok, közületek, termelőszövetkezetek!

A Csepel Autógyár felesleges készleteiből (saját gyártás, vásárolt alkatrész, hengerelt áru, építési anyagok, félkész termékek, kötőelemek, regieanyagok, használt szerszámok, stb. **kiárusítást tart.**

A kiárusítás

1966. július 11-től augusztus 28-ig tart.

a BNV területén lévő Autó- és Traktoripari pavilonban. Megközelítés: a Kacsóh Pongrác út 7. sz. bejáraton. Árusítás: helyszínen, a 104/966. OT—PM. sz. rendelet alapján. Ügyintéző: Vollár Mihály. Telefon: Csepel Autógyárban: 131—660/134. Vásár területén: 229—031.

szobás komfortos ház azonnal beköltözhetően eladó. Szolnoki lakást beszámítok. Érdeklődni lehet: fenti címen, vagy Szolnok 24—51.

Beköltözhető 2 szoba összkomfortos ház eladó. Jászberény, Bercsényi utca 13. Trafik.

KÉTSZOBÁS összkomfortos családi ház beköltözhetően eladó, Szolnok, Török u. 17/a. Selymessy.

Társasház építéséhez társat keresek. Fekete, Szolnok, Kisfaludy u. 1.

ELADÓ Kisújszállásson, Felszabadulás utca 8/4 számú ház.

Jászberé
Mihály

MOSZKV
gástalan
eladó.
Bercsény
lefon: 47

MOSZKIC
négysebe
gősen el
dány, Ko
Panyik.

JÓ állap
osztrák
vizsgame
eladó. K
Homok,
30. szám.

TRABAN
ső kézből
röstetétle
Gazdaság.

MEGÉRKEZETT! MEGÉRKEZETT!

Szolnok megyébe a

BALKÁN NAGYCIRKUSZ

a szófiai állami nagycirkusz vendégjátéka.

Látványos artista-revü 2 részben, idomított vadállatokkal.

ELŐADÁSOK: **Jászberényben:** már csak ma, — 7-én, este 8 órakor a városi sportpálya melletti edzőpályán.

Jászapátiban: 1966. augusztus 8-án és 9-én hétfőn és kedden, a szokott helyen és

Szolnokon: 1966. augusztus 12, 13, 14, 15 és 16-án, péntektől keddig a vasútállomás melletti sportpályán.

ELŐADÁSOK: minden este 8 órakor kezdődnek, vasárnap délután 4 órakor is.

Jegyek elővételben is válthatók: **Jászberényben** és **Jászapátiban** a Művelődési Házban, — **Szolnokon** a Színház Jegyirodájában. (Tel.: 23—00) és a cirkusz jegypénztáránál.

Napos

A Papíripari Vállalat Sz
azonnali
férfi kertész
és férfi segé
alkalm

Jelentkezni lehet a gyáre
lyán, Szolnok, Vöröshads

VÁSÁR

Ezt nem lehet kihagy

Ruházati cikkek vására augu

20—30—40 százalékos árengedménnyel a kijelölt

MDK

Nagy István, Szolnok

Kos, terr.

Bölény,"

Gondolkodó, ólom

Téli Tárlat, Szolnok, 1967. dec.
Damjanich Muz.

Nagy István szobrász

M.B.Z.

Müve a kiállitáson

Oelmacher Anna: A Szolnoki Müvésztelep Kiállitása

Magyar Nemzet 1966. okt. 20. 4.l.

MDK.

Nagy István

Kiállitási hiradás

Esti Hirlap 1966 jan.o9.

MDK.

Nagy István

Kiállitási hiradás

Szolnokmegyei Néplap 1965 dec.28.

Nagy István

Mesterei a Főiskolán Szabó Iván volt. 1956-ban Szolnokra került, itt kezdődött pályafutása. Főiskolás korából két alkotófigurája említést érdemel: „Csikó" (1954) és „Bori" (1954.

„Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3 sz. 26 l.

Nagy István

1943-1946-ig fogságot szenvedett; újra munkásként dolgozott, 1949-ben került a Képző- és Iparművészeti Főiskolára, honnan 1956-ban vett búcsút.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet", Budapest, 1968. március 3. sz.

26 l.

Nagy István

Ipsén született 1920-ban, majd felnőtt korában Losoncon gyári munkásként dolgozott. 1941-42 között id. Szabó Istvánnál tanult fafaragást.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3 p.

261

Nagy István

A Szolnok megyei Tanács tulajdona „Bari" (1959, bronz) c. műve: „Kandúr" terrakotta alkotásán formailag valami új jelentkezik.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc 3. p.

2 b.

Nagy István

1962-ből származik „Tornáza gyermek" nevű alkotása. Kisplasztirái: nagy többségben ólomba öntöttek: 1964-es „Alkonyat előtt" egy magába roskadt öreg embert mutat.

Ecsery Elemér: Nagy István „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc 3. p. 261.

Nagy István

További művei: vaskos, tömör formák egysége az: „Anya gyerekkel”; majd a „kis elefánt” és a „Majom anya”; utóbb terrakotta alkotásával jelentkezik: „Szundikáló”.

Ecsery Elemér: Nagy István: „Művészet” folyóirat, Bpest, 1968. márc. 3. sz. 26 l.

7

Nagy István

1965-ös keltezésű kisplasztikái nem jelentenek változást az előző ekhez viszonyítva; anyaguk ezútal is főleg ólom; „Gesztenyeárus" szőges ellentéte a „Hátranéző".

Ecsery Elemér: Nagy István: „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz.

26 l.

Nagy István

„A Töprengő" egy ülő asszony figurát ábrázol; kőr plasztikai megoldás „Játszó mackók" című műve. „Attrakció" akrobatái egyensúly és tér problémákat vetnek fel.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz.

2 b l.

Nagy István

Még 1965-ös termése a terrakotta „Sűnike" c. műve. 1966-ból származik „Bimbódzó szerelem" alkotása, két földön ülő" figurát kapcsol össze.

Ecsery Elemér: Nagy István „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. p.

26 l.

Nagy István

„Halak" című kompozíciója, három sík felületét bravurosan komponálja össze. „Őskor," bőlény hátán vágtató ősembert ábrázol.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3 k.

26 l.

Nagy István

Négy művek a Magyar Nemzeti Galéria
őrzi: „Bikó" (bronz) „Macska" (bronz")
„Zuzsa" (bronz) és „Leányka akt" (bronz).

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet"
folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3 sz.

27 l.

Nagy István

A szolnoki „Damjanich János" múzeumban láthatók: „Gyermekfej" (terrakotta) és a „Bimbódzó szerelem (ólom) c. alkotásai. Közteri szobrai: Csepel, Csillagtelep: (csikó) bronz, 1957. –

Ecsery Elemér: Nagy István: „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz. 27 l.

Nagy István

További köztéri szobrai: Jászlerény „Fiú teknősbékán" (műkő 1958): Bonyhád „Álló lány" (kő 1960); Debrecen: „Térdelő lány" (kő, 1962); Szeged: „Kútfigura (kő, 1964)

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz. 27 l.

Nagy István

Kazincbarcika: „Jótszó mackók" (Kö, 1965). Jelenleg „Álló mackó" – c. alkotását mintázza, mely köbe faragva az egyik kolnoki iskolához kerül.

Ecsery Elemér: Nagy István. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. k. 27 l.

15

Nagy István

Közölt műve, fekete-fehér reprodukció:
„Kandúr"

Ecsery Elemer: Nagy István „Művészet"
folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. p.

26 l.

MDK

Nagy István

Schwarz Dávid szobráról

Idegenforgalom 1968 juli.p.8.

MDK

Nagy István

Szobra a Közlekedési Muzeumban

Magyar Vasutas 1968 máj.2.

Nagy István

szobrász „Mackó" c. alkotását

Szolnokon a Kassai-úti általános iskolánál

helyezik el.

Krónika

Magyar Hírlap, 1968. december 8. 9. l.

Nagy István

(1920) szobrászművész az állatábrázolás mestere; kis kompoziciói monumentális hatásúak.

Kaposvári Gyula: Szolnok művészei

Népművelés 1968/7 33 old

Nagy István

Kiállítása volt a Magyar Nemzeti Galériában

Solymár István: A Magyar Nemzeti Galériáról

Népművelés 1968/1 34 old.

Mapy István

műve szerepel a

„Magyar Művészet 1896-1945" c.

kiállításon az Ernst Múzeumban

Népszava 1969 szeptember 30

2. old.

Nagy István

„Machó" c. zobrát

a Kassai úti ált. istolánál állítják

fel. Szolnokon.

Nápszava 1969 április 23

2. old.

Nagy István rajzai

Studió tag volt, neve emlitve

„Studió 58-68"

Magyar Nemzet
1969 jan 7.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MÁR 4

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Nagy István
szobrászművész
1021

Műteremlátogatás Nagy István szobrászművésznél

(Tudósítónktól)

Kevésbeszédű, szerény, zárkózott ember. 1920-ban született Irsán. A Képzőművészeti Főiskolát 1956-ban végezte Szabó Iván, Beck András, Pátzay Pál keze alatt. Állandó kiállítóművésze az utóbbi tíz évben rendezett megyei és országos kiállításoknak. Tanulmányúton járt Moszkvában, Leningrádban, Prágában, Rómában, Firenzében. Közterületen felállított munkái: Csikó — Csepel, Csillag-telep; Teknősbékán ülő fiú — Jászberény; Álló leány — Bonyhád; Térdelő leány — Debrecen; Kút figurával — Szeged; Játszó mackók — Kazincbarcika. A szolnoki művésztelepnek 1957 óta tagja. Több közgyűjtemény, így például a Magyar Nemzeti Galéria, a Damjanich János Múzeum őrzi műalkotásait.

Nagy Istvánt hosszú ideig csak állatszobrairól ismerték, s erre nemcsak a művész valóban gyakori témaválasztása adott okot. A gyermekkorát vidéken töltő Nagy István számtalan mozzanatát figyelte meg az állatok életének, „viselkedésének", s nem egy alkotása mélyen átérzett indulatokat, az emberi érzelemvilággal analóg tulajdonságokat tükröz (Bika, Majomanya, Elefánték, stb.)

Az általa megformázott állatok megindító kedvességükkel, megható esetlen figurájukkal sugározzák azt a szeretetet, amellyel Nagy István őket anyagba gyúrta. A csikó (a MNG tulajdona), a Süni-ke, Fekvő boci, — az állatok életének egy-egy megkapó pillanatfelvételét adják. Nem statikus kompozíciók ezek a szobrocskák, hanem élettel teli, eleven figurák.

Nagy István művészetének az állatábrázolások azonban csak egy hányadát jelentik. Leányalakjai, gyermek és kettős ember kompozíciói az utóbbi évek egy új kísérletéről számolnak be. A mozgás dinamizmusának és a zárt kompozíciós rendnek a szobrászati összehangolásáról. Erről tanúskodnak Bimbózó szerelem sorozata, a Játszó gyermek megoldásai, az Európa elrablása — hogy csak néhány munkáját említsük. Az utóbbi megyei kiállításokon szereplő ólom kisplasztikák tulajdonképpen egy-egy nagyméretű köztéri szobor, kútfigura lehetőségét rejtik. Nagy István műtermében a monumentális szobrászat területéhez tartozó munkák számtalan vázlata, elképzelése nyugszik polcokon, állványokon.

Nagy István gyűjteményes kiállítását ebben az esztendőben rendezi meg a Damjanics János Múzeum.

Egri Mária

Ma

Március 4., kedd,
Kázmér napja

A Nap kél: 6.21, nyugszik: 17.32 órakor. A Hold kél: 17.56, nyugszik: 6.33 órakor.

Várható időjárás: Erősen felhős, párás idő, többfelé havas eső havazás. Mérsékelt, napközben megélénkülő szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet nulla—plusz öt fok között.

☆

Az alcsiszigeti meteorológiai állomás jelzése szerint tegnap Szolnokon a legalacsonyabb napi hőmérséklet 0.0, a legmagasabb pedig plusz 2.3 Celsius fok volt.

— A NŐNAPRA készülődnek a jászkiséríek. Magyar—szovjet nőtalálkozót szerveznek és a Szovjet Hadsereg Művészegyüttesének fellépését várják. A tartalmas műsor előkészítője és rendezője a helyi Kossuth Tsz.

— **MOSZKVÁBAN már épül a Sziréna 1. automatizált rendszer, amellyel gyors helyfoglalás és jegyeladás valósítható meg a repülőtereken. Első egységét még ebben az évben üzembehelyezik. Az egész rendszer különben az ötéves terv (1966—1970) végére készül el. A moszkvai légiforgalmi csomópont a legnagyobb a Szovjetunióban. Naponta ötvenezer jegyet adnak itt el.**

— KUNHEGYESEN a második negyedévben korszerűsítik a cipőboltot s a divatáru boltot. Tiszaburán áthelyezik a ruházati boltot, egy újonnan vásárolt, átalakított épületbe, a helyén pedig vendéglátó egységet létesítenek.

— **SZOMORÚ amerikai rekord. Az Egyesült Államokban új rekordot értek el: egy orvoscsoport, amely a vietnami háborúban elesett sok fiatalt vizsgált meg, megállapította, hogy az amerikai fiatalok 30 százaléka érelmeszesedésben szenvedett. Jelenleg az amerikaiaknak több mint a fele vérkeringési megbetegedésekben hal meg, ami világrekordnak számít.**

— A SZOLNOKI Háziipari Termelőszövetkezet március 7-én, 12.30 órai kezdettel tartja évzáró közgyűlését, a Ságvári Endre művelődési ház színháztermében. Este társasvacsorán vesznek részt a szövetkezet tagjai és családtagjaik.

— **MILÁNÓ levegője még a londoni szmognál is károsabb az egészségre — mondotta az észak-olaszországi nagy város polgármestere. E meghökkentő közlésnél szak-**

Nagy István

A Studió 58–68 c. kiállításan művei szerepelnek.

Péter Imre: Studió 58–68

Népművelés, 1969. febr. 30–31 old.

Nagy István

Egy szobra a szentendrei szoboskeztben van

P.S.: A szentendrei szoboskeztben tegnap, ma, holnap

Pestmegyei Hirlap 1969 VI.1

Nagy István
szobrász

Mini szobrászata frappáns.

Oelmacher Anna: Középmagyarország . . .
Művészet, 1969. november - 43 lap.

Wagy István
nobrasi

Ólomkompozíciói mellett egy
kedves terahotta áll alfigurát
és egy női portrét mutatott be.

Egri Mária: A Közép - Magyarországi
Művészet, 1969. november - 44 lap

Nagy István szobrász

szerepel a

Tavasz: Tárlaton Szolnokon

Ridep Gábor: Tavasz: Tárlat 1969

Szolnok megyei Néplap 1969 V. 22

Dél már elmúlt, amikor a lakásba mentünk ebédelni. Vajban piruló karajt és apró kelbimbót tettünk a gázra. Míg ez elkészült, a franciák elmaradhatatlan pástétomát eszegettük és vörösbort ittunk rá. Csáky láthatóan jól érezte magát, s Tisza-parti gyermekéveiből származó históriákat nagy kedvvel idézett vissza. Ebéd után elmosogattunk. Mint mindent, az idős mester ezt a munkát is rendkívül gondosan végezte. Alaposan megfürdette, letisztította a tányérokat és a húsos edényt, majd e művelet befejező részét, a törülgetést rám bízta. Visszagondolva erre az egyszerű, de annál bensőségesebb ebédre, legszebb emlékeim közé fog tartozni. Úgy láttam én Csákyt abban a kis konyhában, mint a magára maradt, megvénült Rembrandtot egy régi filmen. Ő is tudatában van, hogy élete, melyet idáig végigküzdött, alkotásokkal és harcokkal teljes. De elérte azt, amivel kevesen dicsekedhetnek: neve a modern szobraszat úttörőinek sorába emelkedett. Ennek jelentőségére igazán akkor döbbentem rá, amikor műveit Archipenko, Zadkine, Lipschitz és más nagyságok remekeivel együtt, a Párizsi Modern Művészeti Múzeumban megcsodáltam.

Délután felkapaszkodtunk a Montmartre-ra. Csáky a szűk utcácskák között ismét régi emlékekről beszélt. Mondta, hogy 1908-ban, amikor kijött Párizsba, a Montmartre korántsem volt ennyire beépített, mint most. Nemcsak, hogy emeletes házak nem álltak, de olyan részei is akadtak, ahol szamarak és kecskék legelésztek. Említette, hogy Montmartre az ő ifjúsága idején valóban romantikus volt. Annyira, ha éjjel erre tévedt egy idegen, az ép bőrrel nem úszta meg. A mesternek komoly áldozatot jelentett e kedvemért tett kirándulás, mert a meredek úttól gyakran fulladt. Ilyenkor megmegálltunk, pihentünk, majd tovább indultunk. Végül is a tetőre értünk. A place Tertre-en találtuk magunkat, ahol néhány piktor festegetett. Mivel nem luxusautón jöttünk, ránk sem hederítettek. Egy-két vásznat szemügyre vettem, sőt egy idekerült magyarral szóba is elegyedtem. A fiatalember éppen „plasztikus" csendéletén dolgozgatott. Tekintve, hogy nem sok volt, ami visszatartson, így „művével" együtt hamar otthagytam őt. Siettem Csákyhoz, aki előrébb menve már várt rám. Utunk sok képüzlet közt vitt, ahol tömény giccsek kínálgatták magukat. Így jutottunk el a fehér templom-csodához, a Sacre Coeur-höz, melyet Csáky szerint az 1871-es népi forradalom leverésének emlékére emeltek. Ez bár eléggé elvette tőle kedvemet, de kíváncsiságom mégis a templomba hajtott. Onnan kijőve, néhány percig elgyönyörködtünk az alattunk elterülő Párizsban. Közben erősen szürkülni kezdett. Elindultunk lefelé, vissza a városba. A metropolis már fényárban úszva fogadott bennünket. Megkezdődött Párizs éjszakai élete. Az elébünk került Moulin Rouge ezt jól szimbolizálta. Azonban e fogalommá vált mulatóhely is sokat veszített abból a varázsból, amely Toulouse Lautrec idejében a szórakozni vágyókat annyira elbűvölte.

Elfáradva a hosszú sétától, betértünk egy bisztróba, melyből oly sok van Párizsban, Csáky magának valamilyen ánizsos italt, nekem pedig sört rendelt. Elérkezett a búcsúzás ideje, ezért kissé borongós hangulatban üldögéltünk. A mester elégedetten nyugtázta, hogy a két hét alatt Párizsban sok mindent sikerült meglátnom. Ezt persze az ő irányító tanácsainak köszönhettem. A mai művészetről beszélgetve, kijelentette, hogy az absztrakt festészetet és szobrászatot nem értékeli, mert ezeket csupán formajátékoknak tartja. Sőt olyan mesterkedéseknek, amelyekkel sok pénzt lehet keresni. Ő is a nagyjövedelműek között lehetne, ha nonfiguratív plasztikákat csinálna. Azonban ezt nem teszi, inkább vállalja a mindennapi élet gondjait. Így bár óriási áldozattal, de emberi, művészi függetlenségét megőrizheti. Meggyőződése, hogy a szobrászat nem lehet öncélú szórakozás, formalista absztrakció. Nem lehet viszont a természet szolgai másolása sem, hanem eszméknek, érzelmeknek adekvát plasztikai kifejezőjévé kell válnia. Tanulságosan magyarázta, hogy semmilyen művészet sincs társadalmi, ideológiai alap nélkül. Ezért csak a társadalmi átalakulást követően változtak meg az egyes korok művészetei. Szerinte figyelembe veendő az, hogy valamely kort jellemző művészeti nyelvezet csak az adott társadalom teljes kifejlődésének szakaszában válik jellegzetessé. Ha tudná milyen lesz az igazi, az érett szocialista-realista művészet, akkor már is úgy dolgozna. Rövid eszmefuttatását azzal fejezte be — régi álma, hogy Budapesten köztéri szobra legyen.

Kijöttünk a bárból és a közeli busz-megállóhoz mentünk. Itt alig néhány percünk volt hátra. A hotelem felé tartó kocsi gyorsan közelgett. Átöleltük egymást, elbúcsúztunk, majd — hónom alatt a tőle kapott rajzzal — az odaérkező autóra szálltam. Csáky mosolyogva integetett. A nagyvárosi forgatag és az egyre növekvő távolság hamar szétválasztott bennünket. Hirtelen szomorúság fogott el. Éreztem, hogy e percben, az ő kedves alakjának elhagyásával, önkéntelenül Párizsnak is búcsút mondtam. Arra gondoltam, szívesen lennék ennek az idegenbe szakadt koros mesternek szavait leső tanítványa, hogy nagyrabecsült tudásából és mély emberségéből valami nekem is jusson. De az alatt a rövid idő alatt is, melyet Párizsban vele töltöttem, múzeumi kalauzolásai és utcai sétáink alkalmával, oly lényeges dolgokra hívta fel figyelmemet, amelyek számomra felejthetetlen tanulságok maradnak.

Ezzel a kis megemlékezéssel szeretném őt sokunk nevében itthonról köszönteni, kívánva azt, hogy nyolcvanon messze túl is jó egészségben és töretlen alkotó erővel éljen.

Szelesi Zoltán

Csáky József: Drapériás akt — Nu drapé
Обнаженная и драпировка

NAGY ISTVÁN

A szolnoki Művésztelep képzőművészetét bemutató sorozatomban ezúttal a harmadik szobrász, Nagy István munkásságáról szeretnék rövid áttekintést és értékelést közreadni. Azok, akik már megismerték két kollégája — Simon Ferenc és Szabó László — plasztikáit, most meggyőződhetnek majd arról, hogy tehetség és egyéniség dolgában neki sincs takargatni valója, hogy az egyre fejlődő Tiszaparti város kiváltságos helyet élvez nemzeti kultúránk nagy teljességében.

Nagy István is azok közé tartozik, akiket nem kényeztetett el az élet, akik csak a maguk kálváriáját megjárva, dacolva idővel és sorsukkal érhették el céljukat, vágyaikat. Irsán született, 1920-ban. A művészetet már gyermekkorában kedvelte. Elemi iskolás volt, amikor a folyóiratok műmellékletei között elmerülve találta és rajzait, faragásait láthatta környezete. Felnőve gyári munkásként dolgozott Losoncon, amikor huszonegy évesen életében először látott szobrászt. Ez a szobrász, a fafaragás tudora, id. Szabó István volt, aki mellett 1941—42-ben próbálkozott kifürkészni a mesterség titkait. Még a város „előkelőségei" is javasolták taníttatását. Ebbe azonban beleszólt a háború. 1942-ben katona lett, majd hadifogságba esett. A fogságból 1946-ban sikerült szabadulnia. Ezután ismét munkásként dolgozott s csak 1949-ben került sor főiskolai tanulmányainak megkezdésére, miután sikeresen leérettségizett. A Képzőművészeti Főiskolától 1956-ban vett búcsút, elsősorban egyik mestere, a Szabó Iván embersége nyújtotta hatásokkal. Még ebben az évben Szolnokra került, pályafutása is itt kezdődött tehát s mai fejlődését is itteni élete határozza meg.

Művei ismertetésénél a műtermében látottakra szorítkozom, mivel ezeket állt módomban behatóan tanulmányozni.

Sokan elsősorban állatszobrászként tartják számon. Művei tematikáját illetően ez némiképp igaz, mivel túlnyomó többségben oeuvrejét ezek teszik teljessé. Az ember sokkal kevesebbet szerepel élményanyagában, ennek azonban nem érdeklődésköri, nem is tartalmi oka van, hanem elsősorban — mint látni fogjuk — a forma iránti különleges szeretete, azoknak a szobrászi törvényszerűségeknek szenvedélyes keresése, amelyhez tanulmányanyagként elsősorban az állatok kínálják fel magukat. Talán éppen ezért mosódik el nála a témák közötti különbség. Bemutatásuknál így elkerülöm a csoportosítást és kizárólag a kronológiát veszem figyelembe.

Már az út kezdetéről — a főiskolás korból — ki kell emelni két említést érdemlő kisméretű állatfigurát. „Csikó"-ja (1954) fejét hátra tartva vakaródzik. A mozgás ellentétét a lábak kontraposztos beállításával éri el. A jó megfigyelő készség adta természetesség jellemzi a „Boci"-t (1954) is, amely jobb hátsó lábával a fejét vakaria.

Az előbbiek közvetlenül vezetnek a már Szolnokon készült szobraihoz. „Bari"-ja (1959, bronz) még megtartja az eddigi alapkoncepciót (a Szolnok megyei Tanács tulajdona), de a „Kandúr" (1960) terrakotta formáin már valami új jelentkezik. Ez a macska azért lett méltóságteljes, fejedelmi testtartású, mert a mozgásból átváltott a nyugalom élményére s ezzel rögtön a tömör és zárt szobrászi formák felé is fordult. Ennek a zártságnak bravúrosabb példája a „Tornázó gyermek" (1962), amennyiben itt egy áttörésekben dúskáló figuráról van szó: egy kislányalak terpeszállású lábainak bokáit fogja. A humoros íz mellett a döntő a kecsességben is megtartott belső dinamizmus, az önmagába visszatérő körkörös mozgás.

A most következő kisplasztikák mind részesei egy közös elgondolásnak, amely a formákban rejlő erő törvényeinek kutatására irányul. Szinte minden szobrocskában más formaproblémát vet fel és old meg sikeresen. Nagy többségük ólomba öntött s a súlyos anyag ilyeténképp való megválasztása még jobban segíti célkitűzéseinek megoldását. Az 1964-es évből már több említésre méltót találtam. „Alkonyat előtt"-je egy magába roskadt, ülő öreg ember alakjában szinbóluma a halál felé érkezőnek. Az „Anya gyerekkel"-en a vaskos, tömör formák egysége és a harmonikus vonalritmus kapnak helyet. A „Kis elefánt" középre húzott négy lábával és ormányával nemcsak játékos kedvet mutat, hanem egy nehéz egyensúlyi helyzet formai megoldását eredményezi. A „Majom anya" és kicsinye két különböző pozíciójú test összekapcsolása és harmóniába rendezése. A „Szundikáló" ugyan terrakotta figura, de szerves része a sorozatnak. Földön ülő nőt ábrázol, amelyből valami ősi erő sugárzik, mintegy az ősanya típusát álmodja vissza. Szinte természetes, hogy ehhez tömör plasztícitás párosul.

Az előzőekhez viszonyítva nem jelentenek változást az 1965-ös keltezésű kisplasztikai darabok. A megkezdett tanulmánysor folytatásai ezek és anyaguk ezúttal is főleg ólom. „Gesztenyeárus"-a a tömör, egy tömbből való megoldás példája, míg ennek szöges ellentéte a „Hátranéző" kis akt. A vonalvezetésben és ritmusában kecses leányalakot ennél a maga természetes szépségében mutatja meg. A „Töprengő" egy ülő asszonyfigurát ábrázol, amelyen a nyugalmi állapotot a figura mozgatása mellett is megtartotta. Két ellentétes testpozíció körplasztikai megoldása látható a „Játszó mackók"-on. Ugyanakkor az állatok játékos kedve mint tartalom sem sikkad el a formai problémákkal való küzdelemben. Felfogásban csatlakozik e sorhoz a „Sünike" (terrakotta) is, amelynél a legtömörebb megoldás tapasztalható valamennyi között. A kis állat teste csaknem gömb, szinte gurítani lehetne s akkor sem csorbulna meg.

E sorozatból az utolsó darabokat 1966-ban láttam. Ezúttal még nehezebb, összetettebb kompozíciók vonták magukra a figyelmet. A „Bimbódzó szerelem" két földön ülő figurát kapcsol össze. A szobrászi probléma itt annyira foglalkoztatta, hogy több variánsot is készített belőlük, amelyek egyre inkább a körkörös dinamikai megoldást keresik. Az „Attrakció" akrobatái még az előbbieknél is nehezebb problémákat, elsősorban egyensúly és tér problémákat vetnek fel. Igazi térplasztika a „Halak" kompozíciója, amelynél lényegében három sík felület bravúros összekomponálásáról, harmonizálásáról van szó. A sort végül az „Őskor"-ral zárjuk, amely a bölény hátán vágtató ősember együttesével szimbolikusan fejti ki tartalmát: az ember ura a természetnek.

Az önmaga számára állandóan új feladatokat kijelölő művésznek négy művét őrzi a Magyar Nemzeti Galéria. Kettő közülük állat-

Nagy István: Kandúr — Matou — Kom

1970 FEB 3

1021

Megnyílt Nagy István szobrászművész kiállítása

A Kiállítási Intézmények és a Damjanich János Múzeum rendezésében február 1-én délelőtt 11 órakor nyílt meg Szolnokon, a múzeum földszinti termében Nagy István szobrászművész kiállítása.

Nagy István 1957 óta él a szolnoki művésztelepen, a most megnyílt kiállítás pedig az 1954-től készült alkotásait mutatja be.

Ünnepi megnyitót Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója mondott. Méltatta a szolnoki művésztelep nemes, realista tradícióit, s Nagy István művészetének jellemzéseként rámutatott: „a művész nagyplasztikái kiegyensúlyozottak, széleskörű tetszést aratnak. Kisplasztikáiban kedvesség, humor, vidámság... A realista szobrászatnak sok új megoldását, szerkezeti lehetőségét kínálják Nagy István munkái."

☆

Egy-egy újsághír lakonikus rövidséggel tud hírt adni valamely kiállítás megnyitásáról. A kiállított művekről pedig műkritikus méltatása hivatott szólani.

Van azonban a most nyílt kiállításnak valami olyan sajátos vonása, amiről sem a hírek, sem a műkritikus szakmai méltatása várhatóan nem fog megemlékezni. Szó nélkül még sem szabad elmenni mellette.

Már a legutóbbi néhány szolnoki kiállításnak megnyitásakor is mutatkoztak jelei; egyre többen érkeznek egy-egy képzőművészeti tárlat, kiállítás nyitására az érdeklődők. Az újság híreit olvasó közhelynek vélheti; „zsúfolásig megtelt teremben..." Pedig valóban így van. Vasárnap például már a megnyitó beszéd elhangzása előtt, a kiállításnak mondhatni minden terme tele volt, s állandóan jöttek az újabbaknál-újabb érkezők.

Egy-két éve még a protokolláris közönség és a minden kiállításon megjelenők álltak csak körül egyetlen kiállító teremben. Most annyian, — akár a Damjanich Múzeum, akár az Aba Novák terem egy-egy kiállításának nyitása alkalmával —, hogy erre még soha eddig példa nem adatott.

És úgy tűnik, mindez szokássá kezd válni megyénk székhelyén. Más, megyénkbeli városokból, járási székhelyekről is mind többen érkezők térnek be, úgy érezvén, közük van ahhoz, ami most itt történik. Egyre több új és új arc, érdeklődő.

Sokszor és sokat írtak és írtunk az új közönségről. A kiállító művész mellett most köszöntsük őket is! Illetve; a pillanatot, melynek egyre többször lehetünk tanúi. A művész, a művészet és a közönség találkozásának pillanatait...

(CS)

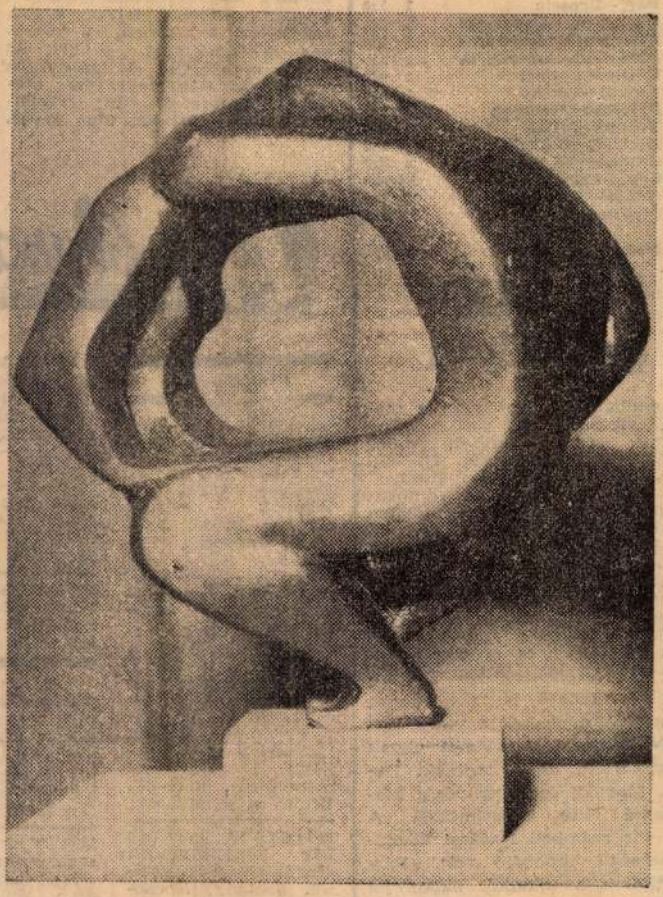

Nagy István: Szerelmespár (ólom)

Előkészületi labdarúgó mérkőzések

Szolnoki MTE—Szolnoki Olajbányász 5:2 (2:2). MÁV sporttelep, 300 n., v.: Asztalos. G.: Nagy F. 4, Pallai, ill. Németh 2.

Szolnoki MÁV pirosak—Szolnoki MÁV kékek 1:1 (1:0). MÁV sporttelep. G.: Abonyi, ill. Tóth II (11-esből).

Szabó Lajos SE—Gyoma 6:1 (3:0). Gyoma, 200 n., v.: Forrai. G.: Nyikos 4, Szűcs II, Hock.

Szolnoki Gépjavító pirosak—Szolnoki Gépjavító zöldek 3:2. G.: Zsidai, Vincze, Kelemen, ill. Berta, Fehérvári.

TOTÓ eredmények

1. Bari—Brescia	1	2:0
2. Fiorentina—Lanerossi	1	2:1
3. Internazionale—Roma	1	2:0
4. Juventus—Sampdoria	1	2:0
5. Lazio—Cagliari	2	0:2
6. Napoli—Torino	1	4:0
7. Palermo—Bologna	1	1:0
8. Verona—Milan	x	2:2
9. Atalanta—Foggia	x	0:0
10. Cesena—AS Reggina	x	2:2
11. Como—Mantova	x	0:0
12. Genoa—Ternana	2	0:1
13. Livorno—Varese	x	0:0
+1		
14. Monza—Modena	1	2:1

Két MÁV győzelem

Szombaton és vasárnap a megyei vívószövetség rendezésében került sor a területi junior egyéni vívóbajnokságra. Öt megye, összesen 66 vívót indított.

A férfitőr és kardszámokat szombaton vívták. A döntőkben igen nagy küzdelem alakult ki, ahol szoros eredmények születtek. A férfitőr döntőbe öt szolnoki, két hódmezővásárhelyi, és egy szegedi vívó került. A klubtársak mérkőzéseiben a szolnokiak körbeverték egymást. Dávid, Palatinus és Gyergyói között csak a találatarány döntött.

A karddöntő is meglepetést hozott. A szegediek a vidék legjobb kardosai. A számot ugyan megnyerték, de a szolnoki Pakai, Maglódi és Nagy végig kétségessé tette győzelmüket. A női tőr számban Radácsi küzdőképessége imponáló volt. Párbajtőrben a mindkét napon jól szereplő Pakai bizonyult legjobbnak. Az eredmények összesítésében a négy bajnoki számból kettőt Szolnok, egyet Szeged.

Azonnali belépéssel felveszünk egy női fodrászt. — Jelentkezés: Nagykörüli Építő és Szolgáltató Szövetkezet irodájában.

A szolnoki Járműjavító üzem lakatos, hegesztő, kazánkovács szakmunkásokat és férfi segédmunkásokat keres felvételre. — Jelentkezni lehet: az üzem munkaügyi osztályán.

A BVM szolnoki gyára (Épületelemgyár) Szolnok, Tószegi út azonnali belépéssel — állandó munkára felvesz — férfi és női segédmunkásokat, lakatos, hegesztő, burkoló, vízvezetékszerelő, villanyszerelő, elektroműszerész, betonelemgyártó szakmunkásokat, kocsirendezőket, tolatásvezetőket és targoravezetőket. Jó kereseti lehetőség, — fizetés megegyezés szerint. Minden második szombat szabad. Felvételre jelentkezni a gyár munkaügyi csoportjánál lehet.

Szolnok megyei Gabonafelvásárló központi műhelye felvesz 2 esztergályost, 4 lakatost, 6 kőműves segédmunkást, — heti 44 órás munkaidő. Külszolgálatos munkakör. Bér megegyezés szerint. Jelentkezési cím: Törökszentmiklós, Bethlen utca 45—49.

Szolnoki Sütőipari Vállalat azonnali belépéssel felvesz sütőipari szakmunkásokat, üzemi segédmunkásokat, vízvezetékszerelőt, udvarost és portást. Fizetés megegyezés szerint. 44 órás munkahét. Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán. Szolnok, Csarnok u. 4. sz. alatt.

Városi Tanács V. B. Városgazdálkodása — talajerőgazdálkodási üzemegysége vontatóvezetőt és segédmunkásokat keres felvételre szolnoki munkahelyre. Jelentkezés: Szolnok, Nád. u. 1.

Gépipari Tudományos Egyesület szolnoki csoportja és a Szolnok megyei Tanács Vasipari Vállalata betanító gáz- és ívhegesztői tanfolyamot indít február hónapban. A tanfolyam időtartama 12 hét. Érdeklődni és jelentkezni az SZMT Vasipari Vállalat műszaki osztályán lehet: Tel.: 12—844.

A kunszentmártoni téglagyár — felvételre keres két erősáramú villanyszerelőt és egy elektrotechnikust. — Fizetés megegyezés szerint.

INGATLAN:

ZAMÁRDI villanegyedében strandhoz, vasútállomáshoz közel folyóvízzel 12 férőhelyes nyaraló vállalatnak — egész idényre kiadó. Szecsei, Budapest, Lenin krt. 19.

1100 n-öl gyümölcsös szőllővel, — kis családi házzal eladó. Szandaszőllős, Kossuth L. u. 74/a.

1200 n-öl szőllő eladó. Tiszajenő belterületén, — esetleg megosztva is. Érdeklődni: Szombat délutánonként. Szolnok, Üttörő u. 51. Kuszák.

EGYSZOBA konyhás ház beköltözhetően eladó, 976 n-öl kerttel. Szolnok, Kocsóros, Barack u. 6.

SZOBA konyhás ház 200 n-öl telekkel — építési faanyaggal és cseréppel eladó.

SZOBA konyhás lakás 30 sor kertföldel beköltözhetően eladó. Karcag, Löwi Sándor u. 8.

KITŰNŐ állapotban lévő 175-ös Czetka Jáwa motorkerékpár eladó. Molnár Mihály Mezőtúr, X. út 11. szám.

KÉTSZOBÁS családi ház eladó. Szandaszőllős, Vörösmező u. 63. OTP hitellel is.

ADÁS-VÉTEL:

EGY db Szuper Zetor és 1 db A—25-ös Zetor eladó. Községi Tanács V. B. költségvetési üzeme. Jászapáti. Tel.: 95.

SÖTÉT kisipari hálószobabútor, újszerű állapotban eladó — áron alul. Szolnok, Bajtárs u. B. ép. I. lépcsőház, I. em. 4.

KISMÉRETŰ tűzhely és fűrészporos kály-

RÓZSÁK! — félezer gyönyörű újdonság. Ezüstfenyők, díszcserjék, gladiolusz, ribizli, egres, málna. — Színes tájékoztató nagyárjegyzékünket — díjmentesen megküldjük. — Szállítás postán. Szalkai kertészet, Budapest, VI., Népköztársaság u. 8. szám.

VEGYES:

AUTÓSOK figyelem! Minden típusú gépkocsihoz gömbcsuklókat, csapszegeket és mindennemű futómű alkatrészeket készítünk, javítunk. Budapest, X., L[illegible] u. 40. Füzy 148.

ÁLTALÁNOS matematika tálását vállalo[illegible] a kiadóban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

1955 AUG 29

SZOLNOK MEG... az emberek

1021

NAGY ISTVÁN: ANYA GYERMEKKEL

...illamok
...etben o
...ahol az
...választód
...gazdasági,
...ságok, a
...turális h
...nyelv és
Elméletben.
...ban, épp
...egyes orszá
...ja nem eg
...gazdasági er
...mának adott
...a határok szi
...tükröztek pon
...elméleti okol
...korrigálták azokat a pilla-
...natnyi erő és hatalmi vi-
...szonyok. Mert nem kisebb
...dologról volt szó — és van
...ma is a kapitalista világ-
...ban — mint arról, hogy
...egy-egy ország burzsoáziá-
...a mely területen uralkod-
...hat, mekkora természeti
...incset, munkaképes nénes-
...éget, piacot, azaz: *profitot*
...hondhat magáénak.

Érthető, hogy a nacionalizmus — amely történelemszemlélettől a művészetekig, iskolai tananyagtól a sportvetélkedésekig, sok minden-ben megnyilvánulhat — konkrét politikai tételként, követelésként, többnyire a tárvitákban csúcsosodik ...i. Ezért nem véletlen, ...ogy a burzsoázia egész ...irténelme egyenlő a nem-... ...ok védelméért, ki-

...ndig

...orradal
...e után jött lét
..., a *Párizs környéki béke*
szerződés volt. Az itt meg
állított határvonala
meghúzásánál — imperia
lista békeegyezmény volt
— minden más szempon
nagy szerepet játszott, min
az igazságosság. Ezért, hog
a magunk példájánál ma
radjunk, *a magyar nemzetr*
sérelmes döntések születtek
De vajon az volt-e a sérel-
mek orvoslásának útja
amelyen a magyar uralkod
osztályok jártak a két vi-
lágháború között? Az el-
vakult sovinizmus, irreden-
tizmus, a magyar fajural-
kodásra hivatottságának
hangoztatása, a fasiszta
imperialista területrabló
törekvések nem vezethettek
a sérelmek orvoslására.

Gyökeresen megváltozott
a helyzet a második világ-
háború után. *Megszűnt a*
nacionalizmus alapvető oka,
a kizsákmányolás rendszere
... ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István
Szobrász

NÉPSZAVA

1969 APR 23

Új képzőművészeti alkotások Szolnokon

1021

A szolnoki városi tanács tízéves programja alapján eddig tizenhárom szobrot, illetve emlékművet helyeztek el, amelyek közül öt szolnoki művész alkotása. A közeljövőben a Kassai úti általános iskolánál állítják fel *Nagy István* „*Mackó*" című szobrát. A Tisza folyót megszemélyesítő szobor, *Martsa István* alkotása, a Damjanich Múzeum udvarába kerül. A Tallinn körzeti általános iskola előtt *Péter Zsuzsa* „*Tanuló leányka*" szobrát, a gépipari technikum *Koltói* úti kollégiumánál *Kamotsay Istvánnak* a műszaki technikai fejlődést szimbolizáló alkotását helyezik el. A Tisza-parti gimnázium auláját *Simó Ágoston* kerámia öröknaptára díszíti majd. Lemezdomborítások készülnek néhány középület homlokzatára és tartópilléreire is. A képzőművészeti alkotások közül kiemelkedik az a monumentális mű, amelyet *Szabó László* szolnoki szobrászművész készít hazánk felszabadulásának 25 évfordulójára. A felszabadulási emlékművet a Tisza-liget bejáratánál helyezik el a jövő év tavaszán.

délelő
hoz k
Nagy-
sült
jetuni
veteit
lom
forrá
niai–
lyosr
kapc
gősséggel" hivatták a mi-
niszterelnökhöz.

Mohammed el-Farra, Jordánia állandó ENSZ-képviselője *tiltakozott a Biztonsági Tanácsnál* amiatt, hogy a múlt hét végén izraeli szárazföldi alakulatok és légikötelékek „folyamatos, súlyos, előre megfontolt és válogatás nélküli támadásokat" intéztek jordániai falvak ellen. A diplomata felsorolt egy tucatnyi jordániai helységet, amelyet

csupán annyit jelentettek be, hogy *Jakov Malik*, szovjet fődelegátus rezidenciáján, április 29-én lesz a következő összejövetel.

Lenin-e
M

Nagy István
nobrán

Ismert állatfigurái: „Sünike",
„Majomanya", „Ślisclefánt-
munkái.

Egre Mária: Nagy István nobrán művén
művenet, 1970. September - 42 ean.

Nagy István
szobrász

Kiállításán bemutatta „Gesztenye
ázus" ólomkompozícióját, „Ku-
pongó" terrakottáját, „Játszó
gyermek", „Mosdás" sorozatát.

Egri Mária: Nagy István szobrász művész
Művészet, 1970. szeptember - 42 cap.

Nagy István
nobrász

A Bimbozó szerelem változatainál
két alak egymáshoz való viszonya
érzelmi és ebből eredő formai kép-
csolata ugatja.

Egre Mária: Nagy István nobrász művész
Művészet. 1970. szeptember - 44 lap

Nagy István
nobrán

A „Szerelmespár I. II." a nép
belső terehet létrehozó fény
azinjek hatást vegtő kompo-
zíciók erveinyesülnek.

Egri Mária: Nagy István nobrán művész
Művészet, 1970. szeptember - 44 kap.

Nagy István
szobrász

Legfrisebb munkámál rej anyagot
használ a samott adottságait
kísérleteri hi. 17 hiállításón szerepel
„Jónás" cimű samott munkája.

Egri Mária: Nagy István szobrász munkái
Mű vészet, 1970. September - 44 lap

Nagy István
szobrász

1957-ben telepedett meg a
Szolnoki Művésztelepen.
Most hemlet bemutatása a
tiszalakány ér termése a
Damjanich János Múzeumban,

gyi Mária Nagy István szobrászmű vér
művészet, 1970. szeptember - 44 b.r

Nagy István
szobrász

1956-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolát Rendszeresen szerepel országos tárlatokon, több munkáját őrzi a Nemzeti Galéria és az ország más múzeumai.

Egri Mária: Nagy István szobrászművész
Művészet, 1970. szeptember - 44 lap

Nagy István
nobrán

Jónás a cetben"
"Delfinis kislány"
"Európa elrablása"
} repro

Egri Mária: Nagy István nobrasinúvén . . .
Művészet, 1970. september – 49 lap.

Nagy István
szobrász

Köztéri szobrai különböző váro-
sunk parkjait, épületeit dísz-
tik. Formakultúrája részletező.

Egri Mária: Nagy István szobrászművész
Művészet, 1970, szeptember – 44 lap.

Nagy István
szobrász

A Főiskola utáni években állat-
figurákkal jelentkezett. Ma is ked-
velt témája ez. De férfi-nőalakok
páros kompozíciói is kedvelt mű-
faja.

Egyre Mária: Nagy István szobrászművész
Művészet, 1970, szeptember - 44 lap.

Nagy István szobrász

művésnek szeregel a

Szolnoki Tavaszi Tárlaton

Népszava 1971 június 15

2. old.

Nagy István

Neve említve Katona László katalógusában

Szárczky plakát Katona László műveiből
Balassi Múz., Veszprém, 1970.

Nagy István szobrászművész

Egressy Bénit formálja meg, melyet Kazincbarcikán fognak felállítani.

(MTI): Kalvász emlékmű Ózdon.

©Unaújvárosi Hírlap, 1971. szept. 10.

Nagy István szobrász

1

Szállítása nyílt a
szolnoki Damjanich Múzeumban

Nápszava 1970 február 8
9. old.

Nagy István

2

„Európa elhablása" c. szobrával
fotója a 9. oldalon

Nápszava 1970 február 8

MDK

Nagy István, szobrász

Kiállítása nyílt meg
Kisújszálláson.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 23.

Nagy István

A Szegedi Képtárban emlékkiállítása nyílik.

Kétszáz kiállítás a múzeumi-műemlékhónap programjában.

Népszabadság, 1971. okt. 1.

NAGY ISTVÁN

A Nemzetközi Hajdúsági Nú vésztelepen dolgozik július-augusztusban.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 11. 9. l.

Nagy István

Szobrászművész. Egressy Béni szobrot készít a Képző és Iparművészeti Lektorátus megbízásából.

Kohász emlékmű készül Ózdon.

Borsodmagyarország - Miskolc - 1971. szept. 8.

Nagy István
~~festő~~ keramikus

Legutóbbi kiállításán bemutatta hogy kerámiakísérleteiben a szokványos formákat kívánta egyesíteni a kerámia adottságaival.

Egri Mária: Téli tárlat Szolnokon.
Művészet, 1971.Április - 36.oldal.

Nagy István
Koramichus

Kiállításan bemutatta a „Kecskecár" büszke kecskeféget is az „Örömben fogantak" kompozícióját.

Egri Mária: Téli tárlat Szolnokon.
Művészet, 1971.április - 36.oldal.

Nagy István
~~[illegible]~~ szobrász

Szolnokon, 1970. febr. 1-én a Damjanich János Múz. ban gyűjteményes kiállítása nyílt.

PÖG: Nagy S. szobrászműv. kiállítása.
Jászkunság, 1970. 1-2. 69.

Nagy István
szobrán

A Szolnoki Művésztelep tagja.

PÓG: N. I. kiállítása ...
Jászkunság, 1970 1-2. 69.

Nagy István szobrász
kiállítása volt Tokajban
Szolnokon él

Hajdu Bihari Napló 1970 VI. 26

Nagy István szobrász

Szomokon él

Kiállítása nyílt a tokaji helytörténeti múzeumban

Cs. A: mini tárlat a múzeumban

Észak magyarország 1970 VII. 1

Nagy István

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

19/6 SEP 9

NAGY ISTVÁN szobrászművész kiállítása nyílt meg vasárnap Hajdúböszörményben, a művelődési központ TIT-termében. A szeptember 19-ig nyitva tartó tárlatot a gépjavító állomás és a művelődési központ rendezte.

Nagy István

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

1970. JUN 20.

TOKAJI NYÁR

1021

A tokaji Zilahy György Művészetbarátok Köre rendezésében vasárnap, június 21-én a helytörténeti múzeumban nyitják meg Madarász Gyula, hajdúnánási festőművész és Nagy István, szolnoki szobrászművész kiállítását. A megnyitó után Gergely Ferenc orgonaművész és Pekker Zsuzsa énekművész ad hangversenyt.

Évforduló

Nagy István szobrász

Juniusban

Kiállítása lesz Tokajban

(benedek): Pezsgő művészeti élet Tokajban

Észak magyarország 1970 I. 8. 4. p

Nagy István
szobrász

1970-ben kiállítása lesz Tokaj-
ban

Pezsgő műv.-i élet...
Ésrahmagyarország 1970. I. 8. 4.

NAGY ISTVÁN

SZOBRÁSZ MŰVÉSZ. 1956-BAN VÉGEZTE A KÉPZ. FŐISKOLÁT, LETELEPEDETT A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEPEN. SZEREPEL ORSZÁGOS TÁRLATOKON, TÖBB MŰVE A NEMZETI GALÉRIÁBAN ÉS MÁS MÚZEUMOKBAN. JELENLEG GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA VAN A DANIANICH JÁNOS-~~GA~~-MÚZEUM GALÉRIÁJÁBAN.

EML: „SÜNKE"
„MAJOMANYA"
„KISELEFÁNT"

(FOLYT.

(NAGY ISTVÁN)

EML: „SZERELMESPÁR I–II"

REPR: „JÓNÁS A CETBEN"

„DELFINES KISLÁNY"

„EURÓPA ELRABLÁSA"

ÚJABB MUNKÁIN A SAMOTTAL KÍSÉRLETEZIK.

EGRI MÁRIA: NAGY ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT. 44–45. LAP.

NAGY ISTVÁN

SZOLNOKI SZOBRÁSZ. KIÁLLÍTÁSA NYÍLT HAJDÚBÖSZÖRMÉNYBEN, A MŰVELŐDÉSI HÁZBAN.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT, 1970. OKT.

Nagy István

Említve

Risdeg Gábor: XI. Szegedi Nyári Tárlat

Szolnok megyei Néplap, Szolnok

1970. aug. 13.

Nagy István

Emlétve

Gy. D. A Nemzeti Galéria újdonságai

Szabó Tolt, Bp. 1970. nov. 22.

Nagy István
szobrász

A kiállításon bemutatott néhány
madár formákra épülő heránna
hasas, bögjes edényt.

Egri Mária: Nagy István szobrászműhely
Mű veszet, 1970. September - 44 lap.

Nagy István

Emlékre

Gyál Sándor: Rajztanár és festő
Petőfi Népe, 1970. nov. 6. 6. l.

Nagy István

Említve-résztvesz

Dömötör Janos: A vásárhelyi őszi tárhat

Népszabadság, Jan. 1970. nov. 11. 7. l.

NAGY ISTVÁN

Szobrászművész. Terrakotta szobrai kiállítva a Szolnok Megyei Téli Tárlaton. „Kecske-cár" (eml.).

Ambrus Tibor: Láttuk, hallottuk.

Petőfi Rádió, 1971. jan. 1.

Nagy István
szobrász

1970-ben a Kiaplár Miklós
emlékeimet is díjat nyerte
el.

Bodnár Éva: Hajdunági művésztelep 1970.
Művészet, 1971.január - 27.lap

Nagy István
szobrász

A szobrok művésztelep karója
a Hajdusági művésztelepen
mintada a „Memento" és a
„Prometheus" c. művet.

Bodnár Éva: Hajdusági müvésztelep 1970.
Müvészet, 1971.január - 27.lap

Nagy István szobrász

„Egressy Béni" szobrát (eml.)

Kazincbarcikán állítják fel

MTI: Kohászemlékmű Ózdon

Nagyszava 1971 IX. 8.

Nagy István szobrász

Egressy Béni szobrát

formálja meg Kazincbarcika számára

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 10

4. old.

Nagy István szobrászművész

a megjedik ötéves terv időszakában – borsodi tervek szerint – Egressy Béni szobrát fogja megformálni.

Pest Megyei Hírlap, 1971. szept. 10.

Nagy István, szobrász

Egressy Béni szobrát kénitiel.

— : Szobrot kap a mátyó summás

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. [illegible] 7.

Nagy István szobrász

A Szolnok megyei téli tárlaton kompoziciói szerepelnek. „Pelikán" – és „Sárkány" c. (említve)

Szolnok Megyei Hírlap, 1971. dec. 13.

Nagy István

Megismerte az európai művészet forrásait elsajátította a korszerű művészi kifejezési formákat, de hazatérve nem utánozta a látottakat, és tanultakat hanem a magyar művészet fejlődéséhez kapcsolodva, alkalmazta felhasználta azt.

Dämötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 66 old.

Nagy István

Anya gyermekkel 24 cm terr.

— " — 30 — " —

Vakaródzó kutya 14 — " —

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok - Kecskemét

Nagy István

Napszemüvegés lány 11, ólom
Sárkány (szobortervo)

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok - Kecskemét

Nagy István

Anyja gyermekkel, vegyv.

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Nagy István
szobrai

Méltatás.

Egri Mária: Egy számvető kiállitás Szolnokon.
Müvészet, 1971. október - 43. oldal

Nagy István szobrász

Egressy Béni szobrát

mintázza Kazincbarcika számára

Népszava 1971 szeptember 8
2. old.

Nagy István 1.

volt az első szobrász, aki a felszabadulás után Szolnokon letelepedett Művészetének központi problemája, a mozgás megragadása, a különböző plasztikai formák összhangjának megkeresése. Lényegében minden műve, nagy közteri szobrai, és kis olomplasztikái egyaránt a formák és a tömegek térbeli variációi.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet 72

Alföld 1972/6 54 old.

Nagy István 2

Az utóbbiak, az ólomszobrok esetében, joggal tiltakozik a művész a kisplasztika megjelölés ellen, hiszen e munkák struktúráikban, megformálásukban a nagy szobrokban felvetett problémák gondolati variációi. Az utóbbi időben „új" anyaggal, a samottal kísérletezik, amelyet festővel applikál.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 54-55 old.

Nagy István 3

Úgy látszik, hogy számára a szabrászat nem hozza meg a teljes kiteljesülést. Ezért folyamodott már korábban az egyik társművészet, az építészet kifejezési eszközeihez, amikor műveinek formáit, tömegeit strukturálisan építette fel a térben, nem egyszer az emberi formák organikus rendjét is építészeti renddé szervezve.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 55 old.

Nagy István 4

S ezért közelít ugabban egyre intenzivebben egy másik társművészet, az iparművészet felé: samott figuráiban mindjobban az ornamentikát, a díszítő funkciót hangsúlyozza.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6

55 old.

Nagy István

szobrászművész új alkotását Egressy Béni mellszobrát Kazincbarcikán avalják fel.

Új képzőművészeti alkotások Borsodban

Észak-Magyarország 1972/22 8 old.

Nagy Istvánné

Hódmezővásárhely

Alföld 1972/6 43 old.

Nagy Istvan szobrász
1957-ben jött a szolnoki művész-
telepre.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet.

Alföld 1972/6 51 old.

NAGY ISTVÁN, szobrász

Miskolc ú j és helyreállitott létesitményei, 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
50.-400 fős leánykollégium előtti zöldterület. I. ker.
Palóczy utca.-Fekvő nő.-Nagy István müve. 201. old. 4. jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189. old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972

Nagy István, szobrász

Művét: Egressy Béni mellszobrát
Kazinbarcikán avatják fel.

–: Új képzőművészeti alkotások Borsodban 7.

Népszabadság, Bp. 1972 jan. 28.

Nagy István

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából a Vas megyei Ostffyasszonyfán emlékmúzeumot avatnak. A múzeum részére portrét készített.
(említve)

Petőfi Népe, 1972. okt. 19.

Nagy István szobrász

A Szolnok megyei képzőművészek téli-tárlatán kisméretű, a répművészettel rokonszellemű terakottái szerepelnek: „Számadó" – „Kuporgó" c., valamint ólomfigurái: „Átok a gátról" – „Gyümölcsszedő" c. („említve").

Szabó János: Téli-tárlat '73
Szolnok Megyei Néplap, 1973. márc. 2.

Nagy István szobrászművész

A főváros XIV. ker.-ben a Szugló u.-i park-
ban pelikánt ábrázoló művét állítják
fel. A szolnoki művész Szolnok város cí-
merében szereplő pelikánt szívesen ab-
rázolja. Eredetileg szobornak készült e pe-
likán, de alkalmazott tér-plasztika lesz.
(említe)

Szombat délelőtt.

1973. VII. 21.

Nagy István szobrászművész

„Szolnoki művészek a Velencei tónál"
c. kiállítás nyílt meg Velencén, melyen
szerepeltek művei.

Fejérmegyei Hírlap, 1994. aug. 13.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 — 6
ALFÖLD . . .

Nagy István

1021

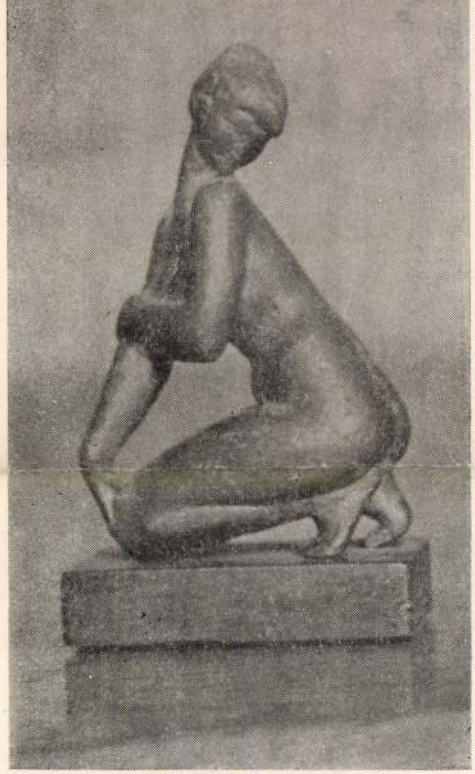

Nagy István: Hátranéző

gypénteke

vagy,
elő

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István

1974 FEB 17

Szolnok Megyei Néplap

1021

NAGY ISTVÁN: ZSIRÁF

át és botjával megfeny
e a meggondolatlanul rü
ő bokrokat.

— Mondom én, hogy
lyenkor nem normális,
remszépen. Lesz még itt
és akkor meg lehet r
megint nézni ezeket a rü
ket, kéremszépen. Tessék
kor emlékezni, hogy én r
jósoltam. És ön is jo
tenné, ha nem öltözne i
könnyen, mert csalóka ám
ez az idő, kéremszépen...

Azzal elkárogott. Én meg ott maradtam a könnyelmű bokrokkal a nagy enyheségben és arra gondoltam, hogy mennyi diadalmas ember fog vacogni, elégedetten dideregni, ha netán tényleg jön majd egy hideghullám. S milyen boldogan fogják hajtogatni, hogy lám, ők megmondták, nem az időjárás, hanem a naptár szerint kell öltözködni és viselkedni, mert a kutya nem eszi meg a telet.

Kissé arrább hangosan szólt egy táskarádió. „Az enyhe idő tovább tart..."

Arra gondoltam, mi lesz velünk, ha ez így megy tovább? És már nem is tudtam örülni az ajándékba kapott februári jó időnek, kéremszépen... Mert mint tudjuk, nem eszi meg a kutya a telet, kéremszépen...

Árkus József

bet, mint amennyi helyet más megyeiek elfoglalnak a debreceni intézetben Szolnok megye részére elvben biztosított száztíz helyből.

Az adatokból kitűnik, hogy megközelítőleg háromszáz fogyatékos gyermek elhelyezésére volna közvetlenül igény Szolnok megyében. A jelenlegi ötéves terv előkészítése során felmerült egy kétszázötven személyes megyei egészségügyi gyermekotthon építésének gondolata, de a végleges tervből ez kimaradt.

Januárban viszont a megyei tanács határozatot hozott arról, hogy az ötödik ötéves tervben meg kell kezdeni a gyermekotthon kivitelezését. Aligha szorul további bizonyításra, milyen fontos, hogy ez a határozat mielőbb megvalósuljon.

Bistey András

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 DEC 8
Szolnokmegyei Hirlap

Nagy István szobrán

1021

Szolnoki Téli Tárlat

Ma nyílik a megyei képzőművészek szokásos évi téli tárlata a Damjanich múzeum kiállítóhelyiségében. A bemutató anyaga színvonalas, több a kiállító művészek anyagában a vissza-vissza vonzó mű, mint amit tőlük általában az utóbbi évek tárlatain láttunk.

A jelenleg a telepen dolgozó művészek között ott láthatjuk az utóbbi években a samott anyagának bűvöletében dolgozó *Nagy István Napkeleti bölcsek* munkáját. Az ízes plasztikáiról, szívet melengető állatszobrairól ismert művész az utóbbi években erősen vonzódik a népi formavilágból induló fali plasztika, a játékos-meseszerű ábrázolás figurális és reliefben megoldott problémái iránt. Együtt kellene egyszer már látni ezirányú tevékenységét ahhoz, hogy a művész szándéka teljességében kitessék, s az az öröm, ami alkotásainak létrejöttekor fűti, közönségéhez is utat találjon. *Simon Ferenc „Család"* című lemezdomborítása terv szerint a jászberényi házasságkötő terem falát fogja díszíteni. A kompozíció őrzi a művész korábbi hasonló technikájú műveinek legjobb kvalitásait, esztétikai előnyeit. Jól illeszkedik a figurák sommázott megfogalmazása a repülő madarak ívének könnyedségéhez. Fehérmárvány torzója klasszikus vonalaival emeli a tárlat színvonalát.

A zuglói *Szolnok park* állatfigurájának eredeti elképzelését is láthatjuk *Szabó Lászlótól* a Budapestre kerülő különálló állatfigura mellett. A pásztor mellé komponált birkanyáj mutatja, hogy mennyivel teljesebb lenne, ha a lehetőségek az eredeti elképzelés megvalósítására is módot adtak volna. S még egy tanulság: Szolnok megyében is elkelne egy hasonló témájú mű, például a Hortobágy kapujánál, Nagyivánon. Az önálló kiállításán sokak által megszeretett *Papi Lajos* munkái közül most csak egy kőből

Nagy István: Napkeleti bölcsek

kibomló ízes-magyar fejet láthatunk, a *Szabolcs vezért.*

Chiovini Ferenc munkái, különösen a két kisebb méretű *Tisza* és a *Tanyán* a művész örök frissességéről, közvetlen környezetünk ma is eleven látásáról tanúskodnak. S egyben arról is: milyen élvezetet adhat az ismert táj, a fejlődés lassan őrölte régi városrészek, munkafolyamatok, tanyák, a gépek lassan kiszorította ökrök, lovak emlékezetünkben őrzött motívumainak képbe komponált látványa. Ugyanígy idézi fel számunkra a természet színpompájának ezernyi rezdülését, a lombok, levelek, fényben-árnyékban fürdő házfalak, egy kerti pad formájában napszakonként változó, s ezért állandóan mozgásban levő színelményét *Fazekas Magdolna.* A művész két képén is bizonyítja érzékeny kötődését a portré iránt; mindkét fej gazdag színátmenetekkel, plasztikus mozgalmassággal vall a modell belső életéről is. A megyei bemutató három jászberényi résztvevője: *Benke László, Sáros András* és *Vuics István.* Munkáikban a Zagyva, egy-egy falusi részlet, egy tanya fehér fala, az Alföld sík látványának képi visszaadására törekedtek.

Elvontabb formákkal, hangsúlyozottabb konstrukcióval fogalmaz tájat, alakot *Berényi Ferenc.* Míg nála az erős konturral határolt, színben elváló forma a domináns, addig *Baranyó Sándor* munkáinál a szélesen hömpölygő színek uralkodnak. Baranyó expresszív hevülete, sodró színáradata mellett *Megyes László* képeinek intim lírai-sága ragad meg. A természet szeretetéből, hosszas figyeléséből, átéléséből fakadnak munkái.

A tárlat anyaga *Bényi László* hasonló alapállásból, művészi felfogásból fogant munkáival egészül ki.

Egri Mária

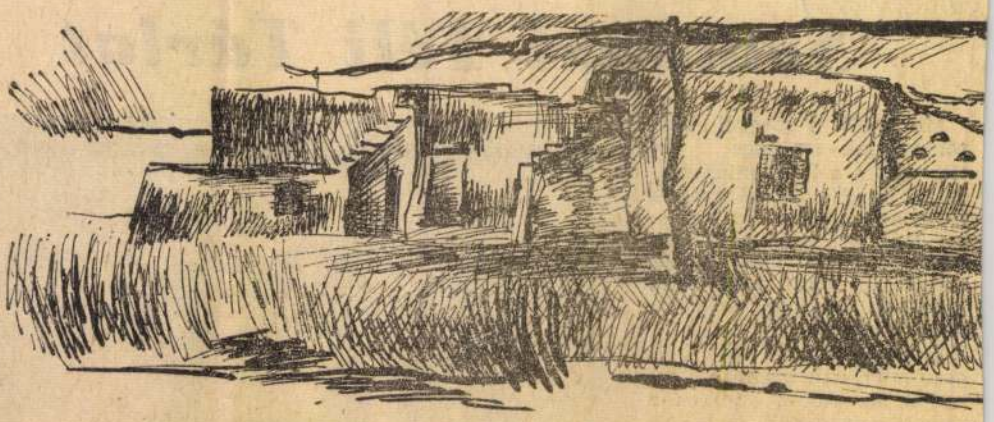

SZUROMI PÁL RAJZA

Gerelyes Endre:

LIEBO

Barátságunk interkontinentális és fajok közötti. Mivelhogy Liebo törzskönyvezett, pedigrés német juhász — szakszerűtlenül szólva —, farkaskutya. Azért interkontinentális, mert a szóban forgó „férfiú" Afrikában született. Azt hiszem, ha azt mondanám, hogy egy jó barátom tulajdona, pontatlanul fogalmaznék. Nem tulajdontárgy és tulajdonos vi szony áll fenn közöttünk — Liebo, mivel megszerette, elfogadta a barátomat gazdájának. Érdekes és megható kapcsolat ez. Amikor még Libeo kicsi volt, amikor hozzájuk került, a feleségével kint tartózkodtak, hivatalos küldetésben, Afrikában. Hatalmas többszobás lakásban laktak, és a házhoz nagy kert is tartozott. Miután hazatértek, visszaköltöztek két helyiségből álló „lakosztályukba". Közben született egy kisgyerekük, és ott volt Liebo. És egyre nagyobbra nőtt.

Hogy a probléma súlyosságát érzékeltessem, fel kell vázolnom a méreteket. Lakásuk körülbelül harminc négyzetméternyi, ebből tetemes helyet foglal el a hatalmas farkas. Amikor megvették, Liebo egy nagyobb kalapskatulyába kényelmesen elfért volna. Ott ugrált, bumfordiskodott, mulatságosan nagy talpaival ott topogott ebben a nagy házban. Azóta a lakás összement, ő pedig megnőtt. Egy alkalommal termetű és intelligens állatokkal a lovagiasság szabályai szerint kell megismerkedni. Be kell mutatkozni, és bizonyítani, hogy az ember jóindulatú, és hogy tiszteletben tartja szuverénitásukat. Vonzódom az ilyen „barátságokhoz". Életem egyik megrázó élménye és lehetősége volt, amikor fenn járva a Bodrogközben — akkoriban került ki, hogy a lovak nem „rentábilisak" —, megmutattak nekem egy gyönyörű, bogárfekete, másfél éves csődört. Pusztán kíváncsiságból megkérdeztem, hogy mennyiért adnák el. — Kétezer forintért. — Azért volt számomra döbbenetes a dolog, mert véletlenül jóval több pénz volt nálam. És abban a pillanatban fantáziálni kezdtem, pontosabban, egyezkedtem az életkörülményeimmel. Elhatároztam, hogy kijárom az engedélyt, befedem az erkélyt, és ott tartom a lovat. Hogy problémák ne legyenek, megtanítom lépcsőn járni, és rászoktatom, hogy este tíz után ne nyihogjon. És délelőttön-borzolt sörénnyel, hatalmasan és hősiesen felmagasult Liebo. Alig mertem felmenni.

Ismeretségünk első szakaszában szigorúan betartottam a „fair play"-t, mindössze vizet adtam neki, és ha étkezni óhajtott, ennivalót. Szó sem volt simogatásról és gügyögésről. Kedvező jelnek tekintettem — ottjárva náluk —, hogy nagy versenyfutás alakult ki közöttünk, ő lett a győztes, és beletelepedett a fotelbe. Nyilvánvaló volt, hogy elfogad engem, de szerzett jogairól nem hajlandó lemondani, s ezeket udvariasan, de határozottan őrzi. Mivel úgy ítéltem meg a helyzetet, hogy a tekintélyem forog kockán, én is beleültem ebbe a fotelbe. Liebo akkor addig fészkelődött, amíg letúrt engem onnan. És akkor nagyon elégedett volt. Ha eljönnek hozzánk, ő villámgyorsan bemászik az asztal alá. Nem fér el, mocorog, de szereti ezt a helyet. Egy alkalommal váratlanul csengettek, és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JÚN 29

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Nagy István szobrai

1021

Nagy István szobrai

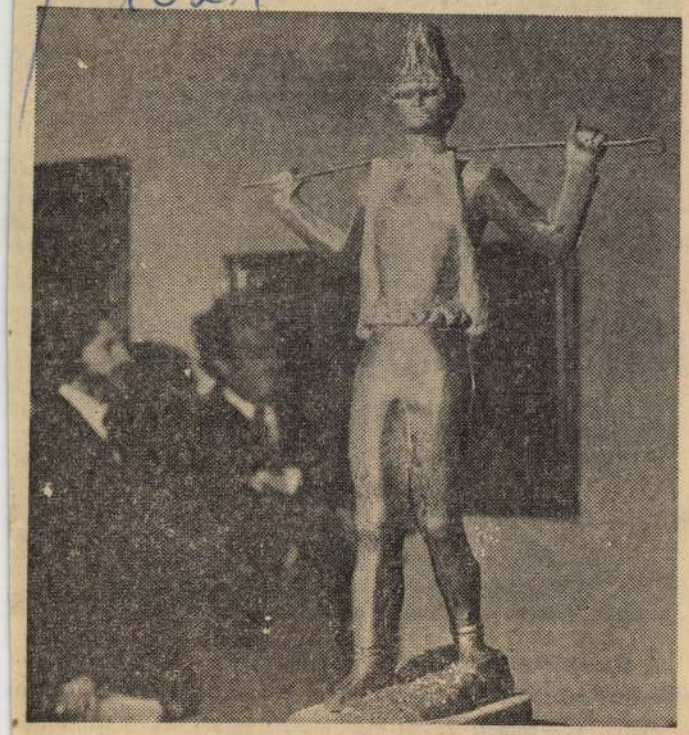

JUHÁSZBOJTÁR

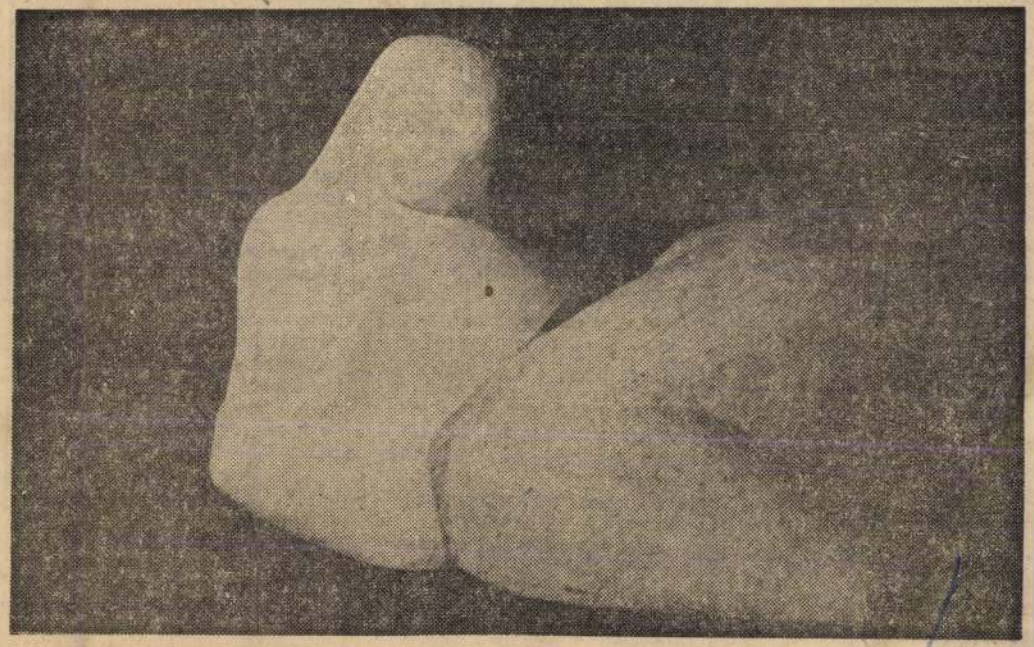

SZOLNOKI SZFINX

oaggregát üzembe helyezé-
e: eddig még nem történt
neg Bulgáriában, hogy
gyetlen év leforgása alatt,
gy épülő hőerőműben két
urbinát is átadjanak, a hoz-
á tartozó kazánokkal együtt.
Záadásul ezúttal sem a tur-
inák, sem a kazánok nem
oltak megszokott méretűek:
eljesítményük 210 megawatt,
letve 630 tonna gőz órán-
ént. A hőerőmű 200 méteres
éménye a legmagasabb
yen típusú építkezés Bulgá-
ában, a három hűtőtorony
- alapkörfogatuk 90 méter,
nagasságuk 80 méter —
gyancsak egyedülállók az
rországban.

Bobov Dol építői most a
ét energetikai blokk szere-
ését végzik, de előrehozott
munkagrafikon szerint,
melyben az üzembehelyezés
itűzött határidejét másfél
ónappal előbbre hozták s
nnek teljesítése érdekében,
z építőtelep legfontosabb
pontjain áttértek a három
nműszakra.

Ismert, hogy Kuba egyik fontos kincse, a gazdasági növekedés biztosításának egyik forrása a cukornád, s hogy az ország a világ fő cukortermelői közé tartozik. Kubában, a cukornád-ültetvényeken áthaladó útak mentén, a cukorgyárak bejáratánál gyakran látni a felíratot: „Azucar para crecer" — „Cukrot a fejlődésért".

A kubai gazdaság sokoldalúbbá tétele, a termelés diverzifikálásának folyamatában, természetszerűen felvetődött a cukornád magasabb szintű, sokoldalúbb értékesítés is, amely az 1976—1980-as, első ötéves terv célkitűzései között már konkrétan szerepel. Ennek keretében a nádból a cukron kívül egyéb termékeket is elő fognak állítani — így furfurolt több iparág számára, az élelmiszer, a kozmetika-, és gyógyszeriparban felhasznált dextránokat, cellulózét, újságpapírt, kartonpapírt stb. Mindezeknek nyersanya a nádnak a cukor kivonása után megmaradt része, az úgynevezett bagazo lesz.

A kubai szakembereket nem utolsósorban a bagazóból előállított papír gyártása foglalkoztatja. Ezt a célt szolgálja az úgynevezett Kuba—9 tervezet, amely első szakaszában egy kutatóközpont és több félipari méretű kísérleti állomás létrehozását irányozza elő, ahol a kubai tudományos kutatók ipari jelleggel folytathatják majd eziránybban megkezdett kísérleteiket.

A papírgyártás iránti nagy érdeklődésnek több oka is van Kubában. Az utóbbi évek kulturális fellendülése során megnövekedett az ország papírfogyasztása, s noha Kuba valaha gazdag volt erdőségekben, a hosszas félgyarmati rablógazdálkodás következetében ma már csupán 200 000 hektár tűlevelű erdője van, amelyet nem lehet kitermelni. Így teljes újságpapír-szükségletét behozatalból kell fedeznie. A gyakorlatilag kiapadhatatlan nyersanyagforrást jelentő bagazó papírgyártásra való felhasználása tehát elsőrendű gazdasági jelentőségű feladat.

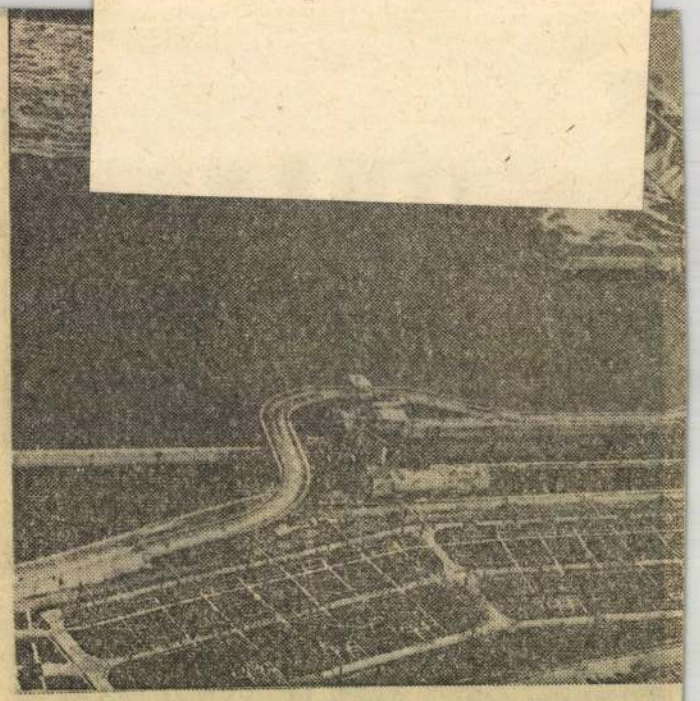

A transzkontinentális vízi út kiépítésének tervébe szervese menti szocialista országok által épített vízlépcsők. Ezekn jugoszláv—román együttműködéssel épült, már üzemelő Va bolgár—román együttműködésben újabb vízlépcső épül

Nagy István: Kecskecár, 1969 terrakotta, 50 cm (fotó Kovács F.)

Nagy István

Művészet, 1971. febr.

Baranyó Sándor: Tiszai reggel, 1972 olaj, vászon, 70 × 100 cm →

mesefigurák, különös állatalakok, színes üvegszemükkel, fém és csillogó kő díszeikkel vetve fényt a samott sápadt színére. Hogyan látja az összefüggést, az egymásra hatást eddigi szobrászati tevékenysége s a samottal való iparművészet irányába hajló munkái között? – „*Itt több dolog találkozik. Egyik dolog az, hogy én szeretek játszani. Ez az anyaggal való foglalatoskodásból adódik. Például agyaggal én már régóta dolgozom. Gyerekkorom óta . . . ez a samottos dolog viszont ismeretlen volt számomra . . . hogyan viselkedik, milyen színe lesz, azt nem tudtam. Elkezdtem vele játszani. Azonkívül ez könnyebben alakítható, hogy úgy mondjam, ez nem olyan halálos komoly, mint a fém-szobrászat. Ez nagyobb lehetőségeket ad, nem kell olyan véres halálosan felfogni, amit csinál az ember . . . És ez megint izgatott. Szerettem. Te-*

Szolnok Megyei Néplap, 1977. Apr. 27.

Nagy István

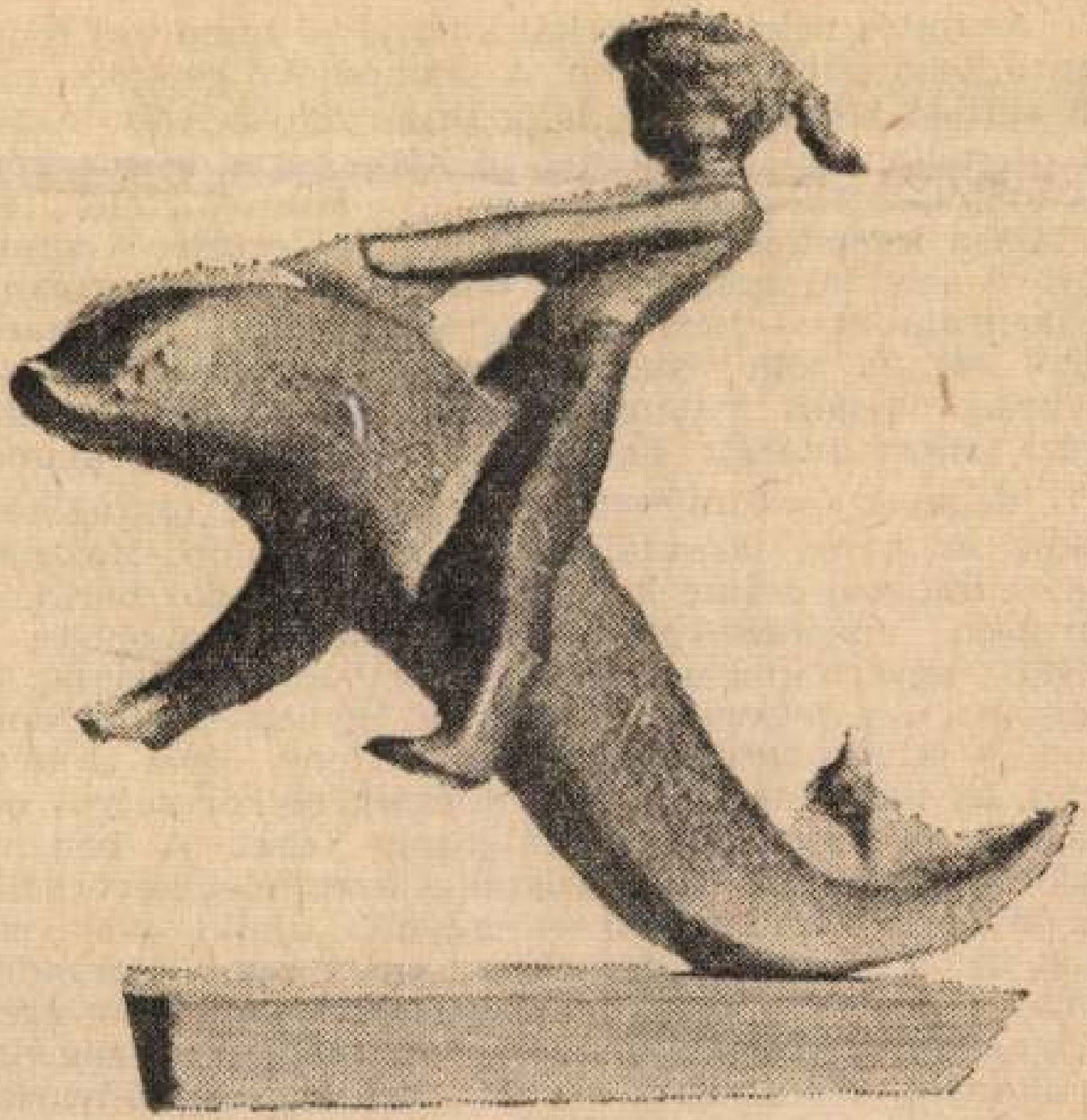

NAGY ISTVÁN: DELFINES KISLÁNY

Turgin

Az autós vaksin botorkál kocsijával tompított fényben a késő esti országúton. A szembejövő gépkocsi miatt süti le szemérmesen lámpáinak fénycsóváit. Aztán az út szélén egy kivilágítatlan kerékpáros tétova körvonalai kezdenek kibontakozni. Az autós hirtelen felvillantja lámpáját, hogy a balesetet elkerülje. A szembejövő azonnal reagál: ő is odaló egy szemkáprázató sugárnyalábot, — ha harc, úgymond hadd legyen harc! Mert azt fel sem tételezi, hogy az autóstárs nem az ő bosszantására villantotta fel a reflektort, hanem azért, mert szorult helyzetében látni akar valamit.

Idegesek és türelmetlenek vagyunk az országúton. Pedig az autós társadalom egyre népesebb. Használt kocsit ma már szinte kerékpáráron is kaphat bárki. A vészesen megnövekedett forgalomban azonban a KRESZ egyértelmű utasításai mellett az udvariasság — vagy ha úgy tetszik a szocialista együttélés — szabályait is mindinkább alkalmazni kellene. Mert a megértés, az udvariasság, a figyelmesség olykor súlyos országúti tragédiák megakadályozója lehet. A benzingőzben azonban sokféle erőszakos szemlélet keveredik. Az én kocsim az erősebb — nagyobb, újabb, — én vagyok az úr! Sietek, rohanok, az egész napi lemaradásomat éppen az országúton akarom behozni. Nem érek rá megállni a gyalogátkelőhely előtt, magam elé engedni a kikanyarodásra várót. — Jóllehet egy-egy udvarias gesztus alig néhány másodperc késedelmet jelentene.

Egy közlekedési szakember mesélte. Részvevője volt egy monstre autós bálnak. Még annyi udvarias jó modorú bálozót nem látott együtt, mint ott, ahol gépjárművezetők ropták a táncot. Illedelmes meghajlások a hölgyek előtt, sűrű és szivélyes bocsánatkérések a tánc közbeni apró koccanásokért.

Nagy István festőművész

A szolnoki művésztelep ma a városi tanács gondoskodásában áll és kiváló alkotó lehetőséget biztosít az itt dolgozó művészeknek. Chiovini Ferenc művésztársai nagyszabású eredményekkel vesznek részt a hazai és külföldi kiállításainkon.

Bényi László: Bemutatjuk a művésztelepet, Békés m. Népújság, 1975. dec. 14.

Nagy István, szobrászművész a háború alatt rommá lett művésztelepet 1955-57-ben felépítették, újból alkotó lehetőséget biztosítva az itt dolgozó művészeknek, akik között a művészneve is szerepel.

Bényi László: Szolnak, a művészváros. Hajdubihari Napló, 1975. szept. 28.

Nagy István, szobrászművész

A szolnoki művésztelepen alkotó művész gazdag eredményel vesz részt a hazai és külföldi kiállításainkon.

Dalgarok Zapja /Komárom/, 1975. szept. 21.

Nagy István, szobrász

a gyergyószentmiklósi Elekes-képtárban a csiki táj és ember életének balladai bangulatot idéző műveivel szerepel a művész, Nagy István és Nagy Imre.

M. Kiss Pál: a gyergyószentmiklósi Elekes-képtár.

Forrás, 1976. 12. ss. old.

Nagy István

A szolnoki művészek Velencén rendezték meg kiállításukat, melyen szerepeltek művei.

Zágoni Erzsébet: Nyárutói beszélgetés a Velencei-tó környékének kulturális programjáról.

Fejérmegyei Hírlap, 1974. szept. 1.

Nagy István: Gyümölcsszedő, 1972 ólom, 37 cm.

Nagy István

Művészet, 1974. febr.

valóban minden erejével „. . . *meg kell árulni az ember saját tehetsége és adott-hoz, amire az emberi kultúra épül, ami po-: mi is a termékei vagyunk, ha úgy tetszik.*

Bokros László: Triptichon, 1969 tempera, vászon, 40 × 160 cm (fotók Roboz)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 MÁJ. 30

Szolnokmegyei Hirlap

Nagy István

... fordította magyarra.

/1021

NAGY ISTVÁN: BARI

AZ UTÓBB

gyre több n
en alkalmazn
gyintézőt. A
ett a közm
nezőgadzaság
en, növekede
űvészeti cs
zép eredmén

épitánc együttesek, színjátzó csoportok, citerazenekaok, pávakörök működnek a ájegység agrármunkásainak römére.

A közművelődési munka okat javult az utóbbi eszendőkben a tsz-szövetség agszövetkezeteiben. Míg 971-ben 3,6 millió forintot ettek félre oktatási, kulturás alapra, addig 1974-ben ez z összeg már csaknem 8 millió forint volt. Az elmúlt at év alatt megduplázódott a elsőfokú végzettségű vezeők száma a nagykunsági tszzövetség területén, s arányuk jobb az országosnál. Elősorban a szakmai ismeretek ővítésére hatott serkentőleg z egyre korszerűbb, ipar-

a. A
alá-
ely-
oho-
nárí-
ab-
elyre
vb
és
az
ifjúságvédelmi albizottsággal együtt vállalkozott.

Az öregek napközi otthonának barátságos, fűtött szobájában ebédet, uzsonnát, érdeklődésüknek és életkoruknak megfelelő egész napos foglalkoztatást biztosítanak harminc idős embernek.

A sokgyermekes anyák anyagi helyzetén is igyekeznek javítani. Az elmúlt két évben huszonegy olyan édesanya kapott összesen 28 ezer forintot, akinek hat, vagy ennél több gyermeke van. Figyelemmel kísérik és rendszeres támogatásban részesítik a sokgyermek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB 9

Szolnok Megyei Néplap

Nagy István

MEGYEI NÉPLAP

1021

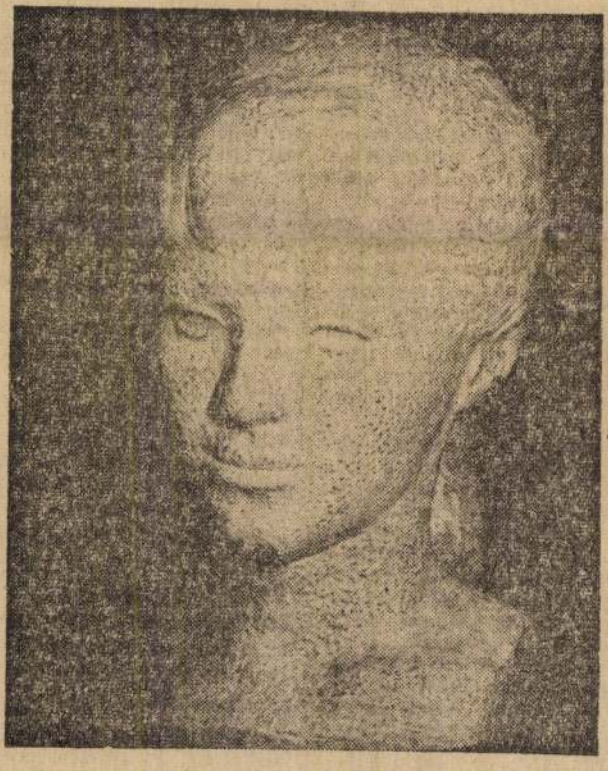

NAGY ISTVÁN: ZSUZSA

k hát a sportolók?

a legintenzívebb hatások a sportoló fiatalt az edzőteremben, a sportpályán érik. Ezért is foglalt el olyan álláspontot a legfelsőbb sportvezetés, hogy *a sportolók nevelésáért az egyesület felelősséggel tartozik!*

Nevelnie kell tehát az egyesületnek, de miként? A közelmúltban megtartott nevelési tanácskozáson megoszlottak a vélemények e témában. A felszólalók közül néhányan úgy vélték, hogy egy-egy klubban nevel a szertáros, a tiszta, higiénikus felszereléssel, nevel a pályagondnok a rendben tartott játéktérrel, nevel a gyúró... — és természetesen az edző, a szakvezető. Való igaz, a környezeti hatások szerepét kár lenne kicsinyíteni, *ám a nevelés, az emberformálás — a sportember formálás — ennél jóval több. E céltudatos tevékenységért az edző személyében kell felelőst állítani, akin számon lehet kérni egy-egy versenyző neveltségi szintjét.*

Az első lépésként tehát a sportvezetők népes táborát kell mérlegre tenni: alkalmasak-e maradéktalanul a sportoló fiatalok nevelésére. Dr. Beckl Sándor, az OTSH tetlenül sokat ártanak a versenyző fiataloknak, akik először talán szégyenkezve fogadják a számukra kierőszakolt bűnbocsánatot — ám egy idő után már követelik a velük szemben tanúsított mindenáron való megbocsátást. Így követelődzésükhöz, anyagiasságukhoz, — mert a pokolhoz vezető út is jó szándékkal van kikövezve — a mindenáron való eredményhajhászás teremt táptalajt.

Gyakori beszédtéma az egyesületétől megválni készülő, vagy annak hátat fordító sportoló is. Ilyenkor a volt kedvenc összes vélt vagy valódi rossz tulajdonságai terítékre kerülnek — de egy szó se esik a klubról, amelyből távozni akar a játékos. Pedig helye lenne ott is az önvizsgálatnak: vajon megtalálta-e a versenyző az igazi közösséget, a kiugró sporteredményekhez erőt adó közeget, a magánéletében a társakat, a pályán a bajtársakat, a kiélezett küzdelmekben a bátorítást adó vezetőket — egyáltalán olyan kollektívát hagyott-e maga

NAGY ISTVÁN szobrász
Albertirsa, 1920

A Képzőmüvészeti Főiskolát 1949-56 között végezte el Beck András, Pátzay Pál és Szabó Iván irányitásával. Tanulmányuton a Szovjetunióban, Csehszlovákiában és Olaszországban járt. 1957 óta Szolnokon él, az itteni müvésztelep tagja. Csoportos bemutatók mellett 1970-ben a szolnoki Damjanich Muzeumban, 1975-ben a turkevei Finta Muzeumban jelentkezett gyüjteményes kiállitással. - Derüs hangulatu állatszobrai és gyermekábrázolásai elmélyült formakulturával rögzitik egy-egy intim mozdulat, játékos pillanat szépségét. Ujabb, samott alapanyagu munkáiban az iparmüvészet felé közeledik. Számos parkszobrot készitett állami megbizásra.

Nagy István
szobrász

„Kecskeciás" 1969,
„Gyümölcsszedő" 1972.
repro

Egri Márta: Müteremről müteremre.
Müvészet, 1975. február - 19. oldal

Nagy István
nobrász

Nagy István sarcottal dolgozek,
mesefigurák, különös állatalakok
kerülnek ki a kéréből.

Egri Márta: Müteremről müteremre.

Müvészet, 1975. február - 19. oldal

Vagy István
szobrász

Ma még csak Vagy István mű-
sorozaben látható a „funkcioná-
lis plasztikai" művek kiesztése

Egri Márta: Műteremről műteremre.
Művészet, 1975. február - 19. oldal

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Budapester Rundschau

István Nagy

1975 SEP 15

1021

István Nagy:
Der Obstpflücker (1972)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51

Das größte Sägewerk des Landes wird in Lenti im Komitat Zala gebaut. Nach der Rekonstruktion des alten Werkes sollen jährlich aus 100 000 m^3 Baumstämmen Sägewaren hergestellt werden.

★

Der neue Betrieb der Budapester Fabrik für Elektroakustik wurde seiner Bestimmung übergeben. Von jetzt an werden die BEAG studiotechnischen Einrichtungen, die bisher in veral-

RGW-Nachri

In Blagoewgrad in Bulgarien wurde über die das ganze Gebiet der RGW-Länder durchführenden Autobahnen beraten. Die

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 MÁJ. 26

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Nagy István, szobrászművész

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Nagy István szobrászművész önálló kiállítása nyílt tegnap Szolnokon, a városi tanács dísztermében. A tárlatot április 2-ig tekinthetik meg az érdeklődők. Képünk előterében a művész Tisza című alkotása.

TC és a Vasas

(4:0). Székesfehérvár, 3000 néző, v.: Palotai. Góllövők: Szalmásy (2), Szabó és Májer, illetve Kardos és Kiss.

Békéscsaba—Haladás VSE 2:0 (1:0). Békéscsaba, 8000 néző, v.: Kuti. Góllövők: Pásztor és Budavári.

SZEOL—RÁBA ETO 3:1 (0:1). Szeged, 2500 néző, v.: Győri. Góllövők: Garics, Forgács, Márta, illetve Szabó F.

Kaposvári Rákóczi—Vasas 3:0 (1:0).

Ú. Dózsa—Tatabánya 3:1 (2:0).

Ese

Birkózás. Tisza Kupa országos ifjúsági kötöttfogású tiszteletdíjas verseny: Szolnok, MÁV-csarnok 10.

Labdarúgás. NB II.: Szolnoki MTE—Várpalotai Bányász, Szolnok, tiszaligeti stadion 15. NB III.: Mezőtúri Honvéd—Recski Ércbányász, Mezőtúr 15, Nyári. Lehel SC—Honvéd Papp J. SE, Jászberény 15, Lázin. Megyei bajnokság: Újszász—Törökszentmiklósi SE 15, (Heves m-ből), Fegyvernek—Jászkisér 15 (Terenyei), Kunszentmárton—Karcag 15 (Csongrád m-ből), Kunhegyets—Jb. Vasas 15 (Hajdú m-ből). Rákóczifalva—Sz. Cukorgyár 15 (Békés m-ből), Jászárokszállás—Túrkeve 15 (Barta), Tiszaföldvár—Tisza Cipő SE 15 (Tóvizi), Sz. Vegyiművek—Honvéd Kilián FSE 10 (Boross).

Röplabda. NB I. női: Lehel SC—Miskolci VSC, Jászberény, hűtőgépgyári sportcsarnok 11.

Duisburi

Beszélg

A duisburgi asztalitenisz Európa-bajnokság két csapatbajnoki aranyérmesével — Kreisz Tiborral és Molnár Jánossal — Cegléden a Kilián FSE—CVSE NB I-es csapatbajnoki mérkőzésen beszéltünk meg péntek estére randevút. A vidéki rangadó papíron úgy nézett ki, hogy kitűnő hangulati aláfestésként indíthatja majd a beszélgetést. Legalább 17:8-as Kilián győzelmet vártak a szolnokiak — nem fölényeset, inkább izgalmasat, olyan összecsapást, ahol az ellenfél is megmutathatja, hogy mit tud, de úgy ám, hogy a végső kimenetel azért ne legyen kétséges...

A ceglédi vasutasok házá-

nek a sakkórák

Nagy István, szobrász-művész

Utcák, terek, szobrok.

Szolnok Megyei Hírlap,
1978. júl. 30.

1970 — 2

1021

NAGY ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Egy szobrásznak mindig nehéz feladat kiállítást rendezni. Ha műveivel igényes feltételek mellett akar nyilvánosság elé lépni, nagy költségeket kell vállalnia, hiszen a közönség elvárja, hogy a szobrok nemes anyagban kerüljenek bemutatásra. A tárlat megrendezése se könnyű, mert – plasztikákról lévén szó – a térbeli elhelyezés gondjaival is számolnia kell, állványokat, polcokat, vitrineket, tárlókat kell beállítani, hogy megfelelően érvényesíteni tudja mintáinak értékeit. Ám azt is figyelembe kell vennie, hogy a szobrászat iránt az emberek tulajdonképpen kevesebb érdeklődést tanúsítanak, mint a festészet iránt. Egy szoborkiállítás tehát egy sor nyomasztó hátránnyal nyílik, nagy elszántság kell ahhoz, hogy belevállalkozzék a művész.

Nagy István nem csak ezért a vállalkozó kedvért érdemel dicséretet, de azért is, mert sokoldalú termésével, műveinek szellemiségével cáfolni tudja mindeme hátrányok szükségszerűségét. Úgy dolgozik, hogy figuráival, ötleteivel felkelti a tárlatlátogató kíváncsiságát, maradandó műélvezetet nyújt kiállítása vendégeinek, eloszlatja azt a balhiedelmet, mintha a plasztikai produkció – ha változatos és érdekes – kevésbé foglalkoztatná a közönség fantáziáját, mint bármely más művészeti ág teljesítménye. Nagy István mindezt nemes – bízvást állítható – „modern" eszközökkel éri el, nem folyamodik konvencionális megoldásokhoz, hogy szót értsen a „laikusok"-kal. Bebizonyítja, hogy az elháríthatatlannak vélt hendikep ellenére a művészeti dolgokban kevésbé iskolázottak is meggyőzhetők a szobrászat igazsága, élményszerűsége felől. Csak jót kell adni az érdeklődőknek, el kell kerülni az egyhangúságot, s meg kell ismertetni a műbarátokkal az intellektuális örömök ízeit.

Ha egyéni érdemeket, sajátságokat keresünk Nagy István művészetében, mindenekelőtt a kezdeményező készséget, a szellemességet írhatjuk a javára. A megnyilatkozás módjában, a plasztikai kifejezés jellegében mindig valami újjal, meglepővel jelentkezik, de pályájának ezeket a fordulatait sohase motíválja valamiféle szervetlen eredetieskedés, mert fejlődésében félreérthetetlenül kielemezhető a folyamatosság. Legváratlanabb ötleteinek is meg van az előzménye saját életművében. Ezeknek a formai-tartalmi találatoknak a forrása az, amit fentebb – jobb szó híján – szellemességnek kellett nevezni. Mintha plasztikai poeneket mintázna, szinte magától értetődő kompoziciós rendet alkalmaz, elhagyja a részleteket, kiegészíti a körvonalakat, lecsendesíti a lendületet, megnyugtatja a kedélyeket. Első hallásra talán valószínűtlennek hangzik, de Nagy István szobrászatában világosan érvényesülnek a humoros, a játékos vonások. Persze, nem külsőségesen, témaválasztás szerint, hanem mindenképpen plasztikailag. Az a megmosolyogtató, ahogyan alakítja szobrait, s nem az, amit előad. Idegen tőle a manapság oly divatos szenvtelenség, ridegség, kíméletlenség, ezért inkább a derűt

Elhangzott Szolnokon, 1970. február 1-én a Damjanich János Múzeumban rendezett gyűjteményes kiállítás megnyitásán.

Nagy István

választja az irónia helyett. Nem gúnyolódik se állat, s-
nevetni kell egy-egy esetlen gesztus, ügyefogyott mo
láttán. A pufók plasztikai elemek, a keszeg szuilettek,
rinák kuncogásra késztetik az önfeledt nézőt, arra ösz
molykodón, az egyházatyákon, a hivatásos pesszimista

Kedélyes szobrászat ez anélkül, hogy művelője kedélyeskednek. Művészi harmónia, lelki egészség, jószándék és őszinte hivatásérzet ölt benne testet, a mesterségbeli kísérletezés csillapíthatatlan vágya. Nagy István viszont nem sarlatánkodik kísérletezés címén, tisztában van azzal, hogy egy közepesen kereső hajógyári hegesztő sokkal jobban tud hegeszteni, mint a legambiciózusabb fémműveskedő szobrász. Inkább a plasztika művészi lehetőségeinek a kiaknázására törekszik, s nem annyira a technológiai kivitelezés fortélyainak bonyolítására. Ezért mindenekelőtt szobrai mind tömörebb, véglegesebb, áttekinthetőbb megformálásával foglalkozik, egyre hívebben igyekszik bennük megszólaltatni önmagát, a saját kedélyvilágát, azt a szemérmes, bár nem titkolt poézist, mely érzékenységéből, a szépség iránti tiszteletből fakad. Munkásságában eleget tesz a korszerűség követelményeinek, annak ellenére, hogy alakítóképességének aranyfedezete a klasszikus hagyományok ismerete. A tiszta szobornézetek törvényének érvényesítése, az alakok, formák összekapcsolásának gazdaságossága, a stilizálásig menő plasztikai szűkszavúság, a már-már kalligrafikusnak tekinthető szerkezetesség évezredes műtörténelmi tanulságok felhasználásából következik, s egyben azt is bizonyítja, hogy a XX. század harmadik harmadára se vált semmise anakronisztikussá, amire a képzőművészet múltjában a szakmai felkészüléshez mindig is szükség volt.

Szó esett már arról, hogy a Szolnoki Művésztelep új arculatához mennyire hozzátartozik annak a három szobrásznak a működése, aki az elmúlt másfél évtized során itt meghonosodott. Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László szobrászata ma már épp úgy tényezője a szolnoki művészetnek, mint a festészetben az alföldi jellegzetességek továbbélése, megújulása. Nagy István kiállítása is arról tudósít, hogy lelkiismeretes, felelősségteljes munka folyik a szolnoki műtermekben, a szocialista szellemű képzőművészet termékeny műhelyévé nőtt a Zagyva torkolatánál serénykedő művészkollektíva.

Pogány Ö. Gábor

NAGY ISTVÁN

1920. május 25-én Irsán született. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte, Mikus Sándor, Szabó Iván, Beck András és Pátzay Pál növendékeként. Köztéren műve áll Csepelen, Szegeden, Kazincbarcikán, Bonyhádon és Szolnokon.

Lakcíme: Szolnok, Művésztelep

Bivaly, 1974, ólom, 28,5 cm

Magyar gobrányati kiállítás, Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

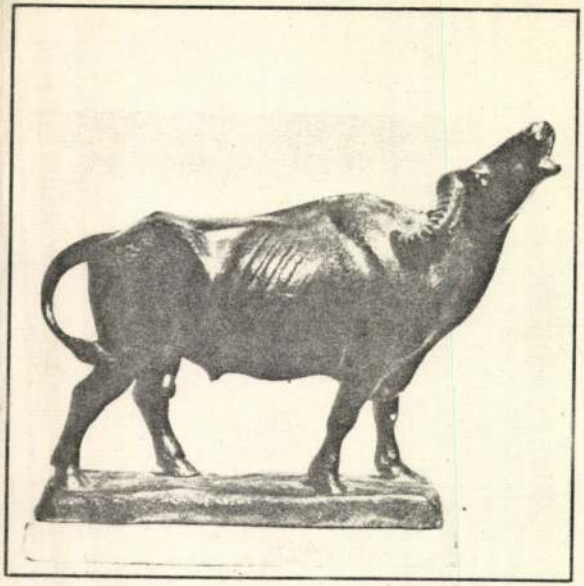

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MANIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy István szobrászművész

1980 SEP 4

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

Számos új képzőművészeti alkotással gazdagodott a közelmúltban a főváros. Képünkön: Nagy István Fekvő akt című szobra a MOM-parkban.

...ytottak az Agrárn...
...szövetsége nevű széls...
...dali szervezet klubjána...
...szán ülőkre, majd a ...
...földre vető emberek kö...
...ták a robbanószerkeze...
...rökországban kedden ...
...sebb 23 halálos áldoz...
...a politikai merényletekr...

✦ MOSZKVA: A szov...
mány meghívására sze...
első felében hivatalos ...
tásra a Szovjetunióba ...
Nguyen Co Thach, a V...
Kommunista Párt KB t...
Vietnami Szocialista K...
ság külügyminisztere – jelentet-
ték be szerdán Moszkvában.

✦ *BAGDAD: Az iraki–iráni határon nyugalom van, ellentétben a PARS iráni hírügynökség és a teheráni rádió jelentéseivel – közölték Bagdadban iraki politikai körökben, amelyeknek véleménye szerint a határincidensekről szóló teheráni hírek „minden alapot nélkülöznek és a belpolitikai propaganda céljait szolgálják".*

arányban győzött, így végül is 11:0-ás összesítéssel került tovább, s legközelebb a portugál Sporting Lisszabon ellen mérkőzhet. A máltai mérkőzésen Esterházy a 16. percben szerezte meg a vezetést, Bodonyi a 21. percben 2:0-ra növelte az előnyt. Szünet után a Bp. Honvéd fölénye a 75. percben érett újabb góllá, ismét Esterházy volt eredményes.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1971 FEB 21

Nagy Istvan

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Nagy István kiállítása Kisújszálláson

Ma délelőtt 10 órakor Oláh Lajos, a városi tanács vb elnöke nyitja meg Kisújszálláson Nagy Isván szolnoki szobrászművész kiállítását a városi művelődési házban.

A tárlat Nagy István tavalyi gyűjteményes kiállításának anyagát tartalmazza, csupán néhány nagyméretű szobor hiányzik az akkori anyagból. Kisújszállás előtt Tokajban, majd Hajdúböszörményben láthatta a közönség Nagy István alkotásait.

A ma nyíló kiállítást Papi Lajos, Kisújszálláson élő szobrászművész rendezte.

A bizalmat hűsé
jó munkával igye
megszolgál

Képviselők kerekasztal b

érdekekkel összhangba hozni. Az országgyűlés szociális, egészségügyi bizottságának tagjaként, amikor arra lehetőségem adódott, például az évi költségvetés vitája során, vagy az országos egészségügy fejlesztési terveinek tárgyalásakor, mindenkor szorgalmaztam a Szolnok megyei gondok mielőbbi orvoslását. (Egyébként a megye képviselői közül nyolcan parlamenti bizottságok tagjai.)

SZURGYI ISTVÁNNÉ: Választókerületem lakossága kilenc községben él. A négy év alatt, de már képviselői jelölésem idején is elmondták az emberek miben kellene közösen előrelépni. A jelölőgyűléseken sok közérdekű javaslat hangzott el. Ilyenek: művelődési házat, orvosi rendelőt szeretnének, volt, ahol óvodaépítésre, iskolabővítésre tettek javaslatot. Ezek a jogos kérések egy kicsit megadják a képviselő egyéni programját is választókerületében. S ha most mandátumom lejártakor visszatekintek az elmúlt esztendőkre, úgy értékelhetem, sok mindent sikerült közös erővel megvalósítani a szol-

harmadik ötéves terv végrehajtásának — megyénkbeli nagyszerű sikereire. Képviselőink saját területük gazdasági, kulturális, szociális helyzetét és fejlesztési feladatait, terveit jól ismerve, mint azt már néhányan hangsúlyozták, a helyi érdekeket nem a megye összérdekeinek a rovására képviselték, hanem a helyi törekvések egybeestek az általános célkitűzésekkel. Az „országos lehetőségekben és megyei méretekben gondolkodni" elv érvényesült.

KRASZNAI KÁROLYNÉ: Erre egy példát is tudok szolgáltatni. Martfű község tanácsának ülésén vetődött fel a javaslat. Építeni kell a községben, mert indokolt, egy új, 8 tantermes általános iskolát. Megyei tanácsunk illetékesei jogosan ismerték el a kezdeményezést, képviselőcsoportunk is támogatta. Jelenleg már összegyűlt erre a célra hétmillió forint, igaz még egy millió hiányzik és kivitelező sincs, de bízunk, hogy meglesz a hiányzó összeg, építőket is találunk, s felépül majd az iskolánk.

Nagy István, kobot

Nagy ... 17.

Jászl ... VII/2-3.

mertetőből. Mégis merjük remélni, hogy az itt közölt anyag pl kintést nyújt a kétnapos tanácskozás komplex anyagába, sikerül ni" és az olvasók elé tárni annak legfontosabb gondolatait. Az rollját egyébként sem tudjuk elkerülni, hiszen könyvalakban mé megjelenik az egész tanácskozás anyaga.

Nagy Titván, szobrász

Nagy ... 8.

Jászku ... XXVII/2-3

28

Nagy Tihám, szobrán

2

XXVII/2-3

cikke — Varga I
73 Szélpál Árpád levele Törökszentmiklósr
Fehér Imre közlése

HAGYOMÁNYOK

77 Az agrárproletár- és cselédéletmód-kut
néhány kérdése — Szabó István
81 Regulatio fluviorum; A jászsági Zagyv
Tarna-völgy XVIII. sz. végi vízi munkál
— Nemes Gerzson tanulmánya

MŰVÉSZET

Nagy István

1. Európa elrablása ólom 17 cm
2. Ülő férfi ólom 10 cm

...edi nyári tárlat

Nagy István, szobrászművész

Elérkezett a várva várt idő, amikor most először a teljes egységet és folyamatot láthatjuk művészetünk eredményeit fejlődését a középkortól máig a Magyar Nemzeti Galériában. – Nagy István esetében is – épp úgy, mint Medgyessynél is – helyesebb lett volna a műveket egy helyre csoportosítani.

Új állandó kiállítás a Nemzeti Galériában.
Vas Népe, 1983. okt. 8.

Nagy István, szobrászművész

Megnyílt a Magyar Nemzeti Galériában a XX. sz.-i festészet és szobrászat c. kiállítás. — Nagy István esetében helyesebb lett volna művét egy helyre csoportosítani.

L.M.: XX. századi festészet és szobrászat.
Dolgozók Lapja, 1983. okt. 9.

Nagy István, szobrászművész

Új, állandó kiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Galériában, művészetünk eredményeit, fejlődését a középkortól máig bemutató kiállítás. — Nagy István esetében is helyesebb lett volna a műveket egy helyre csoportosítani.

Losonczi Miklós: XX. századi festészet és szobrászat.

Nagrád, 1983. okt. 11.

Nagy István szobrászművész
(Szobok)

"Álmos kondúr" c. volt
~~[illegible]~~
"Ülő nő"

-> Benedek György

MŰVÉSZET 1985/ 7/7

A malmok regulatiója viszont csak lassan haladt. A malmok szerkezetéhez csak akkor nyúltak, ha azok elöregedtek, vagy az árvíz tönkretette őket vagy esetleg új zúgót építettek (ha addig nem volt). Itt nemcsak a költségek miatt húzódoztak; a magas duzzasztási szinttel igyekeztek maguknak minél több vizet tárolni a szárazabb időkre, másrészt minden malom üzemét az alsó és felső vízszintek már állandósult differenciája befolyásolta; a változásokat valamennyi malomnál csak összehangoltan lehetett volna végrehajtani. A malomépítő vízi molnárok által megfigyelés és tapasztalati adatok alapján megépített malmok üzemvizének egymáshoz viszonyított helyzetének megváltoztatása igen nagy ellenállásba ütközött.

Mindebből kitűnik, hogy a jászsági Zagyva—Tarna-völgy XVIII. sz. végi vízrendezési munkálatainak eseményekben gazdag múltja van, s azok méltán sorolhatók a magyar vízszabályozási munkák kezdeti szakaszának legjobb kezdeményezései sorába.

NEMES GERZSON

Nagy István munkája.

+2

MŰVÉSZET

Szeretek örülni mások jókedvének

Beszélgetés Nagy István szobrászművésszel

— Itt magasodik előttünk legújabb munkád, a Nő hangszerrel című szobrod gipsz változata. Ha jól tudom, a művelődési központ előtti téren fog állni. Hogyan fogalmazódott meg benned ez a téma? A megbízatás, az elvárás hogy alakult át ilyen — számomra szép — szoborrá?

— Minden esetben, ha dolgozom és a konkrét látvány nincs előttem, megpróbálok valamit kigondolni. Ez esetben a látvány előttem volt, csak nem teljesen ilyen formában. A műtermem falán volt egy beázás, én ezt a foltot továbbgondoltam, kiegészítettem gondolatban és lerajzoltam. Valahogyan kialakult egy ülő figura képe, aki egy lantot tart a kezében. Egy alkalommal azután ezt a rajzot elővettem, és megcsináltam a Nő hangszerrel címet viselő szobromat, mely a Nemzeti Galériába került. Aztán igény merült föl, hogy ide Szolnokra, a művelődési központ elé kerüljön egy térplasztika. Pályázatot hirdettek, meghívtak szobrászokat, de végül is meddőnek nyilvánították. Ekkor hozzám fordultak, hogy nincs-e olyan szobrom, ami az említett helyre kerülhetne. Én azt mondtam, hogy van, és megmutattam ezt a kisméretű gipsz vázlatot. Tekintve, hogy a Nő hangszerrel című alkotásom tartalmával kapcsolódik a zenéhez, a művészethez, alkalmasnak ítélhető arra, hogy oda kerüljön. El is fogadták, és megkaptam a megbízatást. Most éppen a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat kőfaragóinál várja, hogy végleges formát nyerjen.

— A tér képét — ahová a szobor kerül — mértani tömbök, sík formák alkotják. Az ilyen épületek, tagolatlan felületek között ez a naturális, mondhatjuk realista alkotás mennyiben nyeri el értelmét?

— Ezek az épületek, ahogyan mondottad: egyenes vonalakból, tagolatlan síkokból állnak. No ezeket a kissé egyhangú formákat igyekszik ez a szobor feloldani. És én úgy látom, ezzel az ellentéttel fog egy egészséges kontrasztthatást kiváltani a szemlélőben.

— Az életutadra vonatkozó sablonkérdéseket esetünkben az indokolja, hogy a közönség keveset tud rólad. Honnan indultál? Hogyan lettél szobrász?

— Az én apám fiatalon dohánymunkás volt, majd a katonaság után vasutas lett. Édesanyám, szudéta-német származású, gyermeknevelő daduskénti vállalt állást — szülein könnyítendő — Irsán, egy malmos gazdánál. Összeházasodtak és ebből a házasságból születtem én, 1920-ban. A következő évben már Ceglédre költöztünk. Az első elemit Cegléden jártam, azután, hogy apám vasutas lett, mentünk Jászkarajenőre. Ott volt ő állomásfőnök. Ez így jól

hangzik, de az akkori falusi állomásfőnök egyben váltóőr, raktáros, de még takarító is volt egyszemélyben. Akkoriban az a mondás járta: sokat dolgozni — keveset fizetni.

— *Ott jártál iskolába. Volt lehetőség a továbbtanulásra?*

— Én ott az iskolában elég hamar megmutattam, hogy van kedvem rajzolni, és talán tehetségem is van hozzá. Mondta a tanító apáméknak, hogy tanítassanak, de hát abból a fizetésből nem futotta. Meg azután eléggé gátlásos gyerek voltam, féltem, mi lesz majd egy koedukált osztályban, ahol a lányok kinevetnek, ha nem tudom a leckét. Egy szó mint száz: előttem volt a perspektíva: suszterinas leszek. Nem lettem az, de lettem boltos. Gyenge fizikumú gyerek voltam, és nem bírtam a sokszor bizony nehéz munkát. Szüleim elhoztak a boltból, kinéztek nekem egy könnyebb szakmát; borbélynak adtak. Egy tagom sem kívánta, de a szüleim jót akartak: legyen valami ipar a kezemben, mondván a havi fix az nagy úr. Fölszabadultam, de nem szerettem borbélykodni. Messziről köszönni, kabátot lesegíteni, egyszóval szolgalelkűséget akartak belém nevelni.

— *Hogyan kezdtél el komolyan foglalkozni a művészettel?*

— Kecskeméten a tanulóéveim alatt, megtakarított fizetésemet fölhasználva, jelentkeztem egy festő hirdetésére, aki tanítványokat keresett. Rajzolni tanított kettőnket, mert ketten jelentkeztünk mindössze. Egyszer véletlenül hallottam, ahogy a mester a feleségével beszélgetett, és azt mondta, hogy tehetséges vagyok. Ez adott bátorságot arra, hogy komolyan vegyem a dolgot. Nagyon nehéz volt a helyzetem, nem akarom ecsetelni, hányszor ettem egy nap, mert inkább nem ettem. De eldöntöttem, ha csak a kitartásomon múlik és tehetségem van, mindenképpen művész leszek. Éreztem magamban valami különlegeset. Rajzoltam mindenfélét, képeslapokból másoltam, és egészen jól

sikerültek a képeim. Összebarátkoztam egy gimnazista fiúval, és ő tanácsolta, hogy fessek. Vettem hát vízfestéket, csendéleteket állítottam be, és festettem szorgalmasan. De bárhogyan csináltam, láttam, hogy az almák a képen nem „fordulnak", nem plasztikusak. Akkor megpróbáltam vastagon fölkenni a festéket mondván, így biztos anyagszerűek lesznek. Mikor ezt meglátták, ajánlották, hogy mintázzak, szobrászkodjak. Meg is fogadtam, és szappanmaradékokból összegyúrt „anyagból" egy kis figurát mintáztam. Elég könnyen ment, megállt a lábán és tapintható, körüljárható volt. Ennek nagyon örültem, és rájöttem, hogy ez az igazi nekem való munka. Attól kezdve a festéssel nem foglalkoztam.

1939-ben meghalt édesapám, és én akkor otthagytam azt a szakmát, amit nekem választottak, de én nem akartam. Elszegődtem a Kultúrmérnöki Hivatalhoz napszámba, ezt a tevékenységemet ma figuráns munkának nevezik. Boldog voltam, mert a természetben kint dolgozhattam, szabadon jártam, keltem. Közben makacs elhatározássá lett bennem az addig csak féltve őrzött gondolat: jelentkezem a Képzőművészeti Főiskolára.

— *De közbeszólt a háború...*

— Igen, be kellett volna vonulnom katonának. Az öcsém Losoncon dolgozott, és hívott, menjek el hozzá. Szabályosan kijelentkeztem, elutaztam, valamilyen oknál fogva ott nem keresett a katonaság. Elhelyezkedtem egy gyárban, ahol a kerámia osztály vezetője Szabó István szobrászművész volt. Nem volt komoly fizetésem, de azért meg tudtam élni, és mégis csak egy szobrászművész mellett dolgozhattam. Elég jól belejöttem a munkába, mintáztam, különböző tárgyakat készítettem, és a műhelyben már úgy hívtak: a kis művész.

1941-ben hazajöttem meglátogatni a szüleimet, mondanom sem kell, már várt a behívó. Háromévi katonaság következett, utána hadifogság. A táborban jelentkeztem a Demokratikus Hadseregbe, ahol még tíz hónapot ráhúztam az egészre.

— *A nehéz évek után újból élhettél szenvedélyednek. Hogyan kaptad életed első megbízatását?*

— 1948-ig főleg alkalmi munkákból éltem. A szabadságharc százéves jubileumára, Cegléden kiállítást rendeztek, és fölkértek engem is — mint őstehetséget —, vigyek néhány szobrot. Bepakoltam egy kosárba őket, és úgy szállítottam vonaton. Egy utas meglátta, hogy a kosárból kikandikál egy lófej. Megkérdezte, én csináltam-e? Ez az utas a Mezőgazdasági Minisztérium tisztviselője volt, és többek között a méntelepek is hozzá tartoztak. Az ő révén kaptam első megbízatásaimat ló- és bikaszobrok készítésére. Ahhoz képest, hogy semmiféle képzettségem nem volt, ez nagyon komoly előrelépést jelentett számomra főleg erkölcsileg, de anyagilag is. Elmentem a jászberényi méntelepre, és ott arabs meg nóniusz tenyészlovakat mintáztam. Ezeket bemutattam a minisztériumban, szakértők zsürizték és elfogadták. A szobrokat sokszorosítás után díjként osztották ki a legjobb tenyésztők között.

— *Az állatok szeretete és az állatok ábrázolásának vágya ekkor támadt föl benned? Vagy már korábban. gyermekkorodban is vonzódtál hozzájuk?*

— Igen, már gyermekkoromban is szerettem állatokkal foglalkozni. De ez csak az egyik oldal, az állatok is érezték ezt, így mondhatnám, kölcsönös volt a vonzódás. Tiszajenőn például egy tanyán éltünk, és a tanyán az embert mindenütt állatok veszik körül. Így a környezet hatása egybevágott az én érzéseimmel. Innen van az, hogy az állatot én a mai napig szeretem, és valame-

Nagy István, szobrász

lyest ismerem is. No most a szobrászatban ha valaki „leltár szerint" leképezi azt a bikát vagy lovat, az egy felszínes dolog, úgy érzem. Ismerni, együtt éreznie kell vele, így lehet megformálni igazul.

— *Ha nagykitérőkkel is, de végül eljutottál a főiskolára.*

— 1948-ban megtudtam, hogy a Derkovits Kollégiumba lehet jelentkezni a Képzőművészeti Főiskolára. Ez volt a fényes szelek ideje, keresték az új, a népből jövő tehetségeket. Jelentkeztem is, de a posta késett, ami akkoriban jellemző volt, s így lemaradtam. Azért írtam egy levelet, hogy jövőre tartsanak számon. Egy évre rá el is mentem, és sikeres felvételi vizsgát tettem.

— *Kik voltak a mestereid?*

— Mikus Sándornál kezdtem, majd egy évet kihagytam, mert letettem a szakérettségit. Azután Szabó Iván lett a mesterem, de Becknél is tanultam, és a főiskolát Pátzay növendékként fejeztem be. Elhatároztam — miután egy Hunyadi szoborpályázaton Simon Ferivel együtt dicsérő oklevelet kaptunk —, azok mondhattak, akik nem lovasszobor témában csinálom. Úgy is lett, Bem nyem, hogy aki szobrász, az minden forma iránt érdeklődik. Az a vezérlő viseli vagy ember, az lehet, hogy nem mindegy, de az alkotót egyaránt kell, hogy érdekelje. Úgy érzem, egy szobrásznak az emberábrázolás az elsődleges feladata, azután következhet más, akár az állatok formába öntése is. Hogy énnálam ez fordítva történt, az az életutammal magyarázható. De ez nem azt jelenti, hogy valakit be lehet szorítani egy (ha számára mégoly kedves is) skatulyába.

— *Formanyelvedben a naturális hűségű és az elnagyolt szinte kubisztikus — ahogy te mondtad —, sommázott ábrázolásmód is jelen van. Mi szerint „váltogatod" e két kifejezési formát?*

[illegible], a gyakorlatom sem volt meg elégge. Ma is van úgy, hogy belekezdek, és nem várom meg azt az időt, mikor a legnagyobb kedvem van dolgozni. Pedig a szobrászat nem favágás, ezt nem lehet nyolc órában csinálni. A legjobb kedvben elvégzett munkának van csak eredménye.

— *„Gyűjteményes kiállításának (1970) nagy eredménye volt, hogy páros kompozícióinak szépívű belső terei, bonyolult mozgási viszonyokat egyszerűen fogalmazó formái ráirányították a figyelmet munkáinak elhelyezhetőségére, megfelelő méretben a szabad térben is."* Írja Egri Mária a Szolnoki Művésztelep című könyvében. Mikor kis méretű szobrokat készítesz, gondolsz arra,

cikknél

Nagy István
nobran

A nolnoki műzentelep műterme-
ben dolgozik a műven, aki az ötvenes
évek második felében telepedett le itt.

Egri Márta: Müteremről müteremre.

Müvészet,1975.február - 19.oldal

Nagy István szobrászművész

a nagymultú szolnaki művésztelep hazai és határon túli kiállításain részt vesz a művész is.

Bényi László: Szolnak, a művész-város
Petőfi Népe, 1976. szept. 26.

Nagy István, szobrász

A Szolnok megyei képzőművészek Téli tárlatán a művész alkotásaiból szerepeltek: „Kis elefánt" c. állatszobra és vízesomnás „Számadója" Debreceneben is szerepelt. (említve)

Egri Mária: Téli Tárlat, '76.
Szolnok Megyei Néplap, 1976. dec. 11.

Nagy István, kobrász

kolnoki művész. kobrot készít a

Zuglói testvérkerületnek.

— : Ajándék az emlékparkban

3.

ESTI HIRLAP, B. 1973. júl. 11.

Nagy István szobrászművész

a kolónia életének legutóbbi szakaszát azok a művészek határozzák meg, akik 1957 után telepedtek meg s ~~azok~~ akik közül kilencen a régi falak között ünneplik — így a művész is — a 75 éves jubileumot.

dr. Egyi Mária: A szolnaki művésztelep hetvenöt éve.

Élet és Tudomány, Bpest, 1977. dec. 9. 1549. old.

Nagy István

A Siklósi Nemzetközi szobrász-
telepen dolgozik a nyáron a
művész.

-----:Hirek.

Művészet, 1977. julius - 48.oldal.

Nagy István

Az 1948-ban induló uj tanitási évben a kollegium legtehetségesebb tagjai közé tartozott és tanulmányait a főiskolán folytatta.

Philipp Clarisse: Gipszfej nélkül - a szabadban.
Művészet, 1977. julius - 7. oldal.

Nagy István

Nagy István szobrászművész csikó, kisborjú és özbak figurái. A művész munkásságáról következő számunkban részletesebben is írunk.

Tiszavidék (Szolnok)
1957. V. 10.

sés győzelmet aratott. A ha-
aiak végig kemény ellenfél-
nek bizonyultak, s ha nem
s szereztek pontot, de sport-
zerűségből jelesre vizsgáz-
ak. Az is igaz, hogy a jól-
nűködő játékvezetőnek is
rdemei vannak abban, hogy
mérkőzés végig kemény, de
em durva volt.

6. **Tiszakécskén** a korai ki-
llítás megpecsételte a Me-
ótúri AFC sorsát. Ugyanis a
édelem egyik legjobbja ke-
ült a kiállítás sorsára. A
azai csapat sokáig vezetett,
nit a fürge Gombás ki-
yenlített. A MAFC az utol-
percig jól osztotta be ere-
t, több esetben a győzelmet
megszerezhette volna, ám
aranyi egy lövést elnézett,
ezzel a vendégcsapat vesz-
en hagyta el a játékteret.
ába, egy-egy félidő 45 per-
tart.

sága (szovjet, ango-
kai, csehszlovák, német stb.)
helyet kap a kötetben. —
Mindezen kívül az olimpiai
sportágak köréből jónéhány
humoros jelenet karikatúrisz-
tikus ábrázolása a megfelelő
szöveggel teszi még színe-
sebbé, szórakoztatóbbá a kö-
tetet.

A könyv beszerezhető a
Sport Lap- és Könyvkiadó-
nál és az Állami Könyves-
boltokban.

TISZAVIDÉK
A
Magyar Szocialista Munkáspárt
Szolnok megyei elnöksége
és a Megyei Tanács lapja
Felelős kiadó: Kálmán István
Szolnoki Nyomda Vállalat
Szolnok, Malinovszki u. 19.
Felelős nyomdavezető:
Mészáros Sándor

...sági technikum és leg-
alább 5 éves gyakorlat. Gépész-
technikusoknál iskolai végzett-
ség és legalább 3 éves gyakorlat.
Művezetőnél lakatos, szerelő,
vagy esztergályos szakképzettség
és 10 éves gyakorlat, amelyből 5
év művezetői. Fizetések az új
ipari műszaki bérek szerint. Je-
lentkezés írásban, vagy szemé-
lyesen a vállalat központjában a
munkaügyi osztályon, megjelöl-
ve előző működési helyeit. Deb-
recen. Vöröshadsereg útja 54. Je-
lentkezésnél igazoló okiratokat
kell bemutatni.

FELVÉTELRE keresünk vasipari
képzettséggel rendelkező trak-
torvezetőket, lakatos, kovács és
autóelektromos szakmunkáso-
kat, mezőgazdasági munkásokat.
— Jelentkezés: Palotási Állami
Gazdaság, Besenyszög.

VIDÉKI földművesszövetkezetnél
szakképzett boltvezető áruház-
vezetői gyakorlattal elhelyezked-
nék. Értesítést a kiadóhivatalba
kérek.

Nagy István, szobrászművész

a Szolnoki Művésztelepen „Portrék, ünnepi képek" cím-mel tegnap új kiállítás nyílt meg a műteremben, ahol a művésztelep alkotói két-két alkotással szerepelnek. – A művész műveiből is láthatunk a tárlaton. – A kiállítás 3 hónapig várja a csoportos látogatókat.

Szolnok Megyei Néplap, 1981. aug. 16.

Nagy István, Szobrász

Térdelő nő: Repr.

Nagy István: Szobor Borító 3

Jászkunsági Szolnok, 1981 aug. XXVII/2-3

57

Nagy Titván, kolrón

L.: Finta Sándor

L.: Menyhert

Lámló cikke végén.

Nagy Titván: Szobot 91

Jószkunscig, kolnok, 1981. aug. XXVII/2-3

Nagy István, szobrán

A mű: Reg.

Nagy István: szobra

Címoldal

Jászkunság, Szolnok, 1981. aug.

XXVII/2-3

Nagy Tihám, szobrász

56

Nagy [illegible]

56

Jászkunság, Szolnok, 1981. aug.

XXVII/2-3

Nagy István

Boci

Nagy István: Boci

Népszava,1977.december 4./8.old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Nagy István, szobrászművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1977 NOV 17

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Munkahelyi tárlatokon ismerkedik a MEZŐGÉP szolnoki gyárának kollektivája a művésztelepen élő művészek alkotásaival. Elsőként Nagy István szobrászművész munkáiból rendeztek kamarakiállítást, amely tegnap 12 órakor nyílt meg. A szobrászművész ezúttal kisplasztikáit mutatja be a gyár dolgozóinak.

ilvánítás

KALMÁR MIKLÓS
temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család, Rákóczifalva.

DETÉSEK

áz fize-
ítéssel el-
deklődni:
Csalo-
4. II/1. 16
5.)

NY, Gát
t (Csók-
rház épí-
alkalmas.
ögöl te-
Érdek-
: Faisko-
sz. 1. 16
(6126.)

S, kom-
garázsos,
OTP-vel
ászberény,
. 2. III.
127.)

ház ga-
dó. Jász-
ekér u. 4.

SZŐLŐ-
ci Mihály
alatt csa-

KÉTSZOBÁS, összkomfortos, gázfűtéses, családi ház eladó. Szolnok, Sütő u. 7. Ugyanott hobbykertnek való föld eladó. (H. 2872.)

MÁSFÉLSZOBÁS, szövetkezeti lakás OTP + kp-vel eladó. Szolnok, Móra Ferenc u. 13. VII. em. 6. (H. 2870.)

230 négyszögöl gyümölcsös eladó, Alcsisziget. Holt-Tisza-part. Érdeklődni: Szolnok, F. Bede út 3. Törökné. (H. 2866.)

GARÁZS eladó, a November 7. felüljáró mellett. Érdeklődni: Szolnok, Csokonai u. 29. I. em. 4. (6104.)

MEZŐTÚRON kétszobás, új ház, építési telekkel sürgősen eladó. Irányár:

KITŰNŐ né
vonalú szü
hetes, néme
kutyák, t
vi előjegyz
egy 3 éves kan el-
adó. Zámbori, Szol-
nok, Pálma u. 15.
(6134.)

8 éves, 3 hónapos vemhes tehén eladó. Érdeklődni: Gulyás Sándor, Mezőtúr, Esze Tamás út 41. (alsórészi temető-nél). (6100.)

KÉT 4 és 6 hónapos bikaborjú eladó Pintér József Szolnok, Ugar 48. (6106.)

OLAJKÁLYHA, modern, mély gyermekkocsi eladó. Szolnok, Kinizsi út 8. (H. 2761.)

LAKASCSERE

MISKOLCI másfélszobás, szövetkezeti lakásomat elcserélném szolnokira „Összkomfortos" jeligére a szolnoki hirdetőbe. (H. 2832.)

fehér plimut és F
1-es naposcsibe szál-
lításra szerződést
kötnék nagyobb
mennyiségre. 1000
darabtól bérkeltetést
vállalok. Medve,
Jászberény, Kürt u.
1. (5554.)

1 gyermek mellé gondozónőt keresek Karcagon. Érdeklődni: Benedek Ádám, Madarasi u. 9—11. középső lépcsőház III. emelet, 17 óra után. (6141.)

SZOBA, központi fűtéses — fürdőszoba-használattal két diák részére is kiadó. „Központban" jeligére a kiadóba. (6114.)

zatos gyermekmat
rac. Kérjük a be
csülete megtalálót
akit jutalomban ré
szesítenénk, je-
lentkezzen. Szolnok
Kun Béla krt. 7
X. em. 2. Pécsi. (H.
2873.)

KÖZÜLET Nysa gépkocsi részére garázst bérelne. „Múzeum" jeligére a kiadóba. (6139.)

HÁZASSÁG

SZOLID körülmények között élő, 5
éves, 170 cm magas
özvegyember ez-
úton keresi hozzáillő
lány vagy özvegy-
asszony ismeretsé-
gét, házasság céljá-
ból. Kis testi hib
nem akadály. „Ró
zsa" jeligére a Nép
lap tiszafüredi szer
kesztőségébe. (6130.

Hirdessen
a

Nagy István

NAGY ISTVÁN szobrászművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt tegnap Szolnokon, a városi tanács székházának dísztermében. A művész az utóbbi húsz évben a szolnoki művésztelepen alkotott műveit állította ki. A tárlatot április másodikáig láthatják az érdeklődők.

Magyar

Nagy István (Bikaskerentes)

Hortobágyi Alkotótábor

Feihegyi Galéria

1995 szept 13-okt 4

papír A/4 70 g.

Forgalomba hozza :

NAGY JÁNOS

Kerékgyártó István, Nagy János
Dunaszerdahely, 1997, Lilium Aurum

NAGY István – festő

Nagy István

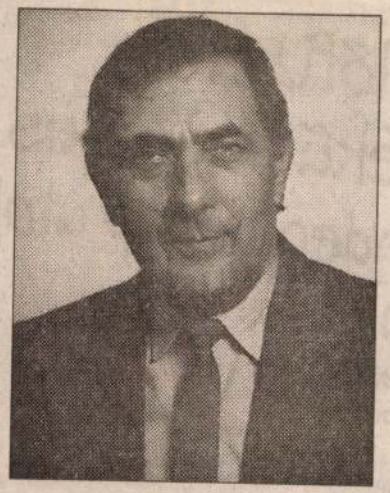

Nyírkarászon született 1939-ben. 1970-től kezdve foglalkozott intenzívebben a rajzolással. Keresztessy György festőművész indította el a képzőművészet útjain, tanítómestere volt Kárpáti Gusztáv festő-, illetve László Ákos grafikusművész. 1986-ban lett tagja a Hortobágyi Alkotótábornak, ahol az Égerházi Imre, Fátyol Zoltán, Tar Zoltán, Fehér Imre és Bod László festőművészektől tanultakat tartja további örökségének. 1970-től vett részt a budapesti vám- és pénzügyőrség művelődési házában rendezett tárlatokon, ahol első, második, harmadik és zsűrikülöndíjat egyaránt nyert.

Kiállítások: (csoportos) 1970–81 között évente Budapesten, 1982, 1987 – Biharkeresztes, 1987 – Thionville (Franciaország), Berettyóújfalu, 1986, 1987, 1989, 1996, 1997 – Debrecen, 1986 óta a Hortobágyi Alkotótábor kiállításain, 1990–96 között az őszi tárlaton vett részt; (önálló) 1976, 1983 – Komádi, 1979, 1980 – Berettyóújfalu, 1982, 1984, 1991, 1995 – Biharkeresztes, 1985, 1986, 1987, 1989, 1994, 1997 – Debrecen, 1996 – Nyírábrány.

„A táj szeretete, a színek csábítása meghatározó élmény festészetemben, a természet s vele kapcsolatot teremtve a környezet és az ember viszonya foglalkoztat; a pillanatnyi hangulatok örök élményének az elkötelezettje vagyok.

Munkáimban egyaránt nagy fontosságot tulajdonítok az emberi – külső és belső, fizikai, lelki és gondolati –, a természeti kapcsolatoknak, valamint a kompozíció kérdéseinek: próbálok lelki azonosulással közeledni a fény és az árnyék, a magasság és a mélység, a közel és a távol problematikájához, egymáshoz való viszonyához.

Nagy István festményei

Portré és reprodukciók: Magánarchívum

Hajdú-Bihari Napló 1997. ápr. 25.

dúvet Állatgyógyszer-kereskedelmi Kft. (Debrecen, Diószegi út 30., telefonszám: (52) 411-100 és (52) 437-348) szombaton és vasárnap 8-tól 13 óráig tart ügyeletet.

Az Invet Kft. állatgyógyszertárának (Debrecen, Postakert utca 32.) ügyeleti nyitva tartása: szombaton 8-tól 16 óráig; vasárnap 8-tól 13 óráig (telefonszámok: (52) 343-242, (52) 415-009). Ezt követően telefonügyeletet tart 13-tól 16 óráig a 06 (30) 351-255-ös telefonszámon.

K. Z. Állatorvosi rendelő (Kisállatrendelő) szombaton és vasárnap 9-től 12 óráig. Folyamatos éjszakai sürgősségi ügyelet: Debrecen, Kazinczy utca 10., telefonszáma: 447-491.

Ünnepi járatváltozások

Debrecen (HBN) – A Hajdú Volán Közlekedési Részvénytársaság az április végi munkanap-áthelyezések miatt a helyi és helyközi járatokat az alábbiak szerint közlekedteti.

Helyi közlekedés: április 25., péntek munkanap; április 26., szombat munkanap; április 30., szerda munkanap; május 1., csütörtök munkaszünet; május 2., péntek szabadnap; május 3., szombat szabadnap; május 4., vasárnap munkaszünet; május 5., hétfő munkanap.

Helyközi közlekedés: április 25., péntek munkanap; április 26., szombat munkanap; április 30., szerda a hét utolsó munkanapja; május 1., csütörtök munkaszünet; május 2., péntek munkaszünet; május 3., szombat szabadnap; május 4., vasárnap a hét első munkanapját megelőző nap; május 5., hétfő munkanap.

1. Pannon GSM előfizetés
2. 6x1.500 Ft* értékű ingyenes b
3. 12 Ft/perc** minden hónap utols
4. Motorola d 160 24.9
-legújabb fejlesztés, egyszerű kezelhetőség
-egyedi, nagy teljesítményű akkumulátor
-lekerekített formatervezés

Aranyhal? Három kívánság? Csak a mesékben. Mert a valóságban a Pannon GSM-től most 24. és május 10. között a Motorola d160-as mobiltelefon, Pannon GSM előfizetéssel, hatszo és minden hónap utolsó hétvégéjén 12 forintos percdíjjal csak 24.900 forintba kerüljön Ö és nincs szüksége újabbra, akkor lehetősége van arra, hogy csak a Pannon-csomagot (az mindössze 9.900 Ft.** További részletekért keresse fel területi képviseletünket (Debrecen, Petőfi t viszonteladónkat, vagy hívja a 06 20 302 129-es telefonszámot, és üzletkötőnk Debrecenben és Sz resi Önt. Pannon GSM nonstop ügyfélszolgálat: 06 1 270 4120, 06 20 200 200. *A Pannon GSM ügyfélnyi kedvezmény jár. Május 22-től október 21-ig számlázási időszakonként (5 alkalommal) további 1.500 Ft kedvezmény jár. **Meglév illetve leendő előfizetőink számára 1997 végéig minden hónap utolsó hétvégéjén (szombat 00.00 órától vasárnap 24.00 óráig) minde belföldi hívás 12 forintba kerül percenként. Az első hétvége április 26-27. Az árak ÁFA nélkül értendők. Az akció a készlet erejéig tart

Nagy István

Csikó, bronz

Borju, terakotta

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása

Ernst Múzeum, 1955. június, 27 l.

49. kép. *M. S. me*

MDK

Nagy István

Özbak	gipsz	18 cm
Bika	terrakotta	15 "
Ügető ló	gipsz	35 "

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Mücsarnok.
1955.Kat.45.l.

NAGY István szobrai

A szolnoki II. világháború emlékmű pályázatra beérkezett emlékműtervek. = Uj Néplap, 1993. junius 3. 6. ill.

Nagy Szloán
szobrász

M.D.K

1956-julius 1-én a tűrhevei tárlaton
résztvett.

K.Gy.: Öt fiatal képzőművész Tsirkcsén
Jászkunság, 1956. augusztus III. évf. 4 szám

MDK

Nagy István szobrász

az egyesület diját kapta

Kiadták a képzőművészek egyesületének dijait.

Uj Magyarság 1943. ápr. 13.

MDK

Nagy István szobr.

Képzm.
az Egyesület díját kapta

Díjat nyert képzőművészek. Magyarság, 1943. ápr.15.

Nagy István.
szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton vésztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1957. O. lat. 6.

NAGY ISTVÁN

Csikó bronz
Borjú kerakolta

Fiatal népzőműveszék és pásműveszék
kiáll 1955

Magyar szobrász

Myrai Szent Miklós

XV. sz

Esztergom Keresztt. Mus

Kódexminiatúrá kiáll

Katológus: Mucsi András

NAGY Ilván festő

Nagybánya és a Vajdaságiak.
Nagybánya, 1996

Katalin, Nagy Katalin és Brungelne Kalman Ma...
Szent István Általános Iskola.
Portré és tipográfia 18–19. századi könyveinkben. Miskolc, Lévay József Muzeális Könyvtár.

Sárospatak, Rákóczi: ...
Szerencs, Rákóczi: D...
Abaújdevecser, Kasté...

NAGY ISTVÁN fedő 197. máj. 30 É-Ma

A látvány szólítja meg az érzékeket

Nagy István sályi művésztanár kiállítása Sárospatakon

BALÁZS ILDIKÓ

Sárospatak (ÉM) – Nagy István sályi művésztanár a sárospataki tanítóképzőben Nagy Dezső és Debreczeni Zoltán tanítványaként tanult rajzot. Később a nyíregyházi tanárképző főiskolán földrajz-rajz szakos oklevelet szerzett. Tagja a Rajztanárok Zempléni Alkotókörének, ahol Seres János képzőművész, „mindenki János bácsija" irányítja szakmai tevékenységét. De tanárának vallja Fajó Jánost, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének vezetőjét is. Poszt-nagybányai stílusú tájképei június 3-ig láthatók a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium iskolagalériájában. A kiállítást Földházi István, a Művelődés Háza igazgatóhelyettese ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

❑ *A megnyitóban elhangzott „vidéki rajztanár" kifejezést hogyan értékeli?*

● Semmiképpen sem negatívan, nem érzem lekicsinylőnek. a jó tájképfestők a vidékhez kötődnek, és a nagyvárosi tájképfestők is kimennek nyáron a természetbe. A plain air-festők nem műteremben festenek tájakat. A color festők pedig, akik színekben tobzódnak, szintén kimennek a természetbe.

❑ *Az olajkép időigényes munka. Hogyan készülnek festményei?*

● Gyorsan kell dolgoznom, hiszen a természetben egy fél óra alatt megváltoznak a fény-árnyék viszonyok. Ha „belőttem magamnak" a tájat, azaz ha ráhangolódtam a tájra, gyorsan akvarellvázlatot készítek papírra, majd elkezdem a képet olajban is, és azt otthon fejezem be.

❑ *Melyek a kedvenc témái?*

● Leginkább a folyókat, vizeket szeretem festeni, amelyek tükrében visszacsillan a fény, azaz reflexhatást váltanak ki.

❑ *A tükör mágikus hatására épít?*

● Az a célom, hogy a tükörhatás által feldobódjék a néző, hogy tudatosan irányítsam a figyelmét a látványra. Szívesen építek a meleg, sárga színekre, és azokat társítom a többivel: a zölddel, a barnával. De fontosnak tartom a képi egyensúly megteremtését, azt, hogy azonos mennyiségben jelenjenek meg a színfoltok a képen.

❑ *Nem lesz ezáltal mesterkélt a kép? Hisz a látvány, melyet a természet tár elénk, nem mindig harmonikus.*

● Ha már megtaláltam a témát, utána a megfelelő nézőpontot is meg kell keresnem. A harmóniát az biztosítja, hogy a tájat a megfelelő nézőpontból mutatjuk be, de ettől a kép még nem válik mesterkéltté.

❑ *Ön földrajzot is tanít, ez mennyire határozza meg a témaválasztását?*

● Izgat a távolság és a perspektívában látott természeti formák, tereptárgyak – egy facsoport, bokorcsoport. Korábban kísérleteztem síkművészettel is, de a figurális ábrázolás közelebb áll hozzám.

❑ *A síkművészet nagyobb koncentrációt igényel?*

● Síkokban, azaz kötött műfajban dolgozni nagyobb odafigyelést igényel. Nagyon kell tudni annak rajzolni, aki el akar vonatkoztatni. Végül azért döntöttem a figurális ábrázolás mellett, mert számomra fontos, hogy jól érezzem magam alkotás közben, és remélem, hogy ezt a jóleső érzést átadják képeim a nézőknek is. A látványt nagyon fontosnak tartom, mert az szólítja meg az érzékeket, és megindít egy gondolatfolyamatot a nézőben: emlékezésre készteti vagy nosztalgiára hangolja.

❑ *Képei nyitottak, egyszerűek, beszédesek, akárcsak ön...*

● Nincs titkolni valóm. És nincsenek kétségeim. Úgy érzem, hogy elértem valamit, hiszen a stílusomról, az akvarelles festésről már felismernek szakmai körökben. De büszke vagyok azokra a III-VIII. osztályos tanítványaimra is, akikkel eddig 39 díjat és helyezést szereztünk különböző rajzversenyeken.

❑ *Milyen tervei vannak?*

● Jelenleg egy hat négyzetméteres képen dolgozom, melyet megrendeltek tőlem. De szeretném magam nagyobb horderejű munkában kipróbálni: nagy felületű történelmi vagy egyházi tárgyú képeket szeretnék festeni, például oltárképet.

ezében, de ezt – nem sok-
lén április közepére össze-
zgyűlés előtt – eladták egy
li pénzügyi befektetőcso-
, a Magyarországi Német
kezelő és Kereskedelmi Rt.-
: Első Miskolci Brókerház
ésével.) A Zöldértben akkor
ndig többségi tulajdonosok
ı megyei áfészek, de egysé-
- s egyben többségi pozició-
- az Unió ÁFÉSZ megtörte
ıogy az új tulajdonostárssal
tésben az igazgatóság teljes
ıívására szavazott a múlt
an megtartott közgyűlésen.

részvénytársaság igazgatóságának tevékenységével – vélekedett Várnainé Krasznai Magdolna, az Áfészek Lakás és Takarékszövetkezetek B.-A.-Z. Megyei Szövetségének (MESZÖV) ügyvezető elnöke. – A megyei áfészek ebben a tisztességtelen játszmában nem akartak részt venni, ezért a közgyűlésen nem is állítottak jelölteket az igazgatósági posztokra. Ha időben tudtuk volna az Unió szándékát, mi vettük volna meg a szabolcsiak részvényeit.

Boros Gyula, az Első Miskolci Brókerház igazgatója, a Borsod

Ráski László, a Borsod Zöldért volt vezérigazgatója. – A korábbi igazgatóság nem gátolta munkánkat, sőt amiben tudta, segítette. Mivel a mi üzleti tervünket az új igazgatóság nem fogadta el, az ő tervüket pedig – a szlogenek hangoztatásán kívül – nem igazán ismerjük, el kellett gondolkodnom, vállalhatom-e a részvénytársaság vezetését. Döntésemet megkönnyítette, hogy kijelentették: nem tartanak igényt a munkámra. Ezek után nem tehetek mást, mint kíváncsian, tele aggodalommal figyelni a Zöldért további sorsát.

ɔlna Rt.: atizáció

na (MTI) – A részvénytár-
csütörtökön tartott közgyű-
megtárgyalt és elfogadott
ızációt előkészítő cselekvési
m szerint a Bábolna Rt. ma-
tása külföldi pénzügyi be-
ık bevonásával, a jegyzett
) százalékának megfelelő tő-
lés formájában valósul majd
ıgyanakkor megtartva az 50
ék plusz 1 állami tulajdoni
lot.
ökebevonás célja: Bábolna
tközi összevetésben is ver-
pes nagyvállalattá alakítva
ön az európai uniós belé-
A kormány várhatóan a kö-
ıokban vitatja meg a Bábol-
privatizációs koncepcióját.
ıpi közgyűlésen elhangzott
ıoló szerint a Bábolna
ıytársaság eredményesen
1996-os évet. A forgalma
13,7 milliárd forintot, adó-
ti eredménye pedig a 614
rintot. A társaság saját tő-
3, jegyzett tőkéje pedig 8,6
forint.

Az igényesebb kiszolgálásért

Már a forró nyári hónapokra is gondolva végezték el a martintelepi Kisfaludy ABC átalakítását. A napokban befejeződött munkálatok célja az igényesebb és korszerűbb kiszolgálás feltételeinek megteremtése volt – tudtuk meg Hajdú Józseftől, az élelmiszerbolt vezetőjétől. A zöldséggyümölcs osztály szűkössége már régóta gondot okozott, sőt a részleg forgalmának növekedését is akadályozta. A bővítéskor egy hűtőpultnak is helyet biztosíthattak, ebben a primőrök tovább őrzik frissességüket. A korszerűbb szolgáltatás érdekében négy további hűtőt állítottak még üzembe.

Fotók: Bujdos Tibor

Belga frank*	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	504,68	535,89	520,28
	27,20	29,32	28,19
Dán korona	27,16	29,16	28,16
	27,35	29,04	28,20
	34,31	36,97	35,55
Finn márka	34,28	36,76	35,52
	34,50	36,63	35,57
	30,83	33,05	31,78
Francia frank	30,84	32,66	31,75
	30,96	32,61	31,78
	92,56	99,24	95,42
Holland forint	92,59	98,09	95,34
	92,99	97,95	95,47
	152,42	164,27	157,95
Japán yen*	152,75	161,47	157,11
	152,62	162,06	157,34
	127,50	137,40	132,12
Kanadai dollár	128,16	135,78	131,97
	128,17	136,10	132,13
	104,91	110,60	107,38
Német márka	104,39	110,17	107,28
	104,75	110,12	107,44
	24,87	26,80	25,77
Norvég korona	24,86	26,62	25,74
	25,00	26,58	23,77
	104,93	112,51	108,08
Olasz líra**	105,07	111,07	108,07
	105,41	111,04	108,23
	14,90	15,71	15,25
Osztrák schilling	14,83	15,65	15,24
	14,88	15,64	15,26
	100,75	112,41	106,05
Portugál escudo	102,24	109,66	105,95
	102,89	109,26	106,07
	122,02	131,51	126,45
Spanyol peseta*	122,67	129,99	126,33
	122,69	130,28	126,48
	126,28	133,13	129,25
Svájci frank	125,64	132,74	129,19
	125,77	132,49	129,13
	22,91	24,69	23,74
Svéd korona	22,90	24,54	23,72
	23,04	24,46	23,75
	178,16	187,82	182,35
USA dollár	177,72	186,72	182,22
	177,88	187,00	182,44
	201,66	217,33	208,97
ECU	201,43	215,59	208,51
	202,50	215,03	208,76

A megadott számok egy egységben értendők, forintban
*: 100 egység, **: 1000 egység
Pénznemenként az első sorban a Kereskedelmi és Hitelbank, a másodikban az OTP, a harmadikban a Postabank adatai olvashatók

Bányász Béla vecsési tárlatáról

Nagy István eszményeinek folytatója

Bányász Béla festőművész családja Erdélyből érkezett Vecsésre. Nagyapja Máramarosszigeten élt, híres templomfestő volt. Ő az egyik leszármazottja a híres erdélyi-alföldi, XX. századi mesternek, *Nagy Istvánnak*. Nemcsak vérségi örököse, szellemi hagyatékának is továbbvivője. 1969-ben a Pest megye déli részének képzőművészeit mozgósító Nagy István Csoport alapító tagja, egy évtizedig elnöke.

Életműve a következetesség jegyében alakult. Megbízható értéket teremt. Egyenletes. *Babits* írta: „A gazda bekeríti házát". Bányász Béla se portyázik, nem szívleli a stílusok közötti „csatangolást", festőtelkét nem hagyja el, képzelete „kerítésein" belül dolgozik – kertjét műveli, gondozza. Vecsési motívumokat használ – az érlelt, értelmezett valósághűség diktálta festői módszer alapján. Egyszerűség az ő pompája is. Fölmagasztosítja a munkát a „Kertészlány" alakjában is, és kedves jelenetté tisztítja a „Cirkusz" világát. A mutatvány, és nem a dráma foglalkoztatja. Művészete azt igazolja, hogy a szépség minden megörökített alakban-formában – legyen az egy olvasó lány, vagy krizantém – „üzen". Csak meg kell ragadni a művészi pillanatot annak kifejezésére. A vecsési káposztásföldek intimitása számára fölér a Dunakanyar nagyvonalú látványával.

Cirkusz

Két új, 1998-ban festett képe – az „Alföldi táj" és a „Vihar" – emelkedik ki a többiek sorából. Az első festményen az égboltot valósággal telítik a súlytalan felhők, a másodikon a zápor elől menekülő alakok mozdulatai, a köpönyeget magukra terítő emberek gesztusai többet „mondanak" a látványnál.

Bányász Béla képet adományozott a Vecsés Közművelődési Alapítványnak, hogy abból segítsék a rászoruló tehetségeket.

A megnyitó nagy létszámú közönség soraiban ott voltak a Nagy István Csoport alapító tagjai: *Jóna János, Fegyó Béla, Miklosovits László, Bodócsi Béla, Unyi István* –, akik azon fáradoznak, hogy átmeneti szüneteltetés után fölújítsák a Pest megye déli részén tevékenykedő művészcsapat működését.

(Bányász Béla festőművész kiállítása Vecsésen, a Vértesi N. utcai kiállító teremben május 30-ig tekinthető meg.)

(L.M.)

Kertészlány

Ford Szalay Autóház Kft.

ÖN NYARAL - MI FIZETJÜK!

Nálunk minden új autó vásárlásakor egyhetes, kétszemélyes belföldi nyaralást kap ajándékba, amit Keszthelyen, vagy Gyulán tölthet el, egy négycsillagos szállodában.

Ford Jövőbe vezet

Kecskemét-Katonatelep
Tel.:76/471-447, 76/505-600

APRÓHIRDETÉS

ADÁSVÉTEL

FŰTŐOLAJ bruttó 68 Ft/liter eladó. Megrendelés minimum 5000 liter, 10 000 litertől kedvezmény! Tel.: 06-30-445-019, 06-30-348-489.

ÁLLÁST KÍNÁL

NAGY MÚLTÚ kereskedelmi kft. keres 10 fő szakelőadót 3000 Ft-os aktív órabérrel. Ingyenes szaktanfolyam, továbbképzés biztosított. Időpontegyeztetés: 06-30-424-783.

JÁRMŰ

ARÓT, Daciát, Oltcitot vásárolnék. Tel.: 06-30-913-581.

WARTBURG 86-os másfél év műszaki, szép állapotban jó gumikkal, kevés futott km-rel, menetbiztos állapotban eladó. Irányár: 158 ezer Ft. Tel.: 290-8245.

Személygépkocsit vásárolnék saját részre, – keleti-nyugati – hibás állapotban is. Lehetőleg vizsgával, százezer Ft-ig. Telefon: 290-8245.

Törött, totálkáros autót veszek magas áron 1984-estől. Tel.: 06-30-440-110.

LANCIA PRISMA 1.9D 1989. kp-zárral, ablakemelővel, riasztóval eladó. Irányár: 400 ezer Ft. Érdeklődni: 06-27-348-054, 06-30-345-198.

Tavaszi robogóvásár kis- és nagykereskedőknek. Nagyobb mennyiség esetén konténeres megrendelés is a REKORD Kft.-nél. Dunakeszi–Göd között a Shell benzinkút mellett. Tel.: 06/27 348-054, 06/30 345-198.

Pályázati felhívás

Budakalász Nagyközség Önkormányzat Polgármesteri Hivatala pályázatot hirdet 1 fő

beruházási előadó

állásra.

Jelentkezési határidő a hirdetés megjelenését követő 20 nap. Bérezés a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény alapján.

Az állás betöltésének feltétele a szakirányú végzettség.

A pályázatról érdeklődni a (06-26) 340-266-os számon dr. Bocsi István jegyzőnél vagy Kovács Gábor beruházási csoportvezetőnél lehet.

PRC

Ilyen szerencséje is csak velünk lehet!

Indul az Új Pest Megyei Hírlap és az Első Hazai Lottóklub közös játéka!

Május 28-tól minden csütörtökön találkozhat a Kedves Olvasó lapunkban az Új Pest Megyei Hírlap és az Első Hazai Lottóklub közös exkluzív szerencsejátékával. A közölt feladatok megfejtését minden alkalommal a lottóklub címére kell elküldeni, ahol a helyes megfejtők között klubtagságot sorsolunk ki. Ez a tagság a szerencsés nyerteseket 5 héten át ingyenes játékra jogosítja. A lottóklub tagjai 5-ös és 6-os gépi On-line szelvényeken öthetes játékciklusban, 12 megjátszott számmal, 12 fős csoportokban kísértik meg Fortunát. A klub számítógépes

tízszeresére nő! Az Első Hazai Lottóklub országos méretű szolgáltatásával a már régebbi évekből ismert kollektív lottózás játékszellemét hozza vissza a kor elvárásai szerint. Az Első Hazai Lottóklub tevékenységének végzéséhez rendelkezik a megfelelő, államilag biztosított jogokkal.

*

Akik a lapunkban közölt játékon túl többet is szeretnének a klub nyújtotta lehetőségekről tudni, részletes tájékoztatást kérhetnek a 266-8953, 8954-es budapesti telefonszámon vagy levélben az EHL Kft. 1367 B...

Pelikán
Személyszállítás: 0–24-
Gödöllő t
Telefo

Az első haza
egyhetes ingyenes p

Ötös és hatos lottóra tizenkét fős

Jelentkezés: bélyeggel ellátott v

NAGY ISTVÁN – fotós

Tegnap nyílt meg Nagy István fotókiállítása

Egy nagy séta a városban

Ki ne ismerné Radnóti Miklós híres sorát: „Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj", mégis csak kevesen gondolkodunk el azon: vajon ez a megállapítás ránk is érvényes? A győri Nemzeti Sport Segítő Kéz Baráti Egyesület felismerte: nemcsak a magasból nem vesszük észre a kis dolgokat, hanem lent a földön is elmegyünk mellettük. Elhatározta, hogy kiállítás(oka)t szervez azért, hogy felhívja a figyelmet a város apró szépségeire. A tárlat témájául Győr köztéri szobrait választotta s Iposz-díjas fotográfust kért fel a képek elkészítésére. *Nagy István* kiállítását tegnap délután nyitotta meg *dr. Boros Bálint*, az önkormányzat oktatási, kulturális és sportbizottságának elnöke.

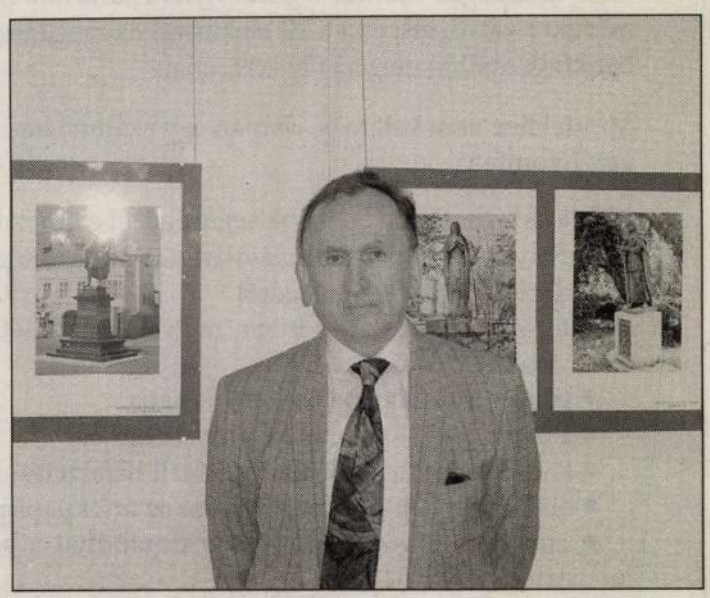

Nagy István fotográfus a kiállítás megnyitója előtt. *(9734/5275/1/12)*

A megnyitó előtt találkoztunk az alkotóval, aki a jelenlegi munkájáról mesélt. „A kiállítás felépítése egy nagy séta a városban: a Herman Ottó utcai könyvtár udvarából indulunk s a Széchenyi téri szobrokhoz érkezünk meg. Összesen 94 fénykép található a falakon, s ezek nem csak az ismert alkotásokat ábrázolják. Kerestem a megoldást, hogy – ha nem is a teljesség igényével – azokat az értékeket is megmutassam, melyeket csak kevesen ismerünk. Ezekkel a fotókkal szeretném felhívni a figyelmet arra: Győr sok szépséget rejt. Felfedező körutam során én is találkoztam olyan alkotásokkal, melyeket korábban még nem láttam. Ha a látogató itt körbenéz, valószínűleg eszébe jut: ismerősek a szobrok valahonnan, de nem figyelte meg őket alaposan. Ha most egy pillanatra megáll és megnézi őket újra, már érdemes volt elkészítenem ezt az anyagot."

A fotográfus régóta vonzódik a szobrokhoz, melyeket elmondása szerint nem is olyan könnyű lencsevégre kapni. Sok türelmet, néha újrafotózást igényelnek, hogy aztán ismerősként köszönjenek ránk a falakról. A napsütés, a fény sokszor barátságossá teszi az alakokat, kiemeli a formákat, és segítségével „új" arcukat mutatják az embereknek. A fényképésznek nyitott szemmel kell járnia az utcákat és törekednie kell arra: elfogultság nélkül mutassa meg a szobrok szépségét. „Pártatlannak kell lennem, nem lehetek elfogult sem a klasszikus, sem a modern alkotásokkal szemben. Persze vannak kedvenceim, de nem ettől lesz egy-egy fotóm esetleg jobb, mint a másik."

A fényképészek munkája időigényes és sok fáradságot igényel. „A család segítő támogatása és megértése nélkül nehezen készültem volna el ezzel az anyaggal. Ezért szeretném nekik külön is megköszönni, hogy a szabadidejüket feláldozták értem. Ez a kiállítás remélem, megmutatja, hogy érdemes a szobrok »életét« nyomon követni."

S. Á.

Kisalföld 1997. 08. 22.

AHOL ÖN VALÓBAN OTTHON VAN!

A CIB magánügyfelei otthonról is, a megszokott kényelmükből, a nap 24 órájában intézhetik pénzügyeiket.

Nem szükséges ezentúl a bank nyitva tartásához igazodni, sorba állni, másokra várni, hiszen a CIB elektronikus magánszámla segítségével egy bankfiók nyílhat meg az Ön lakásában.

Mindehhez nem kell más, csupán egy számítógép, egy modem és esetleg egy nyomtató.

Miket tud Ön a CIB Házibank segítségével elintézni?

- Folyamatosan információkat kaphat számlái mozgásáról, illetve azok aktuális egyenlegéről,
- forintátutalásokat indíthat, melyek fogadását a CIB automatikusan visszaigazolja,
- pénzét lekötheti, betéteit feloldhatja,
- a bank betéti kamatait lekérdezheti,
- tájékozódhat a bank által felkínált befektetési lehetőségekről,
- olvashatja heti összefoglalónkat az értékpapírpiacról,
- egy évre visszamenőleg informálódhat a bank által alkalmazott árfolyamokról.

A házibank egyszerűen és könnyen kezelhető, nincs szükség hozzá különösebb számítástechnikai ismeretekre, viszont személyre szóló, és a legmodernebb titkosítási eljárások révén teljes biztonságot ad a felhasználónak.

Telepítése egyszerű és olcsó, hiszen mindössze 1.000 Ft-ért Ön megkapja a floppyt, melynek segítségével a program automatikusan számítógépre kerül. Kezelését részletes felhasználói kézikönyvünk segíti.

Szolgáltatásaink közül kizárólag az átutalásért számítunk fel mindössze 1‰-et, havi díjat Ön nem fizet.

A bankon belüli forintátutalás jutalékmentes.

CIB ELEKTRONIKUS MAGÁNSZÁMLA,
CSAK EGY SZÁMÍTÓGÉP KELL HOZZÁNK!

Részletesebb információval a 118-8313-as telefonszámon állunk rendelkezésére! *(x)*

NAGY JÁNOS szobrász

MAGYAR NEMZET 1997 VI. 27.

Nagy János és a bartóki modell

A dunaszerdahelyi *Lilium Aurum* kiadó jelentette meg a hatvanas éveit taposó *Nagy* János csallóközi szobászművész életművét bemutató albumot. *Kerékgyártó* István, a bevezető tanulmány szerzője és a könyv szerkesztője történelmi és létélményeket, valamint az alkotásokat egymás mellé rendelve ismertet

meg a pálya fontosabb szakaszaival, eredményeivel. A pozsonyi képzőművészeti főiskolán – noha nagyszerű képességeit elismerték – csak tanára jóindulatának köszönhetően diplomázott. A szocreál korában *Michelangelót* tekintette mesterének. Később Henry *Moore* gyakorolt elementáris, felszabadító hatást szobrászi világképére, formanyelvére. Érett művészként azt kereste, miként lehet a bartóki szintézist a szobrászatban megteremteni, s akkor talált rá a népművészet archaikus formáira. Munkáiban a keleti kultúrkincs inspiráló hatása éppúgy tetten érhető, mint a magyar és a környező népek ősi folklórjáé. Nagy János a művészetet mindig szolgálatnak is tekintette. Kisplasztikái és emlékművei a felvidéki és az egyetemes magyarság példaadó nagyjait (*Csokonai, Ady, Bartók, Esterházy* János és mások), illetve közösségi élményeit örökítik meg. Plasztikailag végiggondolt, nagyvonalú, mívesen megmunkált alkotások ezek.

(Kerékgyártó István: Nagy János. Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 1997.)

(o. á.)

Mélyből jövő ü

Korniss Péter és Novák

„Számunkra a zene, a tánc, a viselet és a tárgyak sokasága jelenti azt a forrást, amelyből színházunk táplálkozik. Az évek folyamán látnunk kellett, hogy ez a kultúra más-más népeknél a különbözőségek ellenére is az évezredes együttlét szellemi békéjét bizonyítja" – írja *Novák* Ferenc *Tiszta forrásból* című, *Korniss* Péter fotóművésszel közösen készített könyvében, amely a *Nemzeti Kulturális Alap* táncművészeti kollégiumának, valamint a *Honvéd Együttesnek* a támogatásával jelent meg.

Novák Ferenc néprajzkutató és táncíró évek-évtizedek óta járja a határokon túli, magyarlakta falvakat, gyűjti táncanyanyelvéhez a szavakat, a motívumokat. Gyűjtőszenvedélyének társa lett Korniss Péter fotográfus, így azután kötetre való fényképanyag gyűlt össze a gyimesi, moldvai csángók, a kalotaszegiek, a székiek, a györgyfalvaiak ünnepeiről, életmódjukról, táncaikról, tárgyaikról, megörökített nagy és kis pillanataikról. E felvételek méltó tükörképei a *Diószegi* László, *Rossa* László, *Foltin* Jolán, Novák Ferenc és más nevezetes „táncírók" koreog-

ráfiái al
lenetekr
lőlük ad
forrás cí
gatva me
juk, mily
népi kul
megmer
művészi
fölfedez
münk me
egység,
ről szár
szerint
medence
(Kor
renc: Ti
Kiadó, B
forint)

A szellem nem ö

Gábor Miklós újabb

Az *Egy csinos zseni* címmel közrebocsátott és nagy sikert aratott 1954-es naplója után *Gábor* Miklós újabb esztendők krónikáival lepte meg olvasói hűséges táborát. A történelmi szempontból legviharosabb évek, az 1955 és '57 közöttiek kerültek terítékre a folytatásban. Jószerivel nem igazi naplók ezek; az írónak is jelentős kiváló színész utólagos, később írott feljegyzései és elemzései immár sokszorosát teszik ki a korabeli szövegeknek. Regénynek se lehetne nevezni elemző gondolkodását, hiszen itt semmi sincs kitalálva, minden valóság volt egykoron. Négy évtized múltán készült nagyítások ezek a félretett és gondosan megőrzött emléknegatívokról.

Hirtelenében nem tudjuk, mit irigyeljünk jobban Gábor Miklóstól. A memóriáját, melynek segít-

rousseau-i
mében élt
ben a régm
élheti hajda
Nem tö
ez a kötet.
ne, csalódv
sairól – bel
zol portrék
egy színész
ban sorako
lamilyen fe
szített arcl
'56-ot és k
jektív beny
tatja be.
Ez lenn
mely címké
Az ember a
lépjen töb
csökevénye
hiszen csak
heti a világ

DDT, alumíniumedé

znapi mérgeink, a

ngresszusát a
ológiai Társa-
tatási területe
idegrendszer-
tkező változá-
s jelenségek
oxikus eredetű
rjed. Fiatal tu-
ológia, a kuta-
mindössze ti-
vizsgálataiknak
tározzák a föld
t. Megtisztelő,
Györgyi Albert
m kapta az idei
ogát, ami első-
ni Intézet tudo-
köszönhető. A
tud erről az új
em a kongresz-
Dési Illés pro-
ányok doktorát,
nérnököt, hogy
ázzunk.

xikológia?

g vizsgálatát ide
r idegrendszerét
yre több vegyü-
gező. Azt is el le-
szadik század vé-
élyeztetettek va-
y permetezőszer-
kell hangsúlyoz-
ások tanulmányo-
eális az lenne, ha
goktól megkímél-
Ez azonban kivéd-
lhetetlen, hogy ne
a károsító anya-

*edezni, hogy vala-
ező vegyület célba
?*

ehhez boszorká-
a bioelektromos
tatni a károsodást.
ban is, amikor az
n sejt, mert a kelle-
em tapasztalja. Az
etünk legérzéke-
agál a leghamarabb
oelektromos vizs-
EKG-s feltérképe-

*romboló, környe-
ek milyen gyakori-
a munkahelyeken,
nunk világában?*

kel. Természetesen az a hasznos, ha már a munkahelyen is elvégzik a szükséges ellenőrzést. A nyolcvanas évek végén Hollandiában magam is tapasztaltam, hogy az ilyen szempontból veszélyes üzemekben milyen nagy figyelmet fordítanak a prevencióra. Egy rotterdami rovarirtószer-gyárban már a dolgozó felvételénél megvizsgálták az agy bioelektromos hullámait. Azután kéthetente megismételték a kontrollt. Ha az induló

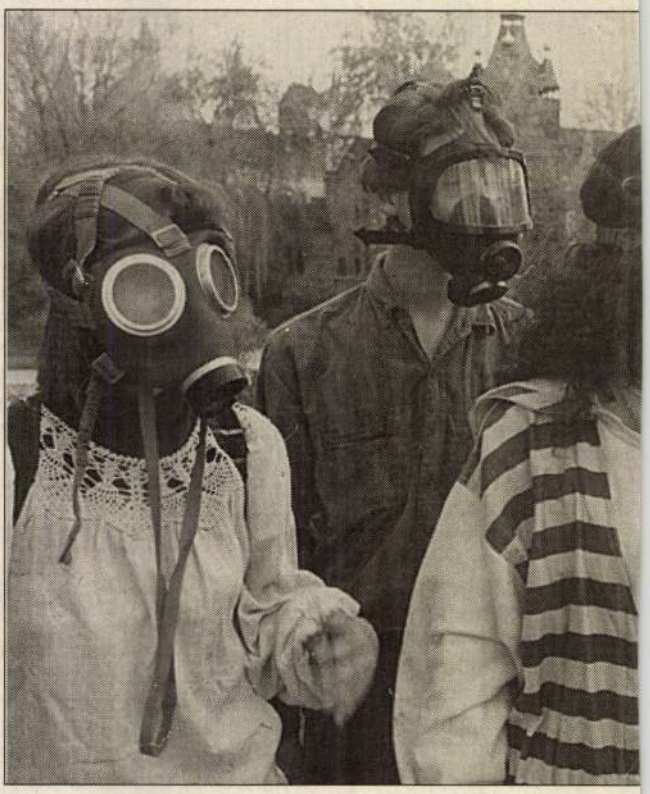

A mérgek ellen n

állapottól húszszázalékos eltérést fedezett fel a gép, akkor már jelzett.

– Gondolom, ez esetben azonnal betegszabadságra küldték az illetőt...

– Ez nem automatikusan történt, következett egy újabb orvosi felülvizsgálat, és csak azután zárták ki a munkából. Ezzel a történettel azt szeretném példázni, hogy a munkahelyi prevenciónál nincs hatékonyabb védelem.

– Fogadni mernék, hogy hasonló magyar történettel nem tudna kirukkolni.

– Higgye el, hogy Magyarországon is egyre nagyobb erőfeszítéseket tesznek a

környezetszennyez
esetén például a ház
gálattal veszik fel a
gyületek megismer
meg a gyógymódot.

*– Azt hiszem, n
főbb gond, hogy ne
jelentenek be.*

– Jól hiszi, s en
Legtöbbször a bejel
nem veszik magukn

felvegyék a kapcsola
lustaság, a nagyvonal
ja meg magát, ha meg
nek a veszélye azért i
a mezőgazdaságban e
ber használja a vesz
akinek nincs a kellő
zőgazdasági nagyüze
ez a folyamat felgyo
azok tábora, akik nen
védő anyagok mérgez

– Mit lehet akkor

– A permetezőszo
hatunk le, alkalmazás

MÚZEUMI SÉTÁK

Empátia

Nagy Judit textilművész Flamingók, vadkacsák című kiállításáról

Látogatható 1999. január 15-ig

Amikor megkaptam Nagy Judit kiállítás megnyitóra invitáló meghívóját, szíven ütött egy mondata: Szövés=életmód. Hiszen pontosan így gondolom én is, vagyis a szövés maga az élet. Aztán jött a második meglepetésem –, gobelin kiállítás a Magyar Természettudományi Múzeumban. Miért nem egy galériában? Mire vasárnap délután beértem az MTM-be, megértettem, hogy miért került itt a legméltóbb helyére ez a kis kiállítás.

Mindjárt a bejáratnál olvasható a nagy állandó kiállítás címe: Ember és természet Magyarországon. Miről szólna a szövés, ha nem az emberről és a természetről, egyidős a homo sapiens-szel és elkísér mindenkit, mármint ebből főleg az asszonyállatot, élete végéig. A gobelin nem egy „ősi" műfaj, csak egy az emberiséget körülvevő kárpitféleségek közül. Természetesen Nagy Judit itt kiállított munkáin pillangók, bogarak, gyümölcsök és virágfüzérek, a természet köszön vissza. Ám ez, még ha igaz is, túl direkt és triviális – azaz emberek! ezek a gobelinek azért vannak a Természettudományi Múzeumban, mert állatok és növények láthatók rajtuk.

Úgy érzem, hogy a kiállítások tengerében egy kis félkör alakú, finoman berendezett teremre találtam, ahol minden igazi és természetes, mint egy gyöngyszem.

Nem szoktam minden vasárnap délutáni nézelődés után felhívni a „művészt". Miért nem? Szeméremből. Nem vagyok se műkritikus se újságíró, csak kíváncsiskodó szerkesztő. Nem találkoztam Nagy Judittal korábban. Avagy mégis?

Elkezdtünk beszélgetni. Az első textilbiennálékról, Velemről, közös ismerősökről, rokonítható benyomásokról, az élet praktikáiról, szövőszékekről, szövésről, munkáról – majd otthon visszahallgattam az egészet. Rájöttem, nem tudtam meg semmivel sem többet a „textilművésznőről", „csak" az emberről, aki magától értetődően szó és néha elkésik valamilyen lényeges találkozóról, mert nem képes abbahagyni a munkát, amibe belekezdett.

Ha fel akarnak oldódni néhány percre a fázós, köhögős téli napokon, kanyarodjanak be a Ludovikára és a régi izlandi térképek mögött nézzék meg Nagy Judit kiállítását.

Marton E.

Szentes – Groteszk

Város- és építészettörténeti tárlat a Péter-pincében

„De vessünk egy pillantást Szentes külsejére! Általában a városok minden háza egy vallomás, dicsekvés, vagy pedig árulkodás. A városban megszűnik a falusi ház egyszerűsége, mérsékelt ornamentikája: a stílus, a dísz hangsúlyt kap, a belső arc tudatos kifejezőjévé válik... Az egész város olyan, mint egy összetört cserépedény. Aki összetörte, utólag megsajnálta az esetet, s a törött darabkákat úgy-ahogy összeillesztette. Az összeillesztés azonban olyan rosszul sikerült, hogy sanda gyanút kelt az emberben..."

Féja Géza írt így a városról, még 1937-ben a „Viharsarok" c. perbefogott és elítélt szociográfiai művében. Pedig ha tudta volna, hogy 25 év múlva házgyári elemekből készült toronyházakkal és undorítóan terpeszkedő földszintes „lepényekből" ún. szocialista városközpont épül fel – természetesen csak félig! – akkor jobban becsülte volna a kisparasztok kapuinak sugárzó napot ábrázoló ornamentikáját, a nagyparasztok száraz-kapubeállós, granáriumos épületeit, a mögötte érintetlen kertekkel, a századforduló magyaros-szecessziós emele-

Nagy Judit textilt

1998

tes téglaépületeit, a polgárházak elmaradhatatlan díszkertjeivel. Mert mi történt? Kampányszerű lakásépítés kezdődött meg a Városmag leradírozása által. Igaz, hogy itt már fürdőszobák, jól benapozott másfél-kétszobás lakások épültek, s ezáltal sokan jutottak fekhelyhez. De a kis sokaságával széttörték a Családot a három nemzedék együttélését, és kettőben maximálták a gyermekek számát. Elszakították a fiatalokat a kerttől, a háziállatoktól, a harmadik emelettől a kilencedikig elidegenítették a lakókat az utcától és a várostól. „Kulcsos" gyerekek tették tönkre a fel sem épült játszótereket, miközben máig Grund maradt a fél belváros!

Groteszk: eredetileg a fantasztikus emberi, állati és növényi alakzatokból alkotott festészeti, vagy szobrászati díszítések nem-fogalma volt. Amolyan gyűjtőszó, mely még az antik művészetekben fogant és lényege az akkori természeti környezetben is a „furcsa" volt. Mindebből a modern, elidegenedett korban a „furcsa", a falanszteri, a csak egyenes vonalakkal, és kubusokkal fogalmazó, könnyen gépesíthető, „házgyári" maradt meg. A mindig unalmasan szegletes, bágyasztóan unalmas, alig görbülő, és mindhalálig uniformizált térformákra, a szinte már „embertelen" jelentésűre változott át. A tárlat – szerencsénkre – még elrettentőbb képet mutat arról, hogy még milyen ronda is lehetett volna pl. a „Fehér-ház", és hogy micsoda szegletes istálló-város lehetett volna Szentesből, ahol előbb-utóbb az emberből is kockafejű, vállapos, tányérsapkás, fakabátos csinovnyikok váltak volna, akiket még az Értelem is elkerül – nem beszélve a Boldogság Kék Madaráról!

Rózsa Gábor

Gondolatok Bordácsné Kishonti Erika népi iparművész kiállításáról

Bensőséges ünnepség színhelye volt az ELTE Tanárképző Főiskolai Karának Kazinczy utcai épülete. A Neveléstudományi Tanszék Múzeumpedagógiai Kutatócsoportjának szervezésében 1998 okt. 16-án nyitották meg Bordácsné Kishonti Erika népi iparművész kiállítását.

Az aulába belépőt különös hangulat fogta meg. A paravánokon a művésznő kézzel szövött szőnyegeit, faliképeit, tarisznyáit, párnáit láthatták a tanárok és diákok a meghívottak, és a kiállítás kedvéért ide látogató érdeklődők. A vitrinégetett kerámiák vöröses-barna színet, a különböző technikákkal készített formák egyediségét. Ezek a cserépedények, tálak, a nyári pedagógus továbbképző alkotótáborban készültek, lelkes amatőrök első munkáiként. A kiemelkedő szépségű gyapjúszőttesek közül hármat emelnék ki, melyek bár még néphagyományban gyökereznek, mégis annak kereteit kitágítva egy lehetséges, másfajta irányt vetíthetnek előre. Ezek voltak a Buborékok, az Életfa és a Duna címmel jelölt munkák. A házi készítésű, többszínű gyapjúból szőtt festékesek motívumkincsei, hagyományos népi eredetű, önálló gyűjtésű rajzolatok, minták, melyeket a művésznő mint ihlető értékeket dolgozott fel. A hagyományt nem muzeális, hanem élő, kivirágoztatható anyagnak tekinti. A több mint 200 fős hallgatóság előtt Vásárhelyi Tamás a MTM főigazgató-helyettese megnyitó beszédében felvetette a néphagyomány értékét, mely – véleménye szerint – annyit ér amennyit felhasználunk belőle. Továbbá hangsúlyozta, hogy a dalok, mesék, szokások, díszítő és viseleti darabok, munkaeszközök az emberi kultúra teremtőképességéről tanúskodnak. Az 1960-as évek végén 1970-es évek elején a népi kultúra legjobb értékei felé fordulás új hulláma kezdődött. Először a „Röpülj páva" daléneklési versenyekkel majd a táncházi mozgalom térhódításával. A városi fiatalok után a a falu, az egész ország találkozott ismét az újrafogalmazott tradicionális kultúrával. Bordácsné Kishonti Erika kiállítása szervesen illeszkedett ebbe a folyamatba. Megkérdezhetjük, van-e létjogosultsága, fennmaradási lehetősége – a mai tömegtermelésre berendezkedett, gazdaságosságra, termelékenységre törekvő társadalmunkban – a természetes anyagoknak, színeknek, formáknak, tapintásoknak, illatoknak, ízeknek. Erre csak egyetlen válasz adható, igen van! De Bordácsné Kishonti Erika nem is kérdez ilyesmit. Nem kérdezi, hanem a maga csendes, de szívós, kitartó módján teszi a saját dolgát. Az Ő dolga a világban az, hogy gyönyörködtessen bennünket, embereket. Hogyha megfogjuk a gyapjú ne-

Nagy Judit Balázs

páratlan oldal

VAN MÉG MAGYAR HUMOR

Kicsit fekete, kicsit idétlen, de humor. Matrica egy gépkocsi csomagtartóján.

„Hajts gyorsan! Valaki már vár a vesédre."

- odze -

FRANCIA KAPCSOLAT

„A szónok a boldogságra bűvös receptet tud, a szavazócédulát. Az lesz csak boldog, aki jól szavaz. Barátaim, szavazzatok Clochemerle-re! Azt pedig a leghülyébb is érti, hogy Clochemerle-re szavazni annyi, mint a szónokra szavazni." Az idézet Gabriel Chevallier majd' fél évszázada megjelent *Clochemerle fürdő* című regényéből való. Következtetések:

1. Nincsenek régi manipulációk, csak új demokráciák, egy újszülött demokráciának minden politikai manipuláció új.

2. Hajrá Franciaország! Hajrá franciák!

g-s

PALETTA 2.

Pár hete itt, a Páratlan oldalon méláztam el a „paletta" szó karrierjén. A festőművészek színkeverő-lapja – régebben úgy véltem – átvitt értelmű használatban is legfeljebb színesedhet, de nem mozoghat széles skálán és nem teremnek rajta gyöngyszemek, mint némely műsorvezetők állítják.

A héten az OTP körlevele örvendeztetett meg, mondván, „biztosítja" számlatulajdonosainak „az elektronikus csatornák teljes palettáját". Ez jó hír. A legnagyobb lakossági pénzintézet, ez a prima-primissima bank milliós példányszámban színesíti tovább anyanyelv-használatunk képzavar-palettáját.

efef

MAGYAR GYŐZELEM

A nagyobbik ellenzéki párt értékelése szerint a magyarok győztek az EP-választáson. Annak ellenére, hogy ez az eredmény egy magyarországi voksolás után nem meghökkentő, mégis dicséretes, mert egy kis nép érte el, méghozzá nyolc és fél milliónyi idegennel a nyakában.

-ila-

CSÖPPNYI KÁVÉ-SZÜNET

Miután a Klub Rádió egyik műsorába, a *Bolgár*ba betelefonálva, a rendszeres és leplezetlen *vasárnapiújságozás* miatt leváltottam Kondor Katalint (mint hajdan Nagy Feró egy koncerten Tóth Dezsőt), s miután – ennek folyományaként – a Magyar Rádióban eljárást indíttatott ellenem az elnök asszony, kiderítendő, hogy ezzel mely pontját sértettem meg a kollektív szerződésnek vagy az etikai kódexnek vagy legalább a házi tűzrendészet előírásainak, állok liftre várva a Pollack Mihály téri oldalon, kezemben gőzölgő kávé, hideg ásványvíz.

Épp mire a lift leér, megjelenik Kondor Katalin. Ketten vagyunk, más nem jön. Előre engedem, ő megkérdi: ötödik, ugye? – és készségesen megérinti a szenzoros kijelzőt. – Kávé? – bök tekintetével a fehér műanyag pohár felé. – Kávé – mondom –, kávécska... – Hát – szól vissza a másodikon kiszállva –, jó is ebben a nagy melegben egy kis kávécska. – Arra nincs kifejezés, mennyire jó – mondom még én, és már majdnem nevetünk.

Aztán arra gondolok az ötödikig, hogy milyen szar az élet. Rosszban vagyunk, pedig akár jóban is lehetnénk.

De nem lehetünk.

/zelki/

ELHÁRÍTÓ

Útnak indult Kabulba, mintegy előőrsként az a tizenkét katona, akik egy 125 fős magyar egység érkezését készítik elő az afgán fővárosban. Az RTL Klub munkatársai, mint hallom, szerették volna a katonákat megszólaltatni, de a Honvédelmi Minisztérium ezt nem tette lehetővé, egyebek közt arra hivatkozva, hogy vasárnap van.

A tárca illetékesei akaratlanul is kitalálták a mindennap garantáltan bevethető sajtóelhárítót. Nem is kell hozzá más, csak egy naptár.

(káté)

VÉCÉÜLÉS

Olvasom, hogy lemondott az ír Ryanair légitársaság egyik főpilótája, miután kiderült, hogy a cég két alkalmazottja minden biztonsági előírást felrúgva az egyik járat mellékhelyiségeiben utazott haza szabadságáról. A Ryanair egyik legtapasztaltabb pilótája engedélyezte a cég két, szabadságáról hazatérő utaskísérőjének, hogy a teli járaton a WC-be húzódva tegyék meg a háromórás utat. Nagy dolog. Lehet, hogy ezek az írek értenek a repüléshez, de nem utaztak a szocializmus korszakában, annak is élenjáró országában, a Szovjetunióban, annak is vezető és egyetlen légitársaságánál, az Aeroflotnál. Az volt az igazi fapados. Ital langyos kvasz, étel a klasszikus, gumírozott csirke feltéphetetlen nejlonzacskóban, eszcájg nuku, szalvéta nuku. Üléstámlák vagy egyáltalán nem voltak hátradönthetők, vagy rögtön kilencven fokban dőltek. Hányózacskó nem létezett, mindenki a saját zsebkendőjébe. A rengő mellű légiutaskísérők mosolytalanul jöttek-mentek az utasok között, egyetlen kérésüket sem teljesítették. Minden belföldi járaton utazott egy vagy több utas a budin, azonban készségesen átadták helyüket a kis- vagy nagydolgozni vágyóknak. A szag nem volt gond. Rövidebb vonalakon, például Omszk és Irkutszk között rendszeresen álló utasok is voltak, nagykabátban, fejtetőre tolt usankában, lábuk közé helyezett kofferrel kapaszkodtak a kalaptartóba, közben Puskint, Lermontovot, igénytelenebbek *Pravdát* olvastak. És nem zavartak senkit sem, egyetlen pilóta sem vesztette el miattuk az állását. És akkor az írek jönnek a fapadosukkal?

-e -gy

AZ ÖRVENDETES TÖBBSÉG

Jól sikerült a múlt heti szegedi kórházsztrájk, a megmozdulás figyelemfelkeltő volt, az akció elérte célját, a kórházi dolgozók fegyelmezett, feszes tiltakozása – ahogy több megkérdezett egészségügyis fogalmazott – ráirányította a figyelmet a hazai egészségügy tűrhetetlen állapotaira. Kicsit beárnyékolta ugyan az eseményt, hogy azt megelőzőleg ugyanabban az intézményben tévedésből elvégeztek egy komplett koponyaműtétet olyan betegen, amelyiken nem is kellett volna, de ilyen barmikor előfordulhat: egy statisztika szerint a világon egy év alatt harmincezer téves műtétet végeznek el.

Hanem van egy érdekes mozzanata a sztrájknak: a kórházi szóvivő a nyilvánosságnak kifejtette, hogy a sztrájkkal az épp ott fekvő betegek nagyobb része is egyetértett.

Ezt vajon honnét tudják?

Bárhol keresem is a tudósításokban, nem találok se előzményt, se magyarázatot arra vonatkozóan, hogy miféle felmérés eredménye ez, azt csak remélni merem, hogy a betegeket nem zaklatták azzal, amihez egy gyógyító intézmény dolgozóinak amúgy sincs semmi közük, vagyis ez az örvendetes eredmény csakis tapasztalati úton jöhetett ki. Ez meg hogyan? Ha nem kérdezték meg őket, akkor nyilván maguktól mondták, ami nagyon is valószínű; nálunk a beteg-orvos viszony közismerten jó, a folyosószegletekben tipikus kép, amint főorvos és páciens önfeledten vitatja az eseményeket, ideológiai-politikai vallomások hangoznak el, meghitt, bensőséges kapcsolat. Sztrájknapokon az orvosok az átlagosnál is többet beszélgetnek, a szigorúan önkéntes beteg-véleményeket aztán összegzik, majd a szóvivő közli a sajtóval az örömteli ereményt. Nyilván ugyanez történik, ha a betegeknek nem tetszik a sztrájkosdi, de ilyenre még nem volt példa.

kz

SZÉP MAGYAR SZÓTÁR

örv: A barátság örve alatt csak kihasználta egyik férfi a másikat, aki érzékeny ember lévén, minden szemétségnek tűnő sunyiságra talált magyarázatot, és mindig és mindig megbocsátott, s amaz már el sem tudta képzelni, milyen messzire mehet még el. Egy nap aztán halva találták az egyiket.

pályázat: A nő beiratkozott egy pályázatíró tanfolyamra. A végén elkapta egy pillanat, átlátta az egészet, és már nem érzett kedvet ahhoz, hogy részese legyen a bürokratikus útvesztőkkel palástolt szabad rablásnak.

ránc: Utálom ezt a szót, hogy ránc, mondta az asszony. Te nem a szót utálod, édesem, mondta a férfi, hanem magát a ráncot. Már megbocsáss, igazította útba a nő, de az egy és ugyanaz.

sátán: A sátán konyakot ivott az erdőben. A hetedik pohár után dalra fakadt: Én, én, én, az erdő fenekén..., mikor egyszer csak vad kiáltás rázta meg a fák lombjait. A sátán összerezzent, a konyakos üveget eldugta egy bokorban. Ó, mi jöhet még, bosszankodott a sátán.

szalajt: A bicikli lánca kis hasacskával lazán lógott a két fogaskerék között, s akárhogy is óvatoskodott a biciklis, a lánc mindig megcsúszott, szalajtott. Mozgása így olybá tűnt, mint aki kihagyásokkal halad előre az időben.

taliga: A paraszt taligával tolta a piacra az eladó csirkéket, visszafelé egy zsák darált kukoricát hozott. Este a verandán ült, bort ivott, s kemény, kérges tenyerét dörzsölgette az ujjával. Arra gondolt, hogy talán a halálban az arcával együtt a tenyere is kisimul.

utal: A szónok nem mondta ki nyíltan, csak utalt az elmúlt tíz év korrupciós ügyeire. Otthon aztán mérges volt magára: Mit utalgatok én? Meg kellett volna mondani caklipakli. De akkor rólam is kiderül minden, hessentette el a bonyolult gondolatot.

üvölt: A férfi üvöltött, mint a fába szorult féreg, a kalapácsot a lehető legmesszebbre hajította. A körömágyon lassú kékség áradt szét, aztán megfeketedett. Mit csináltál, kérdezgették a munkahelyén. Semmit, legyintett a férfi, csak rásütött a hold.

Podmaniczky Szilárd

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

Egy pszichiáter szexuális rabságában

Edith Templeton: *Gordon*
(önéletrajzi szenvedélyregény)

Ulpius-ház Kiadó, 2004 www.ulpiushaz.hu

TAMÁS GÁSPÁR MIKLÓS:

A világ vége

A kilencven esztendeje kitört világháborúval befejeződött az, ami az 1642-i angol forradalommal kezdődött volt. Ez a nyugati keresztyénség által befolyásolt területeken – hosszú konvulziók és szenvedések árán – kompromisszumos rendszert alakított ki. A kompromisszum elemeit legitimációs-ideológiai eszmehalmazokkal szokás leírni: iparosítás, szekularizáció, kapitalizmus, szabadelvűség, demokrácia, nacionalizmus, szocializmus, tömegkultúra, imperializmus. Ezeknek a társadalmi tényeknek (hiszen tények: a szocializmus ténye a hatalmas és tekintélyes munkásmozgalom gyakorlatában öltött testet) a feszültségére épült a régi liberális kapitalizmus és liberális imperializmus billenékeny szerkezete. Ez a szerkezet elrejtette azt a ma is – részben szándékosan – elrejtett tényt, hogy az 1914 előtti liberális kapitalizmus akkor még történetileg új volt, csak enklávékban uralkodott az agrárius feudalizmus óceánjában, amelyben a hierarchikus-patriarkális függőségi viszonyok és emberi praxisok nem sokban különböztek az ötezer évvel korábbiaktól (testi fenyítés, összehozott házasság, fizikai megalázkodás, az urak és a szolgák kulturálisan is elkülönült, szegregált társadalmai stb. stb.). Az alacsony hozamokra, gyakran puszta túlélésre berendezkedett, a primitív mágiává és babonává züllött „vallás", a bot és a korbács által összetartott, a kozmopolita arisztokrácia alapzatául szolgáló, éhező, iszákos, bicskázó és tetves *falu* a radikális, papramorgó, polgári *város* ellenfelének látszott – és az is volt, de csak Franciaországban –, ám a legtöbb országban a gazdaságilag egyre inkább kiszolgáltatott nagybirtokos főnemesség, szövetségben a *politikailag* kiszolgáltatott fináncarisztokráciával és a középnemesség funkcióit átvett szoldateszkával még mindig irányító szerepet játszott (ismét csak Franciaország kivételével) az európai államok politikájában. (Figyelemre méltó, hogy még ma is az a két nyugati állam váltja ki a konzervatívok ellenszenvét, amelyben a legkisebb volt a feudális-arisztokratikus elemek részaránya akkor, amikor a „nemzetkarakterológiai" sztereotípiák megszilárdultak: a Francia Köztársaság és az Egyesült Államok.)

*

A feudális óceán és a polgári szigetvilág bonyolult összefüggését némileg elfödte az az európai sajátosságunk, amely miatt leginkább az újra figyelünk. Max Weber nagyszerű modernségmetaforái az akkori világ igen kis részére illettek rá, érdeklődésének iránya viszont érvényes volt az akkori szellemi világ teljességére, hiszen az európai értelmiséget akkor is, mint most, a *nóvum* érdekelte, és az értelmiségiek akkor is átlapozták az agrárkérdésről szóló tanulmányokat a folyóiratokban, akárcsak manapság. A polgári világkorszak elvont-személytelen hatalmairól szóló marxi-weberi démonológiának akkor is számtalan híve volt, amikor Németországot az udvar, a porosz kurtanemesek és északnémet földbirtokosok irányították. A burzsoáziának még a puszta autonómiáért is küzdenie kellett, nemhogy a teljhatalomért, amikor a műveltek és az érzékenyek figyelmét már rég lekötötte mindaz, ami a polgári világrend és a polgári világkorszak lezárását és meghaladását ígérte. A huszadik századba is áthúzódó Dreyfus-ügy mutatta, hogy *még Franciaországban is* kellett küzdenie a polgári köztársaságnak a nemesi-katonai-egyházi reakcióval, és hogy a burzsoázia legnagyobb győzelme is törékeny a premodern, atavisztikus reakcióval szemben, amely 1939/1940-ben, majd Vichyben teljes pompájában támadt föl, mintha Boulanger tábornok óta mi se történt volna. És hát Franciaország volt a legpolgáribb, a legrepublikánusabb, a legkevésbé klerikális állam Európában.

Még mielőtt a polgárság győzelmét biztosították volna, a polgárság olyan kvintesszenciális képviselői, mint a fiatal Thomas Mann a maga apolitikus elmélkedéseiben (amelyek – visszhangtalanul – pár éve magyarul is megjelentek) összefoglalták a burzsoázia akkori világnézetét, amelynek lényege az antiliberális polgárellenesség volt. A tizenkilencedik században összetákolt kompromisszum, amely az utilitárius boldogságkalkuláció, a pozitivista szkepszis és a pozitivista ténykultusz, a tétova humanizmus polgári ideologémáit mindig is avval ismerte el, hogy a lovagi/szerzetesi múlt és a félelmes szocialista/kommunista/anarchista jövő persze magasabbrendű, csak hát egyelőre egyik sem igazán időszerű, érjük be, kérem, ezekkel a szerény, prózai semmiségekkel. Nos, a háborús párt nem érte be velük, hanem kombinálta a fizikai erő, fizikai szépség és fizikai bátorság katonai-nemesi *(kszátrija)* eszménye iránti mazochisztikus rajongását a történelmi múltban túli történelmi múlttal: a nem a kultúrában, hanem a történelem alatti „faj"-ban gyökerező csoportsajátosságok máig eleven mítoszával. A dolog polgárellenessége annyira intenzív volt, hogy a legkülönfélébb – immár nem negyvennyolcas modorban liberális és olykor demokratikus – nacionalizmusok egyaránt az ellenség prózaiságát és kalmárszellemét tették szóvá, szemben a *mi* katonánk költői halálra szántságával, de persze ez elsősorban Németországra és a grillparzeri dinasztikus ókonzervativizmusra alapozó osztrák háborús ideológiára volt jellemző, az utóbbit az olvasó a *Švejk* tréfásan hangzó, de valódi idézeteiből ismerheti.

*

A hadviselő felek a polgári társadalommal szembeni mélységes ambivalenciával indultak a mindannyiuk számára végzetes csatamezőre. Sokuk számára a kapitalizmus exportja – az imperializmus – azt is jelentette, hogy a kapitalizmus ízetlen evilágiságát kiszervezik a sötét bőrű „vadak" közé, míg idehaza megmaradhatunk a „la France profonde" (innen honosítottuk a „mélymagyar"-t), a „this sceptered isle", az „England's green and pleasant land", a Hansa-városi patríciusok, a Joseph Roth *Radetzky-indulójából* ismert von Trotta katonacsalád egyszerű hűsége, a sztárecek spirituális tekintélyétől összetartott *obscsina* és *zadruga*, a „homestead", a „kúria" és a „végvár" premodern/prekapitalista kozmoszában, amelyet az Ernst Jünger-féle *Stahlgewitter*, a mechanikus „anyagcsata" hipermodernsége hoz el számunkra. Ernst Jünger a harcról mint belső élményről és „a munkás"-ról szóló későbbi (igen erőteljes és fantáziadús) esszéiben már nem tartja fönn az „anyagcsata" frontharcosáról mint lovagról alkotott ifjúkori képét, de minden szellemi konfliktus nélkül siklik át innen a gépesített tömeggyilkos istenítésébe, amelynek kapcsolata a törzsi nemesség múltjával a halálra szántak plátóian homoerotikus, szótlan férfiközössége. (Ez a kép egyébként a későbbi háborúellenes humanista irodalom olyan bestsellereiben is megtalálható, mint Remarque *Három bajtársa*, Barbusse *Tűze*, Andreas von Latzko *Menschen im Krieg*je.) Ehhez járult a „civilizáció" polgári eszménye, amelyet Franciaország képviselt volna állítólag a szolgalelkű német militarizmussal, Németország az orosz cárizmussal, a Monarchia „a Balkán"-nal szemben. Ezek a szóbeszédek, szófia beszédek a sok millió emberéletet követelő idióta állóháború és gázháború, U-Boot-háború (amellyel személyszállító és más civil hajókat süllyesztett el a német haditengerészet, amit akkoriban még rossz néven vettek), a polgári lakosság elleni pokoli atrocitások (amelyekben a mi derék osztrák-magyar hadseregünk jeleskedett, gondoljunk a történelmünkből gondosan kiretusált szarajevói szerbellenes pogromra) hónapjai, évei után nem értek már fabatkát se.

A humanizmus, nacionalizmus, a szabadversenyes kapitalizmus, a liberalizmus és a demokrácia tizenkilencedik századi eszméi (amelyek távol álltak a valóságtól, hiszen sehol se volt pl. általános, egyenlő és titkos szavazati jog, a helyzet a legrosszabb Oroszországban és az arisztokratikusan, tehát antidemokratikusan liberális Magyarországon volt e tekintetben) nevetségessé váltak a lövészárkok hullabűzét és mérgesgázt szagolt nemzedék szemében. De csődöt mondott az is, ami *innen* és *túl* volt a liberális-imperiális kapitalizmuson, azaz az egyház és a szocializmus. A nemzeti keresztyénség fából vaskarika, erre kár is szót vesztegetni. A nemzeti keresztyénség hívei csak azok maradhatnak, akik konzervatív nacionalisták, bár nem keresztyének. A történelmi egyházak végső szklerózisa ekkor kezdődött: amikor minden oldalon megáldották az egymás ellen fordított fegyvereket.

Ami azonban a mi kelet-európai történelmünk számára a legfontosabb (és a szomszédos Közép-Európa számára is lényeges), az a szociáldemokrácia gyalázatos bukása meg ami ebből következett. A német és az osztrák-magyar szociáldemokrácia a maga kombinált antifeudális-antikapitalista programjával, döbbenetes anyagi hatalmával egyszerre volt erő és remény, utópia és vaskos realitás az ipari övezetek számára és megváltási ábránd az agrárperiférián. A „zimmerwaldi baloldalnak" igaza volt abban, hogy a szociáldemokrata vezetők árulók voltak – igaza is volt, meg nem is. (Köztudomású, hogy Lenin azt hitte, a *Vorwärts* háborút üdvözlő különszáma a német császári vezérkar hamisítványa...) Igaza volt, mert a nacionalista burzsoázia és a feudális szoldateszka háborújában szocialista nem vehet (nem vehetett, ma se szabad neki venni) részt, másrészt meg nem volt igaza, hiszen látnia kellett volna, hogy a szociáldemokrácia csak színleg folytat forradalmi küzdelmet a burzsoáziával szemben (valóságos küzdelme a ma is ismert bérmozgalmakban, társadalombiztosítás-fejlesztésben stb. merült ki). *Valódi* harca a későfeudális arisztokrácia, a nemesi tisztikar, a középkorias jog és az államegyházak ellen folyt, a polgári forradalom befejezéséért és diadalra juttatásáért. A burzsoázia pedig háborúzik. A burzsoázia csak úgy szerez – mint tudjuk, látjuk ma is – piacot, befolyást, respektet, csak úgy képes kiterjeszteni rendszerét és elvégezni a premodern múltat és poézisét romboló munkáját, ha háborúzik, és a polgári forradalmat radikalizáló szociáldemokrácia csak ettől a kataklizmától remélhette annak a *teljesen és véglegesen tőkés* rendnek a bekövetkeztét, amelyről Marx beszélt. Végül is maga a „zimmerwaldi baloldal" (már akit nem öltek meg szocialista elvtársai, mint Rosa Luxemburgot) is antifeudális forradalmat vívott, szocialista szemszögből tehát „polgári" forradalmat, amikor 1917 őszén lerombolta a cári monarchiát, elkergette a bojárokat, földet osztott, lemészárolta a tiszti kasztot, csődbe kergette a mezőgazdaságot és bekorbácsolta az iparba a parasztságot, kialakította a modern fegyelmet, rendet, szigort, pontosságot, mechanikus időbeosztást, tudományos technikai eljárásokat, számszerűséget, uniformizált, ám fölfokozott munkaintenzitást, a munka és a szorgalom, a fölhalmozási aszkézis kultuszát és kulturális uralmát, az érdemen (munkateljesítményen és „rátermettségen") nyugvó, új típusú hierarchikus egyenlőtlenséget a dolgozók között, a manipulatív-hülyítőgiccses tömegkultúrán nyugvó ideológiai konformitást és hipermitológiai távközösséget – a bolsevizmus diadala épp olyan antifeudális-antiagrárius, rendszerező-homogenizáló „polgári" diadal volt, mint a legskandinávabb permisszív-élveteg-aszkétikus szociáldemokráciában (szelektíven élveteg és szelektíven aszkétikus, de intenzíven mindkettő). Ezt ma már világo-

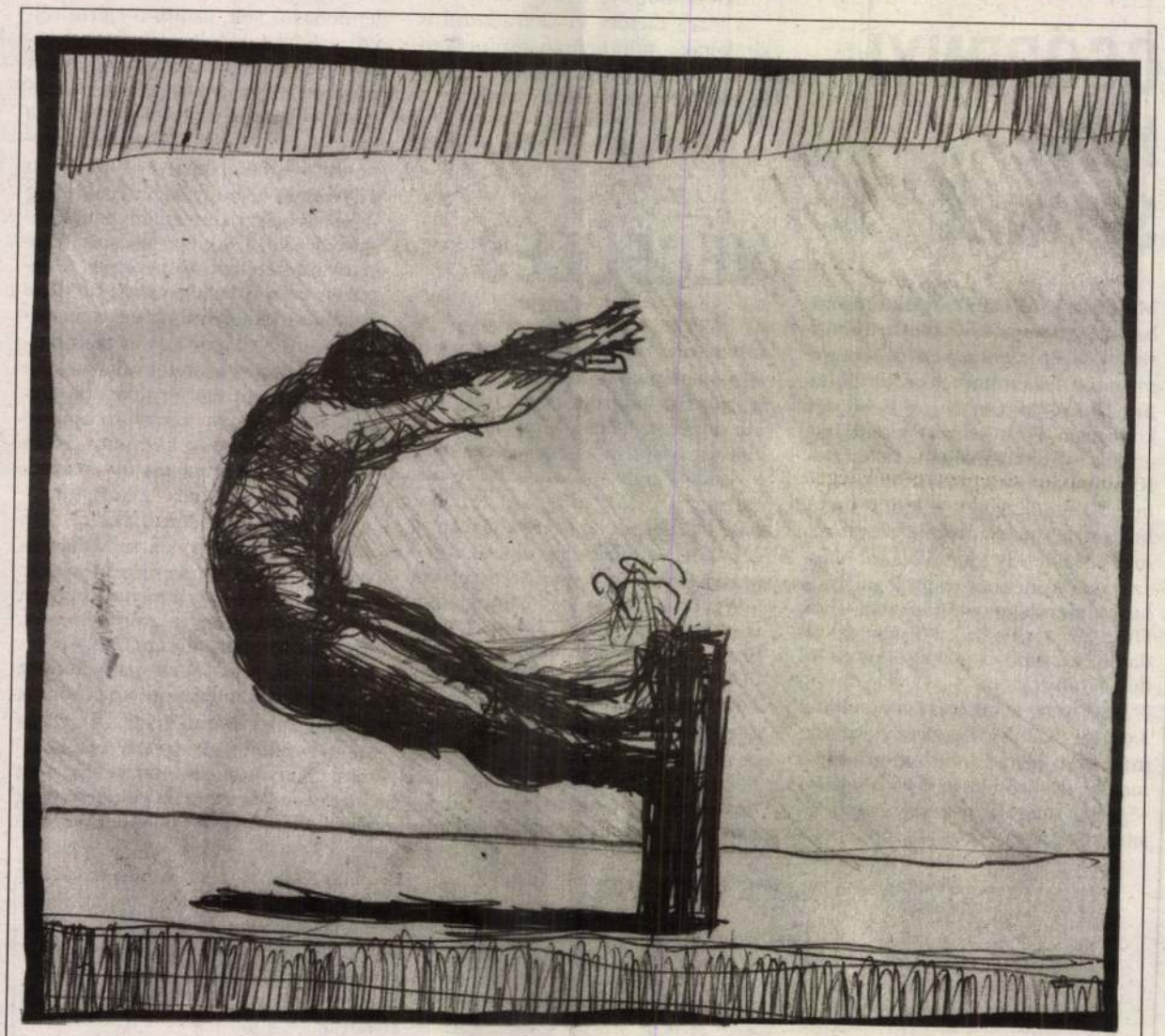

Nagy Judit Borbála grafikáihoz

Nagy Judit Borbála festőművész. Grafikái – itt főleg rajzai – számomra a lendület, a hirtelenség lelki kivetülései. A gyorsaság éppen a tudatalatti, mesterkéletlen gondolatokat hozza felszínre, s létrehozásukhoz mindenféle szerszám és alapanyag megfelelő, ami az ember keze ügyébe kerül. Jelen esetben ez főleg toll, papír (füzetlap, egy régi kiállítás plakátjának hátoldala etc.), illetve ragasztó. Judit egyébként alapvetően statikus festményei e rajzokon is megtartják lényegüket, de a sok vonallal fogalmazott alakok, tárgyak idegesebbé, nyugtalanabbá válnak. A keresés, kutatás attitűdje erősödik fel. Minden kép fókuszában az ember, mégpedig a mai fiatalság tipikus alakjai jelennek meg. A viszonyok, melyekben léteznek, a minimál, a majdnem üres tér, vagy a többször előforduló előadás nélküli színházra, moziteremre utaló képek specifikusan fogalmazzák meg a húszas évei elején-közepén járó – élni, létezni próbáló értelmiségi – művészifjúság egzisztenciáját.

Itt nem általánosságokról van szó. Nagy Judit Borbáláról van szó, az ő életéről, létezésének módjáról, lehetőségeiről és világszemléletéről. Ez persze minden alkotónál így van, hiszen a művész valamilyen módon egzisztál műveiben. Jelen esetben azonban szinte „csak" a létről, a létezés módjáról van szó. Sajátossága és általános mivolta egy emberben keletkezik, és egy másikban egzisztál. Ez talán a viszonyom a képekhez. Ez talán Judit viszonya a világhoz, a képeken szereplőkhöz.

Elindulhatnánk most abba az irányba, hogy a társadalom és a benne élők..., de (!) ez nem fontos. A fontos „TE" vagy – ez a képek legfőbb üzenete. A hátterek semlegessége, vagy a belső terek (hatásában) síkban való megjelenítése eltörli a teret, meghagyja az idő folyamatát, és benne az emblematikus, időtlen embert. Nagy Judit Borbála pontosan és kíméletlenül fogalmaz. Felmutat. Fel- és megmutat embereket és viszonyokat. Azt az embert, aki hétköznapisága hátterében egy végtelen kimerevített időpillanatban rádöbben létének mozdulatlanságára és magányosságára. Amikor a lét virtualitása a valós semmibe fordul át. Az ember fél, és tolja maga előtt az időt, de nem tudja nem megérezni, hogy léte szinte semmi.

A rajzok nyelvi kifejezőerővel is rendelkeznek: egy kép = egy szó. Jel és jelentés itt pontosan egybeesik. Nem több és nem kevesebb. Nagy Judit Borbála munkái kérdőjelek és felkiáltó mondatok. (Mivel jelen esetben a művek címei kifejezhetnék önmagukat, de erre nincs lehetőségük, adva van a feladat – ahogy az előbb mondtam –: egy szó = egy kép.)

Mohay Orsolya

ıo koznangulatot – lda –, ami a nyuga- vugati megoldások ısítja majd.

ıelyzetbe hozta ániai Magyar De- tséget, hisz lénye- t maradt az utolsó k a koalíciónak, ız erdélyi magyar- ɔmán közélet mel- ek tekintette. Rá- nűködésre is csak ett vele, hogy e den követ megmozgatni, hogy legalább az RMDSZ együttmű- ködési hajlandósága megmaradjon. Több – a romániai nacionalista közvéleményt újólag megbotránkoztató – nyilatkozatában erősítette meg azt a központi el- tökéltséget, hogy végül is tető alá hozzák az úgynevezett Petőfi–Schiller Egyetemet. Kérdés persze, hogy parlamenti jóváhagyás híján, mindössze a kormányintézkedésre hagyatkozva, menynyire is lehet komoly egy efféle rés, és lényegében azt a szándékot hivatott elrejteni, hogy tavasszal – vagyis a számukra legmegfelelőbb időpontban és körülmények között – majd mégiscsak felmondják az együttműködést; ami persze egyet jelent az előrehozott választásokkal. Ehhez képest – vélik igen sokan Bukarestben – a mostani kormányátalakítás valóban olyan mellékes körülmény, aminek tényleges fontosságot tulajdonítani alig- ha érdemes.

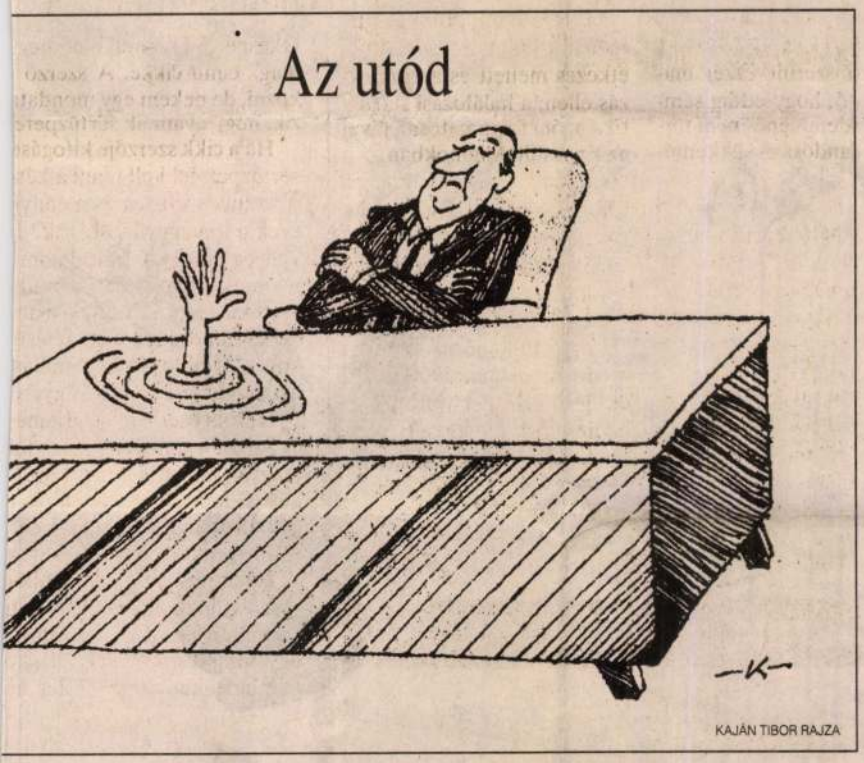

KAJÁN TIBOR RAJZA

fogás" felé

történt, kivált azért érde- ı kormányzat tevékenysé- lényege: a döntések beje- ız érintettekkel, meg sem ni szándékaikhoz, és nem ényt tenni. Mindenekelőtt területet, aztán az esetleg tharcba bonyolódnak. Így ıetróépítés dolgában a fő- sán az Országos Igazság- ɔje az Érdekegyeztető Ta-

annyiban számít kivétel- b időlegesen engedni lát- álja a botrányt, mintsem ıennyire fontos szerepet adalompolitikai viszony- ése nem érint közvetlenül

Ha pedig az új államfelfogás alapvetően azt jelenti, hogy kormányzat és állam egybemosódik, azonosságuk deklaráltatik, akkor bizony baj van a Stumpf által emlegetett társadalomfilozófiával is. Ugyanis egy olyan gondolkodásmód, amely az „érdekcsoport" kifejezést megkísérli következetesen pejoratív módon használni – tehát folyvást arról beszél, hogy meg kell szabadulni az érdekcsoportok fogságából, hogy küzdelmet kell folytatni ellenük –, az a gondolkodásmód nem ismeri a társadalmi szerződés fogalmát, következésképp a demokrácia egyik, ha nem legalapvetőbb ismérvét.

A kormányzati frazeológia mind ez idáig úgy beszélt persze az érdekcsoportokról, mint a „késő kádári elitek" fondor szerveződéseiről. Csakhogy mostanság mindinkább kiderül, hogy azok az érdekcsoportok, amelyekkel a kormányzat szembekerül, bizony teljesen normális társadalmi képződmények, s mint ilyenek, nélkülözhetetlenek a társadalompolitikában. Ha úgy tetszik,

volna teljes mértékben. Mivel nem magánügy volt szó, egy „mezei" színházra – legyen az mégoly nélkülözhetetlen – fölöttébb nehéz lett volna költségvetési forrást szerezni. Fel kellett hát ékesíteni az ötletet, „üggyé" kellett tenni, mégpedig olyanná, hogy lelkiismeret-furdalás nélkül mások is mellé állhassanak. És miután az utolsó Nemzeti Színházat több mint harminc éve felrobbantották, csak fel kellett melegíteni a régi javaslatot (ígéretet): építsük fel az újat. Ez már van akkora ügy, hogy joggal aspirálhat széles társadalmi támogatottságra, erre az össznemzeti ügyre már igényelhető nagyberuházás, és ilyen magasztos projekthez szinte már jár a milliárdokban mérhető költségvetési pénz, amelynek nagyságáról méltánytalan kicsinyes vitákba bonyolódni. Vagyis a politika szintjére kellett emelni a színházépítés óhaját azért, hogy a közpénzek felett diszponáló – egyébként megvetett – politikusok ügyet vessenek rá. Úgy érezzék, hogy ez egy fontos „nemzeti" ügy, amelyet ha anyagilag támogatnak, akkor részesei lehetnek valami maradandó sikernek, és ez segítheti őket politikai céljaik megvalósításában.

Az akció sikeres volt. Nem valami ördögi összeesküvés történt, hanem a maga természetes medrében haladt egy egyszerű érdekérvényesítés. A színházi lobby érdekérvényesítő képessége jobb az átlagnál. Létszámban ugyan nem vehetik fel a versenyt például a vasutasokkal vagy a mezőgazdasági kistermelőkkel, de befolyásuk nem elhanyagolható. Egyrészt azért, mert színházba az elit jár, másrészt mert a művészekkel mindenhol és minden időben szerettek jóban lenni a befolyásos emberek, és viszont.

Meglehet különben, hogy esetünkben fordítva zajlottak a legújabb kori események: a politikusok vették elő az új Nemzeti felépítését és ők kecsegtették a színházi szakmát a siker reményével. Mindez azonban a lényegen mit sem változtat. Abban a pillanatban, hogy e beruházás kormánydöntést igényelt, magától értetődően politikai üggyé vált. Képmutató tehát az, aki szerint „szakmai" volt a teátrum újbóli felépítéséről szóló döntés és persze képmutató az is, aki szerint a megkezdett építkezés leállítása, áthelyezése nem politikai döntés volt.

Egyébként miért is ne volna politikai egy döntés, ha egyszer milliárdos nagyságrendű közpénz kell a finanszírozásához? Kinek kellene erről döntenie? A „szakmának"? Az önkormányzati szakma választaná ki a helyszínt, az építészszakma a terveket, a pénzügyi szakma a költségvetést, a színházi szakma pedig üzemeltetné? Rendben, de ki adná mindehhez a pénzt? És ki adna ismét abban a korántsem ritka esetben, ha az első adag elfogyna? Legfőképpen pedig ki vállalná mindezért a felelősséget? Hát nem az volt a parlamentarizmus kialakulásának alapja, hogy legyen valaki, aki a közpénzek elköltését felügyeli, akit az időről időre megtartott választásokon felelősségre lehet vonni?

A politikusok „politikai" döntéseket hoznak. Az a dolguk. Aki nem ért egyet a döntéseikkel, majd nem szavaz rájuk a legközelebbi alkalommal. Aki viszont nem szereti, hogy „szakmai" kérdésekben „politikai" döntések születnek, az ne aspiráljon az adófizetők pénzére.

Magy Andi jóhalmiúlvek

M. Hírlap 1998. márc. 16.

Ezredvég

PÉTERFY GERGELY

Kéne egy város

Darazsak, madarak, lepkék

Nagy Judit gobelinművész tárlata a természettudományi múzeumban

Nagy Judit gobelinművész Lelki közlendők a valóságról című kiállítása a közelmúltban nyitotta meg kapuit, és január 5-éig tekinthető meg a Magyar Természettudományi Múzeumban. Az alkotásokon bogarak, flamingók, lepkék, repülő emberek és varázskulcsok elevenednek meg a gyermekek és az érzékenyebb lelkületű felnőttek örömére.

A hatvanas évek végén, a „textilforradalom" kirobbanása után útjára indult – Frank János művészettörténész szavaival élve –, az eleven textil. A magyar kárpitiskola eszköztárából azonban ekkor még hiányzott egy műnem, a gobelin. Ez a jelenség annak volt tulajdonítható, hogy a kárpitművészetnek ez a csodálatos műfaja nem volt szalonképes a progresszív művészetben. Nagy Judit mégis erre a műfajra tette fel életét.

1980-ban, néhány évvel diplomája megszerzése után, a szombathelyi textilbiennálén azt a feladatot kapták a művészek, hogy kárpitjaikon keresztül mondják el véleményüket a szövésnek erről a munkaigényes ágáról. Volt, aki egy gobelindarabot applikált textiljébe, volt, aki a Gobelin család – mint névadó – ábrázolásával készített faliképet, Nagy Judit azonban egy kitépett csíkos papírlapon a következő kézzel írt szöveget szőtte mondandóvá: szövés = életmód.

Első faliképei bogarak és pillangók óriásira nagyított portréi voltak. „Ültem a szobámban, és berepült egy lepke, nem bántottam, de sajnos meghalt. Felszúrtam a falra, és megszőttem. Egy-egy kipreparált bogaras üvegdobozt kölcsönkapok, és megszövöm a bogarak portréját" – mondta a művész.

Nagy Juditot már pályakezdése óta foglalkoztatta a repülés, hiszen repül a bogár, a pillangó, a madár csakúgy, mint a léggömb vagy a sárkányrepülő. Először 1981-ben tette félre bogarait, mert megbízást kapott, hogy az akkor épülő Átrium szálloda Kálmán Tibor konferenciatermébe szőjön faliképet. Ekkor készült el A repülés története című gobelin, ami a kiállításon is megtekinthető. Ezen a kárpiton együtt jelenik meg minden, ami repül: a repülőgépnyi fürkészdarázs, a léggömb, a léghajó és a sárkányrepülő.

Az életképek műfaja és az állatvilág tiszta ábrázolásai után új témát keresett és talált a művész, a kulcsokat. Kulcsai gyönyörűek, hétköznapi darabok és múlt századi díszes kulcsok egyaránt megtalálhatók faliképein. Vannak köztük kicsik, nagyok, szögletesek vagy éppen kerekek, de mindegyik tökéletesen megszőtt, egyedi darab. Kulcsai varázskulcsok, amik mesebeli szobák kapuit nyitják.

Ezek után kapuira sem kellett sokáig várni. 1996-ban, a millecentenárium tiszteletére ugyanis nyolc textilművész kiállítást rendezett Szövött Himnuszok címmel a budavári Sándor-palotában. Nagy Judit a magyar történelmet műemlékeink zárt kapuival ábrázolta, így ha nem is mesebeli varázskapukként, de megszülettek kulcsainak gazdái.

A Magyar Természettudományi Múzeumban megnyílt tárlatán azonban nemcsak tökéletesre szőtt kárpitjait tekinthetik meg a látogatók, hanem színes ceruzarajzai is tanúskodnak művészetének sokoldalúságáról. Ezek alapján szövi meg képeit, bár a szövőszékén mindig improvizál. Rajzai ugyanolyan aprólékosak, bár a motívumok burjánzása szűkebbre szabott, mint hatalmas felületű gobelinjein. Óriási gyűjteménye van már kárpitjainak előképeiből, de ezek mellett önállóan, textiljeitől függetlenül is készít színes ceruzarajzokat, amelyeknek témái ugyancsak a természet és a repülés.

• Dudás Éva

Az eleven kárpitok témája a természet és a repülés

FOTÓ: PÉLYI NÓRA

FENYŐ FŰRÉSZÁRU
Asztalosok figyelmébe!
Műszárított orosz boroviválaszték
– 25x100/125x3000–3900 mm,
– 50x125x4000–6000 mm.

Kiadvány az ingatlanszakmának a MAGYAR HÍRLAP-tól!

Nagy Istvánt tartó

Nagy Istvánt János

Nagy István, festő MDK

Az én múzeumom sorozatban megjelent

„Nagy Balogh, Nagy István, Tornyai

című kötet.

— : Képzőművészeti könyvújdonságok 11

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. jún. 19.

MDK

Nagy István

Női fej, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

18 l.

1021

Nagy B. István: A doktor (nekrológ apámról)

FIATALOK KIÁLLÍTÁSA

A Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarában a múlt évben nagy sikerű kiállítás-sorozatot rendeztek. Ennek folytatásaként az 1970-es év első kiállításán két fiatal képzőművész mutatkozik be a debreceni közönségnek: Ligeti Erika szobrász- és Nagy B. István festőművész közös kiállítását január 31-én, szombaton délelőtt 11 órakor Szabó Iván szobrászművész nyitja meg az egyetem díszudvarában.

Ligeti Erika 1934-ben született Budapesten, 1957-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát Szabó Iván szobrászművész tanítványaként. 1964-ben Derkovits-ösztöndíjat kapott. 1965-ben és 66-ban a hódmezővásárhelyi művésztelepen dolgozott, és első kiállítását is itt rendezte meg, ami addigi munkásságának összefoglalását jelentette. 1969-ben a Tv galériájában szerepelt. Rendszeresen részt vesz az országos és csoportos külföldi kiállításokon. Jelenlegi kiállításán érmeket, plaketteket, kisplasztikai munkákat és portrészobrokat mutat be. Alkotásai fából és bronzból készültek.

Nagy B. István debreceni bemutatkozása egyben első önálló kiállítása is. Neve azonban nem ismeretlen a tárlatlátogatók előtt, állandó részvevője a főváros és a vidék rangos kiállításainak. 1933-ban született Szilvásváradon. A sárospataki gimnázium elvégzése után az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait, ahol Ferenczy Noémi és Szőnyi István voltak a mesterei. 1959-ben végezte el a főiskolát, azóta a gyötrődő, kísérletező művészek útját járja.

A két fiatal művész kiállítását február 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

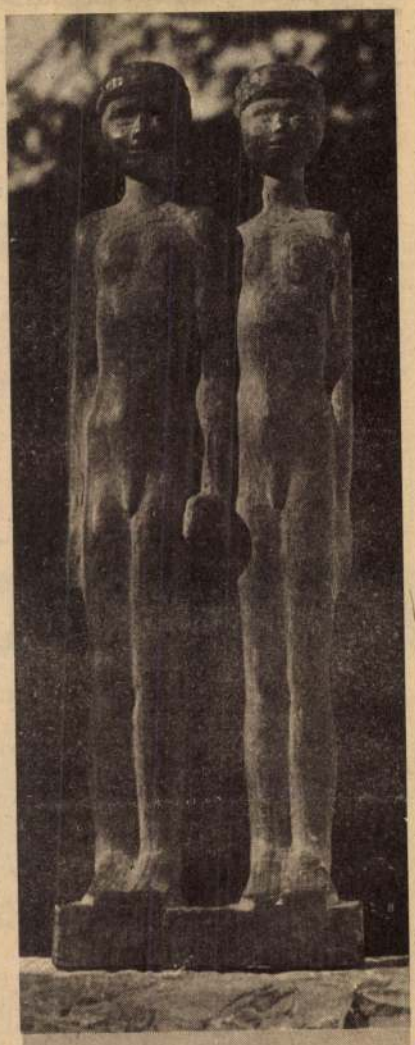

Ligeti Erika: Ikrek

Felveszünk

géplakatosokat

két-három éves

szakmai

gyakorlattal,

továbbá,

gyors- és gépírókat

Utazási költségtérítést helybelieknek is fizetünk.

44 órás

munkahét

Hungária Műanyaggyár 2. sz. gyáregysége.

Jelentkezés a munkaügyi osztályon, Debrecen, Kishegyesi út. Elérhető a 17-es autóbusszal.

HÁZ

Kétszoba-összkomfortos, OTP, etázsfűtéses, alápincézett családi ház, melléképülettel, két családnak alkalmas, eladó. Kavics utca 5. Boldogkert.

Eladó utcai házrész, nagyszoba, konyha, spájz. Árpádtéri villamoshoz 3 perc. Megtekinthető vasárnap. Markotányos u. 16.

Eladó egyszoba-konyha, spájzos ház 150 négyszögöl telekkel, sürgősen beköltözhetően, további építésre és jószágtartásra alkalmas. Szabadság-telep. Kaszás u. 33., 1-es busz végállomásánál.

Eladó háromszoba-konyha, melléklhelyiséggel, 1200 négyszögöl gyümölcsössel. Hosszúpályi. Kertész u. 33., özv. Csajbókné.

Kertes kis családi ház eladó, egyszoba-összkomfortos lakást beszámítok. Érdeklődni: Szeder u. 4., Csapókert, 6-os autóbusszal.

Kétszoba-komfortos ház beköltözhetően eladó. Lehel u. 41.

Nagyerdő alatt egy emeletes ikerház építéséhez társat keresek. Érdeklődni Fortolóczky József építésznél, Géresi u. 4.

Háromszobás társasházhoz, 1970-ben épül, betársulnék. „Földszint—I. emelet" jeligére a kiadóba.

LAKÁS

Összeköltözők figyelem! Elcseréljük kettőszobás gázfűtéses, erkélyes, háromemeleti, szövetkezeti lakásunkat kétszer egyszobásra, esetleg garzonra. Ajánlatot „Dobozy" jeligére a kiadóba kérek.

Debreceni központban lévő egyszoba-összkomfortos, távfűtéses, házfelügyelői lakásom elcserélem budapesti hasonlóra, vagy főbérletire. „Régi bérház" jeligére a Magyar Hirdetőbe.

Ötvenezer forint készpénzzel szövetkezeti lakást átveszek. Ajánlatokat a 15-356-os telefonon kérek.

Elcserélem libakerti másfélszobás-gázfűtéses, IV. emeleti, tanácsi lakásom hasonlóra, Dobozy lakótelepen lejjebb. Érdeklődni Huszár Gál utcai fodrászüzletben.

Elcserélem jól jövedelmező tanácsi kétszobás-összkomfortos házfelügyelői lakásom hasonló főbérletire, I. kerületi előnyben. Tóthné, Viola u. 3., I. em. 5.

Másfél szobás összkomfortos és egyszobás-komfortos lakást cserélnénk két, vagy két és fél vagy másfél szobás, nagy étkezőfülkésért II. emeletig. Választ a kiadóba kérünk. „Libakerti előnyben" jeligére.

Központban keresek költségtérítéssel szabadrendelkezésű egyszobát. Ajánlatokat „Azonnal" jeligére a kiadóba kérek.

Budapesti főbérleti egyszoba-összkomfortos VI. kerületben lévő lakásomat elcserélem debreceni kettő- vagy háromszoba-összkomfortosra. Debreceni telefon: 15-265.

INGATLAN

Eladó 800 négyszögöl gyümölcsös, vikendházzal a Dombos tanyán. Érdeklődni Csemete u. 3., Pásti.

Alsó-Józsán 300 négyszögöl házhely eladó. Állomáshoz öt perc. Érdeklődni Felső-Józsa, Deák u. 53.

ALBÉRLET

Diák kislányt albérlőnek felveszek. Domokos Lajos u. 34.

HIRDESSEN A NAPLÓBAN!

Dolgozókat alkalmaznak

Keresünk debreceni munkahelyre üzemszervezésben, közgazdasági tevékenység területén jártas, többéves vezetői gyakorlattal rendelkező munkaerőt 35 éves korig, önálló osztály irányítására. Közgazdasági egyetemet, vagy számviteli főiskolát végzettek előnyben, de az osztályvezetői állás betöltését vezetői gyakorlattal közgazdasági technikumi végzettséggel illetve mérlegképes könyvelői oklevéllel rendelkezők is megpályázhatják. Jelentkezés írásban, részletes önéletrajzzal, fizetési igény megjelölésével „Ügyvitelszervezés 70" jeligére a Budapest V., Felszabadulás tér 1. Hirdetőbe.

MÁV Villamos Felsővezeték Építési Főnökség, Budapest, X., Kőbánya-Felső pályaudvar, felvételre keres vasipari szakmunkásokat, női és férfi segédmunkásokat budapesti [illegible] munkaügyi kisújszállási [illegible]

Férfi segédmunkásokat felveszünk. Játék Ktsz, Debrecen, Teleki u. 36.

Megyei Művelődési Központ a Nagy Sándor telepi és Téglaskerti Művelődési Otthonba gondnokot keres, lakáscserével szolgálati lakást biztosít. Érdeklődni: Vörös Hadsereg útja 26. A.

Debreceni Állami Gazdaság a hűtőtároló üzemeléséhez felvételre keres villanyszerelőt, géplakatost lánghegesztő vizsgával (nagy hűtőgépszerelő gyakorlattal előnyben). Jelentkezés Lentz telepen reggel 7—8 óra között a személyzeti előadónál, vagy a hűtő üzemvezetőjénél.

Gyors- és gépírókat felveszünk. Jelentkezni lehet TITÁSZ Vállalat, üzemigazgatóság, személyzeti osztály, Debrecen, Mikepércsi út 1.

Felvételre keresünk férfi munkaerőket 17 éves kortól textilfestő- [illegible] munkakörbe betanít-

Gyakorlattal könyvelőt azo vesz a Debrec Gépkönyvelésb ben. Jelentkezz gett Pásti u. 2 könyvelőnél.

Víz-gázszerelő azonnal felves Debreceni Épít u. 43.

TMK asztalo nősági Szabó monffy u. 13.

Felveszünk g kocsiszervizest, szerelőt és vas NEVAL Debrec

Felveszünk é ket, technikusc velőket. Jelent hétfőn a Kö Vállalat Vágóh főépítés-vezetős

Nagy István fszobrász xx

Női fej .

Fiatal Müvészek Kiállitása katalóguaa .1933.
Mücsarnok

Nagy István MDK

Női fej, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

Nagy István, építész

7. Nagy István—Pár Nándor: Tűzokrezervátum, Dévaványa 1980

7. Nagy István—Pár Nándor; Tűzokrezervátum, Dévaványa, 1980

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 32-old.

1890
1980

MEGHÍVÓ

NAGY ISTVÁN JÁNOS

Stettner Béla linómetszete

KATALÓGUS:

A dokumentumkiállítás anyagát a következő témák szerint csoportosítottuk:

1. A Szépművészeti Múzeum Van Gogh-rajzai. (Reprodukciók)
2. Az egykor magyar tulajdonban volt festmények. (Dokumentumok)
3. Van Gogh levelei – magyarul. (Kiadványok)
4. Néhány kötet a Magyarországon megjelent irodalomból.
5. A magyar művészek Van Gogh-érmei. (15 művész 21 alkotása)
6. A magyar érmek első külföldi méltatója, M. E. TRALBAUT munkássága.
7. A „Van Goghiana" kiadványok. (P. PERÉ, Antwerpen)
8. Kiállítási katalógusok a világ minden részéből. (Moszkva, Varsó, Tel Aviv, Tokió, Ottava, Párizs, München stb.)
9. Az amszterdami új Van Gogh Múzeum.
10. A hollandiai Neunenben működő Van Gogh Dokumentációs Központról. (TON de BROUWER munkássága.)
11. Néhány szép könyv a világszerte megjelent monográfiákból.

A kiállítást – gyűjteménye anyagából – rendezte: Dr. SOÓS IMRE.

Építők Rota – C: 396.

Nagy István János

Báthori István, 1973. br. érem, Ø12,6 cm
Kossuth Zsuzsa, 1973. -"- Ø 9 cm

IV. Országos Kisplasztikai Bienválé
Pécs, 1974

Nagy István János

Piroska, 1972., vör. márv. 37,5 cm

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Nagy István János (szobrász)

1975. febr. 21-én avatják fel Rudas László mell-szobrát Sárváron, – a művész alkotását.

Népszava, 1974. nov. 21. 102. erf. 272 n. 8 p.

Nagy István János

Milyáth
Petőfi Sándor
Cézanne

c. ismei szerepelnek
az Évenmúvészet 1977
Viállítása

Csontvány terem 1977 szeptember

Nagy István János.

a Stúdió '72 kiállításon érmei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk a kiállítóterunkben
1973. jan. 6. 20.48 | 11 | V.

MDK

Nagy István János

Ülő lány, v.márv.

1. O. kisplaszt. biennálé Pécs, 1967.

MDK

Nagy István János

Ülő nő, v.márv.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Nagy István János

Ülő nő i. szobra (eml.) a Központi Leánykollégiumba kerül Miskolcon

(makai): Szobrok a városban

Déli Hírlap 1970 VII. 2

Nagy István János

Ésmékkel

szerepel az alábbi táplaton

Ambrus Tibor: A vásárhelyi őszi táplat

Petőfi Rádió 1969 X 26

Nagy István János

1. Nagy István bronz 10,5
2. Hemingway -"- 11 cm

Tizenhatodik Vásárhely Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

NAGY ISTVÁN JÁNOS

A Központi Leánykollégium elé került „Ülő nő" c. szobra.

Déli Hírlap, 1970. okt. 6.

MDK

Nagy István János

br.plakett:

H.Rousseau

Szabó Lőrinc

Irinyi József

9. szegedi nyári tárlat. Móra F. Mus.

1968. aug.

M.D.K.

Nagy István János
szobrász

A kiállításon bemutatta érmeit

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Műrészet, 1968. november – 45 kep.

MDK

Nagy István János

érem,plakett,br

H. Rousseau

Van Gogh

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

MDK

Nagy István János

érem,plakett,br:

Gauguin

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

MDK

Nagy István János

repr.:

Ülő leány

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Nagy István tévos

Schwartz Dávid portréja

említve

Népszava 1968 április 21
16. old.

Nagy István János
nobrán

A Studió 70 kiállításon művészérmeinek egén kis gyűjteményével szerepelt Nagy István János fiatal nobrán, 1968-ban mintázta a Van Gogh-ot ábrázoló érmet.

Soós Imre: A Van Gogh...

Müvészet, 197o.december -3 lap

Nagy István János
Nobrán

„Van Gogh crem"
(repro)

Soós Imre: A Van Gogh...

Müvészet, 197o.december -3 lap

Nagy István János

Hat étem (versek)

Valóság, 1971. 5. sz. 13. l.

Nagy István János

Szerepel az I. Orsz. Kisplantikai Bienválén

Keles: Zoltán: Az I. Orsz. Kisplantikai Bienváléről

Tiszatáj 1968 I. n. 54 old.

MDK

Nagy István János, nobrász

Schwarz Dávid nobrát mintárta meg.

—: Műszaki Panteon 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 19.

Nagy István János MDK

Mihály Árpád portréja, bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy István János

Irinyi József emlértábla,
100 x 60 cm. harantiménző,
XI. rev. Irinyi József - 47.

Tájékoztató 67/65 képző és Iparmüvéneti Leztórátus 6 l.

Nagy István János

Steindl Imre Emléstáble,
110×56 cm., rusticai másvány,
Bpest, V. ker. Steindl Imre. ?

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmüvészeti Lektorátus 27 l.

L.D.K.

Nagy István János szobrász

Allegorikus szobor az Oroszlános udvarba

G.J.: Kiváló szobrászművészeink készítik a Budavári Palota szobrait
Magyar Nemzet 1967. jan. 22. 4.l.

M.D.Y

Nagy István János
szobrász

„Fekvő nő" című szobra a
„nyolcadik tevemben van
elhelyezve.

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek . . .
Művészet, 1969. október - 21 lap

N.D.K.

Nagy István János szobrász

Ülő nő, v. márvány

műve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. kiállításán. A Képzőművészeti "lap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások I-II. kiállításáról, lo. l.

Nagy István János

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán érmei szerepelnek.

Sik Csaba: Stúdió, 71

Tükör, 1971. dec. 21.

Nagy István János

a vs. Vásárhelyi Őrzi Tárlaton
érmei szerepelnek.

a Vásárhelyi Őrzi Tárlat.

1971. X. 17. 22.20 Petőfi /11/V.

Nagy István János

Szabó Lőrinc, bronzevém, 11,5

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz
Hódmezővásárhely '71

Nagy István János

Ülő nő, vörösmárv, 35 cm

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 171.

NAGY ISTVÁN JÁNOS, szobrász

Nagy István János érmek. /három darab érem/.
Fekete repr. 117.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, XV.évf. 1972. 7.szám
Budapest

Vagy István János, nobrán

Rudas hánló mellnobrát
kénitette el. (Sávár.)

– : Emlékezés Rudas hánlóra 9.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1975. febr. 22.

Nagy István János

1. Nagy Balogh J. bronzérem 11,50
2. Picasso —"— 12,0

Studio 71

Nagy István János

1. Dürer bronzérem 10,5 Ø
2. Leonardo —"— 12 Ø

Studio 71

Nagy István János
szobrász

A művész 1974-ben válek meg
a Stúdióból.

Bán András: Bélsúrok üzingyén.
Művészet, 1974 augusztus - 3 lap.

Nagy István János

A keszthelyi múzeumban megrendezett Balatoni Nyári Tárlat-an (július hó) „Fekvő nő" című szobrával vett részt.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1972/9 634 old.

Nagy István János
szobán

Nagy István János szobán „Rippl Rónai József" készített művét mutatta be.

Vidos Zoltán: Studio Galéria 72/IV.kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 65.oldal

Nagy István János

Megbízást kapott Nagy István János a soproni Határállomáson elhelyezendő „Határkő" dekorativ dombormű kivitelezésére.

-----:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. január - 42.oldal.

Nagy István János

A budapesti Csecsemő otthon
részére Nagy István János „Szi-
ráfok" - at készít.

---------:Köztéri munkák:

Művészet, 1977. február - 48. oldal.

Nagy István János

Bartók Béla, 1971. bronzérem Ø11,8 cm
Vincent Van Gogh, 1972. -"- Ø 12,2 cm,
repr.,

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974

Nagy István János

Fekvő nő vörösmárvány
40 x 65 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Nagy István János

Keszthelyen, július, hóban rendezett Balatoni Nyári Tárlaton szerepelt „Fekvő nő" c. szobra. (emlitve

D. G.: Képzőművészek.

Vigilia, Budapest, 1972. szept. 634. old.

Nagy J. János

tervezte a szegedi Delejza lakóte-
lep szolgáltató házát. 1966. 283 p.
reprodukció.

Merény Ferenc: A magyar építé-
szet 1867-1967. Budapest 1970.

111 l

Nagy István János

Esze Tamás mellszobrát avatták fel Vaján.

Magyar Hirlap 1981/lo/28/9

Nagy István János, szobrász

L: Nagy Sándor

– Költözik a Dunai kél 3

Esti Hirlap, Bp. 1979. nov. 28.

Nagy István János

A XII. kerületben, a MOM pihenőparkjában helyezik el — ugyancsak március végén *Nagy István János* díszítőplasztikáját — női aktszobrát.

Magyar Hirlap 1980/3/19/6

Nagy István János

Ermékkel szerepel a

Studió 58-68 c. tárlatom

Kovács Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 ápr. 3 old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István János

Ülő nő mártány 44 cm

Szegedi nyári tárlat

Nagy István János

(Kaingyal Ferenccel közösen.)

Emlékmű-terv (reprodukció)

Valóság, 1970. 11-ci. 18. l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 SEP 10
Magy István János
Magyar Hírlap
szobrászművész

Felavatták a gödi Fészek emlékművét

A munkásmozgalom egyik nevezetes „fellegvárában" a gödi Fészekben vasárnap emlékművet avattak. A több mint három méter magas, mészkőből faragott oszlopot — *Nagy István János* szobrászművész alkotását — a váci műút és a Fészekhez vezető bekötőút torkolatánál állították fel. Az ünnepségen megjelent *Németh Károly*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, *Sándor József*, az MSZMP Központi Bizottsága irodájának vezetője, *Cservenka Ferencné*, a Pest megyei pártbizottság első titkára, *Kiss Károly*, a SZOT alelnöke, *Borbély Gábor*, a KISZ központi bizottságának titkára, *Uszta Gyula*, a Magyar Partizán Szövetség főtitkára, *Vészi Lászlóné*, a KPVDSZ titkára.

A vendégeket, a Fészek veteránjait *Baráth Endre*, a váci járási pártbizottság első titkára köszöntötte, majd *Tausz János*, az IBUSZ vezérigazgatója, a Fészek veteránja mondott ünnepi beszédet.

A művészi alkotás leleplezése után *Fodor László*, a Pest megyei KISZ-bizottság első titkára mondott beszédet. Ezután a párt, a KISZ, Pest megye, a váci járás szervei, dolgozói és a veteránok képviselői helyezték el az emlékmű talapzatánál a megemlékezés virágait.

A gödi Fészek-emléknapok ünnepségsorozata délután folytatódott.

...tetve fonoket, a szélhámos, minden hájjal megkent, ám többnyire sok-

„Donauwasser" —

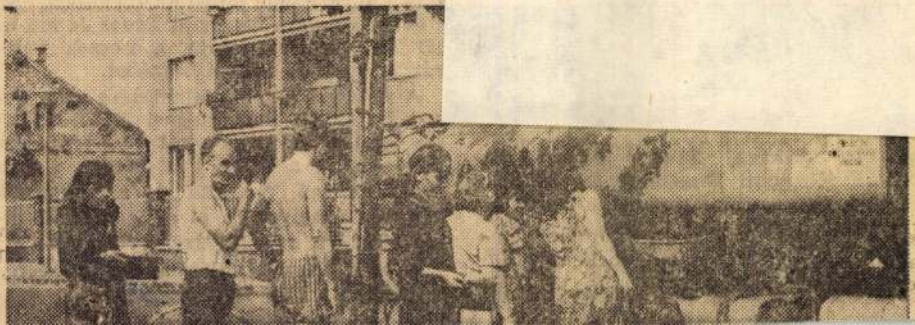

Nagy István János

Kossuth Zsuzsa, bréven, ø 9 cm

20 Vásárhely, Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Nagy István János

Mikszáth Kálmán, bréen, Ø 11 cm

Kopernikus, — " — Ø 11 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat

Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Nagy István János szobrász

a gödi Fényben avatták fel
emlékművét – több mint 3 méter
magas márványból faragott oszlopot –

Magyar Nemzet 1973 szeptember 11
3. old.

Nagy István János, rézbúvár

d: Pátzay Pál

- Tanítványok

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 okt. 17.

Nagy István fahrs

„Vincent Van Gogh" 1972.

– emlékplakett

„Kalapos arckép" 1968.

– Van Gogh emlékplakettek

Műzeumi Magazin 1977/1 2 old

Nagy István János

az Ernst Múzeumban nyílt Stúdió '71
c. tárlaton érmei szerepelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '71

Esti Hírlap, 1971. dec.

Nagy István János

Je mutatott művei:

„Ülő nő", vörös márvány, 44 cm.

„Ülő nő", vörös márvány, 44 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

131

Nagy István János

Fekvő nő vörösmárvány

37 cm

Miskolci Téli Tárlat 1970

Napy István János

1. Napy Balogh János bronzérem

2. Bartók —"—

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Nagy István János

1. Tehró nő márvány 65 cm

2. Dürer bronzérem 10,5 cm

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Nagy István János.

Ülő nő (harasztni mészkő szobor)
Központi kollégium előtti park),
1970.

Miskolc, 1971
Kulturális Tájékoztató, 63. l.

Nagy István János

mükedvelő nivoju plakettsorozatot mutatott be a Fiatal Müvészek Studiójának téli kiállitásán az Ernst muzeumban.

aI.D. Képzőmüvészet

Vigilia 1972/2 138.old.

Nagy István János

1938 . március 16. Nagykanizsa. 1963-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán. Résztvevője az országos vásárhelyi , a miskolci, a balatoni és a szegedi tárlatoknak.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Nagy István János

Szerepelt az I. kisplasztikai biennálén. Több müvét a Thury György és a Móra Ferenc muzeum őrzi. Bemutatott müvei: Rippl Rónai József, 1968. bronzérem , Ø 12.5 cm. Mikszáth Kálmán 1969. bronzérem Ø 11.5 cm

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Nagy István János

Filippino Lippi , 1968. bronzérem Ø 11.5 cm Szabó Lőrinc , 1968. bronzérem Ø 12.5 cm.; Henri Matisse , 1969. 11.5 cm.; Henri Rousseau, 1968. Ø 13 cm. Vincent Van Gogh, 1968. bronzérem Ø 14 cm.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Nagy Istvám János

Paul Gauguin , 1968 bronzérem Ø 12 cm

Kassák Lajos 1969 bronzérem 12.5 cm Ø

Irinyi József , 1968 bronzérem Ø 10,5 cm.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Bien-

Nálé. Pécs, 1969.

Nagy István János

Az Ernst Múzeumban rendezett Studió 71 kiállításon érmei szerepeltek.

Láttuk, hallottuk.

1971. dec. 10. 18.00

Nagy István János, szobrász

Az emlékmű alkotója.

–: Munkásmozgalmi emlékművet avattak a gödi fészekben 4.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 11.

Nagy István János, szobrász

Az emlékmű alkotója.

— : Munkásmozgalmi emlékművet avatnak vasárnap a gödi Fénekben 6.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 4.

Nagy István János

Kürdelem méretű 50 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul.-sept.

Nagy István János

Fekvő nő, vörösmárv. 40×65 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1977.

Nagy István János, nobrán

A gödi Jénekben nept. 9-én felavatásra kerülő munkásmozgalmi emlékművet tervezte.

Sziklai Júlia: Tábortűz égett, szállt a dal

3,

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. aug. 25.

120
4

NAGY ISTVÁN JÁNOS, szobrász

A Müvészeti Alap vásárlásából esetenként, sajat kiválaasztással a múzeum birtokaba kerülnek festmények, szobrok és grafikák.-Igy az 1970-es évben Nagy István János kisplasztikája is került a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73,-Pécs, 1975.

NAGY ISTVÁN JÁNOS szobrász és éremmüvész
Nagykanizsa, 1938

1963-ban kapott diplomát a Képzőmüvészeti Főiskolán Pátzay Pál és Mikus Sándor növendékeként. Tanulmányuton járt több kelet- és nyugateurópai országban. 1964 óta kiállító müvész, minden jelentősebb csoportos kiállitás résztvevője. - Sommás mintázásu szobrai az emberi test alapmozdulatai révén tolmácsolnak erkölcsi és esztétikai értékeket. Festői hatásu, motivumgazdag érmészete müvészeti multunk kiemelkedő egyéniségeinek állit emléket. Tizenkét köztéri munkája áll a fővárosban és vidéken.

Művés Életrajzok 1975

NAGY ISTVÁN JÁNOS

Művei szerepelnek a pécsi kisplasztikai biennálén.

Rózsa Gyula: Munkamegosztás
elvt.

Népszabadság, 1971. szept. 19.

Nagy István János, szobrász

- Filippino Lippi-érme az Új művek műcsarnoki kiállításán

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. máj. 343. l.

Nagy István, festő-grafikus művész

„Két világháborús baka" (emlitve).

a ~~K~~ Kiscelli Múzeum kiállításáról.

Néptijság (Tolna).

1983. nov. 6.

Nagy István (1873-1937).

festőművén

Az alföldi mesterek elsősorban a vásárhelyi Tornyai J. és a szentes mellett élt Koszta J. festészetében hiteles tolmácsolást nyertek és egy lírai hangvételű táj- és népélet-ábrázolás is kifejlődött. – Velük egyszerre szoktuk említeni Nagy Istvánt is, aki Erdélyből került az alföldre, képéből ezért őriz szép kollekciót a bajai múzeum.

Hevesi Szemle

„Irodalom, Művészet"

1981. 1., 2-3-old.

Szelesi Zoltán: Medgyessy és az alföldi művészet.

NAGY ISTVÁN

emlitve ld.Mihályfi Ernő

Nagy Zoltán: M.E. hagyatéka.Szécsény,Kubinyi Ferenc Muzeum

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/ ~~22xxx~~ 34,sz,3.o.

NAGY ISTVÁN

. .

emlitve ld.Gy.Szabó Béla grafikái

.. . .

Fecske András: Gy.Sz.B, grafikái.Esztergom,Balassa Bálint Muzeum

. . . .

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/1.sz.4.o.

Der Eindruck, den diese Darlegungen n
darüber einen weiteren Sachverſtändigen zu h
erſtattete am 2. Juni 1888 ſein Gutachten, d
achten III). Er beſtätigte zunächſt im weſentlic
Gutachten Geſagte ausdrücklich und verſtär
weitere Ausführungen. Doch ſah er die Mö
Fehr. Er kam zu dem Schluſſe: von einem A
geſprochen werden; wirklich ſchwebende St
unmittelbare Gefahr des Einſturzes beſtehe al
vollſtändig, noch teilweiſe abzubrechen; ma
große Roſe.

Im einzelnen forderte er: da eine Aus
die Elaſtizität des Baugrundes fortbeſtehe, ſc
haupts ringförmig ein ſtarkes Widerlager ſch
Fundamenten entgegenwirken. Dann ſeien a
füllen und ſo der Zuſammenhang in Pfeilern u
ankerung zu erneuern und zu ergänzen. Ins

NAGY ISTVÁN

Müvei állandó kiállitásának köszöntése és életutjának, müvészetének rövid ismertetése

Sümegi György: N.I. állandó kiállitása.Baja,Türr István Muzeum

UJ TÜKÖR 1980/XVII/ 28.sz.4.o.

Sensus externi - sunt visus, aud
qui sedem in externis partibus c
Sensus interni - sunt sensus com
dem in internis partibus corpori
Sensationes - sunt actus cognosc
tuntur perceptiones et reproduct
obiecta sua determinatione ab ii
gunt, reproductiones vero obiect
determinatione - iterum repraese
Phantasma - est imago rei in pha
Species impressa - est medium qu
impressa ergo non est ipsa cogni
vicaria obiecti qua intellectus

Nagy István

emlitve Id. Barabás Miklós

LOsonci Miklós:Kétszáz év magyar festészete.Miskolci Képtár

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.31.sz.4.o.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér:

3. A dijazás számitásánál alapulvett munkaidő: hónap.

4. A jogviszony tartama: -tól

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv. adó és községfejl. hozzájá levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott bizó

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 SEP 15

Zalai Hírlap

Nagyistván János

1021

A munkásmozgalom egyik fellegvárában, a gödi Fészekben emlékművet avattak vasárnap. A több mint három méter magas mészkőből faragott oszlopot Nagyistván János szobrászművész készítette.

re szóló visszafizetési köte
zettséggel. A 35 millióra sz
hitelkérelem illetékes hel
való eljuttatása annak renc
módja szerint meg is tört

Az említett hitelt bizony
megkapja a város, s ak
gyors ütemben folytatódha
szükséges csatornarekonstr
ció, ami egyben feltétele a
ros további zavartalan üte
fejlesztésének is.

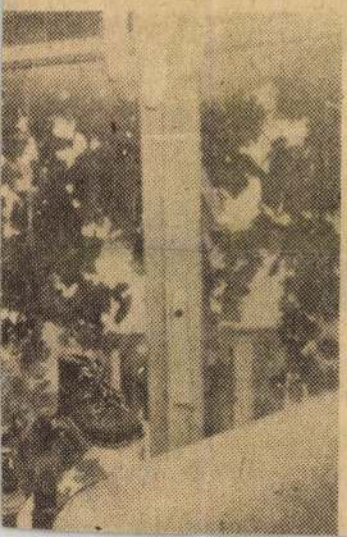

A [illegible] dául egy ismerősöm, hogy üzemükben különböző munkaszervezési hibák miatt akadozott a termelés, le kellett állítani néhány gépet, egy-egy műszakban órákat is ácsorogtak.

Amikor szóvátették mindezt a műszaki vezetőnek, az nagy nyugalommal így intette őket: — *Fő a nyugalom, emberek! A nyugdíjba ez is beleszámít.*

Mondani sem kell, hogy a műszaki vezető nyugalma cseppet sem ragadt rá az emberekre, sőt, *éppen ez bőszítette fel őket* méginkább, hiszen ők nem nyugtató szavakat vártak, hanem intézkedést, ami után teljes intenzitással dolgozhatnak tovább.

Vagy kit nem idegesített még fel például egyik-másik hivatali ügyintéző rossztermészetű nyugalma. Amaz

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VALÓSÁG

1971 5 1

1021

Nagy István János

Nagy István János: Hat érem

irányozzák elő a kölcsönös előnyök és más,
sági együttműködésére jellemző elvek figye

A közös nemzetközi vállalkozások gyo
oka van. A technikai haladás egyre több any
tel, s a közös vállalkozások útján a termel
megy végbe. E vállalkozások a tudomány
különböző találmányok gyorsabb terjedését
vezetek s ezen belül a közös vállalatok alaku
fokozására történő irányzatokkal esik egyb

Vajon a KGST-országok nemzetközi g
tainak fejlődése mennyiben tartott lépést
történelmi előzményeket.

A II. világháború után a kelet-európai népi demokratikus országok létrejöttével a szocialista közös vállalatok és vállalkozások létrehozásának kérdése újszerűen vetődött fel. A legtöbb népi demokratikus országban szovjet részvétellel vegyes vállalatok alakultak. Így például Magyarországon a MASZOVLET (a polgári légi forgalomban), MASZOLAJ (az olajkitermelésben), MASZOBAL (a timföld- és alumíniumtermelésben). E vegyes vállalatok az érintett népi demokratikus országok háborús károk miatt legyengült gazdaságának helyreállítási folyamatában igen fontos szerepet játszottak. Segítségükkel a termelőalapok pótlása és fontos népgazdasági tevékenységek beindítása a kornak megfelelő műszaki színvonalon mehetett végbe. E vállalatok a hatalomátvétel után is működtek. Felszámolásukra Magyarországon 1952—1954-ben, más országokban jóval később, 1956—1957-ben került sor. E vegyes vállalatok közös tulajdonjog alapján, részvénytársasági formában működtek. Létezésükkel kapcsolatban az összes ilyen jellegű vállalkozással kapcsolatos kérdések felvetődtek, azaz az osztaléktranszfer, a reinvesztíció, közös vállalati igazgatás, a népgazdasági tervbe való beilleszkedés, a belföldi adózás stb.

A vállalatok feloszlatásánál elsősorban nem gazdasági, hanem politikai szempontok játszottak döntő szerepet. Ezért e vállalatok működésének szocialista körülmények közötti tervezési, jogi, pénzügyi és vagyonjogi problémái nem kerültek elméleti általánosításra.

Ezt követően, 1962—1963-ig a közös vállalatok alapításának és működtetésének gyakorlata háttérbe szorult, s a szocialista országok beruházási együttműködési kapcsolatait elsősorban a Szovjetunió által nyújtott hitelek jellemezték. E beruházási

Nagy István János, szobrász

szerepel a pécsi biennálén.

(... lényegtelen szobrászat ...)

Rózsa Gyula: Munkamegosztás előtt

– M.I.7.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 19.

Nagy István János

A tárlaton bemutatott műve:

„Ülő nő", vörösmárvány, 35 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tárlat, Hódmezővásárhely, 1971

Nagy István János

Az tárlaton bemutatott műve:

„Szabó Lőrinc," bronzérem, 11.5 cm.

Rozványi Mórta: Vásárhelyi őni tárlat,

Hódmezővásárhely, 1971

Nagy István János

műcét „Ülő nő" (horaszti mészkő szobor) a miskolci Központi kollégium előtti parkban állitották ki.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971

631

Nagy István János

1973. szept. 9-én a váci műút 21. kilométerkövé-
nél a gödi „Fészek" felé vezető út legelején
munkásfiatalok mozgalmi emlékművét leplezték le.

Népszava, 1973. szept. 6. 101. evf. 208 sz. 7p.

Nagy István János

1973. szept. 9-én Gördön felavatták a munkásmozgalmi emlékművet.

Népszava, 1973. szept. 11. 102 évf. 212 sz. 5 p.

Nagy István János, szobrász

3,25 m magas emlékművét,

– szüttői márványból készült – szept.

8-án leplezik le a fészek hez

vezető út nál.

–: szeptemberben rendezik meg a Gödi

Fészek-emlékmapokat 9.

Népszabadság, Bp 1973 aug. 24.

NAGY ISTVÁN JÁNOS

NÉHÁNY MŰ CÍME A KIÁLLÍTOTT ANYAGBÓL:

Monográfiák:

Chevalier: Picasso kék és rózsaszín korszaka. Corvina, 1981.

Diehl: Picasso. Corvina, 1967.

Somlyó György: Picasso. Magyar Helikon, 1981.

Brassai: Beszélgetések Picassóval. Corvina, 1968.

Gilot-Lake: Életem Picassóval. Corvina, 1978.

Körner Éva: Pablo Picasso. Magyar Helikon, 1969.

Körner Éva. Picasso. Képzőművészeti Alap, 1959.

Fisher: Picasso. Tudor Publishing Company, 1966.

Elgar-Maillard: Picasso. Knaur, 1956.

Neigemont: Picasso. Uffici Kunstverlag.

Néret: Picasso. Éditions de vergeures, 1981.

Katalógusok:

PICASSO – 75th ANNIVERSARY EXHIBITION. New York, 1957.

THE SCULPTURE OF PICASSO. New York, 1967.

PICASSO – GRAVURES RÉCENTES. Galerie Louis Leiris, Paris, 1973.

Építők Rota – E: 180

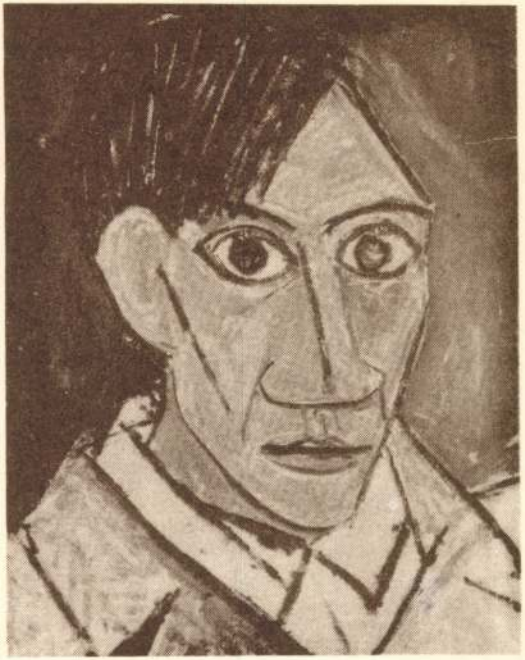

MEGHÍVÓ

Az ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA igazgatósága meghívja Önt a klubban rendezett

PICASSO

DOKUMENTUMKIÁLLÍTÁSRA

A kamarakiállítás megtekinthető:

ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA,
Budapest V., Petőfi Sándor u. 5. sz. alatt
1982. május 10-től 31-ig, naponta 10-től 20 óráig
Szombaton, vasárnap zárva

A kiállítást rendezte:

DR. SOÓS IMRE

A címoldalon:

Picasso: Önarckép, 1907
Prága, Nemzeti Galéria

A közelmúltban világszerte megemlékeztek PABLO PICASSO (1881–1973) spanyol festőművész születésének 100. évfordulójáról. Szépművészeti Múzeumunk is bekapcsolódott a megemlékezések sorozatába azzal, hogy megrendezte a tulajdonában lévő Picasso-művek jelenleg is látható kiállítását. Az évfordulóra és ez utóbbi kiállításra szeretnénk látogatóink figyelmét felhívni azzal, hogy kamarakiállításunkon bemutatunk a művész hatalmas életművéről szóló néhány hazai és külföldi kiadványt, ritka katalógust. A világ különböző országainak művészi kiállítású postabélyegei is az évforduló jelentőségét hangsúlyozták.

Kamarakiállításunkon bemutatjuk a magyar művészek Picasso-érmeit, időrendben

HERCZEG KLÁRA
NAGY ISTVÁN JÁNOS
RENNER KÁLMÁN
CSÉRI LAJOS

szobrászművészek alkotását.

Első ízben szerepel itt a nyilvánosság előtt
LÁZÁR SÁNDOR festőművész
„Picasso tiszteletére" című olajfestménye.

NAGY ISTVÁN JÁNOS

1938. március 16-án született Nagykanizsán. 1957—1[illegible] között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, Somogyi József, Pátzay Pál, Mikus Sándor növendékeként. Több mint tíz szobra áll Budapesten, vidéken és Ausztriában. 1975-ben Ravenna város különdíjával tüntették ki. Lakcíme: Budapest XII., Józsa Béla köz 4.

Művész sorozat: Vasari (érem), 1975, bronz, 11 cm ∅
Báthori István (érem), 1976, bronz, 11 cm ∅

Magyar szobrászati Vállalás, Bp. Múcsarnok 1978. V. 5-28.

Nagy István festő-grafikusművész (1873-1937).
Salamon Nándor: Megjújtomény-Kisporten. Látogatóban Klamár Ernő otthonában.

1 Nagy István: Táj, szénrajz, 44 × 60 cm, 1935

Művészet, 1984. 10. 36-old,

Nagy István festő-grafikus művész (1873-1939).

Lassan 20 éve, hogy a bajai Rudnay Gyula képzőművészeti kör tagjainak évente nyári alkotótábort rendeznek a Mecsek északkeleti lejtőjén. Ott élt a két világháború között Nagy István és Tornyay János is gyakran látogatta a várost.

W.E.: Rudnay nyomán, a Mecsekben.
...mántúli Napló, 1984. aug. 27. 6-old,

Nagy István, festő-grafikusművész (1873-1937)

A Bizományi Áruház őszi aukciójának árverés előtti kiállítását a MOM Műv. Házában tekinthető meg.
Koszta József, - Nyilasi Sándor, - Mednyánszky László, - Egry József, Tornyai János, - Nagy István - műveket láthatunk itt.

TV-Híradó 1.

1984. IX. 1. TV1-műsor, 20.00 (J. Á.).

Nagy István festő-grafikusművész (1873–1937).

A kecskeméti Cziffra-palota a kecskeméti Galéria első emeletén látható külön-külön termekben Mednyánszky László-nak. Nagy Istvánnak és Farkas Istvánnak az alkotásai.

Kapcsoljuk a nolnski stúdiót.

1984. márc. 22. Petőfi 13.00 (Sz. Ismé).

Nagy István, szobrászművész

a képzőművész-szövetség közép-magyarországi területi szervezetének Szolnokon rendezett téli tárlatán szerepel Nagy István, Szolnokon ismert és jeles szobrász, az állátabrázoló művész, szobraival. /említve/.

Tasnádi Attila: Szolnoki Szjáraton.
Népszava, 1984. márc. 9. 6.- old.

Nagy István

Balaton-Lipcin „Konstruktiv" vitorlásokat festett

Van-e napjainkban balatoni festészet.
(Kerekasztal-beszélgetés.)
Somogy, 1987: 4. sz. 73. l.

NAGY István, H.

SÜMEGI György: Simonyi Antal képiró. =
Herman Ottó Muzeum Évkönyve, XXVII. 1989
47. p.

ifj. Nagy István, fazekas

Balatonfőkajári népi fazekasművész.

A Kapoli-díj idei nyertese.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 6.

Nagy Iván Múzeumi Kuni 14 1974

a bányászok a norát, mint bányaszellemet. (Liptovszky József miskolci tanár közlése.)

Dobos Ilona azt a megállapítást teszi, hogy a tarcali »egyik elbeszélés a középkori „vízpróbát" idézi«. (162. lap) Ez nem valószínű azon oknál fogva, hogy Tarcal közeli környékén még a tizennyolcadik század második felében is gyakorolták a »vízpróbát« a boszorkányokkal szemben. 1755-ben folyt Dombi Mihályné boszorkánypere, akit a Tarcallal szomszédos Tiszaladányban »más négy asszonyokkal füröztötték a Tiszába, de egyik sem ült le közzülök«. (Kazinczy levéltár Sátoraljaújhely. Boszorkányperek 1731—1755. Publikálva is: Schramm Ferenc: Magyarországi boszorkányperek 1529—1768. Budapest 1970. II. kötet 705. lap)

Könyvének az elemi csapásokról szóló fejezetében ezt írta: »A legrégibb elemi csapás, amelynek emléke máig is él, az 1693-iki sáskajárás. A falutörténet nem említ a későbbi időben hasonló veszedelmet, így feltételezhetően ennek az emléke maradt fenn.« (51. lap) Ha a tarcali falutörténet nem említi is, volt sáskajárás Tarcalon a tizennyolcadik században is, 1748-ban. S nem az 1693-iki, hanem az 1748-i sáskajárás emléke maradhatott fenn inkább a szóhagyományban. Az általam megtalált és részben publikált Zsujtai naplóban (Zsujtai Zsujtai András Laistromos Könyve) a sárospataki Tudományos Gyűjtemények kézirattárában (Zsujtai András prédikátor azt jegyezte fel 1748-ban: »A sáska augusztus 26-án megszállotta a tarcali szőlők alját, még a Szarvas szőlőt is. Fellázasztották a tokaji, tarcali, keresztúri lakosokat és felverték a sáskát: ment átal a Tiszán.« (478. lap)

A sáskajárás máig fennmaradt emlékei, melyeket felsorol könyve 52. oldalán, minden bizonnyal nem az 1693-iki sáskajárásra vonatkoznak, hanem jóval későbbi eredetűek lehetnek. Dobos Ilona ezt a következtetést vonja le: »A tarcali példa azt mutatja, hogy a nép számára jelentős események emlékét három generációnál jóval tovább, 2—300 évig is megőrzi, anélkül, hogy az emlékek lényegében folklorizálódnának.« (146. lap) Fenti kiegészítéseink azonban legalább is megkérdőjelezik ezt a megállapítását, hiszen sem a sáskajárás, sem a vízpróba nem tekint vissza még 250 éves múltra sem Tarcalon.

Könyve 97. lapján Tirpák László adatközlő elbeszélését ismerteti a tarcali csatáról. Ugyanezt mégegyszer közli a könyv 102. oldalán is, de már azzal a megjegyzéssel, hogy az adatközlő »N. N.«

Az ellenreformáció folklorizálódott emlékeit említve, arról ír, hogy a tarcali református templom építése idejében a szóhagyomány szerint »Pataki vót a kurátor.« (88. lap) Nem »Pataki« volt az, hanem a szomszédos Báj község hitbuzgó református földesura, aki a Patay névre hallgatott.

Jó lenne, ha a szerző a könyve második kiadásánál ezeket a kiegészítéseket felhasználná. A második kiadást az tenné indokolttá, hogy a könyv összes példányai annyira elfogytak, hogy több százan nem jutottak már hozzá, mert kiadása után napokon belül eltűnt a könyvpiacról.

Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen

M. KISS PÁL

Nagy István (1873—1937) és *Nagy Imre* (1893—) két kiváló csíki művész 100. ill. 80 éves évfordulóját nagyszabású kiállítással ünnepelték Marosvásárhelyen. Mindketten Csikből indultak, mindketten festők s nemcsak művészi, hanem családi rokonságban is vannak egymással. A »Nagy-tízek« közül valók, ahogy az Új Írás c. folyóiratban Marosi Ildikó részletesen kifejti. Egykorú nemzetségi alapon, a faluközösség katonai szervezete szerint, tízes rendszerbe osztották a székely falvakat. Művészetben azonban egymástól eltérő úton járnak, bár témakörük gyakran azonos. Kifejezési módjuk teljesen egyéni. Erről most újólag meggyőződhettünk.

A marosvásárhelyi Kultúrpalota múzeumának öt termében állították ki Nagy István 140 olaj, pasztellképét és szénrajzát, Erdélyszerte található műveiből. Az Olariu Gheorghe festő, képtár igazgató irányításával működő bizottság sok olyan portrét és tájképet mutatott be, amely eddig nem szerepelt a nagy nyilvánosság előtt. Ezeken kívül az ezt megelőző csíkszeredai kiállításon Nagy István családjának tulajdonában lévő remekeit is szerepeltették. Újra bebizonyosodott, hogy a hányatott sorsú, életét örök kóborlás közepette töltő Nagy István, akinek műterme sem volt soha, nemcsak sokat dolgozott, hanem szívesen el is ajándékozta képeit. Így került elő most is több, magánosoknál lappangó, eddig ismeretlen műve. Az erdélyi újságok: az *Utunk*, *Új írás*, *Hargita*, a *Hét*, az *Igaz szó*, a *Vörös zászló* stb. a kiállítást méltató cikkeikben alaposan elemzik Nagy István művészetét, s a XX. század legnagyobbjai között jelölik ki helyét. A cikkek nagy értéke, hogy a művész ma is élő kortársai közül szólaltatnak meg többet, »a székely Rembrandt« emberarcának megidézőit. Nagy István magyarországi kutatóinak tanulmányait jól egészítik ki a szemtanúk vallomásai, éppenúgy, mint annakidején Lyka Károly és Kosztolányi elragadtatott véleménye. Ezeket szokták általában idézni. Mi most, az erdélyi sorstársak írásaiból azokat emeljük ki, melyek a mester alkotásmódjával foglalkoznak.

Ki mondhatna többet és hitelesebbet Nagy Istvánról, az emberről és festőről, mint Nagy Imre, a kiváló festő? Az Új írás többek között idézi: »Egyszer végignéztem, ahogy egy félóra alatt megrajzolt egy fejet. Azt a naív gyermekes élvezetet, ahogy dolgozott... Sokat szenvedett, de a festés boldoggá tette, megnyugtatta... Abszolút magábavonult, csendes ember volt, keveset beszélt. Mindig úgy jelenik meg előttem, ahogy szénnel dolgozik s állandóan kenyérmorzsát gyúrogat a kezében, azzal játszott, azzal törölt. Rendkívül melegszívű ember volt, ez érzik a képein is és ez okozhatta nagy zárkózottságát. Ezért volt olyan nagy szüksége a festészet nyújtotta kiélési formára... Rendkívülinek tartom önarcképeit, azokban ő mindent direkte elmondott. Minden művész és művészet, amelyik nem kifelé beszél, az önarcképben tudja egységesen a világról a véleményét elmondani.«

Öregasszony. Pasztell. Művészeti Múzeum, Marosvásárhely.

Székely falu vége. Pasztell. R. Pásztóy Gizella tulajdona. Kolozsvár.

Különösen 1926-ban, amikor Pest után Kolozsvárt is igen sikeres kiállítása volt, Kőműves Nagy Lajos foglalkozott talán a legtöbbet vele a Keleti újságban. Ma is él, s megkérdezésekor régi cikkeiből idéz: »Milyen volt Nagy István? — Lapos karimájú kalapot viselt. A feje ércesen kemény, dacos, mint egy fanatikus aszkétáé. Tekintete acélpenge, mikor dolgozott, de örök gyermekjóságú, szelíd és bánatos a pihenés és elmélyedés óráiban. Mindez harmonikus egységbe olvadt művészetében.« Majd egy-két esetet említ, amikor portrét alkotott. »Goga Octavian román költő, akkor miniszter is, és feleségének portréi szerepeltek a kiállításon: igen nagyra becsülték a mestert. Csúcsáról, ahol lakott — miniszteri külön vonatban hozták be Kolozsvárra Nagy Istvánt, miután délelőtt fél tíztől fél háromig hét képet festett a költő miniszterről, feleségéről és a vendégekről... Nem állította be a modelleket, s azt lehet mondani, mire azok észbekaptak, már kész is volt a portré. Pillanatok alatt állította fel a maga festőállványát, melyet madzagok tartottak össze, s olyan erővel és szenvedéllyel látott munkához, hogy a színes krétákat recsegve törtek össze mozdulatai nyomán, a papír mélyen benyomódott. Hol eltávolodott a képtől, hol meg valósággal újra megostromolta, s festett lázasan, a végén sokszor még az öklével is simított a rajzon.«

Ciupe Aurel jeles kolozsvári román festő az 1926-os kolozsvári kiállításra emlékezve még hozzáteszi az Útunk c. újságban, hogy Náthán Mórnál, aki egy ideig mecénása volt, látta Nagy Istvánt festeni. »Kar-

vastagságú szénrudat vett a kezébe (mint megtudtam, mindig maga égette ezeket a szénrudakat) s marokra fogva kanyaríntott egyet fent, kanyaríntott egyet lent, s kész volt a fejforma; aztán ugyanilyen energikusan meghúzta a szem- és a szájtengelyt, az orr vonalát, két függőleges vonallal jelezte a nyak szélességét, egy félkörrel a vállak magasságát. Aztán anélkül, hogy lerakta volna a szénrudat, az öklével szétkente, bedolgozta a papírba — úgyhogy egyúttal az arc formáit, síkjait, az egész felület szerkezetét kiformálta.« Majd megjegyzi: »lélekzetvisszafojtva figyeltük... Aztán lehajolt s a lábához készített cipődobozból, anélkül, hogy belenézne, vagy válogatna, felmarkol egy maréknyi pasztelltörmeléket, kinyitja a markát, egy keveset kapirgál benne, azután kivesz egy okkerkrétát, behúz vele a feketére, majd azt is bedolgozza az öklével. Aztán már munka közben nem is figyelte, milyen színű krétacsonk kerül a kezébe, mégis különös módon mindegyik megfelelt, mintha csak éppen annak a színnek kellett volna következnie. S mindez káprázatos biztonsággal történt. Csodálatos tisztasággal és élességgel bontakozott ki a jellem azon a legolcsóbb csomagolópapíron, hogy azt tanítani lehetne. végül elérkezett az utolsó simításokhoz. Hol szénnel élesen megvonta, konkretizálta a szem, száj, orrcimpa, egy-egy jellegzetesebb arcrész vonalát, majd a maroknyi törmelékpasztát visszaresztette a cipősdobozba... Nem hiszem, hogy az egész művelet tovább tartott volna 15 percnél... S amikor a legjobban csodáltuk — egyszercsak észrevettük, hogy Nagy István nincs közöttünk. Később tudtuk meg, hogy amint befejez egy képet, eltűnik. Beül a legelső kocsmába, a fuvarosok és kocsisok közé, rendel egy korsó sört, s csendesen figyeli az asztalnál ülők beszélgetését. Ő ilyenkor pihen, hogy azután még szenvedélyesebben folytathassa a munkát.« Így érthető, hogy a Nagy István rajzolta arcokon nemcsak a lélek, nemcsak az individuális értelemben vett személyiség szólal meg, hanem a kollektív sors is.

Kolozsvár három egymásutáni esztendőben nyitja meg kiállító termeit, s Kuncz Aladár, Kádár Imre a méltatói, s nem egy vezércikket írnak művészetéről. A Kolozsvári Művészeti Főiskola akkori tanárai közül Catul Bogdan, Atanasie Demian hallgatóik előtt méltatják tudását. Az utóbbi véleményét fel is jegyezték: »Csak Párizsban, Rodin művei előtt éreztem azt a szent borzongást, melyet Nagy István képei keltenek fel bennem.« A Keleti újság egyik vezércikkében olvassuk: »Sorsok néznek ránk és mondanak vádbeszédet a megelevenedett falakról, hangosabban és zordonabb pátosszal beszélve, mint megannyi moralista könyv és prédikáció... Mert Nagy István a görög sorstragédiák szerzőinek örököse az ecsetben.«

Ahogy a marosvásárhelyi kiállításon képről képre halad a néző, szinte részesévé válik annak az alkotásmódnak, mely a dolgok legmaradandóbb tulajdonságából alkotott ősképzeteket zsúfolja képpé. Hegyeket, felhőket, fákat, mindig egyszerű motívumokat »metsz« ki a természetből. Mindig a legegyszerűbb és legközvetlenebb módon foglalja képpé, távol a divatos izmusok minden szabványától. Ezt így fogalmazta meg: »Egy életen át kerestem... a lényeget. A témában, a lelket. Fák, házak, virágok, emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál, a belső hűséget.« Nagy honfitársának, Szabédi Lászlónak verssorai jutnak eszünkbe: »Megvetettem a részek apró-cseprő unott értékeit; az egészet akartam, az egészet!« Csíki hazájában, de mindenütt, ahol megfordult, Jugoszláviától a Kárpátokig arra a Nagy Istvánra emlékeznek, aki mostani marosvásárhelyi kiállításán is bebizo-

nyította, hogy mennyire együttérzett a falvak szegény emberével. Tájképei is erről tanúskodnak. Kopott rajzmappával járta a havasokat. A Hargitát, a Gyimest, a Gyilkos-tó környékét, a dunántúli lankákat stb. Egyszerű, falusi házakban húzódott meg, kevéssé érdekelték a nagyvárosok, még akkor sem, amikor külföldi akadémiákat látogatott. Expresszív, konstruktív művészete mélyen népi gyökérzetű.

A vágy. Olaj.

Béres. Pasztell.

Képeinek felejthetetlen élménye hozta el e kiállításra tisztelőit, csodálóit, egykori munkásságának területeiről, a három Duna menti ország ból, melynek tájait, embereit festette. Humánuma határokfelettiségét érezték mindenütt képeiben.

* * *

Nagy Imre Állami Díjas festőművész 80. születési évfordulóján életműveért az Augusztus 23 Érdemrend I. fokozatának kitüntetését kapta. Marosvásárhelyen gyűjteményes kiállítással ünnepelték, csíkzsögödi lakása mellett múzeumot avattak képeivel. A sajtó szépen emlékezik meg róla. Az *Új Írás*-ban Polgár István így ír: »Emberemlékezet óta nem látott annyi embert az ódon Teleki téka, a könyvek és történelmi emlékek méltán híres otthona, mint azon a vasárnap délelőttön, a 80 éves Nagy Imre kiállításának megnyitóján... Ezentúl, aki Marosvásárhelyt emlegeti, a város egyik büszkeségeként Nagy Imre nevét is idézni fogja. Nem véletlen, hogy a gyűjteményes kiállítást először éppen itt rendezték meg, hiszen a művész 14 esztendővel ezelőtt életműve egy jelentős részét a városnak adományozta. Zsögöd, (szülőfaluja) után e város lett igazi otthona, amely megértette kincsadója titkát, hogyan lehet a művészet ha-

talmával kitágítani a létezés határait, legyőzni a gyorsuló időt, dacolni az elmúlással.«

A *Hargita* c. csíki lap román, magyar írók, festők nyilatkozatait gyűjtötte össze, kezdve Miklós László soraival: »80 év terhét bírja zsögödi Nagy Imre... Arca barázdált, mint a frissen szántott csíki föld. Ez a föld, ez a balladás világ az övé, küszködő, bizodalmas mindennapjaival, fejszés-szerszámos, eszes székelyek az ő testvérei, de értik szavát a cammogó medvék is, gübbenők szivárványos halai, s meghitt barátai a méhek.« Abodi Nagy Béla festőművész így folytatja: »Ötven évvel ezelőtt a legmostohább időkben hazatért szülőföldjére, fiatalon, tudással, élettapasztalatokkal megrakodva. Tehetségének, egyéniségének kiteljesedését és emberi sorsát örökre összekötötte népe sorsával, mindennapi küzdelmeivel... Soha nem tagadta meg európaiságát, életművét egyaránt az egyetemes emberi és a sajátos nemzeti lét következetes ábrázolásának szentelte. Igazi erdélyi képíró: époszhoz hasonlítható életművében népének színes, szorgalmas életét, sorsát örökítette meg.« Valahogy olyanformán, ahogyan Gazda József, Nagy Imre monográfusa, Arany János jellemző költeményére hivatkozik:

Anyám. Pasztell.

Önarckép. Olaj.

Hogy nem »két világ« csodája —
Lettem csak népemből egy:
Övé (ha van) lantom bája,
Övé rajtam minden jegy.

Bucur Nicolae tanár, a Hargita megyei Szocialista Művelődési Bizottság alelnöke szerint is »Nagy Imre küldetése szülőföldünk arculatának és e táj dolgos emberének felmutatása az ország meg a világ népei előtt.« Ezt a gondolatot hangsúlyozza Balogh Edgár is a Látó ember c. írásában: »Nagy Imre helytállása Zsögödön, a csíki kinyilatkoztatás, nem vidékiesség, hanem a szülőföld felemelése az országba és a nagyvilágba.« Ipó László festőművész Tompa László Lófürösztés c. költeményét idézi, s Nagy Imrét Tamási Áronnal hozza kapcsolatba: »Míg egyik legény rikkant, hetykén veti hátra: szorítsd Imre! S ez rá: ne hagyd magad Áron!... rég volt ez a bíztatás — folytatja. És lám se Áron, se Imre nem hagyta magát. Helytálltak.«

Hogyan? Erre a kérdésre Sütő András író Nagy Imre Önarcképe alá c. írásából idézzük: »Amire vágytam: ujjamba sűrült. Megrebbentem a kezem: csillagaim lebaktatnak az égről, a fellegek lovaimmal cserélnek helyet, s a fenyvesek díszlépésben vonulnak elibém; velük jönnek a

Önarckép rajzzal. Olaj.

medvék, pisztrángos patakok, borostás arcú lakóikkal a házak, az égnek szárnyas madarai. Minden, aminek őrizetét ez a föld rámbízta. Homlokát azért senki se ráncolja: nem tekintem magam varázslónak. Amit kaptam: azt adom csak vissza sorsom részeseinek.«

Milyen hát Nagy Imre művészetének világa? Erre kapunk választ László Gyula Nagy Imre 200 rajza c. írásában: »Varázslatos tájai mindannyiunk vágyálmai, olyan tiszta életszeretetet sugároznak, amely valamennyiünkben otthont keres. Műveiben megújulunk, felüdülünk, új erőre kapunk... Nagy Imre ugyanis nem zöld színt fest, hanem sarjadó mezőt, nem kéket, hanem világoló eget, nem sárgát, hanem őszülő napfényt, nem alakot, hanem embert, nőt, férfit, gyermeket, kikkel szóba tudunk állni, akik örökké tesznek valamit, hiszen a falusi ember napközben meg nem áll. Ő nem tudna úgy embert rajzolni, hogy közbe nem is gondol arra, hogy ember van előtte, hanem csak a formák hullámverésére figyel. Tiszteli az embert, nem torzítja, nem gúnyolja, »soha karikatúrát nem rajzolok, szellemeskedni nincs időm.« mondja. Márton Árpád festőművész így látja Nagy Imrét: »Égig érő hegyek közt, fenyő módjára üdén áll egy ember, belegyökerezve mélyen a földbe, melyből vétetett. Egy a szálerdő tömegéből és mégsem azonos.« »Elnézem sokszor Nagy Imrét — írja Tamási Áron — Hirtelen rajz a szeretet falára akasztva c. írásában — s elgondolkozom rajta: ő az, aki nem mászott ki a természetből, sem ebből a sorsból, ami neki rendeltetett. Külsőségeiben, fizikumában és szellemi erejével egyaránt illusztrálja a tételt: ilyen a valódi ember.« A jóbarát Ciupe Aurél festőművész még hozzáteszi: »Egyike hazánk legnagyobb képzőművészeinek, akinek munkásságát már a két világháború közötti évektől figyelemmel követem: európai rangú művészetét nagyra értékelem, becsülöm, akárcsak az Embert.«

Móricz Zsigmond a Kelet Népe egyik 1942-es számában egyenesen azt javasolja: »Zsögödből festőiskolát kellene csinálni, újjászületne a magyar festészet.« Vetró Artur szobrász a kiállítás művészi kivitelű katalógusában jellemzi: »Harsány életöröm sugárzik Nagy Imre alkotásaiból. És aki az embert is megismeri — a tarkoponyájú keményen mintázott, bronzfejű, állandóan fiatalosan fürkésző szemű Nagy Imrét — azt tapasztalhatja, hogy a művek és alkotójuk együvé tartoznak. A jelek szerint az idő vasfoga beletört ebbe a kemény anyagból gyúrt művészemberbe: nem fog rajta!... Nem unatkozik, az életuntságot csak hallásból ismeri. Magányos barangolásairól mesélve tőle hallottam ezt a rövid mondatot: megálltam és csodálkoztam. A folytonos fürkészés, figyelés, érdeklődés, az igazság, szépség törvényeinek kutatása, a titok másik kulcsa: »Barátom, hát nem eltelt 80 év! Észre sem vettem. És ma is állandóan gyújtja az örömtüzeket, küldi jelentéseit: a képeit.«

Mi is azt kívánjuk, hogy még sokáig »csudálkozzon« — jó erőben, hogy minél többször melegedhessünk örömtüzeinél.

Görög Demeter emlékezete (1760—1833)

MOLNÁR JÓZSEF*

József Attila szavával élve, a »Múltnak adósai«-ként állunk Görög Demeter szülőföldjén, hogy a 213 évvel ezelőtt itt született, s 140 éve Bécsben meghalt kiváló, felvilágosodás korabeli önzetlen hazafiról megemlékezzünk. Igaz, hogy »számára nem jutott hely« szülővárosa nemrég megjelent történetében, de megszívlelve 100 éves nemzeti himnuszunk alkotójának, Kölcsey Ferencnek tanítását, kegyelettel emlékezünk meg feledésbe merült munkásságáról, mert Kölcsey szerint »minden nemzet, mely elmúlt kora emlékezetét semmivé teszi vagy semmivé lenni hagyja, saját nemzeti létét gyilkolja meg...«

Görög Demeter Kazinczy Ferencnél egy évvel volt fiatalabb, s az ugyanezen tájról Bécsbe szakadt Bessenyei Györggyel együtt megindítója, pártolója és segítője lett a magyar kultúrának, tudománynak és irodalomnak, jóllehet maga nem volt szépíró, de mint Hajnal István megállapította »Magyarország tudós kultúrpolitikusa volt. Nem pusztán tudományos és még kevésbé egyéni célok állottak szeme előtt, hanem sokirányú működése távoli, egységes gondolatban folyt össze: a nemzetnevelés gondolatában. Az akkori idők kívánták, hogy minden téren maga törjön előre utat. Hírlapíró volt és könyvkiadó, pedagógus és nyelvész, földrajzíró, térképkészítő és közgazdasági író, a legelvontabb tudományos elmélyedéstől egészen a leggyakorlatibb kivitelig. Munkatársakat szerzett, a munkát szervezte. Írókat, tudósokat, rajzolókat foglalkoztatott. Jövedelmét jutalomdíjakra fordította... hírlapját, könyvkiadványait ingyen küldözgette széjjel olyan helyekre, hol hasznukat láthatták. Magyarország térképfelvétele az ő vezetésével történt, egy félévszázadig nem készült aztán jobb. Mint közgazdasági író új gazdasági növényeket honosított meg, magvak, növényminták szétküldésével hatva gyakorlati módon.«

Mindezt a sokoldalú munkát és nemzetébresztő hivatást olyan tudományos meggyőződéssel s erkölcsi tisztasággal vállalta, amire alig van példa a XVIII. század végén.

Itt született 1760-ban Görög Demeter dorogi hadnagy és Tóth Sára gyermekeként, s öt testvére közül korán kitűnt szellemi képességeivel. Bacsinszky András helybeli lelkész (később munkácsi püspök) támogatásával magasabb iskolákat végezhetett. Debrecenben kezdte meg gimnáziumi tanulmányait, majd Munkácson folytatta. A gimnázium után bölcsészeti és jogi képzését pedig Nagyváradon nyerte, ahonnan 1783-ban Bécsbe került s a bécsi universitáson a híres jogtudós Zeilern professzor tanítványa lett.

*Elmondta Hajdúdorogon a Görög Demeter emléktábla leleplezésekor, 1973. október 3-án.

NAGY István antalsz

Debrecen, 1784

MÉrt, 1994/3-4. 258.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy István festő-grafikusművész (1913-1937)

VAS NÉPE
1984 SEP 8

a nyírfák már télben állnak, villogó hófehérek.

1091

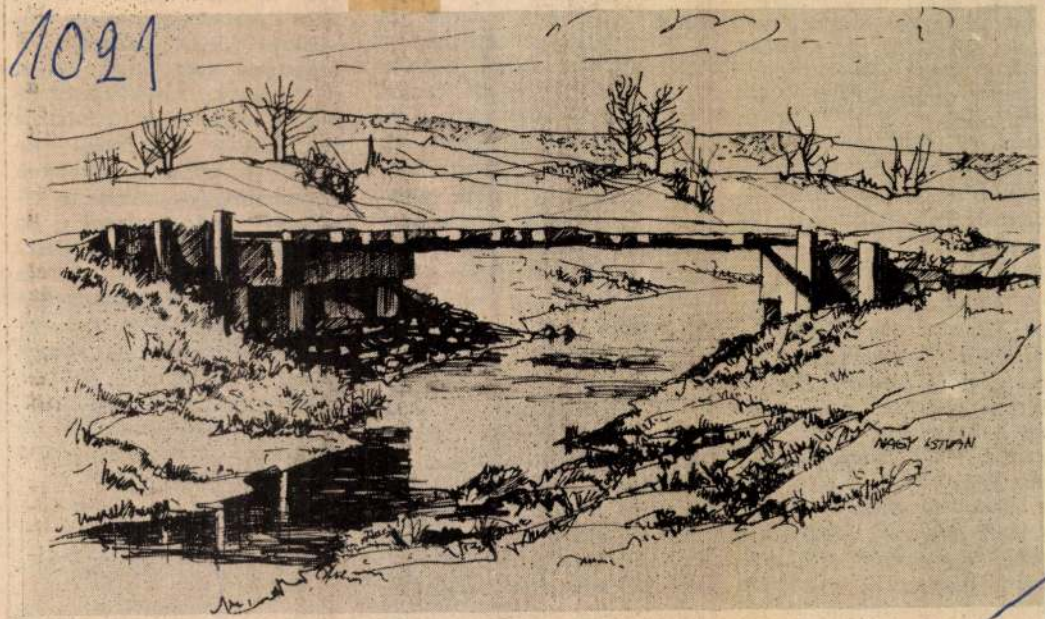

Nagy István: A Cinca hídja.

...akat. Es Eger nemcsak
zépült, épül is. Szállásheyünk, az Egészségügyi Szakskola közelében levő piacot béldául most építik kétzintesre. Legnagyobb bánaunkra, mert az idén megzűnt az éjszakai dinnyeeszerzési akció, amelynek rdekében annakidején a ranciák egy hatalmas, véonypengéjű kést is vásáoltak!

A franciák! Tulajdonképen miattuk, az ő kérésüke hívták életre ezt a kurust évekkel ezelőtt. Az érelmiség, illetve a társadaom középrétege járt ide gerbe, hogy nyaralva, élően ismerkedjen az idehaa nem mindenkor felmaasztalt magyar filmművézettel. Családostól is jöttek. ajnalonként, a kollégium lyosóján találkozhatott az

...kozi...
nyári egyetem, akk
hettek már a magya
Eddig ötször éltem
ennek a tíz napnak
gását. A külföldiek
vonzereje a személy
lálkozásokban és ősz
tákban rejlik. Abba
a rendezők jelenlét
lom a közvetlen vé
cserére, abban, hogy
gyar filmművészetnel
alkotásaival is megismerkedhetnek, amelyek külföldre, hozzájuk el sem jutnak.

Az idén tizenhét országból kilencvenegyen jöttek el, ehhez számíthatjuk a magyarok maroknyi csapatát. Ez nálunk is pénzkérdés — a tíz nap négyezerötszáz forintba kerül —, s ha nincsen alapítvány, bizony azt mellényzsebből

van itt. A vékonypénzű fiatalok egy-egy üres főzelékre is nyugodtan betérhetnek ide. Az oszlopos ház elé költöztették a filmes butikot, ahol szakkönyveket és plakátokat árusítottak a főtt kukorica társaságában.

(Folytatjuk)

Szakály Eva

Fotó: **Pardavi Antal**

NAGY ISTVÁN János szobrász

Menner Ödön: Forradalmárok a morfingyár-
tásban – a Kabay háraspárról készült
újabb képrömüvészeti alkotások.
= Orvostár. Közl. 117–120 (1987) 299–304. ll

dott: Blaskovich Mária e
Sándort választotta hitve
baloldali ellenzéki polit
minden országgyûlési képv
mot szerzett Heves megye
kusi élete jelentôs anyag
ciska vagyonára. A bényei
években jelentôs adósság
csôdeljárás is indult Alm
len.[183]

1865-ben I. Blaskovich Gyu
tályegyezség jött létre a

Nagy Ishán János, szobrász

L. Garami László

—: Hír 8.

Népszabadság Bp. 1981. okt. 28

198.

200.

MUZSNAY Ákos

Cím: Budapest, Törökvész út 95-97/b. - 1025

1945-ben született Budapesten. Művészeti tanulmányait önképzéssel végezte. 1977 óta vesz részt kiállításokon. Több egyéni kiállítása volt itthon (Budapest, Nagybátony, Dunakeszi) és külföldön (Kassel 1978, Hamburg 1982, Nürnberg, stb.). Díjak: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat (1982, 83); Miskolci Grafikai Biennále (1983-Kondor Béla-emlékérem; 1985, 87); Szegedi Nyári Tárlat (1984, 86); Salgótarjáni Egyedi Rajz Biennále (1984, 86); VII. Országos Érembiennálén az Állami Ifjúsági és Sporthivatal díja (Sopron, 1989).

195 - ZSOLTÁR VI, VII, VIII, XI, XIII, XIV, 1990
200. bronz, ø 13 cm/db

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT DÍJA

202.

NAGY Géza

Cím: Budapest, Hunyadi János út 5. - 1011

1921-ben született Budapesten. Tanulmányok: Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1944-ben végzett Medgyessy Ferenc és Sidló Ferenc növendékeként. Több egyéni kiállítása volt a fővárosban és nagyobb vidéki kiállítótermekben. Köztéri munkái Budapesten, Szombathelyen, Miskolcon kerültek felállításra.

201. GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN 1990
bronz, ø 13,8 cm

202. NÉMETH LÁSZLÓ, 1990
bronz, ø 11,6 cm

203.

NAGY István János

Cím: Budapest, Józsa Béla köz 4. - 1125

1938-ban született Nagykanizsán. Tanulmányok: Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1963-ban végzett Somogyi József, Pátzay Pál, Mikus Sándor növendékeként. 1964 óta vesz részt kiállításokon. Több köztéri munkája került felállításra az országban. Díjat nyert a ravennai Dante Biennálén (1975), a firenzei Vasari-pályázaton (1974). Tagja a Ravennában aranyérmet nyert magyar művészcsoportnak (1981).

203. SZÉKI GRÓF TELEKI PÁL, 1990
bronz, ø 8 cm

Nagy Iván, építész
A Magyar Építőművészet 1987-évi pályázata. Összeállította: Timon Kálmán.
Nagy Iván, Vadász Bence, Budapest: Amsterdam színház pályázat (Oistat).

Magyar Építőművészet, 1988. 4-5. 121-old.

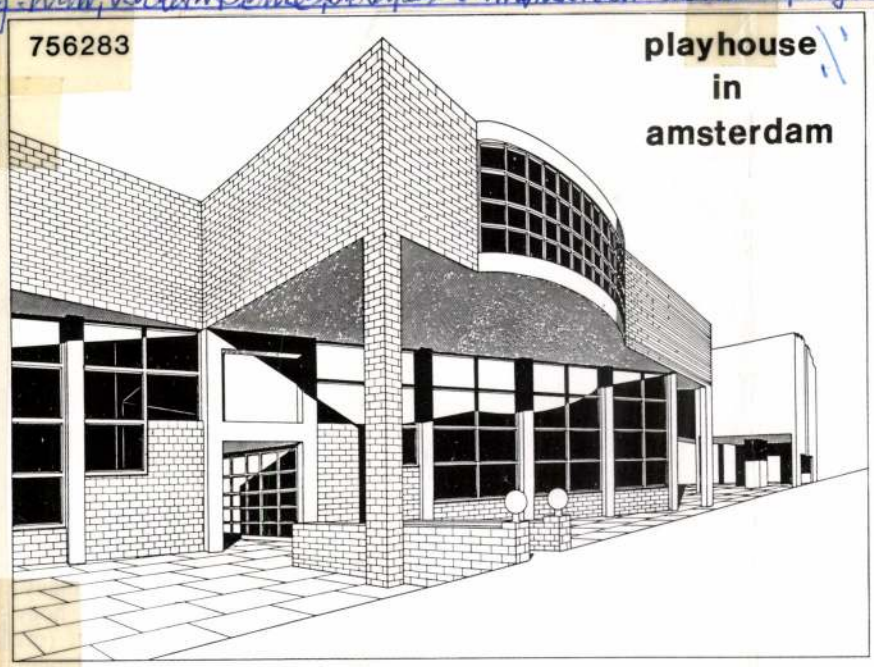

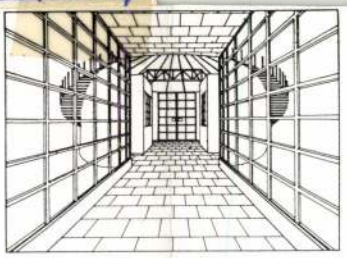

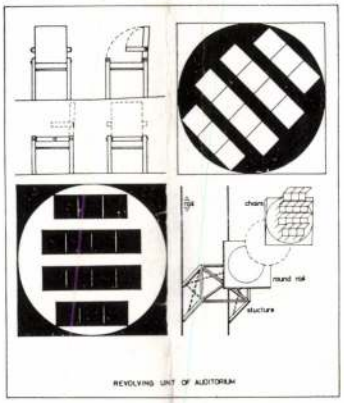

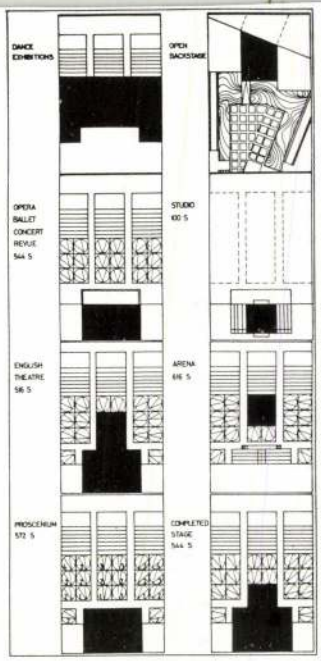

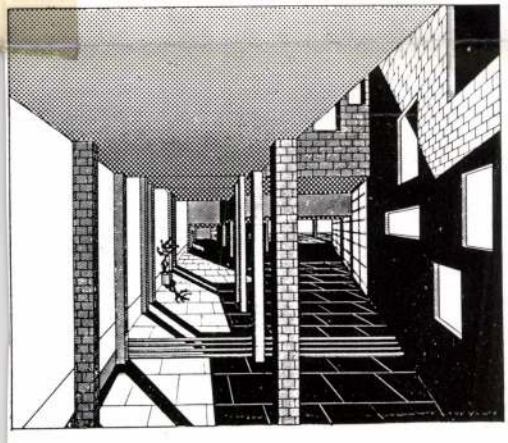

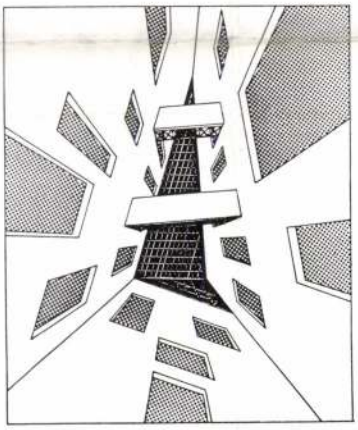

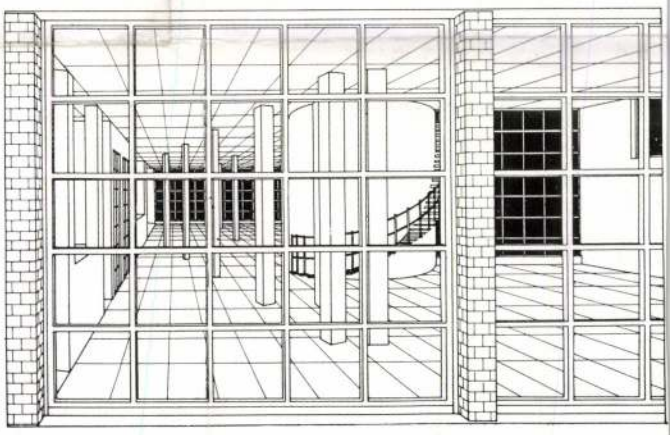

Nagy Iván,
Vadász Bence
Budapest, Magyarország
Amszterdam színház-pályázat (OISTAT)

Két utca közötti szűk területre telepített épület, melynek alapkoncepciója: egymáson átható két koordinátarendszer hegyesszögű elforgatása, amit a szerzők következetesen végigvezetnek tervükön. A nyílásokkal tagolt homlokzati kulisszafalak megszerkesztésénél ez a szellemesség nem jut érvényre.

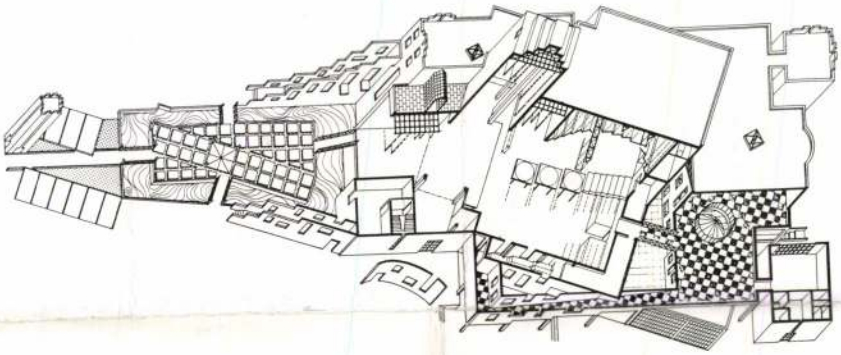

Playhaouse in Amsterdam 1987. OISTAT Competition Architect:Iván Nagy and Bence Vadász (Hungary)

Könyvek

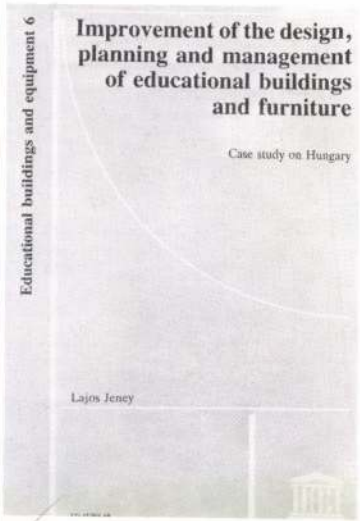

Jeney Lajos: Improvement of the design planning and management of educational buildings and furniture

Nevelési épületek és bútorok műszaki tervezésének és irányításának tökéletesítése

Esettanulmány Magyarországról
Budapest, 1985. december. 57 oldal.
Az UNESCO 6. sorszámú kiadványa.

A kiadvány az UNESCO felkérésére készült. A felkérés Jeney Lajos építésznek az iskolatervezés elméleti és gyakorlati munkájában kifejtett több évtizedet átívelő, nemzetközi szempontból is figyelemre méltó tevékenységének elismerése az UNESCO részéről. Az UNESCO immár az 1960-as évek eleje óta koordinálja az iskolaépítésben világszerte folyó fejlesztőkutató munkát és teszi közkinccsé az elért eredményeket. Ebben nagy szerepe van a párizsi központban székelő Neveléspolitikai és Neve-

A szerző
rajz- és kép
léltető mód
magyar isk
eredménye
didaktikus
tantermek
alakváltoz
összesen 2
dagógus, r
iránymutat
Hasonlóan
építésben a
laszték raj
VÁZ-tól a
rényebb n
bemutatás
ezen a te
tennivalój
Az iskolák
zó normat
ségével közölte a szerző.

A megvalósult épületeket szinte monografikus mélységgel ismerteti: helyszínrajzzal, alaprajzokkal, metszetekkel, külső-belső felvételekkel. Ez utóbbiak ugyancsak didaktikus jellegűek, mert a különféle funkcionális tereket épületenként külön-külön bemutatja.

Aki valaha is vállalkozott egyetlen épület nyomdai közlésre alkalmas anyagának összegyűjtésére, csak az tudja értékelni azt a sziszifuszi munkát, amit tucatnyi rajz, fénykép és írott szöveg összegyűjtése jelent szerte az országból. Az épületismertetések a szerzők nevének megjelölése nélkül csak a telepítés helyét közlik. Ez sajátos UNESCO-gyakorlat, mert a közpénzen fenntartott intézmény még a látszatát is igyekszik elkerülni annak, hogy individuumokat népszerűsít, hiszen a közölt anyag hasznosítható információtartalma a lényeg.

A kiadvány UNESCO-országok-beli fogadtatását mi sem jelzi jobban, mint az a tény, hogy újra kellett nyomtatni, mert elfogyott és a Budapesten 1988. február 19—24. között tartott közös UNESCO—UIA iskolaépítési szemináriumon záróközleménye mintaként ajánlja Jeney Lajos tanulmányát az UIA tagországoknak saját iskola-

Encyclopédie du Bauhaus

A Bauhaus enciklopédiája

Editions Aimery Somogy, Párizs 1985

Az ismert weimari—dessaui formatervező iskola hiteles történetének megírására vállalkozott a fenti enciklopédia szerzője, a német művészet egyik francia szaktekintélye. (Ő volt az összeállítója, társszerzője Az expresszionizmus enciklopédiájának is.) A gropiusi szólelemény (Bauhaus) megtisztítása a hozzája tapadt félreértésektől, legendáktól időszerű feladat napjainkban, s ennek a szerző kétségkívül csak úgy tehetett méltóképpen eleget, hogy a tárgyilagos Bauhaus-irodalom, így a nálunk is hozzáférhető Karl-Heinz Hüter-féle feldolgozás (Das Bauhaus in Weimar, Berlin 1976) alapján a Bauhaust annak tekintette, ami valójában volt: oktatási intézménynek. Ezzel természetszerűen mentesült mindazon szövevényes műtörténeti összefüggések tisztázása alól, melyek az ott működött tanárok önálló tevékenységét érintik, de hát az ilyesmi valóban kívülesik egy iskolatörténet keretein, adott esetben, érett pedagógiai megnyilatkozásaiban a

térrel foglalkozó módszeres oktatás sem, aminek hiányát a valójában maszk-, jelmez- és marionettkészítő színpadműhely aligha pótolhatta (legfeljebb a mechanika, optika és az akusztika törvényszerűségeire való ráhangolódást segítette elő, amint azt Molnár Farkas korabeli beszámolójából is tudjuk). Az 1921-ben felépült Sommerfeld-háznak pedig vajmi kevés köze volt az építészeti expresszionizmushoz: kényszermegoldásként készült fából, egy kimustrált világháborús csatahajó nagy kínnal faragható faanyagából, s a ház belső kialakítása jószerével díszítőművészeti gyakorlatnak fogható fel, s mint ilyen rávilágít arra az anakronizmusra, amit a Bauhaus eleinte képviselni kényszerült, a kézműves jellegű, kezdetleges eszközökkel végzett munka szerény lehetőségeire.

Ami viszont különösképpen megbecsülésre érdemes ma is, az Gropius szívós és elszánt küzdelme, taktikai lépéseinek sorozata, hogy a Bauhaust — státusában és praxisában — a fejlett német iparis-kolák gyakorlatát és a világháború alatt feloszlatott weimari iparművészeti iskola igazgatójának, Van de Veldének elveit továbbfejlesztve, mintapéldányokat előállító és azokat kereskedelmileg értékesítő

Balás, Szűrös, Békesi, Tardos és Kállay a tanulmányírás következményeiről

Az ellenzék érdeke Antall támogatása?

Bizonyos információk szerint az ominózus Csurka-dolgozat megírása, majd Antall József miniszterelnök enyhe elhatárolódása az abban foglaltak egy részétől – csupán színjáték volt, amely pontos forgatókönyv szerint zajlott. Csurka vállalta a „színdarabíró" szerepét, hogy a miniszterelnök a maga mérsékelt elhatárolódásával és a dolgozat minősítésével visszanyerje tekintélyét mind a honi választók, mind a külföld előtt.

Magyarán, az akció az előrehozott választási kampány egyik látványos fejezete volt. MDF-körökben ezzel ellentétben tudni vélik, hogy Csurka *ösztökélés nélkül*, magától írta dolgozatát, kipróbálva ezzel *az MDF szakítószilárdságát*, mint próbálgatták annak idején az MSZMP politikusai. S miként a hajdani állampárt is elhatárolta magát fenegyerekeitől, úgy a mai kormányzó párt is ezt teszi. A pártállami „rendbontók" a rendszerváltozást készítették elő; az MDF-esek pártjuk bomlását. A jövő nem látható.

Megkérdeztük *Balás István* MDF-es képviselőt, hallott-e a forgatókönyvről?

— Akik ezt terjesztik, *a profizmus olyan fokát tételezik fel az MDF vezérkaráról, ami nem érhető tetten...* — mondta. — Magam is hallottam a pletykát, és utánajártam. *Biztosan állítom, hogy Antall József akkor ismerte meg Csurka István szövegét, amikor a Magyar Fórum az utcára került.* A Csurka-írás folyamatos vitaanyag, amely a parlamenti frakcióban is téma.

— Előfordulhat, hogy az MDF közelgő országos gyűlésén szakadáshoz vezet a Csurka-ügy?

— Jóslásokba nem bocsátkozom. A *Csurka-cikkben írtak kilencven százaléka valós tényállítás.* Következtetéseinek ötven százaléka azonban téves, ötven százaléka viszont helyes.

Szűrös Mátyás, a parlament alelnöke nem hiszi, hogy színjáték szemtanúja.

— Csurka István tanulmányában kétségtelenül vannak *veszélyes és káros nézetek*, következtetések, mind bel-, mind külpolitikai szempontból. *Azonban a miniszterelnök ezektől elhatárolta magát.* Egyelőre Csurka tanulmánya *egy személynek az álláspontját* tükrözi. A baj az lenne, ha az írás a kormány hivatalos politikájának rangjára emelkedne. Ezt a harcot az MDF-ben kell megvívni.

— És ha a harc Csurka javára dől el?

— *Nem tudni, milyen erők állnak a centrum és milyen erők Csurka mögött. Mindenesetre a miniszterelnök most támogatást érdemel...*

Így gondolja *Békesi László*, az MSZP képviselője is, akit arról kérdeztünk, mekkora kárt tehet a gazdaságban a Csurka-dolgozat, különös tekintettel az IMF-tárgyalásainkra.

— *Semmi olyan párton belüli politikai csatározás, erőfitogtatás nem létezik, ami az ország finanszírozását romba döntené* — mondta. — Például 1989—1990-ben, amikor messze rosszabb volt az ország nemzetközi fizetési helyzete, mint most, úgy fogadtuk el a kőkemény költségvetést, hogy abba az Ellenzéki Kerekasztal összes pártja beleegyezett. *Ha most Antall előáll egy kőkemény költségvetéssel, de ez a tétje a fizetőképességünknek, akkor azt támogatnunk kell...* Egyébként az IMF nem érzelgős legények gárdája, őket nem az érdekli, hogy ki mit mond róluk, *ők azzal nem elégedettek, ami itt a gazdaságban történik.* Ezért nem adnak pénzt, nem Csurka miatt. Persze a Csurka-féle megjegyzések, ha politikai pamflet formáját öltik, *óriási kárt tehetnek a nemzetközi pénzvilágban.* Megorrolhatnak a bankok, nem jönnek a befektetők. *Egyszer Csurka már rémisztgetett a sárga veszedelemmel...* Akkor nekem kellett *Japánba* mennem, hogy helyrehozzam a dolgot.

Tardos Márton SZDSZ-politikus szerint *Csurka álmodik.* Álmodik egy önmagát finanszírozni tudó Magyarországról. Ilyen nincs.

— Csurka nemcsak ellenszenvet és haragot kiváltó politikus, mert fasisztoid szövegeket nyomat ki, hanem azért is veszélyes, mert negatív következményekkel járó vágyálmokat fogalmaz meg. *Ha az MDF nem tud leszámolni Csurkával, mindez tragikus következményekhez vezet. Antall József megbukik, és ki kell írni a választásokat...*

— A gazdaság esetleges összeomlása szélén az ellenzék Antallt támogatná?

— Erre most nem lehet felelni. *Minden esetben pragmatikus döntéseket kell hozni.*

Kállay Kristóf független képviselő a dolgozat külpolitikai hatását tartja károsnak:

— Azt az Antall-féle külpolitikát, amely eredményes volt, könnyen le tudja rombolni a *rasszista, antiszemita* hangvételű írás. A határok kiigazításáról szóló passzus pedig a környező országokkal és az ott élő magyarokkal ronthatja meg viszonyunkat. A határainkon túli szélsőséges erők csak erre várnak, ilyen nyilatkozatokra, mert eddig csak *Romhányitól* tudtak idézni, ami végül is komolytalan volt... De attól kezdve, hogy Magyarország legnagyobb pártjának alelnöke nyilatkozik, ír erről a témáról, az már komoly hivatkozási alap az ottani szélsőséges erők számára.

(horváth—sámán)

Kupa-terv a jövőre – bizonytalanságokkal

Végső esetben jön a bérstop

Mintegy 190—195 milliárd forintos költségvetési hiánynyal és a fogyasztói árak 17—18 százalékos emelkedésével számol a kormányzat a jövő évben. Ez derül ki abból a koncepcióból, amelyet Kupa Mihály pénzügyminiszter állított össze a parlament számára.

A pénzügyminiszter jövőre a gazdasági növekedés *szerény mértékű, de határozott megindulásával* számol, döntően az export további gyors emelkedése, s csak részben a belső kereslet megélénkülése miatt. A tárca előrejelzése szerint az államháztartás 1993-ban az ideinél több *hitelt* fog felvenni, a *költségvetési hiányt* azonban a lakossági megtakarítások növekedése várhatóan finanszírozza.

Az államháztartási reform folytatódik — legalábbis a Kupa-terv szerint. Ennek keretében a kormány szeretne hozzányúlni a lakásfinanszírozási rendszerhez is, ez azonban meglehetősen kényes feladat, hiszen az összes kiadás mintegy 70 százalékát a kamatok és az ezekhez kapcsolódó támogatások teszik ki. A pénzügyminiszter által összeállított anyagból nem világos, milyen eszközökkel szeretnék elérni a jövőre remélt *lakásépítési élénkülést.*

Kupa szerint elkerülhetetlen, hogy 1993-ban végre sor kerüljön a *szociális kerettörvény* megalkotására. A társadalombiztosítás új működési mechanizmusának beindítása érdekében a kormány olyan *vagyonkezelő szervezeteket* kíván létrehozni, amelyek a tb számára átadandó vagyon hatékony működtetését biztosítják. A koncepció viszont egyértelműen lesöpri az asztalról azokat a követeléseket, amelyek *átfogó nyugdíjreformot* sürgetnek: erre a jövő évben nem kerül sor.

A kormány mintegy 17—18 százalékos fogyasztói *árszintnövekedésre* számít. Kupa Mihály szerint az ennél magasabb infláció már *fékezné* a gazdasági kibontakozást, megváltoztatná a négyéves program karakterét és stabilizálná a két számjegyű inflációval járó várakozásokat. Az inflációellenes politikában a korábbi átmeneti eszközökhöz képest a *tartósan érvényesülő elemek* kerülnek előtérbe: a kínálat javítása, a piaci viszonyok és szabályok minél teljesebb kiépítése, valamint a kereslet szabályozása.

Súlyos teherként nehezedik továbbra is a költségvetésre a *munkanélküliek* hatalmas száma, amely jövőre elérheti a 900 ezret. Ellátásukhoz a mai feltételek között mintegy 120 milliárd forint kellene. A *foglalkoztatási törvény módosításával* és a szolidaritási alap munkáltatók és munkavállalók általi befizetéseinek *növelésével* valószínűleg elegendő lesz 80—90 milliárd forint is — véli a pénzügyminiszter. Ehhez társul, hogy tovább szigorítják a munkanélküli-ellátás jogosságának *ellenőrzését*, és a *részmunkaidős foglalkoztatás* kiterjesztésére ösztönöznek.

A Kupa-tervben két lehetőséget vázolnak fel az áfarendszer megváltoztatása hatásainak elemzésére. Az egyik szerint 1993-ban áttérnek a kétkulcsos áfa alkalmazására. Ez a számítások szerint mintegy *2,6 százalékkal növelné az inflációt.* Egy ilyen lépés az alacsonyabb jövedelmű és az inaktív rétegek számára *kedvezőtlenebb.* Erősödne a kormánynak az a törekvése, hogy *az önkormányzatokat a helyi adók kivetésére ösztönözze*, ehhez a kormány a helyi adótörvény *módosítását* is tervezi. Elsősorban a tág körben érvényesülő kedvezmények és mentességek *eltörlése* a cél. Valószínűleg a helyiadó-kivetési kényszert azzal éri el majd a kormány, hogy a személyi jövedelemadóból eddig az önkormányzatoknál maradó 50 százalék helyett mindössze 30—40 százalékot fog meghagyni a települések kasszájában.

E változat esetében a költségvetés az oktatás fejlesztésének, a szűkebben vett szociális ellátórendszerek hatékonysága növelésének, a honvédelem korszerűsítésének, valamint a közrend és közbiztonság javításának biztosít *prioritást.*

Amennyiben a parlament *nem fogadja el* a kétkulcsos áfa bevezetését, akkor a kincstár bevétele mintegy 50 milliárd forinttal lenne *kevesebb* a szükségesnél. A forráscsökkenést — a miniszter szerint — a *közkiadások mérséklése* ellensúlyozhatja, s ez bizonyos esetekben *sokkhatást* okozna, elsősorban az adminisztratív korlátozások bevezetése miatt. Egyebek között sor kerülne az *általános létszámcsökkentés* elrendelésére és a *bérstopra.* Több költségvetési szervezettől megvonnák a támogatást, és újabb *világbanki* hitelek felvételével ellensúlyoznák a kieső összegeket.

A Kupa-tervben további *bizonytalanságokat* okoz, hogy semmiféle fedezetet nem tartalmaz az áfa-rendszer módosításának *többletkiadásaira* — ez egyes számítások szerint elérheti a 60 milliárd forintot —, valamint *a köztisztviselői és közalkalmazotti bérrendszer jövő évi bevezetésére.* Ugyancsak nincs egyetlen fillér sem a kárpótlási igények esetleges növekedésére, valamint az egyházi ingatlanok visszaadásával és a volt szovjet katonai objektumok környezeti kárainak elhárításával kapcsolatos többletkiadások egy részére.

f. z.

Vége a rekkenő kánikulának

(Folytatás az 1. oldalról)

segítséget a jövő évi termés megalapozásához. A Földművelésügyi Minisztérium jelen levő képviselője, *Szerdahelyi Péter* helyettes államtitkár ígéretet tett arra, hogy a kormány anyagi lehetőségeihez mérten — a helyzetet ismerve — mindent megtesz a veszteségek enyhítésére.

Az aszálykárok felmérését követően — ezek a veszteségek mintegy 25—30 milliárd forintra tehetők — a Földművelésügyi Minisztériumban kidolgozták azt az intézkedéscsomagot, amellyel segíteni kívánnak a nehéz helyzetbe került gazdálkodóknak.

Az aszálykár lényegében az ország egész területére kiterjed. Nagyok a veszteségek többek között kukoricából, cukorrépából, szőlőből, szójából, s a már betakarított kalászosokból is.

A konkrét intézkedéseket két nagy csoportba sorolta. Az egyik az ország *bármely területén* gazdálkodó termelőre érvényes lenne. Míg a másik csak *a ténylegesen aszálykárt szenvedettekre* — ez a meghatározás a jelenleg is érvényben levő földadótörvényben pontosan körülhatárolt — vonatkozna.

Az intézkedések együttes anyagi hatása várhatóan az *idén elérné az 500 millió forintot*, míg *jövőre 2 milliárd forintot* tenne ki.

Részvénytársaságként működik tovább

Nyereséges a Hungarocamion

Nyereséggel zárta a Hungarocamion az idei első félévet. A vállalat szakemberei benyújtották átalakulási terveiket az ÁVÜ-höz, amiről várhatóan a napokban születik döntés.

A terv szerint *július 1-jétől visszamenőleg részvénytársasági formában* működne a vállalat. A szakember véleménye szerint a teljes privatizáció egy-másfél évig is elhúzódhat. A részvénytársaságban várhatóan *25 százalék plusz egy* részvény lesz az állami tulajdon aránya, ami a cég elképzeléseinek is megfelel. A vállalat iránt több külföldi szakmai és pénzügyi befektető is érdeklődik. A jövőben a cég várhatóan holding formában működik majd.

A Pénzügyminisztérium által készülő vámtörvény várhatóan még ebben az évben a parlament elé kerül. A törvény a vámok beszedését *vámügynökök* közreműködéséhez köti majd, mely tevékenység elvégzésére a vállalat elsőként fog jelentkezni. A cég újra megkapta *a készfizető kezesség* nyújtására szóló engedélyt, amivel partnerei ügyintézését lényegesen megkönnyítheti.

Leégett 50 hektár erdő

Kiterjedt erdőtűz pusztított hétfő délutántól kedd hajnalig *Koppánymonostor határában.* A lángok mintegy 50 hektárnyi erdőt emésztettek el.

(MTI)

Nem akarnak borsodi sorsra jutni

Timföldönfutók az ajkai iparmedencében

(Megyei tudósítónktól)

Az ország újabb régióit fenyegeti a munkanélküliség pestise. A részleges, illetve szórványos munkanélküliség után most lavinaszerű foglalkoztatási gondok elé néz Ajka és térsége. Veszprém megye egyik nehézipari gócában *már eddig is* számottevő volt a munkanélküliség. A 34 ezres városban 4200 a munkanélküliek száma. A kilátások sajnos mindinkább borongósak.

Mivel tavasz óta nem sikerült méltányos egyezségre jutni Oroszországgal a timföldexport terén, *veszélybe került az ajkai timföldüzemek működése.* Az 1-es gyár leállításával 700 dolgozó veszíti el a munkáját. A 2-es gyárnak egyelőre október 1-jéig lekötötték a kapacitását. A további működése ellenben bizonytalan, s leállása esetén további 800 timföldgyári ember ehetné a munkanélküliek keserű kenyerét.

Ez olyan irtózatos lavinát indítana el — hiszen *szükségtelenné válna a Bakonyi Bauxitbánya, a szomszédos ajkai hőerőmű és a szénbánya termelésének nagy része* —, ami beláthatatlan mértékben duzzasztaná a munkanélküliek ajkai táborát. Ezt megelőzendő *regionális munkavállalói fórumot szerveznek*, hogy — úgymond — elkerüljék a borsodi iparvállalatok dolgozóinak sorsát. A jövő hét elejére munkavállalói kerekasztal-megbeszélést terveznek Ajkára. Mint *dr. Horváth Józseftől*, a munkavállalói kerekasztal soros elnökétől megtudtuk, a helyzet súlyosságára való tekintettel a különféle szakszervezetek mellett a polgármesteri és a munkaügyi hivatal képviselői is részt vesznek a kerekasztal-megbeszélésen, amelynek állásfoglalását eljuttatják az ipari miniszterhez.

Bráz János

Lesz-e ma megegyezés az ÉT-ben?

Minimum 9 ezer 700 forintos minimálbért követelnek

Már-már elviselhetetlen az a teher, amit a drasztikusan növekvő árak, az infláció zúdít az alacsony jövedelmu, elsősorban a berből és fizetésből, a kis nyugdíjakból élőkre.

Tavaly decemberben 1 millió 81 ezren kerestek 9 ezer 700 forintot havonta, holott a KSH kimutatásai szerint már akkor 10 ezer 672 forint kellett *a létminimumhoz.* Nyolc hónap alatt az árak tovább nőttek, de a bérek a legtöbb szakmában nem követték a vágtató inflációt.

Ma az *Érdekegyeztető Tanács bérbizottsága* ismét napirendre tűzi a minimális bérek rendezésének ügyét, kérdés, lesz-e megegyezés a kormány, a munkaadók és a munkavállalók képviselői között. *Égetően fontos*, hogy a jelenlegi 8 ezer forintos bruttó minimális bért emeljék. Számítások szerint ahhoz, hogy egy magyar aktív korú polgár a legszerényebben, de a társadalomban még elfogadható színvonalon élhessen, *14 ezer 500 forintos minimálbérre lenne szükség*, ami a jelenlegi gazdasági helyzetben irreális követelés lenne. Bajban vannak a vállalatok, közülük sok a csőd szélén lebeg, munkahelyek szűnnek meg. Nyolcezer forintos bruttó bérből vagy még annál is kevesebből *csak vegetálni lehet.* A szegénység szegénységet gerjeszt, a kifizetetlen energiaszámlák lehetetlen helyzetbe hozzák az energiaipart, teljesen nyilvánvaló, hogy *az állam nem vonulhat ki a minimális bérek rendezéséből.*

Elvileg nem is vonul ki, hiszen már tavaly decemberben a *Munkaügyi Minisztérium rendeletet alkotott* a legkisebb bérek emeléséről. Idén pedig a parlament megalkotta a *Munka Törvénykönyvét*, amiben idevonatkozóan ez áll: *„A kötelező legkisebb munkabér megállapításánál figyelembe kell venni a munkavállalók szükségleteit, mérlegelve a munkabérek országos szintjét, az életfenntartási költségeket, a társadalombiztosítási juttatásokat és az egyes társadalmi csoportok viszonylagos életszínvonalát, továbbá a gazdasági körülményeket, ideértve a gazdasági fejlődés követelményeit, a termelékenységi szinteket és a magas szintű foglalkoztatottság fenntartásának kívánatos voltát is."*

Sokat markol a jogszabály, bár nem hagy kétséget afelől, hogy mindent, így az életszínvonalat is a gazdaság határoz meg. És mint tudjuk, hazánkban az egy főre jutó GDP mindössze 2 ezer 200 dollár, nagyon messze van az európai 16, 17, 18 ezer dolláros átlagtól.

Csoda, hogy még így is működik a társadalom, hiszen a fogyasztói árak szintjének emelkedése félelmetes. *Tavaly 35 százalékkal nőttek az árak* az előző évihez képest, legkisebb mértékű az élelmiszerek és élvezeti cikkek árának emelkedése volt, az előbbiek 21,9 százalékkal, az utóbbiak 25,1 százalékkal nőttek. A fűtés és *a háztartási energia árindexe a legmagasabb, 81 százalékkal lett több egy év alatt.* A tendencia pedig nem állt meg, őszszel várhatók a vaskos energiaszámlák, hiszen augusztus 1-jétől ismét többet kell fizetnünk a gázért, a villanyért. A statisztikai összesítésekből az tűnik ki, hogy *ez év első negyedében 24,7 százalékkal költöttünk többet a tavalyi év első három hónapjánál*, és bizonyára az idei év végéig az árnövekedés nem lesz sokkal alatta a tavalyinak.

De a bérek közel sem emelkedtek így, nóna kétségtelen: ha a százalékos emelést nézzük, az 1989. III. 1-je előtti 3 ezer forintos legkisebb bér és a jelenlegi 8 ezer forintos különbsége számottevő. De hát a százalékok *önmagukban kevesek*, abból nem lehet kenyeret és ruhát venni. S ha még hozzátesszük, hogy hiába a MÜM-rendelet, még ma is *sok szakmában jóval a minimális bér alatt keresnek az emberek.* Egyelőre azonban ez hivatalosan is megengedhető, hiszen a kritikus gazdasági helyzetben levő szakmáknak *kivételt adott a jogszabály*, türelmi időt kaptak a béremelésre. A szakszervezetek óriási dilemma elé kerültek akkor: követeljék-e a 8 ezer forintos minimális bért, vagy vegyék vállukra annak az ódiumát, hogy a bérek emelése miatt elbocsátásokra kerül sor a veszteséges munkahelyeken. Ez utóbbit természetesen ellenezték a munkavállalók érdekvédelmi szervezetei, de végsőkig *nem fogadják el* a munkanélküliséggel való riogatást. Most sem kérnek lehetetlent, nem követelik a létminimum szintjéhez igazodó legkisebb bért, *csupán 9 ezer 700 forintos igénnyel ülnek tárgyalóasztalhoz* a munkáltatók és a munkavállalók képviselőivel.

Nógrádi Tóth Erzsébet

A LEGKISEBB MUNKABÉREK ALAKULÁSA

	Forint
1989. III. 1-je előtt	3000,—
1989. III. 1.	3700,—
1989. X. 1.	4000,—
1990. II. 1.	4800,—
1990. IX. 1.	5600,—
1990. XII. 1.	5800,—
1991. IV. 1.	7000,—
1992. I. 1.	8000,—

Amikor Dana megölte a macskákat...

Legendás előadás volt a prágai Tyl Színházban *Örkény István Macskajátéka*. Giza és Erzsi, a két Szkalla lány története. Az akkor még *Szolnokon* működő *Székely Gábor* rendezésében, 1974-ben mutatták be a darabot, s kilenc éven át csaknem ötszázszor játszották. És bizonyára tovább is játszották volna, ha nem „megy el" Erzsi, pontosabban Erzsi utolérhetetlen megformálója: *Dana Medrická*.

Gizát *Vlasta Fabianová* alakította, ugyancsak magas művészi fokon. Ő hetvenkilenc évesen tavaly nyáron ment el, de élete utolsó hónapjaiban *Ez vagyok én* címmel megírta visszaemlékezéseit, s a most megjelent könyv *Macskadal* című fejezetében oldalak szólnak az Örkény-mű Tyl színházbeli színpadra állításáról.

„A hetvenes évek egyáltalán nem kedveztek számomra. Csupa kis szerep és egyre kisebb — írja Vlasta Fabianová. — *S akkor megkaptuk az Örkény-darabot, de nem ismertük sem a művet, sem a szerzőt. Államközi kulturális egyezmény, „muszfeladat" ...az ilyen dolgot eleve bizalmatlanul fogadja az ember. Igazgatónk sem titkolta kételyeit... ugyan, kit fog itt érdekelni két öregasszony sorsa? Senkit. És nemcsak ő, mindannyian azt hittük: a rengeteg munka, a nyelvi akadályokból eredő nehézségek után, ahogy ez hasonló esetekben lenni szokott, eljátsszuk párszor a darabot és vége, le is kerül a műsorról. Ha csak egyetlen szóval jelezte volna valaki, hogy a Nemzeti Színház történetében ez lesz a legsikeresebb prózai előadás, azt biztos, hogy elmegyógyintézetbe küldjük. De alighogy elkezdtük az olvasópróbákat, már oda is szóltam Dana Medrickának: Érzem, érzem benne az embert. Én is, felelte. És minél többet foglalkoztunk a szöveggel, annál érdekesebbnek tűnt, a végén már égtünk, lobogtunk, úgy kellett kikergetni bennünket a színházból."*

Dana Medrická, Vlasta Fabianová és Vlastimil Brodsky A csoda vége című filmben

A két színésznő ilyenkor otthon, telefonon folytatta a próbát.

„Jött haza egyszer a férjem, késő este, és ott állt döbbenten az ajtóban. Fülemen a kagyló és hallja, hogy keresetlen, durva, már-már kegyetlen szavakat vagdalok valakihez, a végén pedig lecsapom a telefont. Én csak akkor vettem észre őt, ahogy ott állt, tátott szájjal. Úristen, mit kiabáltál a telefonba? — kérdezte. Sok éve ismerlek már, de úgy látszik, még mindig nem eléggé. Nevetnem kellett. Én a Macskajátékot próbáltam Danával. Ennél nagyobb elismerés azonban nem is érhetett volna. Egy szakmabelit sikerült megtévesztenem."

Azokban a napokban már mindkét színésznő tudta: nagyon is időszerű, nagyon is élő darabban kaptak főszerepet, hiszen az elidegenedés, amiről a darab szól, századunk betegsége.

„Annyi, de annyi igazságot, emberséget, érzelmet, szeretetet, vágyakozást fedeztünk fel a darabban, hogy azon kezdtünk el izgulni: át tudjuk majd adni mindezt a nézőknek? Sikerülni fog? Sikerült."

Az előadást, 1982-ben a prágai televízió is rögzítette, majd a *Supraphon* hanglemezkiadó is felvette. Vlasta Fabianová és Dana Medrická az Örkény-darab kapcsán *Budapest* vendége, kitüntetéseket, elismeréseket kapnak, majd főszerepet *A csoda vége* című *Vészi János*-filmben.

„A négyszázadik előadásnál tarthattunk, amikor elkezdtük a forgatást... nekem a derekam sajgott, Dana a mellkasában érzett erősödő fájdalmat. Nem sokkal azután, hogy az utolsó jelenetekkel is elkészültünk, Danát kórházba szállították. Amikor az állapota felől érdeklődtem az ápolónőnél, s megkérdeztem tőle, nincs-e számomra valamilyen üzenete, lesütött szemmel annyit mondott csupán: Valami történhetett vele... többször is azt hallottam tőle: Ne haragudj, Vlasta, megöltem a macskákat."

Így került le a Tyl Színház műsoráról Örkény darabja, s a két kitűnő prágai színésznőt már csak Vészi János rendezésében láthattuk együtt. Vlasta Fabianová a kíváncsi természetű, torkos és hóbortos Kamilla szerepében ragyogott fel a filmben.

Szabó G. László

HALLOMÁSAIM

Bertha Bulcsu

Gyaloghintón Dörgicsére

„Húsz évet repültem, és ebbe beletartozott a második világháború is. És tudott dolog az, hogy az angolszász légierővel szembekerülő magyar vadászerőnek igen tekintélyes harcterülete volt a Balaton térsége. A későbbiek során úgy éreztem, ha ezt megúszom, akkor érdemes lesz a Balaton-felvidéken vénségemre majd gyökeret eresztenem" — mondta *Rekettyés László*, a dörgicsei helytörténész, a *Magyarországról jövök* egyik múlt heti műsorában. Ilyen indítás után már nem is csodálkoztam, hogy a Dörgicséről szóló adásban a 95 éves helyi nagygazda, a polgármester, az evangélikus és a római katolikus lelkész, továbbá az egymással konkuráló vendéglősök mellett egy budapesti gyógyszervegyész, *Nagy István* szobrászművész és *Kosáry Domokos*, az *Akadémia* elnöke is megszólalt.

Gyermekkoromból még élénken emlékszem a Balaton felett vívott légiharcokra, az angol kötelékekből kiváló, szétlőtt motorú bombázókra, melyek tíz méter magasan vonszolták magukat a víz felett, s néha mégis sikerült újra felemelkedniük és elmenekülni a csata helyszínéről. Ha nem sikerült, belezuhantak, ha nagyon alacsonyan vonszolták magukat, csak belepottyantak a Balatonba. Most egy olyan pilóta szólalt meg a rádióban, aki más magyar repülőkkel együtt ezeket az angol bombázókat lelőtte. De Rekettyés László nem a légi harcokról beszél, hanem Dörgicséről, a *Vászoly* nemzetségről, akik a honfoglalás után a környéken letelepedtek. És a *Római Birodalom* korszakáról, amikor *Valerianus* császár felesége *Füreden* kúráltatta a gyomorbaját, és a biztosabb gyógyulás érdekében dörgicsei bort iszogatott. Gyaloghintón el is vitette magát Dörgicsére, hogy saját szemével lássa, hol terem a gyógyító nedű. *„Ha a templom keresztjére madzagot kötnénk, aztán négy és fél kilométeres kört húznánk vele, hét Árpád-kori romot találnánk a körön belül"* — mondta a helytörténész.

A későbbiekből az is kiderült, hogy újabb „romok" is keletkeztek a dörgicsei völgyben, de ezek egészen újkoriak. Társadalmi romokról, a hajdani faluközösség romjairól beszélnek a régi és új lakók. Már a téesz megszervezése is megroppantotta a falut, de a nagy leépülés a hetvenes évek elején, az új településfejlesztési terv szelleme és gyakorlata alatt következett be. — *„Dörgicse nem volt javasolva fejlesztésre"* — fogalmazott szelíden a polgármester. Akkoriban a nyilatkozó politikusok, közigazgatási szakemberek „szerepkör nélküli településekről" beszéltek. Ez a gyakorlatban több száz falu halálos ítéletét jelentette. Dörgicsén becsukták az iskolát, óvodát, s a gyerekek naponta a tíz kilométernyire fekvő *Pécselyre* jártak át. A fiataloknak betiltották az építkezést, azok így kénytelenek voltak elvándorolni Füredre, *Akaliba* vagy a Balaton partjára. A falu fokozatosan elnéptelenedett. Az ötvenes években Dörgicsén még 720-an laktak, ma csak 310-en. A házakat, melyekből kihaltak az öregek, fokozatosan városi emberek vették meg, és átalakították nyaralónak. Jelenleg a falu negyven százaléka már ide-oda utazgató városi ember. Ahogy a polgármester elmondta, jól jellemzi Dörgicse helyzetét, hogy 2500 aranykorona értékű földet adhatnának a kárpótlási jegyekre, de csak 400 korona értékben igényeltek földeket.

Az emberek belenyugvással, halvány derűvel beszéltek helyzetükről. A helyi nagygazda felesége, *Csabi Gyuláné* szinte közömbösen emlékezik elvesztett birtokaikra, csak a gyermekeit sajnálja: *„Tanulni nem tanulhattak... Egyiket felvittem Pestre a technikumba, de utána jött az írás, hogy nem vehető fel, mert még az oldalági rokonok is kulákok... Mit lehetett tenni... Ha mindent komolyan vettünk volna, nem értük volna meg a nyolcvan évet..."* A helyi papok nagy bölcsességgel a körülményekhez igyekeznek alkalmazkodni. *Piczinger József* evangélikus lelkész, *Zsédenyi István* gályarab-prédikátor után, aki egyike volt a negyven prédikátornak, és *Szicília* szigetéről megszabadulva sikerült visszatérnie Dörgicsére, egymás megértésének a fontosságára int. *Máté evangéliumából* idéz, s figyelmeztet, hogy a gyűlölet csak gyűlöletet szül.

A művészek, tudósok a béke szigetét találták meg a dörgicsei völgyben.

Nagy István szobrászművész az *Alföldről* költözött át a Balaton-felvidékre. Kosáry Domokos gyalog járta be a falvakat, és szinte tudományos alapossággal választotta ki Dörgicsét pihenő- és gondolkodási helyül. *„A kisközségek a téglák, akkor lesz a társadalom egészséges, ha visszakapják az iskolát, könyvtárat és az értelmiséget"* — mondta az Akadémia elnöke.

A polgármester talányos és enyhén optimista: *„Ha az átalakulás éveit át tudja vészelni a község, akkor van remény... Az ifjúságot igyekszünk rávenni, hogy településjön vissza..."* Helyi polgárnak négyszögölenként 150 forintért adnak telket, vidékinek 350-ért, amiből a letelepülő iparosoknak 150-et elengednek. Ez a mi buta történelmünk. Először elkergetjük a fiatalokat, aztán visszakönyörögjük őket. Egyelőre egy biztos visszatelepülő van, Zsédenyi, a gályarab-prédikátor, de ez a visszatérés nagyon régen történt.

A Pál utcai fiúk – lányok

Ivancsics Ilona

Válaszra sem váró kérdéssel kezdte az évadnyitót *Léner Péter*, a József Attila Színház direktora: kell-e társulati ülés? Hát persze hogy kell, hisz legalább évente két alkalommal biztosan látják egymást a színészek, a rendezők és a műszakiak. Hallhatják az igazgató értékelését a múlt évadról és kedélyes dörgedelmeit az ideiről, előre. Merthogy fegyelem lesz az angyalföldi teátrumban, akárki meglássa.

Szó volt a bemutatókról. Öt új bérletes előadás lesz az idén. Először a *Diákszerelem* című darabot játsszák, tekintettel a sok fiatal színészre. Molnár örökbecsű regényéből, *A Pál utcai fiúkból Tasnádi Csaba* rendez játékot. Érdekessége, hogy a fiúszerepeket színésznők játszják. Boka *Fehér Anna* lesz, Nemecsek pedig *Ivancsics Ilona*. Móricz mindig időszerű regényéből, a *Rokonokból Szakonyi Károly* írt drámát a színháznak. A bemutató december 12-én lesz. Valószínűleg színre kerül az Elveszett levél című vígjáték, s ha minden meglesz hozzá — jogdíj, tánckar, pénz — a *Chicago* című musical is.

A Stúdió Színpad alternatív színház lesz. Itt játsszák majd *Gorkij Éjjeli menedékhelyét* és *Brecht Városok sűrűjében* című darabját. Szilveszterre osztrák—magyar kabarét tervez a színház vezetősége. Az ideiglenes cím *K. und k.*

A *József Attila Színház* élő lapot jelentet meg a *Pesti Riporttal* közösen. Műsorvezetője *Forró Tamás* lesz. Folytatódnak az esti beszélgetések a társalgóban, neves személyiségekkel. Az igazgatótól azt is megtudtuk, hogy drámapályázatot írnak majd ki a kerületi önkormányzattal közösen.

Új tagja a társulatnak *Szegvári Menyhért* és *Gál Erzsébet* rendező, *Hársing Hilda* dramaturg és *Gesztesi Károly*, valamint *Katona János* színművészek.

(várhegyi)

Senki többet, harmadszor...

Popistenek kegytárgyai

Vannak ollók, melyek ollóbbak a hétköznapi ollóknál, s bizonyos fésük fésűbbek a mindennapi fésűknél. A londoni *Sotheby* cég tisztában volt azzal, hogy a legendás *Beatles* együttes tagjainak egykori személyes tárgyai ma már inkább ereklyék, semmint használati eszközök. Így aztán amivel a fiúk fésülködtek vagy hajukat vágták, azt a napokban árverésen kínálták a brit fővárosban.

„Kegytárgyak" egész sora került kalapács alá, s volt is keletje mindegyiknek. Az egyik ismeretlen rajongó nem sajnált „csekély" 41 ezer fontot adni azért a papírfecniért, amelyre annak idején *Paul McCartney* feljegyezte a *She's Leaving Home* című szerzeményének szövegét. Kicsit drágában, 44 ezer fontért kel el a *John Lennon* kezenyomát viselő papír, amelyen a *Day in Life* című dal szövege tündököl. A híradások nem részletezik, hogy mennyit kínáltak a licitálók a többi relikviáért, például a Beatles-fiúk nyári szabadságáról készült filmszalagért, a Lennon által aláírt régi csekkért vagy az egyik liverpooli iskola osztálynaplójáért. Fotókat is bőven kínáltak az aukción; köztük volt *Linda McCartney* (a popsztár felesége) által készített felvétel is, amelyen Paul ádámkosztümben mosolyog bele a blendenyílásba.

Nemcsak a Beatles-fiúk tárgyai szerepeltek a mostani árverésen. Valaki például 9 ezer fontot adott *Madonna* egyik régi ruhadarabjáért. De a rendezők a kalapács sorsára juttatták *Elvis Presley* óráját és *Rolls-Royce-ját*, akárcsak *Harrison Ford* híres kalapját, melyet *Az elveszett frigyláda fosztogatói* című filmben viselt.

G. F.

A „kibírhatatlan" komédiás

A világ legszebb asszonya című filmben Lollobrigidával

A *Szörnyetegek* egyik legnagyobbika, az ezerarcú, rettenetes és elbűvölő olasz komédiás, a *Keserű rizs*, az *Előzés* szédült ripacsa — tegnap ünnepelte hetvenedik születésnapját. Méghozzá különleges körülmények között, a római filmvárosban, a Cinecittában, ahol előadá barátainak legújabb produkcióját, a maga által írt-rendezett-játszott Ulysses és a fehér bálna című parádét.

Hogy miként zajlott le az ünnepség —, még nem tudhatjuk. Legalábbis lapzártánkig csak arról kaptunk hírt, hogy Vittorio Gassman hetvenévesen is új utakra indul. (Hamarosan például *Dél-Amerikában* turnézik majd az *Ulyssesszel.*) Ugyanakkor három önéletrajzi kötet után már írja a negyedik könyvét is, mely ugyancsak a színivilág kulisszatitkait részletezi.

Gondolom, van miről írnia! Fél évszázaddal ezelőtt kezdte a pályát. Méghozzá *Hamletként* és *Peer Gyntként*. Játszott *Viscontinál*, *Dino Risinél*, *Ettore Scolánál*. Nagy sikerrel formálta meg az angol stúdiókban *Keant*, a nagy angol színészt. *Hollywoodban Liz Taylornak* hegedült, majd elvette feleségül *Shelly Winterst*, aki néhány hónapnyi házasélet után revolverrel kergette ki a közös lakásból. Mert hát Gassman — főként a nők véleménye szerint — tényleg kibírhatatlan „szörnyeteg".

De őrületesen jó színész. Filmjeire még ma is tódul a közönség. S noha az utóbbi időben őt is megérintette a betegség, a depresszió és a félelem — mégsem adta fel terveit. Mint mondta az újságíróknak: *„Öt évtized a pályán ide vagy oda, ameddig erővel és fejjel bírom, folytatom."*

Klimt-album

Egyre gyorsabban követjük a világ eseményeit a kultúrában is. Filmek, színházi bemutatók tartanak lépést a külföldi megjelenéssel. És most már felzárkózott hozzá a könyvkiadás is. Igaz, nemzetközi összefogással. Az osztrák szecesszió nagy alakjáról, *Gustav Klimtről* szóló album gyorsan követte a müncheni eredeti megjelenést. Igaz, a *Dunakönyv Kiadó* reprezentatív kötetének nyomását és kötését *Barcelonában* végezték, a reprodukciók is külhonban készültek. A 2500 forintos ár ennek ellenére megfelel annak az összegnek, amibe a hazai képzőművészeti kiadványok kerülnek mostanában.

Zé

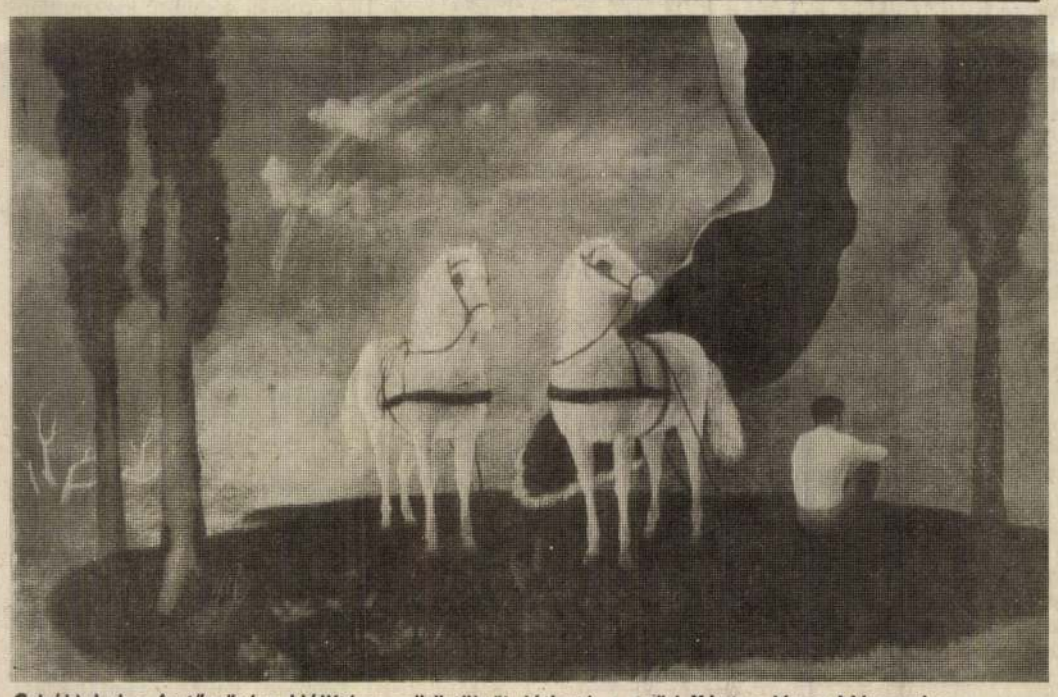

Cziráki Lajos festőművész kiállítása csütörtöktől látható a győri Xántus János Múzeumban

KISS LAJOS

Lectori salutem!

Új kulturális folyóiratot vesz kézbe minden kedves olvasónk, akinek felkeltette érdeklődését egy dunántúli kis város által útnak indított lap. Mi a szándéka egy fiatal város képviselő-testületének – 1992. május 1-jén kapott városi címet Hévíz – azzal, hogy kulturális folyóiratot alapított? Hévíz a fürdő mellett a kultúra városává is szeretne válni. Ezért már sok minden történt. Az egyik – immár megvalósult – elképzelés a HÉVÍZ című folyóirat alapítása.

Hévíz képviselő-testülete a folyóirat alapító okiratában az évi négyszeri megjelenést határozta meg, ily gyakorisággal küldjük az Olvasóknak. Miről olvashatnak e kis folyóiratban? Megismertetjük Önöket a Hévízhez kötődő írókkal, költőkkel, szobrászokkal, festőkkel, zenészekkel. Szó lesz az itteni reményeink egyre gazdagabb – irodalmi, zenei életről. Visszatekintünk a múltba, mert ismertetnünk kell hazánk históriája mellett szűkebb környezetünk történelmét is ahhoz, hogy jövőnket alakíthassuk. Hévíz történetéről sorozatot indítunk, ismerje meg minden itt élő polgár – fiatal és már nem fiatal –, s azok birtokában gyarapítsa városunkat anyagi és szellemi értékekben is.

Reményeink szerint minden számban olvasható lesz porté egy-egy kiváló, városunkért sokat tett hévíziről. Lehetőséget adunk fiatal, Hévízhez, Zalához vagy a szomszédos megyékhez kötődő, elsősorban Dunántúlon élő írók, költők, művészek bemutatkozására. A Csokonai Asztaltársaság irodalmi témáinak vitafóruma is lehet e folyóirat. Amellett, hogy az Asztaltársaság évi tanulmányi napjainak anyagát, az előadásokat és a felolvasott műveket a Hévízi Almanach *sorozatban külön is megjelentetjük. A HÉVÍZ című kulturális folyóirattal Zala megye egyetlen kulturális periodikáját adjuk az Önök kezébe. Ezért a megye irodalmi, művészeti eseményeire is kitekintünk.*

A képviselő-testület az alapításkor megbízta a főszerkesztőt, a szerkesztőbizottságot és a szerkesztőbizottság elnökét. Ez utóbbi a mindenkori polgármester.

Kulturális folyóiratunk a képviselő-testület alapító határozatával HÉVÍZ címet kapta. Azt szeretnénk így kifejezni, hogy városunk irodalmi, művészeti értékeit és kapcsolatait tárjuk olvasóink elé. De Zala megyére – városaira, elsősorban Keszthelyre –, a szomszédos megyékre, Nyugat-Dunántúlra is kitekintünk időnként.

A hévízi fürdőélet vonzotta hozzánk az írókat, költőket, művészeket és a tudományos élet kiválóságait. Richard Bright dunántúli utazásairól beszámolva még nem tudott jelentős fürdőkultúráról beszámolni, de később íróink és művészeink elismeréssel szóltak Hévízről. Megfordult Hévízen Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Sándor. Gyulai Pál Eötvös Károllyal 1854-ben látogatott Hévízre. Ekkor beszámoltak a híres gyógyító erejű fürdőről. Később Kemény Zsigmond, Eötvös József, Kittenberger Kálmán is volt Hévíz vendége. Az 1930-as években Karinthy Frigyes, Nagy Endre, Jászai Mari, Sándor Erzsi, Székelyhidi Ferenc és Szalai Karola töltött itt rövidebb-hosszabb időt. Móricz Zsigmond többször is gyógyulást keresett a gyógytónál. Itt írta a Rokonok *című regényét. Szabó Lőrinc hosszabb tartózkodásának maradandó emléke az a kockás füzet, amelybe hévízi verseit írta. Illyés*

NAGY István grafikus

Hévíz, 1993/1

Gyula sok éven át rendszeres vendége volt Hévíznek (többször Lipták Gáborral). Sorolhatnánk a neveket Simon Istvántól, Honthy Hannán, Várkonyi Zoltánon keresztül Karinthy Ferencig. A képzőművészek közül Amerigo Tot, vagyis Tóth Imre. Marton Lászlónak, Bényi Lászlónak, Tóvári Tóth Istvánnak élő kapcsolata alakult ki városunkkal. Ennek feltárására, ébrentartására törekszik folyóiratunk.

Tisztelt Olvasónk!

Végezetül reményemnek adok hangot, hogy törekvésünk eléri célját és negyedévenként kellemes, tartalmas olvasmányt tehetünk le az Ön asztalára, és barátokat szerezhetünk a bicentenáriumára készülő Hévíznek. Akkor az ünnepi események gazdagítják folyóiratunkat és folyóiratunk is gazdagabbá teheti az ünnepi programot.

Kérjük az Ön pártfogó támogatását! Kísérje figyelemmel munkánkat, észrevételeit juttassa el a szerkesztőséghez. Ezzel indítom útjára az alapító képviselő-testületi tagok nevében is a folyóiratot. Lectori salutem!

Hévíz, 1993. január

Nagy István rajza

kálpatrióták, amikor annak a költőnek a rajzkiállításán állunk, aki volt olyan bátor és hálásszívű, hogy ennek a tájnak örökre elkötelezte életét és tehetségét, vállalva merészen, hogy szülőföldjéből fölmutatja a szépet s fölhozza a nemzetnek, sőt, az egyetemes emberi kultúrának." Némi malíciával azt is mondhatnánk erre, hogy ekként szükségszerű volt egymásratalálásuk, hiszen mindketten *a dunántúliságot* képviselik a magyar lírában. Ezt azonban ne értsük félre, nem több a verseket meghatározó helyi színezetnél. Fontosabb, hogy mindketten, és más-más módon, az *egyetemesség szándékával* dolgoztak. S hogy ez a „kisvilágból" milyen módon bontható ki, azt éppen Francis Jammes bizonyította mindkettőjüknek.

A derű, az optimizmus, a humánum élő alkotóeleme volt Simon István lírájának. Jól értsük, kötőszálak ezek Takáts Gyulához és más pályatársakhoz, de azzal együtt karakterizáló motívumok. Ahogy a derű Takátsnál soha nem jelentett felhőtlen örömöt, úgy Simonnál sem csupán a boldogság forrása. Sokkal inkább a helyzet pontos fölméréséből táplálkozó alkotói hit, a szépet és a rútat együtt értékelő költői magatartás. Ez íratta Simonnal a *Modern családikört* vagy az *Első lépéseket*. Így lehetett – Takáts Gyula soraival – a „nagy család költője", kinek meggyőződését és erejét a közösséghez való új és ismételt visszacsatolás adta.

Mégis ennek ellenére Takáts 1965-ben félrevezetőnek, mi több, kiközösítőnek érezte a népi jelzőt a fiatalabb pályatársra. Elsősorban azért, mert fogalmilag nem tisztázottan éltek vele kritikusok, irodalomtörténészek. Másrészt már-már rosszindulatú szűkítésnek látta. Idézek mondataiból: „Vessük el ezeket az osztályozó »ketreceket« és »skatulyákat«, melyekbe azt hiszem, irodalomtörténeti és módszertani megfontolásból sem előnyös költőket és műveket zárni. Esszéink elsősorban a műveket elemezzék, és belső értékeik feltárásával adják meg a helyüket és a rangjukat. Példát adhatnánk erre már a készülő új magyar irodalom kötetében... Azért mondom ezt, mert nem akarom, hogy – e példán keresztül is – a költőket egy így is, úgy is magyarázható és bővíthető kategória értelmezés szerint, egyszer hol ebbe, máskor hol abba a skatulyába csúsztathassuk át. Ezért nem említem népi költőnek Simon Istvánt. Ám megemlítettem, hogy a Gyümölcsoltó értékei mai líránknak csak egyik szárnya, s ott áll mellette a másik szárny, igen sokszínű és sokrétű világával Benjámintól Juhász, Nagy Lászlón át Csoóri és Fodor Andrásig."

A hatvanas években Simon István költészete visszatért a gyökerekhez: félreérthetetlen szándéka volt a mélyben biztosan, de láthatatlanul vezető erővonalak föltérképezése. A gyökértől a virágbaborult ágakig képzeletben megtett út le és föl irányultsága bizonyos szemléleti váltást sejtetett. A világképben ettől kezdődően nyomatékosan kerültek elő természettudományos tételek és elméletek. A *Gyökerek* című Simon-vers összegzése mindennek. Olvastán megkerülhetetlen az utalás Takáts Gyula *Szerény hatalommal* című költeményére. Abban Takáts a gyökerek és a virágok egymásrautaltságából elindulva filozófikus tartalommal szólt a sejtek munkájáról. Simon István a *Gyökerek*ben annyira nem mélyült el, de a szerves kapcsolódást ő is kimondta:

Amennyit a lombom
annyit gyökerem nő,
a fényt vele hordom
a mélyből, hogy új színt
bontson a jövendő.

Oly mélyre nyúltam
föl amennyit nőttem,
feléig a múltban,
félig már itt éltem
a gyümölcs-nevelő
szeles-szép időben,
mi száll észrevétlen.

A tér és idő ilyen összekapcsolása később akadályozta Simont abban, hogy ugyanúgy kiteljesedjék természettudományos szemlélete, ahogy Takáts Gyuláé, illetve más pályatársaké. A belátható világ otthonossága fontosabb lett számára, mint az univerzum kutatása, az egyszerűség jobban vonzotta, mint a filozófiai mélységek. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a már-már barátinak minősíthető kontaktusa megszakadt volna Takáts Gyulával. A kölcsönös feldolgozásra váró levelekben kifejeződő figyelem megmaradt. Hiszen mindkettőjük lírájának fészke ott ült azon a tájon, ami oly kedves volt számukra, hogy minden lehetőt megtettek műveléséért.

(1990)

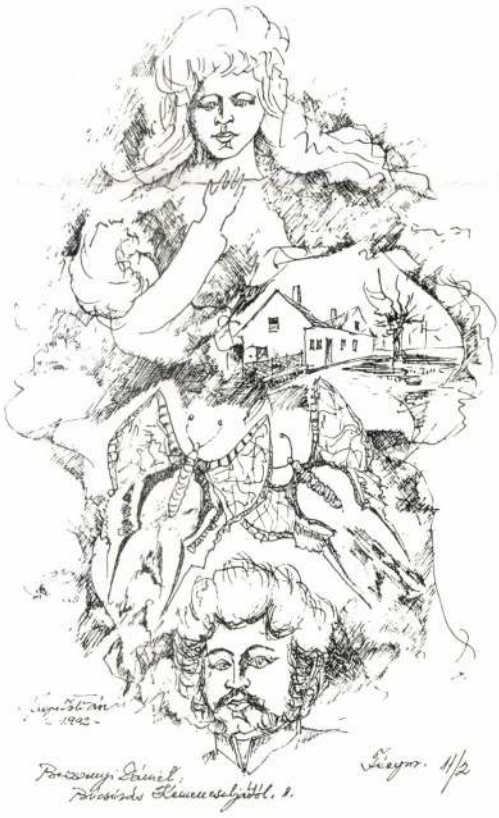

Nagy István rajza

KÖNYVEK PIZSAMÁBAN

Ragyogó borzalom

Számos ragyogó sztoriját filmesítették meg Amerikában *Stephen Kingnek*, ki eddigi kilenc magyarra fordított könyvével ma kétségtelenül top-os mind az aszfaltlistán, mind az egyéb (pl. ósdi tradícióból komoly műveket is áruló) könyvesboltokban. Pillanatnyilag közzétett munkája, A borzalmak városa ezúttal senkit se támad le olyan élménnyel, mint amilyenben (igen kérem, mindjárt újra kiadják), a híres Ragyogás forgatásakor részesült az amúgy se téphetetlen ideggóc színész, Jack Nicholson.

Az iszonyat regényeinek szerelmesei mindazonáltal kisebb adagokban ismét csak megkapják itt a magukét a tartós hidegrázásból, éppúgy, mint teszem azt a Tortúrában, a Tűzgyújtóban, vagy a Christine-ben. Szerzőnk ugyanis nem híve a puszta esztétikai ihlethez kötött (vagyjönvagynem) remekirodalomnak.

Szerinte e területen „egy jó regény megalkotása nem is annyira valami túlfeszített elmebeli erőfeszítés aktusa, hanem inkább aprólékos és fárasztó kazánfűtői munka, melyhez nyers energia és végtelen találékonyság szükséges... Ha a fűtő abbahagyja a lapátolást, megáll a gép."

Lapátolandók hát az új meg új ötletek oda bele nekünk, A borzalmak városába — melynek frenetikus csúcsjelenete hol is játszódhatna másutt, mint egy fölhagyott kazán-limlomtárolóban. A múzsák csókjában a fentiek alapján nemigen bízó szerző ugyanis megint a vámpírtémába gázol bele kötésig. Ebben a szférában egyébként tényleg nem tanácsos csókdosódni, mert gyakran előfordul a ferdülés, mármint, hogy homlokpuszi helyett nyakütőér-szakítást foganatosítanak a vérszomjas nemtők a szerzőn. A jóval találékonyabban m[illegible] köríteni és illik tala[illegible] olyan, magára kényesen adó nemzetközi profinak, [illegible]int King, a műfaj öngyötrő[illegible]nyes élmunkása.

Modernkedni, vagy pláne kísérletieskedni, ahelyett, hogy kísérteties lenne, persze, [illegible]kodik. Ám a nagyromantikus hagyományt az ötvenes é[illegible] amerikai regényének begyal[illegible]rolt szerkesztési és történetelővezetési módszereivel szívesen, s ügybuzgón keveri-kavarja, amalgamizálja. És bizony(isten) majd' mindent megtesz, különösen eleinte, hogy ne hamar bújjon ki a szög a zsákból, akarom mondani, ne túl szokványosan villanjon elő a cselekményt végül mégiscsak egy irányba terelő vérivó, élőhalott Drakula-szerűség (itt Barlowe a neve) legendás tépőfoga.

Miközben bemutatja az amerikai kisvárost, hol a későbbiekben — csak ki kell várni! — már minden sikátor egy-egy Harap utcává válik (bár a kutyák, gusztuscsinálásul, előbb ki lesznek nyírva), csakugyan aprólékosan beavat bennünket, frászkarika-hajszolókat mindazok sorsába, akiknek előéleténél valójában fontosabb a haláluk utáni élőhalottság idegesítő állapota.

Az *ő* kis városuk (hogy Thornton Wildert idézzem) igaz, nem nagyobb, mint egy hátrányos helyzetű község nálunk Zala megyében. De azért, mire megtörténik a teljes körű névsor(s)olvasás, az embert bizony el-elkapja a kabarébeli Hunyadi—Ödönke-effektus is, méghozzá a búr, a búr, a búrkalapban változatra hangszerelve. És (megint) mégis amikor egymás után eléri a végzet mind a rokonszenves, mind a semmirekellő stb. kis(városi) polgárokat, visszafele összeáll egy regényszerű tabló, ami (enyhe túlzással, mert azért a voltak ebben), egy nagyszerű mintával, a haláltánccal tart rokonságot. Ez nem jelenti azt, hogy maguk a halálba csábítások, erőszaktételek s mind a járvánnyá fajuló vérszipolyozások ne lennének roppant [illegible]ínesen, s mesterien lebonyolítva, és addig fölfokozva, amíg a célul kitűzött rettegte[illegible]éppen *nem* csap át a gát[illegible] röhö*gés*be (ami az önismétlő vámpírbaromságoknak azonnali megölője).

[illegible]m leszek poéngyilkos, ha elárulom: a regénybeli mini Salem települése elnéptelenül. Ettől lettem én privathazafiasan dühös az elátkozott (ráadásul, köszi szépen, magyar — vagy román származásúnak titulált) vámpírokra. Mert amennyi telefonvonalat, házhozszállító üzletet, szemétégetőt, áramfejlesztőt csak úgy otthagytak az élőhalál gyakorlása kedvéért a benne lakók, a pocsékban, azzal ki lenne segítve egy itthoni középváros infrastruktúrája. Borzalmas, nem? (Kiadta az Árkádia)

Iszlai Zoltán

Magyar művészek Kölnben

A budapesti Fiatal Művészek Stúdiójának öt tagja, *Kiss Péter, Kopasz Tamás, Nagy István, Sebestyén Zoltán* és *Palkó Tibor* is meghívást kapott az idei nyáron attól a kölni egyesülettől, amely a fiatal művészek támogatására létesült néhány évvel ezelőtt. A meghívó tulajdonképpen műtermi munkára és tapasztalatcserére szólt, ezért a jelenlegi kiállítás, amelynek az *Aller Art, Mindenféle* a címe, inkább csak záróaktusnak tekinthető, afféle bizonyítványnak, a néhány hónap alatt készült munkák bemutatásának.

A tárlatot látva először is azt könyvelhetnénk el fő benyomásként, hogy hiába keresnénk itt a szó megszokott értelmében vett képeket vagy szobrokat, beleértve akár a ma már hétköznapinak tekinthető absztrakt művészet termékeit is. A kiállítás inkább különböző, idegenszerűen ható, és inkább a happening-művészet rekvizítumaihoz hasonlító tárgyi kompozíciókat gyűjtött össze: gipszönteteket, szalmából, papírból, talált tárgyakból vagy fa- és textilanyagokból, például női harisnyákból komponált vagy applikált dolgokat. Ennek megfelelően a néző sokszor nagyon is rejtélyes tartalmú akciók és szertartások nyomaival kerül kapcsolatba. Nem marad más hátra a számára, mint hogy megpróbálja magát ebbe a környezetbe beleélni, és gondolatban a történteket úgy rekonstruálni, hogy valamit felfogjon azokból a szimbolikus tartalmú akciókból, amik a művészeket ezeknek a különös objekteknek és installációknak a megalkotására vezették.

Zdenek Primus, Németországban élő cseh művészettörténész, aki a katalógust összeállította, a kiadvány lapjain szóhoz juttatta *Hegyi Lorándot*, a bécsi Modern Művészeti Múzeum magyar igazgatóját is, aki az újabb magyar képzőművészekről adott általános érvényű képet. Ez az áttekintés az utolsó évtizedben lezajlott változásokat a radikális erejű szubjektivizmus elterjedésével jellemzi, és arról szól, hogy a stílusok sokfélesége mellett talán a „szubjektív historizmus" a leginkább megfigyelhető magatartásforma. Úgy is körülírhatnánk ezt a tendenciát, mint egyfajta visszanyúlást az elmúlt korok történelmi eredményeihez, amely azonban teljesen lírai, személyes módon történik, és telítve van titkos, csak sejthető üzenettel.

A látogatónak azonban az a benyomása, hogy ez a szubjektivizmus nemcsak a magyar művészeket jellemzi, hanem a többi kiállítót is. Így aztán nem is nagyon igyekszik az egyes művészekhez kötni az olyan című műveket, mint *Az ismeretlen disznócsülkök*, a *Laboratórium egy beteg tárgy számára*, a *Magma*, az *Út a Labirinthoz*, a *Korszerű mini-installáció a tenyéren*, valamint az *Életadó víz, halálthozó víz*. Valamennyi kiállított mű mitikus és álomszerű hangulatot áraszt, és olyan, mintha nem is e [illegible] hanem azokat a tárgyakat és anyagokat, amelyeket e szereplők megérintettek és — akár ahogy Uri Geller tette azt az alpakkakanállal — okkult természetű mozgásra, sarjadzásra vagy deformálódásra késztettek.

Hogy ez a romantikus és szélsőségesen lírai, a személyeset és a titkosat hangsúlyozó hozzáállás mennyire marad majd később is jellemző a kiállító művészekre, azt persze nehéz lenne megjósolni. Végül is fiatal, pályakezdő emberek munkáiról van szó, akik még nagyon közel állnak ahhoz a kollektív kincshez, amit a szélesebb közönség napjainkban inkább a rockzene és a neoszürrealista ízű videoklipek alapján ismer. A példakép, a gurukként tisztelt német *Joseph Beuys* persze annak idején radikálisabb volt, és másról, egyetemesebb dolgokról beszélt — a fiatalok, akiknek a fő élménye láthatóan a Labirintusban való bolyongás, tőle inkább csak a technikát és a lágy, a szokatlan anyagokkal való manipulálás gyakorlatát vették át.

Nyilvánvaló azonban, hogy végül is a kiállítást megnyitó cseh írónak, *Jiri Grusának* volt igaza, aki ebben a tárlatban elsősorban nem kiérlelt esztétikai manifesztációt látott, hanem egyszerűen — ahogy kifejezte magát — „különböző népek művészeinek a normális találkozását egy normális Európában". Grusa, aki nemcsak író, hanem egyúttal diplomata is, hiszen nagykövetirangban képviseli hazáját most Németországban, bizonyára jól tudja, hogy napjainkban, amikor az események annyira kiszámíthatatlannak tűnnek, a különös és a keresetten személyes, vagyis a Labirintus világa, inkább számíthat „normálisnak", mint a régi értelemben vett köznapi vagy reális.

Perneczky Géza

MOZGÓ VILÁG

Ízelítő a szeptemberi számból

„... a kommunizmus összeomlása távolról sem jelenti a liberalizmus diadalát, sőt valójában a liberalizmusnak mint ideológiának az összeomlását jeleníti meg."

Miszlivetz Ferenc interjúja Immanuel Wallersteinnel

„Az Igazságot nyolcas számmal jelölik a tarokkban, erőltetett képzettársítással Budapest VIII. kerülete az Igazi Magyarország."

Legát Tibor: Lyuk a nyolcason

„Az okos ember tudja magáról, hogy okos. A gazember tudatában van annak, hogy gazember. Az ügyefogyottat fájdalommal tölti el saját ügyefogyottsága. Mindezen személyekkel ellentétben a buta nem tudja magáról, hogy buta."

Carlo M. Cipolla: Az emberi butaság alapvető törvényei.

Továbbá Borsody István eszszéje, Domány András publicisztikája, független, vezető közgazdászok válaszai a Fidesz kárpótlással kapcsolatos kérdésére, fiatal költők a Diákírók és Diákköltők 1991. évi Sárvári Találkozójáról, Köntös-Szabó Zoltán, Kenéz Ferenc és Szűcs Csaba prózája, Fáy Miklós, Molnár Gál Péter és Vadas József kritikái, valamint Gados Béla—Thúry Gábor interjúja Ivo Krobottal.

NAGY Istvan (Rastáns)

NAGY ISTVÁN 1173 Budapest, Vasút sor 38.

Budapesten születtem.
1987-ben végeztem a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán.
1989 óta vagyok a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagja.

I was born in Budapest.
I graduated from the painting course of the National College of Fine Arts.
I've been an honorary member of the Studio of Young Artists since 1989.

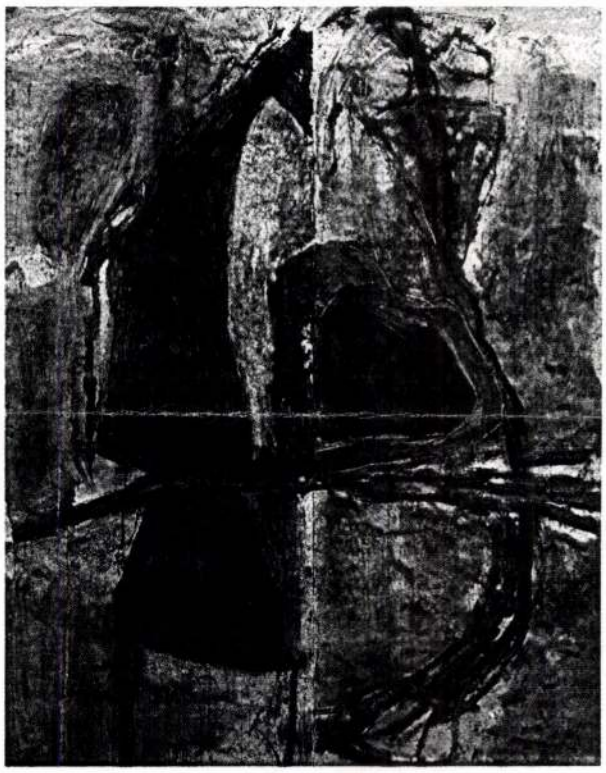

Előérzet

NAGY István (1954-)

Tisztelettel meghívjuk Önt barátaival
együtt

1995. december 3-án 11 órakor

Nagy István

szobrászművész jubileumi kiállítására

Megnyitja:
Ecsery Elemér
művészettörténész

Megtekinthető:

1995. december 3-tól 1996. január végéig
hétfő kivételével naponta 9–16 óráig

Szolnoki Galéria
Templom utca 2.

SZOLNOK 7
28. 11. 95
Z-11/27

MAGYARORSZÁG
≈014
FORINT

Új Művészet
Szerkesztősége

Budapest
Bástori u. 10.

4054

NAGY István orvosán

A VÁCI ÚTRA BESZÖKÖTT A TŐKE

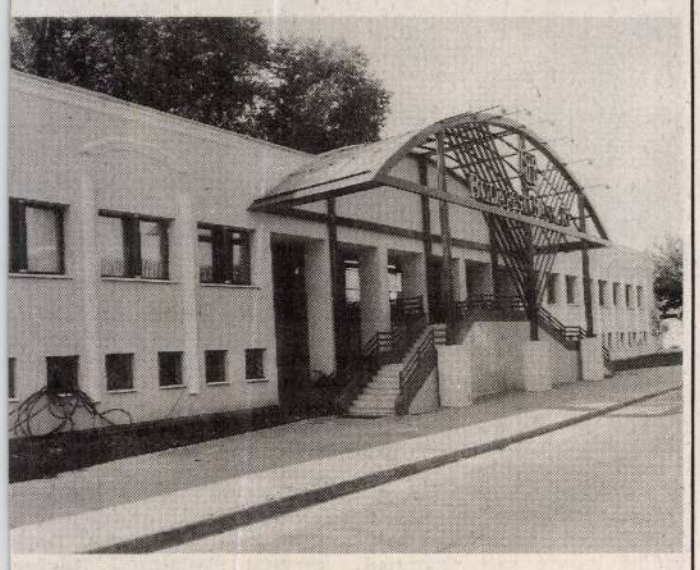

A csődbe jutott Magyar Hajó- és Darugyár helyén a Budapest Bank Rt. épülete

Diósi Imre felvételei

A Csavargyárból cipőüzlet és utazási iroda lett

Láng Gépgyár területén biliárdközpont működik

zinte észrevétlenül változott meg a Váci út képe. A rendszerváltás jegyében *eltűntek gyáróriások*, a kis- és nagyvállalkozások. Legfeljebb hírmondóként maradt meg belőlük néhány.

Tönkrement a Magyar Hajó- és Darugyár, amelynek helyén a Budapest Bank ütött tanyát. A sivár, szürke kőtömb helyett *elegáns, modern épület fogadja az ügyfeleket.* Ragyognak az ablakok, ízléses a berendezés. A portás is udvariasabb, kedvesebb, mint elődje, aki szigorú tekintettel mérte végig a kapun át igyekvő munkásokat, s ellenőrizte, hogy nem csomagot-e esetleg valamit. A változás szemmel látható: *a bank nagy úr*, s ezt külsőleg is érzékeltetni kívánják. Ez úgy van rendjén, elvégre a pompás külcsínnek mindenki örülhet.

(De mi lett a munkások szorgalmával, akik hajdan itt dolgoztak? Akik naponta mentek végig a szürke épületen, munkahelyük szinte otthonukká vált, mert azt hitték, hogy a gyár örökké fennmarad? Dolgoznak máshol, vagy munkanélküliként vergetik életüket?)

A Csavargyár helyén maradtak cipőbolt, Panasonic üzlet és a Bau Plan Tourist irodája. Alig emlékeztet valami a korábbi évtizedekre. Mindent *eláraszt a változás*, a reményt ígérő kapitalizmus, az árubőség. Csak legyen pénz is vásárlásra. Jusson több ezer forint egy pár cipőre, ha az ember divatozni óhajt. Teljen utazásokra is, ha már sorra nyílnak meg az utazási irodák. Érintsen meg mindenkit *a tőkésedés szele*, ha a veszteséges gyár helyett virágzó szolgáltatásokat akartak.

A Láng Gépgyár sem a régi. Üzletközpont, biliárdcentrum működik a helyén. Csak egy táblát hagytak meg, amely idézi a múltat: *Bejárat a Láng Gépgyár orvosi rendelőjébe.* A kapu azonban zárva, akárcsak a múlt. A fejlődés látszatra töretlen. A ragyogás elmaradhatatlan tartozéka az új vállalkozásoknak. Minden olyannak tűnik, mintha csak akadálytalanul haladna a szép jövő felé az ország.

(Egykori, már elbocsátott munkásokkal, persze, nem találkozom. A munkahely-közvetítő irodákban azonban rájuk lehet bukkanni.)

A Váci út jobbára az újdonságoktól hangos, amúgy viszont hallgat.

Cs. A.

Adógarasoskodás

Nem lesz APEH-feketelista

Bármennyi milliárd is hiányozzék a költségvetés serpenyőjéből, a bevételek csaknem kétharmadát kezelő *APEH nem kíván élni a „magánszférában" bevált behajtási módszerekkel.* A jövőben sem követi a nem fizetőket APEH feliratot viselő trikóban díszelgő „árnyék", hátha megunja az adós az állandó díszkíséretet, és fizet.

Annyi azonban bizonyos, hogy jóval szigorúbb lesz az ellenőrzés. Az alaposabb vizsgálódást az is indokolja, hogy amíg tavaly a fővárosi vállalkozók, vállalatok, no meg az adófizető polgárok „csak" 5,4 milliárd forinttal fizettek kevesebbet, mint amennyit kellett volna, az idén már *június végén 7,3 milliárd volt a „mínusz"*, s könnyen elképzelhető, hogy az év végére meghaladja a tízmilliárdot.

Nem véletlen, hogy az APEH hatezres gárdájából *kétezren foglalkoznak ellenőrzéssel.* Munkájuk hatékonysága mégsem érheti el a nyugati kollégáikét, mert többek között nincs nyomozati jogkörük, ugyanakkor az adózással kapcsolatos nyomozásban a rendőrséget sem mindig vehetik igénybe. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint például *meg kell tagadni a nyomozást* azokban a feljelentésekben, amelyekben sikkasztással és hűtlen kezeléssel vádolt az APEH több vállalatot. Bár ezek a cégek a munkabért kifizették, az adót viszont nem, sikkasztásról vagy hűtlen kezelésről azért nem lehet szó, mert az adóra egyszerűen nem volt pénzük, *a „nincset" pedig nem lehet eltulajdonítani.*

Az APEH ellenőrzési és hatósági főosztályának vezetője, *Monostori Lajosné* jól ismeri a legtöbb trükköt, amivel a magánszemélyek, vállalkozások és vállalatok megpróbálják csökkenteni az adójukat, mégsem fertőzte meg a szakmai ártalom, *nem lát mindenkiben adócsalót*, szerinte a legtöbben becsületesen fizetnek. A hibás bevallások java sem szándékos, egyszerűen a hozzáértés hiányzik. A bérből, fizetésből élők nem is tehetnek mást, fizetnek, mert levonják tőlük a hó elején. Az „idilli" helyzet a borravalós, hálapénzes szakmáknál borul föl, no meg a vállalkozásoknál. A bevallások azt sugallják hogy *a magyarnál „skótabb" nemzet nincs is*, alig néhány nővérnek, egy műtősnek, néhány újságárusnak, szemetesnek és ruhatárosnak dugtunk a zsebébe pénzt. Ugyanakkor a négyezer divatáru-kereskedő közül csaknem kétezer veszteséges, és a hatezer falatozótulajdonos közül is kétezerötszáz a viccbéli Kohn bácsi receptjét követi, aki tudvalévőleg mindenre ráfizet, s abból él, hogy időnként nem nyit ki.

A feketejövedelmek megbecslésére nem vállalkozik Monostori Lajosné, csupán a véleményét közli, *alacsonyabb lehetne az adó, ha mindenki fizetne.* Azon túl tehát, hogy a becsületesen adózók kényszerülnek többet fizetni a jövedelmüket eltagadók miatt, a vállalkozók közötti verseny sem tisztességes, ha valamelyikük áfa nélkül árusíthatja termékeit, s azzal megy a konkurencia árai alá. A Budapestet ellepő zugárusok is könnyen csalogathatják el a vevőket a tisztességes kereskedőktől, mivel sem áfát, sem személyi jövedelemadót nem fizetnek, legtöbbször területfoglalási díjat sem, *könnyű így „olcsónak" lenni.* A zugárusok ellen az APEH új fegyvert vet be. Lehetővé vált, hogy a lefülelt pulóver-, cigaretta- vagy bóvliárusokon a tevékenységüknek megfelelő *tizenkét havi átlagadót vessenek ki.* Ez akár száz-, százötvenezer forint is lehet egyetlen alkalommal, s semmiféle „védettséget" nem ad. Tehát, ha másnap megint rajtacsípik, újra kivethetik rá a tizenkét havi átlagadót. A külföldiek esetében is alkalmazható ez az „adófajta", bár az kissé körülményes. Jobb volna — vélekedik a főosztályvezető —, ha *egyszerűen elkoboznák a zugárusok portékáját.*

Az adóellenőrök — bár számuk az elmúlt időszakban emelkedett — nehezen tudnak lépést tartani az „adóalanyok" számának gyors gyarapodásával. A nagy gazdálkodók folyamatos ellenőrzése mellett maradék erejüket *olyan adózók vizsgálatára tartogatják, melyeknél „vélhetően" hibát találnak*, legyen az szándékos vagy véletlen. Mi tagadás, névtelen feljelentések is érkeznek az APEH-hez, ezekzel óvatosan kell bánniuk, mert kiderülhet, hogy rosszindulatból, haragból született a levél. Gyakran szúr szemet a sok milliót érő kocsi, s valóban furcsa, hogy bár sok ezer csodaautó suhan útjainkon, némelyik ára meghaladja a tízmilliót is, *nem egészen ötszázan vallottak be négymillió feletti jövedelmet.* Az ellenőrzések alkalmával azután rendre kiderül, hogy a tehetős külföldi rokon, barát ajándékozta a kocsit.

Ami a vállalatok adómorálját illeti, Monostori Lajosné szerint nem jobb s nem rosszabb, mint a magánszemélyeké. Gyakran *a cégek is futnak a pénzük után*, s azért nem tudnak fizetni. Könnyen lehetséges, hogy a június végére több mint hétmilliárdra duzzadt *adóelmaradás nagy része sem szándékos.* A vállalatoknak akkor kellene fizetniük, amikor kiszámlázzák az általuk készített árut, csakhogy gyakran előfordul, hogy hónapokig nem látják a pénzüket, így az adót sem tudják átutalni. Az APEH egyébként leemelheti a vállalatok bankszámlájáról az elmaradt adót — ha azon egyáltalán van pénz. (A magánszemélyek bankbetétjeihez természetesen nem nyúlhatnak, mivel az titkos.) A társadalombiztosítás nemrég közzétette azoknak a vállalatoknak és vállalkozóknak a listáját, melyek nem fizették a járulékot. Az APEH ezzel a módszerrel nem élhet — gondolom, nagy kő esik le sok vállalkozó és vállalati vezető szívéről —, ugyanis *az adózással kapcsolatos adatok titkosan kezelendők.*

Mátrai Tibor

Az agrárrendtartás az európai felzárkózást segíti

Beszélgetés Sárossy László földművelésügyi államtitkárral

Nincs olyan nap, hogy a gazdasági életben ne követelnék az agrárrendtartás mielőbbi bevezetését. Itt van például a *húspiac*, amelyről a termelők és feldolgozók is azt mondják, hogy a vadkapitalista körülmények veszélyeztetik a termelők helyzetét, a feldolgozók létét és a fogyasztót. Mert ha elszabadulnak az árak, kétségessé válik: tud-e még valaki vásárolni. *Mikor lesz végre agrárrendtartási törvény?* — kérdeztük *Sárossy Lászlót*, a Földművelésügyi Minisztérium politikai államtitkárát.

— A tervezetet már valamennyi érdekelt hatósággal *egyeztettük*, az érdekvédelmi szervezetek véleményét *meghallgattuk* Ezután többször *átdolgoztuk*, külföldi szakértőkkel *vizsgáltattuk*, és csak ezután *nyújtottuk* be a kormány, illetve a parlament elé. Bízom abban, hogy ősszel megvitatják és elfogadják, de *azt egy percig sem hiszem, hogy ez rögtön megváltoztat mindent a piaci viszonyokban.* Spanyolországban például nyolc évet vett igénybe, amíg végül is kellően szabályozta a gazdaságot, és a közös piaci belépéshez is megfelelt. Az új rendtartásnak az első eleme a *terméktanácsok* létrehozása. Ezek termelő-feldolgozó-kereskedő érdekszféráját képviselik. Nem a klasszikus érdekképviseletről van szó, hanem *az áru piacra kerülésének útját-módját* szabja meg.

— *Több ágazatban létrejöttek terméktanácsok, és vannak közöttük hatékonyan működők is.*

— Igazi működésük csak a törvény megjelenése után kezdődhet. Ami most tapasztalható, az ennek legfeljebb a *csírája.* Sokan azért akarnak terméktanácsban szerepelni, mert azt hiszik, *óriási pénzekkel* lehet majd gazdálkodni. *Erről nincs szó.* Kétségtelen, hogy lesz felhasználható pénz, és egy részének odaítélésében szerepet játszanak a terméktanácsok, de nekik alapvetően az adott cikk *piacra jutását* kell elősegíteniük. Helyenként azt hiszik, a terméktanács adó-, hitel-, költségvetési kapcsolatok létrehozására is alkalmas lehet. Ez is *tévhit.* De még azt is tapasztaljuk, hogy a kezdeményezések mögött *politikai szándékok* találhatók.

— *Közben a gazdasági élet szereplői fuldokolnak. Nem lehetne arra koncentrálni, hogy például versenyképesek legyünk a nyugati országokkal, amelyekben ötven-hatvan százalékos exporttámogatást is nyújtanak egyes agrártermékekhez, míg nálunk mindössze tízet?!*

— Tudomásul kell venni, hogy ez nem szűkkeblűség a kormányzat részéről, hanem *adottság.* Mindaddig, amíg az értéktermelő ágazatok nem tudnak megfelelő anyagi alapot teremteni, addig *nincs forrás* a mezőgazdaság és az élelmiszeripar támogatásához sem. Nem véletlen, hogy a franciáknál *a termelők tüntetnek.* Beszéltem olasz, német, dán és angol kollégákkal az agrárrendtartásról, mindenütt *csökkenő támogatásról* beszélnek. Azt hiszem, így a köztünk levő különbség bizonyos fokig *mérséklődik.*

— *Mi lesz a szerepe ennek a nehezen megszülető rendtartásnak a hazai gazdasági életben és a Közös Piachoz való csatlakozásban?*

— *Kerettörvény lesz*, amelynek harmonizáló szerepe előreviszi a piacgazdaság kialakulását. Az alapkoncepció módot ad arra, hogy közösen, egymásra mutogatás nélkül alakítsák ki a termelés piaci igényekhez igazodó formáját, a *szükséges és keresett árut termeljék*, és ennek megfelelően alakítsák az *árakat is.* A cukor esetében először támogatást kértek, végül egymás között meg tudták beszélni a termelési teendőket, bizonyos mértékben *elosztották a veszteséget*, megállapodtak a terület csökkentésében és a meglevő készletek értékesítésének módjában. Bízom abban, hogy *a gabona-, a hústermelés, -feldolgozás, -forgalmazás* területén a jövő évben már érezteti hatását a rendtartás.

— *A Földművelésügyi Minisztérium nem érzi, hogy hibás a törvény létrejöttének elhúzódásában? Hiszen a Népszavában is többször nyilatkoztak az elmúlt két évben arról, hogy most már rövid időn belül elkészül és életbe léphet a törvény.*

— Két évvel ezelőtt nem lehetett megmondani, hogy ki milyen szerepet tölt be majd a gazdasági életben. *A termelési szektor átalakult.* A feldolgozóiparban most zajlik a privatizáció, és a forgalmazó szférában is drasztikus változások történtek. A fő szereplők ma már a *helyükön vannak.* Bizakodó vagyok. Mire mi teljes jogú tagjai leszünk az Európai Közösségnek, akkorra már megfelelő alapot nyújt ez a törvény ahhoz, hogy *alkalmazkodni tudjunk* az ottani szabályozókhoz. Azonos értékű piacot alakítunk ki, hogy *ott is érvényesülhessünk.*

Lendvai Vera

Vízórát a lakásokba!

Az *egyedi vízórák* felszerelését szorgalmazzák Nyíregyházán minden lakásban. A városi önkormányzat SZDSZ-frakciója a következő közgyűlésre egy olyan rendelettervezetet készített, amely szerint állampolgári jogon a beruházási költség 30 százalékát, szociális indokok esetén 50 százalékát *átvállalja az önkormányzat.* Számításaik szerint az idén mintegy ötmillió forintja van erre a célra a városnak.

A szabaddemokraták *ellenezték* a távhőszolgáltatás díjemelését. Nyíregyházán augusztus 1-jétől önálló távhővállalatot hoztak létre, azonban a Titász Rt. erőművétől veszik az energiát, így a tárgyalásoktól függően előfordulhat, hogy *nagyobb mértékű* távhődíjemelésre kerül sor.

Boglár is szakadhat

Adócsökkentés, a csábítás trükkje

Alig heverte ki korábbi válását Balatonboglár, és Lelle után újabb területet veszíthet el. A legújabb fejlemény az, hogy a település egyik divatos részét, a *Szabadságligetet* akarják maguknak az ordacsehiek. A rossz nyelvek szerint szombaton pont azért rendeztek *üdülőhelyi fórumot*, hogy ellensúlyozzák az ordacsehi csábításokat. A helyi vezetés korábban évtizedekig nem kerített sort a párbeszédre, most meg egy hónapon belül ez a második.

A boglári polgármester becsületére legyen mondva, hogy nem vetette be az ordacsehi trükköt: *nem ígért adócsökkentést.* Pedig érzékeny pont az üdülőtulajdonosoknak a 180—200 forintos ingatlanadó négyzetméterenként, ami háromszor annyi, mint például a leányfalui. És ki tudja, hogy mennyivel magasabb, mint a boglári állandó lakosoké.

Válasz egyelőre nincs. A polgármester óvakodott attól, hogy meghúzza a határt a település különböző érdekcsoportjai között, mikor a résztvevők azt firtatták, hogy a befolyt pénzekből *mennyi kerül vissza* az üdülőkhöz. A polgármester szerint veszélyes dolog a kiadásokat elkülöníteni az állandó lakosok, az üdülők és a vállalkozók száma alapján. Csak annyit árult el, hogy ezer üdülőtulajdon van Bogláron, és hogy a háromszázmilliós költségvetésnek csupán *tíz százaléka* jut fejlesztésekre.

Az érdekek ilyetén egybemosása nem szolgálja a tisztánlátást, de az igaz, hogy az ordacsehi elszakadást aligha befolyásolja. Itt a döntő szempont ugyanis egész más.

— A szétválás az ingatlanárak zuhanásával járhat — kockáztatta meg az egyik résztvevő. — Mert azt mindenki tudja Miskolcon is, hogy hol van Balatonboglár, de Ordacsehi nevét senki sem hallotta...

(nagy)

Új múzeumnegyed és templom Ópusztaszeren

z erdő és a fa, az erdő és ember, az ember és a fa apcsolatát bemutató, dokuentáló, 12 építményből álló *úzeumnegyedet* hoznak létre az Ópusztaszeri Nemzeti örténeti Emlékparkban.

Jelenleg pécsi ácsok és rulai tetőfedők építik a *ete György* tervezte templomot, amelynek belsejét a mártélyi fafaragó művész, *Nagy István* munkái díszítik majd. A tervek szerint a munkával augusztus 20-ra elkészülnek, s az államalapító Szent István király tiszteletére rendezendő ünnepség ökumenikus istentiszteletét *az új templom előtt* tartják meg.

(MTI)

HÉTFORDÍTÓ

Jelentem alássan, *Végh Antal* író, volt színi- és kiadói direktor egyelőre nem hagyja el *Magyarország* „süllyedő hajóját". Marad. Különben is — ahogy a most megjelent *Ölbeülni? Dorombolni?* című kötetében olvasom — Magyarország bárkája még nem „süllyed". Legfeljebb a kikötőben vesztegel. Mondjuk: *Sanghaj kikötőjében*... Mert a „part amúgy a leglepusztultabb sanghaji kuplerájra emlékeztet, ahol *„amit lehet megeszünk, megiszunk, akit lehet megszeretünk"*. Aztán uzsgyi, továbbállunk... Mert a hajó reggel elmegy...

Legalábbis Végh Antal szerit a *„mai politikusok tudják már, hogy a hajójuk elmegy"*.

Szóval mondom: Végh Antal egyelőre marad. Különben is „menjenek el azok". (Mármint a mai kormányosok.) Meg aztán amúgy sem kaphatna kivándorló útlevelet. Illetve, amint írja: *„Meg tudnám mutatni, hogy menynyire nem volt ez blöff, ha kezembe adna valaki egy kivándorló útlevelet. Még azt is vállalnám, hogy hontalan legyek. De nem lehetek, mert többszörösen is büntetett előéletű vagyok. Most leszek újra miniszteri följelentésre..."* Na persze — védekezik Végh — *„szókimondásban is vét az ember néha. Lehet, hogy én is melléfogtam. De nem váltam bűnözővé.*

Száz év börtön

Bár ki tudja? Ha például az *Alkotmánybíróság* nem utasítja el ama bizonyos 232-es paragrafust (a *Népszava* is írt róla), akkor a *„hivatalos személy megsértése"* azonos lesz *„a hivatalos személy elleni erőszak bűntettével"*. Márpedig, ha ez az alkotmány- és sajtószabadság-ellenes törvényszigorítás „bejön" (és ebben az országban minden hülyeség „bejön") — nehéz helyzetbe kerül Végh Antal is. Ha jól számolok, csak a mostani kötet alapján, akár száz esztendőnyi büntetést is kaphatna a *„hivatalos személyek"* egyszerű megsértéséért.

Ugyanis Végh Antal új öninterjúkötetében nem kíméli még az atyaúristent sem. Itt aztán mindenkiről leszedi a keresztvizet. *Göncz Árpádtól Horn Gyuláig. Antall Józseftől Thürmer Gyuláig. Csoóri Sándortól Konrád Györgyig.* De egyetlenegy jó szava sincs *Csurka Istvánról, Győri Béláról, Orbán Viktorról, Kiss Jánosról, Tamás Gáspár Miklósról sem.* (Szerinte mindannyian csak a hatalmat akarják.) Amit viszont a pártviszonyokról — bocsánat, pártiszonyokról — ír, az már maga a „büntetendő cselekmény". Mármint az uralkodó széljárások ismeretében.

Végh véleménye szerint az MDF *„olyan oroszlánhoz hasonlít, amelyet ketrecbe zártak és most csak a saját farkát harapdálja"*. Ráadásul az MDF-esek *„sétapálcának tekintik a hatalmat, és hol az egyik oldalukon csapkodnak vele, hol a másikon."* Ugyanakkor az *„SZDSZ-nek már a létrejöttét is rendkívül kártékonynak"* tartja... A *Fidesz* viszont — szerinte — a *reform-KISZ-esek gyülekezete. „Lila és rózsaszín léggömb..."* A *Keresztényde-mokrata Párt* ellenben a *„legjelentéktelenebb, leghaszontalanabb"* gyülekezet, és csak az MDF farvizein hajózik... De a szórásból nem maradnak ki a kommunisták, a szocialisták, a népiesek, az urbánusok, a zsidók, a keresztények és a mohamedánok sem.

Az Eurázsiai Ház

Hatalom és sétapálca

Mert itt, kérem, *„az alapokkal van a baj"*. Mint írá: *„Nem úgy raktuk le az új politika alapjait, ahogy kellett volna." „A bajok gyökere abban van, hogy a napi politika megint elszakadt a néptől." „Ami eddig a pártbizottságokon dőlt el, zárt ajtók mögött, az most is a párnázott ajtók mögött dől el. Más szférában, más frekvenciákban, de a mechanizmus nem tudott váltani. Ezért érzik a tömegek azt, hogy szó sincs itt rendszerváltásról, legfeljebb más futók viszik a stafétabotot."*

Kétségtelen, sok igazsága vagyon Végh Antalnak. Már ami a lényeget, az alapot illeti. Csak hát megint nagyobb a füst, mint a láng. Ha úgy tetszik, a 198 oldalnyi folyamatos vezúvos füstölgés teljesen elfojtja, beborítja az alapigazság picinyke lángját. Némi morbiditással — illetve az Ölbeülni? Dorombolni? kötet címével játszadozva — azt is mondhatnám: *Végh Antal csak önmaga ölében üldögél. S önmaga tükörképével diskuráldorombol az igazságról...* Miközben mi már *Eurázsia* felé menetelünk.

Ki az igazi jani?

De az Eurázsia-hasonlat már *Csalog Zsolt* találmánya. Szerinte most már *„egyenesen Eurázsiába vezet utunk..."* Hiszen *„nagyszerű vezetőink ebben az állhatatos nyomulásban mind-mind válogatott euráziánerek, kiválóbbnál, kiválóbb eurázsiai koponyák..."* Következésképp: *„immár karnyújtásnyi közelségbe került hozzánk az Eurázsiai Ház, amelyben rezervált hely vár ránk..."*

Egyébként Csalog Zsolt igen büszke — mármint íróilag — erre az eurázsiai formulára. Ugyanis — ahogy a *Magyar Naplóban* írja —, *„mi Eurázsiában nyugateurázsiaiak leszünk"*. S így *„egyből igen szerencsés megalapozást nyerhet a középeurázsiaiakkal szembeni tartózkodásunk, pláne a keleteurázsiaiakkal szembeni heves elutasításunk"*.

Csalog Zsolt — amúgy jól van. Mint írá a Magyar Naplóban *„azért is, mert a kormányfőnk épp a minap mondotta: nem ám az a jani, aki rosszul van itt ettől az okádéktól — úgy könnyű! —, hanem aki jól van tőle."*

Minekutána pedig én is — akárcsak Csalog Zsolt — *„jani akarok lenni"* kies hazánkban, hát fogom magam, és jól vagyok.

Ha törik, ha szakad, akkor is.

Gantner Ilona

Már megint Tanú?

Jelenet az 1969-es Tanúból

Alighanem jó kis film készülhetne arról, hogyan nem készül el egy film ma Magyarországon. (Hát még arról, hogy miként készül!) A tragiko-bohózathoz rendezők, stúdióvezetők szép számmal szállíthatnák az adalékokat. Tapasztalataival most már *Bacsó Péter* is gazdagíthatná a palettát. Még májusban megjelent *A tanú* régóta tervezett folytatása *Megint tanú* címmel. A filmregény az utolsó szálig elfogyott, a forgatás máig nem kezdődött el.

Történt egyáltalán valami a Megint tanú érdekében azóta, hogy legutóbb elmondta: nem történt semmi? — kérdeztem a rendezőt.

— A Mozgókép Alapítvány 3 milliót biztosít a filmre. Ehhez kellene még 47 millió. Tavaly nyáron már minden készen állt a forgatáshoz, megvoltak a szponzoraink. A legfőbb támogatónk azonban váratlanul visszalépett, s ezzel kártyavárként omlott össze a pénzügyi konstrukció. Azóta reményem sincs, hogy elkezdjem a forgatást.

— *Elképzelései biztos vannak.*

— Egy fiatal menedzser meghökkentő ötlettel állt elő. Felajánlotta, megszervezi a *Megint Tanú Alapítványt*, lábon elad a majdani filmre ötvenezer mozijegyet. Szerinte egyetemisták, értelmiségiek, érdeklődők között talál ennyi lehetséges vevőt.

— *Ilyen egyszerű lenne a megoldás?*

— Az elképzelés szerint az alapítványnak kuratóriuma is lenne. A szellemi és politikai élet előtérben levő képviselőit hívnánk meg tagnak, köztük a pártok hangadó embereit.

— *Gondolja, hogy sikerül egy névsorba invitálni egyébként ádáz ellenfeleket a film kedvéért?*

— Éppen ez az! A meghívás — és a részvétel — eleve feltételezné, hogy ez a mai magyar társadalmi-politikai élet elviseli a szatírát. Ámbár a bankok tavalyi visszalépésére én például semmiféle konkrét okot nem ismerek, ezért joggal feltételezhetem, azért ugrottak ki az utolsó pillanatban a film finanszírozásából, mert tartottak valamitől. Nevezetesen, hogy amint az előző hatalomnak, feltehetően a mostani kormányzatnak sem kedvenc műfaja a szatíra. Magyarán, hogy a hatalmon levőknek gyenge a humorérzékük.

— *Ennek ellenkezőjét lenne hivatott bizonyítani a kuratórium felállása?*

— Amennyiben a különböző pártok prominens személyiségei valóban elfogadnák a meghívást, azzal tulajdonképpen közmegegyezéssel polgárjogot nyerne a szatíra műfaja. A humor egyébként is pártsemleges, pártokon felül álló viszony a világ jelenségeihez. Hosszú távon pedig pozitív hatású. A tanút 1969-ben forgattam... A *Megint tanú* ma arról szól, ami Pelikán mindent átható vágya: *„Hagyjatok nekem békét, ne nyúljatok bele minduntalan az életembe, hadd éljem a magam életét a magam szája íze szerint."*

— *Igazán reménykedik a kuratóriumban? S ha felállt is, hogyan lesz egy névsorból pénz a filmre?*

— Szeptemberben nekilátunk a szervezésnek, akkor válik el, realitás vagy fantazmagória az elképzelésünk. Amennyiben sikerrel járunk, az azt jelenti, hogy a kuratórium a nevét adja hozzá, és — most már második nekifutásra — talán összegyűjtjük a szponzoroktól a szükséges összeget.

— *Pelikánról mi hír járja?*

— Három éve készül a forgatásra. Kállai Ferencről van szó, természetesen. Azóta minden tavasszal lefogy a forgatás reményében, majd nyaranként visszahízza a kilóit. Ha összefutunk, annyit kérdez csak: *„Mikor kezdjem a fogyókúrát?"* Mit mondhatok? Én is szeretném tudni.

Bársony Éva

Chiara és Edoardo szereti egymást, adta hírül a Gioia című olasz napilap párizsi tudósítója. Mielőtt bárki csodálkozna, hogy e hír miért kerül be az újságokba, közöljük, nem akármilyen csemetékről van szó. A 21 éves Chiara mamája a világszép francia színésznő, Catherine Deneuve, papája Marcello Mastroianni. A 20 éves Edoardo pedig Sophia Loren és Carlo Ponti másodszülött gyermeke. A pletykák szerint a két fiatal bolondul egymásért, így előfordulhat, hogy a két szépség, az 57 éves Sophia és a 47 éves Catherine „anyóstársak" lesznek

Énekből nem jeles?

Szőrös szívű énektanára lehetett a halhatatlan rocksztárnak, *Elvis Aaron Presleynek*. Vagy talán nem volt valami fényes tanuló, s ezt énekjegyei is visszatükrözték. Elvis rendszeresen „C" minősítést kapott énekből, ez körülbelül a közepesnek felel meg. Egyedül angol nyelvből volt „A", azaz jeles. Elvis iskolai bizonyítványaira még a sztár életében bukkant rá volt barátja és részletesen ismertetik egy Amerikában hamarosan megjelenő, potom 40 dolláros könyvben: *„Elvis — Memphystől Hollywoodig"*. Elvist, mikor megmutatták neki, nem rázta meg a bizonyítvány, nem kezdte szidni a tanárokat. Barátja szerint egyszerűen csak jót nevetett.

elekes

Egy perc Gyabronka Józseffel

Kínai tanmese Montrealban

Az évad során feltűnt, hogy eltűnt. Amerikában van, a felesége kint dolgozik — kaptam a felvilágosítást. Most pedig két olimpiai közvetítés között sikerült telefonon elérnem *Gyabronka Józsefet*.

— Másodszor jártam Amerikában. Első ízben két hónapot töltöttem ott, most egy évet Montrealban. A feleségem díszlettervezést tanít.

— *Mit jelent férjnek lenni Amerikában?*

— Semmivel sem többet, mint itthon. Színészként persze nem dolgozhatom, mert nincsen munkavállalási engedélyem. Göncz Árpád ottjártakor felkértek versmondásra. Utána két irodalmi társaság is megkeresett. Örömmel mentem, kínai tanmesét mondtam, *Török Sándor* egyik prózáját, *József Attilától* és *Csokonai Vitéz Mihálytól* pedig verseket.

— *Bekapcsolódott az ott élő magyarok életébe?*

— Igen. Szombat délelőttönként egy közeli egyházi iskolában a gyerekeknek betlehemes műsort csináltam, anyák napján meg a *János vitézt* adtuk elő. A plébános felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül szívesen várja ide a magyar irodalomra kíváncsi gyerekeket. Nagyszerű légkörben nőnek fel, ismerkednek a magyar kultúrával.

— *Jól beszélt már angolul, amikor kikerült?*

— Nem túl jól, de valamelyest. Franciául jobban, s most ezt a nyelvet tanulom gőzerővel. Nem árt a francia irodalmat eredetiben megismerni.

— *Látott-e színházi előadásokat?*

— Anyagi helyzetem korlátoz ebben, de a művész kollégák segítőkészek, gyakran tesznek le tiszteletjegyet a pénztárakban. Viszont majdmindenről értesülök, ami otthon történik. Olvasom a lapokat, a folyóiratokat, ha egy-két hetes késéssel is. Most egy barátom videofelvételt adott át nekem az elmúlt évad legizgalmasabb, legérdekesebb hazai előadásairól. Lesz időm elemezni azokat, mert még augusztusban visszautazom újabb egy évre Kanadába.

V. A.

DÍSZLET – SZTANIOLPAPÍRBÓL

Nemrégiben fejeződött be *Cividale del Friuliban* a *Közép-európai Kezdeményezés Művészeti Fesztiválja*. Az eseményekről *Módos Pétert*, az *Európai Utas* főszerkesztőjét kérdeztük, aki részt vett a fesztiválon.

— Az idei Mittelfest bensőségesebb, meghittebb volt, mint a tavalyi reprezentatív, látványos rendezvény. Az elmúlt évben államfők jöttek el Cividalába, az idén a régiók képviseltették magukat. Azt azonban nem mondanám, hogy a politika kiszorult a városka falai közül, hiszen a megnyitón többen is hangoztatták: a *Mittelfest válasz a délszláv válságra*. A kultúráknak találkozniuk kell, még akkor is, ha e térségben háború dúl.

— *Mi volt a legszimpatikusabb az ön számára?*

— Nagyon meglepő volt, hogy míg tavaly a cividalei lakosság tartózkodóan figyelte a fesztivált, az idén teljes odaadással vettek részt a műsorokon. Érződött, hogy elsősorban a művészetet értékelik.

Az egész fesztivált Kafka uralta. Az összkép kissé talán nyomasztólag hatott ebben a nyári hangulatban. A művészek kihasználták a város és a táj adta lehetőségeket. Részt vett a fesztiválon

például egy lengyel vándorszínház, amely a várost járva néha megállt, és az összeverődött közönségnek bemutatta produkcióját. Rendkívül érdekesen éltek a díszletek adta lehetőségekkel, hatalmas színes sztaniolpapírokat húztak ki a városban, dombormüveket akasztottak a régi falakra.

Az egész fesztivált beszélgetés kötötte össze, amelyen neves színházi szakemberek, kritikusok értelmezték Kafka művészetét.

— *Lesz folytatása a Mittelfestnek?*

— Természetesen jövőre is megrendezik. A következő Mittelfest művészeti vezetője *Jiri Menzel* lesz, aki az idei rendezvényekből okulva máris kijelentette: jövőre oldottabb fesztivált szeretne rendezni.

D. K.

NAGY István, *Portrait of a Man, cat. no. 203*

The vigorous descendent of a German family in the Ciuc region, Nagy István (1873–1937) after graduating from the Normal School of Cluj (where he was trained to be a school teacher) and working for a while as a teacher, acted on some interior impulse and became acquainted with art by studying and taking fruitful trips to Budapest, Münich, Paris and Rome. He could not rejoyce at the public's reception of his creation because, like Aurel Popp from Satu Mare, he witnessed in 1914–1918 too many incredible mutilations and killings, destruction of the values of civilisation, turned into desolate empty landscapes. Carefully drawn lines in pencil, ink, carbon offered sad, confused, painful and revolted psychology, as well as new spaces covered by nocturnal mystery. The preoccupation for rendering the natural uncertain with shadowed, unreal light that seems to capture the sounds going deep into the Earth, is permanent throughout his life's work, creating a grave and rough sonority. In a very sombre range of colours (his favourite technique is crayon) with dominants of cold green and blue, sometimes interspersed with dirty blacks, browns or dark ochres, they immortalize with visionary energy the breathing of a primordial resonance: that of rustic fire places and mountainous Transylvanian space, together with the cry of the pain frozen inside human beings, rendered in ample, robust volumes. Very suggestive, the portrait representing *Bolond (Crazy) Sándor*, in one of his many guises, renders very painfully the drama of a strange character that animated with his faces and gestures of permanent pain the streets of Cluj in the years when Nagy István settled in the city on the Someş, 1925–1928. The psychological trauma reaches intensities of a clearly expressionist range. The artistic transfiguration, as Blaga said, confers immortality not to "the accidental, unique physiognomy, but to the unavoidable, the destiny that destroys a human being and acquires its own physiology when becoming reality. This love or fear of destiny is a characteristic feature of Nagy's work." (N.L.)

Aurel POPP, *Woodcutters, cat. no. 245*

On the basis of studies undertaken at the Fine Arts Academy of Budapest, wherefrom he graduated in 1903, Aurel Popp (1879–1960) taught in a the high school in Satu-Mare until the First World War (with a pause when he had a scholarship to study in Paris – at the Julian Academy – or went on documentation trips to London, Madrid, Brussels, Hamburg, Kolone, Münich and Amsterdam between 1911–1913). From August 1914, for 4 years, he fought on the Eastern and Western fronts, finding the strength to draw scenes from the dramatic events he was a wityness of. Once the hostilities had ended, he started to draw in pencil and ink some of the tragic scenes he had seen. Two ample works, *The Attack* and *Who knows himé*, very carefully elaborated, can be considered among the most vigorous anti-war manifestoes in European painting. As of 1926, Aurel Popp came in contact with the life of woodcutters.

Both in his sketches and his paintings (the interest in this productive field lasted till after 1950), his vision has an original finality. He is not interested anymore in individual expression, but in the ensemble, the details are subordinated to the dominant idea of praising the production. The movement studies rendered through a vigorous line, rough in its promptitude, bring him close to the constructive vitality of Camil Ressu. The effort, the strain are realised in a very personal style. Most often the artist uses a powerfully-rendered foreground, containing the central motif of the composition. That is why the over-dimensioned figures, in arches that seem ready to break, receive monumentality and power. Looking at the *Woodcutters* (1928), we see how man, in his struggle with nature, reaches a volcanic tension, ready to burst. The fast nerve of the contours, emphatically angular, amplify the intensity of gestures. The colour (nuances of green and ochre) is spread out following logically the shape determined by the verve of the line. (N.L.)

26 816

THE NATIONAL ART MUSEUM OF CLUJ
THE NATIONAL GALLERY

AUTHORS:
Introduction:
dr.Livia Drăgoi, researcher,
Manager of the National Art Museum – Cluj
Painting:
Velica Boari (V.B.), curator
dr.Livia Drăgoi (L.D.), researcher
dr. Negoiță Lăptoiu (N.L.), researcher
dr. Gheorghe Mândrescu (G.M.), researcher
Maria Rus Bojan (M.R.B.), curator
Sculpture
dr. Alexandra Rus (A.R.), researcher

seum of Cluj
uare
poca
952, 196953
Mondays and Tuesdays when closed.

Barabás Miklós 324-326

Szilágy Bertalan 333-335

Nagy István 340-341

NAGY István

NAGY István

Benner Zoltán: Nagy István, a festő újabb látogatása. = Utunk. XXXIX. 41. sz. 1984 okt. 12. 4. p.

[rec.] Murádin Jenő: Nagy István. Bpt. Kriterion, 1984.

templomszárny második emeletén, házinyom
da a templomszárny földszintjén.

55181. A FÖLDSZINTI előcsarnok részlete. -
Schoen Arnold: A bp.-i közp.-i Városháza
Bp., 1930. p. 73. B 943/880,
F. 12x19 cm.
Ua. (Budinis, Cornelio): Gli Art. Italiani
in Ung. /Róma/, 1936. t. CXXXVI. Bq 709/
13x18 cm.

55182. /SZÉCHÉNYI György prímás szobra a
Központi Városháza előcsarnokában./ - Ké
pes P. Hírl. 1937. No 245. p. /3./
F. 9x13 cm.
Ua. Képes Krón. 1938. No 1-2. p. 32.
10x12 cm.

55183. EZT a szép Madonna-szobrot állítottak
fel most a városháza folyosóján. = A P.
Városháza 1938. No 5. p. 9.
F. 6x12 cm. "Patrona Hungariae" felirat
talapzaton.

55184. A KERESZT a közgyűlési teremben. -
A P.-i Városháza 1938. No 6. p. 7.
F. 12x16 cm. Seidner Zoltán felv. Az elő
ki emelvény.

NAGY István

MURÁDIN Jenő: Nagy István.
Budapest: Kriterion, 1984
180 p. + 60 t. ill.

ndi és itáliai művészeti gyökerekből táplálkozva
xemburgok prágai udvarában, amelynek hatása az
nértékben kimutatható.
bizonyos elemei még később is jelentkeznek.
ása idején készített egyházi leltárakban. (*Kolozsmo-*
-1437. A *nagyszebeni* 1442-ből való, de korábbi, 14.
ozók között azonban uralkodó neve egyáltalán nem
összeírt leltár, amely tulajdonképpen inkább becslés
gakövekről, nem szól Zsigmondról, pedig tudjuk,
gát első felesége, Mária mellé. Az okot a forrásanyag
nlékek pusztulásában keressük. Ismerjük 1406-ból,
levenséggel írja le a néhány év előtti pusztító tüzet,
ülhetetlen értékű felszerelést: képeket, ötvöstárgya-
otta.
nventáriumában több ajándékozó nevét örökítették
mányait is megtaláljuk köztük. Mátyás király
ásanyag alapján nem tudunk személyéhez köthető,
1588-as váradi becslési jegyzék egy Mátyástól
rhoz tartozik.
émet terület és Ausztria, Csehország, Szilézia,
összetartozik. A kölcsönhatások olyan mértékűek,
y mű hovatartozásának kérdése. A közép-európai
k a hímző gyakorlat hasonlóságainak magyarázata
műhelyek, a céhbeli mesterek, továbbá a kimagasló
e Hongrie) tevékenységének határvonalairól. Ami a
ve fémfonal beszerzési forrása azonos, hanem az
étől folytatólagosan. Számításba kell venni, hogy

NAGY István

Németországba került a Pereceslány. In: Kapalis 1990 208 - 212. ill.

dr.Csajkás György gyüjteményéből

83

— (Tovérsel)

Béla hat rézkarcáról. = Művészet, 25, 1984, 8. 26-32., ill

KONDOR Béla 1931-1972 : Oeuvre-katalógus, Bp., Magyar Nemzeti Galéria, 1984. A kiállítást rend. a katalógust írta és összeáll. Bolgár Kálmán, Nagy T. Katalin. Bev. Bereczky Lóránd, Németh Lajos. Bp. : Magyar Nemzeti Galéria, 1984 224 p., ill. E (A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai ; 1984/1.) **ism.** ÁDÁM András: Figyelmébe ajánlom. = Élet és Tudomány, 1984. március 23. 377.; DÁVID, Katalin: Metaphysische Akzente im Werk von Béla Kondor. = Kunst und Kirchen 47, 1984, 2. 97-99., ill.; (földes) [FÖLDES Anna]: Az év kiállítása a Nemzeti Galériában. = Nők Lapja, 1984. július 21. 16-17., ill; A. GERGELY András: Jelet hagyni. = Magyar Hírek, 1984. november 28. 24-25., ill.; HARANGOZÓ Márta: A kétarcú repülőgép. = Esti Hírlap, 1984. március 23. 2.; HARSÁNYI Zoltán: Szemle. = Rajztanítás, 26, 1984, 6. 30-31.; LUGOS Péter: Kondor a törvényhozó. = Új Ember, 1984. június 23. 4.; MIKLÓS Pál: Kondor. = Új Tükör, 1984. április 22. 5., ill.; NAGY Zoltán: Nézi magát az angyal. = Művészet, 25, 1984, 8. 15-19., ill.; J.N. [NEMES János]: Béla Kondor in der Nationalgalerie. = Budapester Runschau, 1984. május 14. 9., ill.; RÉNYI András: Próféta, kizökkent időben : Kondor Béláról emlékkiállítása alkalmából. = Kritika, 1984, 6. 13-14., ill.; P. SZABÓ Emő: „Jelet hagyni, hogy voltunk" : Kondor Béla emlékkiállítása. = Magyar Ifjúság, 1984. április 27. 32-34., ill.; SZABÓ György: Kondor a klasszikus. = Magyar Nemzet, 1984. április 14. 9.; SZÉKELY András: A Kondormű. = Új Tükör, 1984. április 8. 24-25., ill.; P. SZŰCS Julianna: Kondor - az utolsó klasszikus? : Életmű-kiállítás a Nemzeti Galériában. = Népszabadság, 1984. április 6. 7.; VADAS József: Az utolsó klasszikus. = Élet és Irodalom, 1984. április 27. 13.

KONDOR Béla a dokumentumok tükrében. Összeáll. Krunák Emese. = Művészet, 25, 1984, 8. 8-11., ill.

NAGY István, ifj. építész (Bp. ? - Bp., 1945 k.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 150-151.p. és ill.

ifj.Nagy István épitész

LEHNE, Andreas - PINTÉR, Tamás: Jugendstil in Wien und Budapest. Wien : Edition Wien, 1990 3o,1o9,132.p. és ill.

NAGY István építész

régi Képviselőház restaurálása

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992. [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991 70. p.

Nagy István

Tisztelettel meghívjuk Önt

NAYG ISTVÁN

képzőművész

kiállításának megnyitójára a

DUNA GALÉRIÁBA

(Budapest XIII., Pannónia u.95.)

1997. április 3-án 17 órára

Megnyitja:

BEKE ZSÓFIA

művészettörténész

DUNA GALÉRIA

Megtekinthető: 1997.április 3-tól április 20-ig, hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

SZÉTTÖRT DARABOK

NAGY ISTVÁN

Katona poshé 1916
c.p. 28 x 39

Rügyüjtől Galéciája
heti árverés 192.
1996 ápr. 26.

Nagy István

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 319,

mirifico, celaturis in chori pariete distinctis, pavimento pit." (SRH II. 385.)

Zalavár. A Szépművészeti Múzeum Közleményei, no. 24 al; *Bogyay*, 1972. Ungarn Jahrbuch (l. 83. jz.); Tóth S. új yi múzeum kiadásában megjelenés előtt áll.

reliefekkel kapcsolatban gyakran hivatkoztak, Szent Istvárral kapcsolatban a forrásokban szereplő és az ásatások a is nehézséget okoz.

odalma: *Varju E.:* Szent István koporsója. Magyar Művé-.: Magyarország románkori emlékei. Bp. 1938. 156–159.; .; *Nagy E.:* A székesfehérvári István-koporsó keletkezése. –106.; *Szakál, E.–Entz, G.:* La reconstitution du sarco-Artium, 10 (1964). 215–228.; *Kralovánszky, A.:* Contri-le Székesfehérvár dit de Saint Etienne. Alba Regia, 8–9 kesfehérvári XI. századi szarkofág eredete és ikonográfiá-972). 165–176.; *Bogyay, Th. von:* Über den Stuhlweis-Ungarn-Jahrbuch, 4 (1972). 9–26.; *Uő:* Der Sarkophag graphie. Das Münster, 25 (1972). 307–312.; *Györffy*, 5. jz.) 199–201.

al kapcsolatban nem jöhet szóba: a rokon hazai faragiak lehetnek. Géza korában ilyen igényes díszítés aligha

3. jz.); *Tóth M.–Marosi E.:* Árpád-kori kőfaragványok.

974. 23–25. (Itt Kálmán kori datálással.)

) 25–26.; A magyarországi művészet története, 1970. . (l. 47. jz.) 104.

etben.

knak az emlékeknek, amelyek körére e dolgozatban – n – a „művészet" fogalmát alkalmaztuk, semmi közük ép kultúrájához. Ezek templomait nem ismerjük. Figyes változás, ami a keresztnység terjedésével állt kapcsolatizedek múlva kezdett jelentkezni. Régészeti megfigyelében a pogány szokásvilágnak még a XI. század vége felé Béla szíves közlése).

emlékei mutatják, hogy a magyarországi művészet – a - határozottan egyéni utat járt a XI–XII. század fordun még azon túl is.

KOVÁCS ÉVA

ICONISMUS CASULAE SANCTI STEPHANI REGIS

Vázlat

Régóta a magyar királyok koronázó palástja az az egykor harang alakú, aranyhímzéssel teljesen beborított miseruha, amit István király és Gizella királyné adományozott a székesfehérvári prépostsági templomnak. A miseruha akkor készült, az Ottókról nevezett korszak kései szakaszában, amikor a viszonylag puritán épületekben minden gazdagság és díszítőkedv a felszerelési tárgyakra koncentrálódott. Anyaguktól és műfajuktól függetlenül, egy időben ezeket a tárgyakat szívesen foglaltuk össze a „kincsművészet" címszava alatt, hogy megszabaduljunk az „iparművészet", vagy ami talán még rosszabb, a „kisművészetek" félrevezető, hamis felhangjaitól, és hogy jelezzük, éppenséggel nem iparról – akár a tegnapi, akár a mai értelemben –, s még kevésbé – gyakran a méretek tekintetében sem – kicsiny dolgokról, esetleg valami igénytelenről, netán játékosról van szó, hanem mindezek ellenkezőjéről, igényes művességről, drága, ritka, olykor különleges anyagokról, szigorú fényűzésről, emelkedett szellemi indítékokról. Ebben a szférában keveredik a szent és a profán, az egyházi és a világi, az *ornamenta ecclesiae* és az *ornatus palatii.* Arnulf császár a 893. évi győzelmes morva hadjárat után a temetkező helyéül választott regensburgi St. Emmeram kolostornak adta „palotája minden ékességét", ami többnyire egyházi rendeltetésű tárgyakból állott. Később oda adományozta koronáját is.[1] Ez a keresztény fejedelem tipikus magatartása az egyházzal szemben; így cselekedett az első magyar királyi pár s nyomában századokon keresztül az utódok is. Ez a gyakorlat természetszerűleg hozza magával az ellenkező előjelű mozzanatokat. Az egyház történetesen ezt a miseruhát vissza fogja adni István valamelyik utódának, egy díszes *amictus*-gallérral együtt, hogy királyi palástot csináljanak belőle, ugyanakkor, amikor a valószínűleg ugyancsak a templomra hagyott bizánci női koronából, a Szünadéné fejdíszéből és egy enigmatikus negyedik tárgyból a magyar korona is készült.[2]

Ezúttal nem e jelvényekről, hanem a négy tárgy egyikéről, az egykori miseruháról lesz szó, s arról is főleg ikonográfiai szempontból. Elöljáróban arra utalok csak, hogy a német művészettörténetírás makacs elfogultsággal – vagy egyszerűen csak gépiesen? – sorolja a délnémet művészet, nevezetesen a regensburgi iskola körébe az első magyar királyi pár tárgyait, a miseruhát és az aranykeresztet, amit Gizella anyjának regensburg–niedermünsteri sírjára adományozott, holott ezek egymáshoz sokkal közelebb állanak, mint azokhoz a tárgyakhoz, amiket melléjük sorolnak, sőt specifikumaik alapján megrajzolható a kései Ottó kori művészet egy önálló stílusváltozata is, azaz az István kori udvari művészet arculata.[3] Ehhez a jelenséghez magától értetődően hozzátartoznak a Regensburg és Reichenau nevével jelzett jellegzetességek mellett azok a tények is, hogy míg a miseruhát inkább a karoling örökség adaptálása jellemzi, a kereszt formálásában és díszítésében a bizánci faktor a döntő. Ezek és a hasonló tárgyak kifeje-

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium és
az Iparművészeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

a Kozma Lajos ösztöndíjat elnyert
kézműves iparművészek:

Balogh Edit
gobelintervező

Benedek Olga
keramikus

Nagy Márta
keramikus

Pápai Lívia
gobelintervező

Radnóti Tamás
belsőépítész

bemutatójára.

Megtekinthető egy hónapig,

1991. november 15.
és december 15. között.

Iparművészeti Múzeum
Budapest IX., Üllői út 33-37.

NAGY Márta ceramikus

HELYZETE
KBEN

sággal küszködő, jobbára
kal és személyek közötti
ok 1241. évi beözönlése,
tatárok akkor végigszá-
elvidékre, és nyugat felé
nu jelezte. Rogerius sze-
szélő forrásai, a tényeket
kiadott dokumentumok[1],
tájékoztatják a leghite-
tatárok 1241-ben és mi-
ténet szempontjait szem
nyekre.[2] Az összefoglaló
érzékeltethető korszakot
etében megoszlanak a vé-
elsősorban a medievisták
et 1241 körüli képét.

bben Esztergom volt ké-
ncokkal és fatornyokkal
evették, a sziklacsúcson
nban nem. A vár a te-
kaputoronnyal és védő-
agját a hegy legkiemel-
bert-székesegyházon kí-
k is tartoztak az együt-
vabb és stratégiailag is
isok és régészeti feltárá-
egyházi központok mel-
jében a Barcaságban le-
négyzet alaprajzú, fallal
irályi vár kialakításakor

ezete" (Bp., 1981.) kötetben.

kk. o. Itt kívánjuk megemlí-
maját. A kérdésre vonatkozó
vasion. In: Forschungen zur
53. 3. skk. o.; *Schwarz, M.:*
Niedeösterreich. In: Forsch-
r Pannonia-Konferenzen. III.
fejedelmi kapu jelentősége.
A jáki apátsági templommal

ái. *Művészettörténeti Ertesítő*

1242. febr. 9-én írt levél: uo.

a mintakép szerepét is betölthették.[6] Sőt, a kőből épült magánvár már ebben az időben sem lehetett szokatlan, ilyen a Székesfehérvárott összegyűlt papok levelében említett Németújvár, Fülek és Léka.[7] Ezek első építési periódusa kevéssé ismert, de az Aba nemzetségbeli Andronicus által Füzéren 1235 előtt emelt, védőfolyosóval ellátott várfalú, belső tornyos várban már kisebb palota is állt.[8] Nyilvánvaló, hogy a tatárjáráskor a palánkból, sáncból álló városfalak, ispáni várak, a kisnemesek mottéi, fatornyai pusztultak el.

A védelmi rendszer javításán, biztosabbá tételén az érintettek a tatárok 1241. évi betörésekor is folyamatosan dolgoztak, s még új várakat is építettek. A veszedelem hírére építették a szepesiek Menedékkő várát, melyben templom is állt,[9] Rogerius menekülése közben olasz típusú vár építésének az ötletével állt társai elé. Ugyanő, amikor Pannonhalma alól Erdély felé követte a tatár sereget, azt tapasztalta, hogy „az átvonulás után igen sok vár épült" [10]

A várépítés igazi fellendülése a tatárok visszavonulása utáni évekre esik. Az építkezésben a király járt elöl. A budai Várhegyen új székhely kiépítésébe kezdett. Az újabb támadástól való félelem miatt itt csak gyenge falak és bástyák épültek.[11] Ezzel szemben a Mária királyné anyagi áldozatvállalásával 1251—1257 között épült visegrádi a korszak hazai várépítészetének mind stratégiai, mind reprezentációs szempontból a legkiemelkedőbb alkotása lehetett. Az egymással összeköttetésben álló alsó és felső várat tornyokkal és kapukkal megerősített fal védte. A védőrendszer kiterjedt a hegy körüli völgyre, és egészen a Dunáig vezetett. Az első vár magját a monumentális, hatszögletű, ún. Salamon-torony képezte. A felső várnak ötszögű tornya volt és királynéi palota állt benne. A vár építésére vonatkozó adatokat az alsó vár tornyának félköríves ikerablakai, s azok bimbós oszlopfői hitelesítik.[12] IV. Béla kezdeményezésére épülhetett a pozsonyi ispáni vár négyzet alaprajzú lakótornya, és szerepe lehetett a királynak a győri királyi és püspökvár lakótornyának építésében. Az utóbbinak késői román bimbós oszlopfői a XIII. század közepének emlékei. A felsorolt várakat IV. Béla annak a Duna menti várrendszernek a láncszemeiként építtette, amelyről 1250-ben IV. Ince pápához írt levelében így fogalmaz: „. . . nekünk és egész Európának üdvösebb lesz, ha a Dunát várakkal erősítjük, mert ez az ellenállás vize".[13]

A Duna menti védővonal mellett a király egy határvárrendszer kiépítését is céljául tűzhette ki. E cél érdekében emeltethette a kisebb, de a környék védelmét biztosító várakat Erdélyben (Dévát biztosan, esetleg Csicsót, Bálványosvárát, Sebesvárt stb.) és a Felvidéken (Sárospatakot, Turócot, Zólyom várát és Trencsént).[14]

A korszak egyik legjelentősebb királyi építkezése minden bizonnyal Veszprémben folyt. Ennek a század közepi periódusnak jelenleg egyetlen emléke az

6 *Entz, G.:* Die Baukunst Transsilvaniens im 11—13. Jahrhundert. *Acta Historiae Artium* XIV. 1968. 18. skk. o.; *Altmann, J.:* Neueste Forschungen der Burg der Königin in Obuda. *Acta Archaeologica*, 1982. 230. o.
7 V. ö.: 5. jegyzet, 113. skk. o.
8 *Feld I.:* Kutatás a füzéri várban. *Műemlékvédelem*, XXV. 1981. 71. skk. o.
9 Szepességi vagy lőcsei krónika és évkönyv a kedves utókor számára. (Összeáll. *Hain G.*) Bp., 1988. 14. o.
10 V. ö.: 5. jegyzet, 146. o.
11 *Gerevich L.:* A budai vár feltárása. Bp., 1966. 32. skk. o.
12 Várépítészetünk. (Szerk. *Gerő L.*) Bp., 1975. 287. skk. o.; *Schönerné Pusztai I.:* A visegrádi fellegvár helyreállítása. *Műemlékvédelem*, XXVII. 1983. 225. o.
13 L. az 1. jegyzetet, 343. o.
14 *Entz G.:* 1968. 15. o.; Várépítészetünk 1975. 217. skk. o.; *Gerevich T.:* 1938. 124. sk. o.

tarthatjuk számon a városhoz az 1930-as évek első felében kapcsolódó Borbereki Kovács Zoltán-életmű néhány jelentős alkotását is: mindenek előtt a Damjanich János Múzeum épületének bejárati falát díszítő két, összefogott, kompakt szerkesztésű - egykori emlékmű-részlet - domborművet: a háromalakos Aratók és a négyalakos Kubikusok (1939) címűt. Borbereki Kovács műhelyéből került a Tisza-Szálló és Gyógyfürdő épülete elé a játékos megformálású Leány halakkal című díszkút (196), amely L.Menyhért László jellemzése szerint az épülettel egybehangolva Szolnok legszebb, intim hangulatú terét hozza létre, s kiváló mestermunka a Tisza-parti sétányon látható Verseghy-büszt (1934) is. Szolnok is magáénak tudhatja - a város Rendelőintézetének épülete fogadta be századunk egyik legnagyobb szobrászának, Medgyessy Ferencnek egyik 1955-ben faragott, mesteri kőszobrát: a lágy körvonalakkal közrefogott, tömbszerűen fogalmazott, gyermekét szoptató anyát ábrázoló alkotás egy-egy példánya a budapesti Gellérthegyen és a debreceni Medgyessy Múzeumban is megtalálható. A Művésztelep kertjében rejtőző XVIII. századi indiai bivalyszobor (1926 körül) - itt hiába kerestük a Pátzay Pál megformálta Vidovszky Béla-bronzszobrát; csak posztamensét találtuk -, s a telep bejáratával szemben látható, Papi Lajos által kialakított ún. Török kút (1975) a város érdekes, artisztikus emlékei közé sorolható. Rejtélyes, furcsa, besorolhatatlan, az újabbkori magyar köztéri szobrászatban társtalan alkotást fedezhetünk fel a Koltói Anna úti egykori gimnázium, a ma kollégiumnak otthont adó épület előtt: Kamotsay István 1974-ben állított, nyilvántartási címe szerint Műszaki-technikai fejlődést szimbolizáló szobrát. A kompozíció középpontjában egy rozsdás csődarabokból összeállított, kitárt karú alakot stilizáló fal áll, amely előtt és mögött vízszintesen elhelyezett sorban tizenegy fekvő üveglap alatt feliratok, idézetek rejlenek. A kompozíció fémrészét már alaposan megrágta a rozsda, az üveglapok töredezettek, a feliratok olvashatatlanok voltak látogatásunkkor: sajnos a kompozíció így nem képviselheti már az eredeti művészi elgondolást, koncepciót.

Ez fentebb futólagosan elemzett köztéri alkotások mellett bárhol, bármikor, bármilyen ürüggyel felállíthatták volna a közelmúltban Szolnok szobrait: ifj. Szabó Imre Tanulófiú (1966. 605. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet Kollégium), Bencsik István Ülő lány (1960. Táncsics út), Gyenes Tamás Ácslegény (1972. Ipari Szakmunkásképző Intézet), Kovács Ferenc Guggoló fiú (1972. volt Megyei Tanács és Úttörőház közötti park), Simon Ferenc Tanulólány (1974. Tiszaparti Gimnázium), Kucs Béla Ivó nő (1972. volt MSZMP-székház előtt) - ez maga a Nagy Megtestesült Köztéri Közhely -, Papi Lajos Kuporgó (1975. Várkonyi tér), Nagy István Zenélő (1983. Városközpont), Lajos József Tiszai hajósok (1979. Tiszahídfő), stb. című alkotását; ezek több-kevesebb mesterségbeli tudással kivitelezett, szokványos, közhelyszerű szobrászati termékek. A semmitmondó, plasztikai újdonságot nem hozó, másolatok szintjén vergődő művek a hatvanas-hetvenes-nyolcvanas évek szobrászati tömegtermelésének szellemében és gyakorlata szerint jöttek létre: a feladat puszta teljesítése esetén a szobrászi invenció nem kéretett számon. A sablonok sorában ott állnak az esztétika, a szobrászat tartományait alig-alig megközelítő mellszobrok, arcképek (Solymosi Ignác, Tisza Antal, Vásárhelyi Kálmán, Sajó Elemér stb.).

Az országosan megszokott-megunt szobrászi kifejezések bombasztikus hatású példányai között méretei, hangsúlyai révén is kiemelkedett a már fentebb jellemzett és időközben helyéről eltávolított Kossuth téri munkásmozgalmi monumentum, s kiemelkedik a Szabó László-Barna Gábor alkotópáros tiszaligeti bejárónál álló Felszabadulási Emlékműve (1970): az ívesen meghajló, a szép természeti környezetet szétroncsoló betonhéj - esetlen-modern zászló-imitáció, vagy csak egyszerűen háttér? - előtt, kezében fáklyát tartván egy fiatalember bábja igyekszik diadalmasan előre. Csak azt tudnánk, miért, hová siet oly öles léptekkel, s miért szorongat a kezében - az elektromosság századában - fáklyát?

Netán ez valami szimbólum lenne? (A testtartás, a mozdulat közvetlen párhuzama a budapesti,Kiss István megformálta, 1919-es plakátról átvett motívumot feldolgozó Tanácsköztársasági Emlékmű). Szokványos elemekből építkezik Gyurcsek Ferenc és Kampis Miklós Szolnok 900 éves jubileumi emlékműve (1975) is. A dombon ma-

Fotó: Tarpai Zoltán

Bálintné Hegyesi Júlia

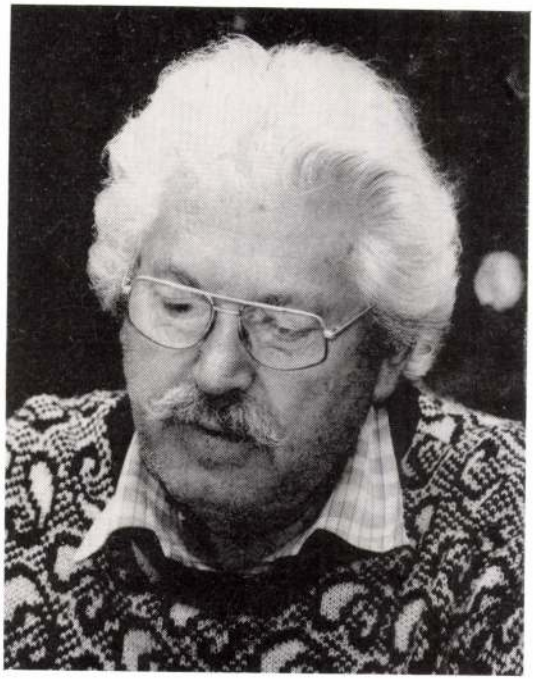

Nagy István
szobrászművész bibliográfiája

Szolnok, 1995

Nagy István
szobrászművész bibliográfiája

Gyűjtötte és szerkesztette:

Bálintné Hegyesi Júlia

Szolnok, 1995

Gyűjtötte és szerkesztette: Bálintné Hegyesi Júlia

Lektorálta és az előszót írta: Tálas László

Az anyaggyűjtést 1995. október 31-én zártuk le.

Megjelent Szolnok Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
és a Damjanich János Múzeum támogatásával
a művész 75. születésnapja tiszteletére

ISBN 963 7225 69 2

Technikai szerkesztő: Bodolai Mária

Készült a Damjanich János Múzeum sokszorosító műhelyében
3,75 (A/5) ív terjedelemben, 300 példányban
Felelős kiadó: Tálas László, megyei múzeumigazgató
Szolnok, 1995

Előszó

1977-ben, 18 évvel ezelőtt indult útjára az a képzőművészeti bibliográfiai sorozat, melyet a Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár adott ki. E kötet kiadását Szolnok Város Önkormányzatának támogatásával, a sorozat életben tartásának érdekében, a Damjanich János Múzeum vállalta magára. E sorozat értékeit aligha tudnánk túlbecsülni, hiszen használni tudja kutató és művészet iránt érdeklődő egyaránt. Elindításában Bálintné Hegyesi Júlia érdemeit sem lehet kellően hangsúlyozni, olyan vállalkozásba kezdett e sorozattal, amely egyedülálló a Szolnoki Művésztelep történetében. Külön szeretném azt is kiemelni, hogy e sorozatban eddig 10 kötet jelent meg, amelyből Bálintné 9 kötetet állított össze. Ez a rendkívüli szorgalmat és alaposságot igénylő munka, úgy hiszem, mindenképpen példaértékű.

E bibliográfiai sorozat 10. tagja Nagy István szobrászművészről készült, s egyben e kötet kettős jubileumot is jelent, hiszen a sorozat 10. kötete 10 művészpálya feldolgozása és bemutatása, de jubileum abból a szempontból is, hogy Nagy István 75. születésnapja tiszteletére készült. A kötet megjelenésével egy időben a művész kiállítása is megnyílik a Szolnoki Galériában. Így e kötet kettős ünnepi esemény, a művész életében és a sorozat történetében is.

Nagy István szobrászművész a Szolnoki Művésztelep törzstagja, immár 40 éve alkot itt. Az itt eltöltött négy évtized a művész töretlen ívű pályáját bizonyítja; e kötetben, a kiállításon és köztereinken álló szobraival is. Ő az, akinek sohasem kellett megtagadnia önmagát, hiszen művészi hitvallásának útját következetesen valósítja meg alkotásain keresztül. Művészetének értékelésére egy bibliográfiát beajánló előszóban nem vállalkozhatunk, egyébként is a kötetben sokkal hivatottabb szerzők értékelő sorait olvashatjuk Nagy István művészetéről.

Alkotásai kivétel nélkül zárt, tömör kompozíciók, a köztéri méretről az egészen kis ólomplasztikákig. Köztéri alkotásait formai biztonság, választott témáinak kedvessége, bája és harmónia jellemzi. Aki elmegy a Művelődési Központ előtt, az gyönyörködhet „Lantos" című szobrában, mely tömör kompozíciójával, harmóniájával szinte zárja a teret.

Nagy István szobrászművész a szobrászat minden anyagát mesteri módon tudja használni mondandója kifejezéséhez. Samott figurái az

oramentikát, a díszítő funkciót hangsúlyozzák, ugyanakkor a kompozíciói tömörek és fegyelmezettek (Pásztorok).

Kicsi méretű plasztikái – melyekkel kiállításokon találkozhatunk – hatása monumentális, hiszen a szobrászatban nemcsak a méret adja a monumentalitást, hanem a tartalom, a mondanivaló is. E kisplasztikákból a harmónia, a derű, a vidámság, a humor, itt-ott kis csipkelődés, csúfolódás csendül ki. Művészi munkásságát kiállítási nívódíjak, külföldi kiállítások, művészeti díjak, 12 köztéri alkotás, jelentős közgyűjteményekben őrzött művei is bizonyítják.

*

A 75. születésnapja tiszteletére megnyitott kiállítás és jelen bibliográfia adósságtörlesztés és tisztelgés embersége és művészete előtt egyaránt. Ő nem az a művész, aki kér, könyörög, hiszen Nagy Lászlónak a gondolata vezérli ebben, s maga is vallja: „...nekem a kérés nagy szégyen". Nos, e bibliográfiát nem Nagy István kérte, és a kiállítást sem, hanem az diktálta mindkettőt, hogy a sok évtizedes munkáról egy gyűjteményes kiállításon, egy frissen megjelent bibliográfiával is számot adjunk. A most 75 éves Nagy István életművének rendjét bemutató bibliográfia és gyűjteményes kiállítás a művészetet szerető szolnokiaknak, de ezen túl is segítséget nyújt Nagy István művészi munkásságának megismeréséhez.

Tálas László

Egy művészházaspár szépséges élete

Az állványokon szobrok, a falakon képek, festmények. Egy művészházaspár mutatja be munkálkodását. A férfi, Nagy István országszerte ismert és becsült szobrász a formát műveli, felesége, Imre Márta a szín világának örvend és tanítványaiba plántálja a szem ünnepének örömét. Forma és szín, azaz együtt is: a világ. Ami a tömör formáról lehámlik, a szín, a feleség birodalma, a tapintható, színtelen világ erőit pedig a férj munkálja. Kettejük közül Nagy István hazánk és a nagyvilág művésze, az asszony pedig az otthon és az iskola melengető világát idézi. Mindketten középnemzedékhez tartoznak, és a Szolnoki Művésztelep tagjai. Életükről és munkásságukról e kiállítás rövid vezetője számol be.

Ha a megvalósítás lehetőségeit nézzük, a dolog éppen fordított: a szobrász témavilága szűk, rendszerint egy vagy néhány alak, legyen az emberi, vagy állati test. Ezzel szemben a festő az ég hallatlan kupolája és a távlatok végtelenségében gondolkozhatik, vagy akár a virágok és csendéletek csipkés színvilágába merülhet: a forma határolt, a szín határtalan. De ne feledkezzünk meg – anélkül, hogy részletesen belemennénk – a líraibb női alkatról és a prózaibb férfitermészetről sem. A világ etnológusai megegyeznek abban, hogy a népi hagyományban a líra majdnem száz százalékban női műfaj, az epika, a kalandok, mesék sora pedig férfiak területe. Nézzük előbb a férfit, Nagy Istvánt, aki határolt felületekben a határtalannak, a mozdulatlanban a mozgásnak keres formát.

Szobraihoz a következő gondolatokat fűzném: Egyszer egy építésszel beszélgettem, felvázolta előttem új – nagyszabású – építménynek vázát. Csupa erővonal volt, nem voltak azon ablakok, kapuk, ajtók, stukkók vagy oszlopok, hanem csak az épület csodás egyensúlyának váza. Ez a páratlan emlék jut eszembe, amikor Nagy István szobrait nézem. Alakjainak erővonalai élnek, nem a ráncolt ruha, nem is a boldogságba, vagy búbafeledkező tekintet, hanem az embernek, az anyának, vagy az állatnnak – az egymásba feledkező játszó medvebocsoknak vagy férfianak, nőnek – az erővonalai, térgörbe felületei kelnek életre. Egy nagy francia festő tanította tanítványainak: „On peut mieux fair, que juste", Jobban meg lehet alkotni, semmint pontosan. A leltári pontosság helyett az erővonalak, térgörbék igazsága alkotja Nagy István műveit.

Szobraiban páratlan erővel valósul meg a mozgás, nem a mozdulat – a mozgás! Ha elmélyülten nézzük a szobrait, azonnal ráébredünk, hogy mi a kettő közt a különbség. Bármelyik és bármilyen mozgás nem a mozdulatlan állapotok füzére, hanem jellemzője éppenhogy a töretlen mozdulatív. A szobor anyaga pedig legyen az kő, bronz, ólom, fa vagy bármi, eleve mozdulatlan! Mozdulatlanban mozgást? Hogyan? Az egyik lehetőség, hogy a szemmel látható mozdulat, valamelyik jellegzetes állapotát figyeli meg a szobrász. Ez persze önmagában olyan, mintha a mozgás egy pillanatban megdermedt volna. Ezt Rodin például úgy küszöbölte ki, hogy a szoborba a mozdulat előző és következő mozzanatát is beleötvözte. Pompás ez, de ha közben a szobrot „kidolgozzák", azaz a részletformákat mint például a szem, száj, kéz stb. olyanra mintázzák, mint amit pihenő helyzetben figyelhetünk meg: a mozdulat mégis megáll, megdermed.

Nos, ezeket a nehézségeket hidalja át Nagy István páratlan leleménnyel. Figyeljük meg közelebbről bármelyik szobrát. A szobor egésze jellegzetes mozgást jelenít meg, de a részletek elmosódottak, elnagyoltak, mint ahogy valóban azok mozgás közben. Itt idézem például a vágtató lovak mögé fogott kocsit, ha kerekei küllőit megfesti a festő, akkor a lovak vágtatását hangsúlyozza.

A formák látszati elnagyoltsága éppen a mozgás képzetét szolgálja Nagy Istvánnál. De másvalami is ennek szolgálatába szegődik: formái nem a test soványságát idézik, hanem a mozgás közben alakuló teret, tehát azt a teret, amit pl. a kar, a láb mozgás közben felölel. Nem részletfomákat mintáz, hanem mozgásban lévő erővonalakat, ugyanúgy, mint ahogyan az építész is ezt látja monumentumában s nem az ablakokat,. ajtókat, netán keretező díszítésüket.

Nagy Istvánnak ez a formálóereje egyedülálló művészetünkben. Ezek az arasznyi, vagy maroknyi szobrok a magyar művészet legnagyobb teljesítményei közé tartoznak.

Néhány szót arról, hogy miket formál meg szobraiban: anya gyermekével, kis mackók, kandúrok, csikók, a szerelem misztériumát, a „bimbózó szerelem" változataiban, egyszóval azokat a szent, néha humoros témákat, amelyek az őszinte embert érdeklik. Nagyméretű köztéri szobraiban a nemes hagyományokhoz ragaszkodik. Mindent összevéve munkássága számontartott értéke művészeti életünknek.

Ki ő, honnan jött, hol tanult, mindez szinte felesleges kérdés, inkább csak érdekesség ahhoz képest, hogy mit alkotott. Mi is ezt nézzük benne, nem az esendő emberi sors ilyen vagy amolyan válto-

zatát: Nagy István magyar szobrász, ez az, ami bennünk – s benne – emlékezetes, ez az, ami megmarad!

Most pedig lépjünk be a színes világba, Nagy István feleségének, Imre Mártának, a rajztanárnőnek, festőművésznek, feleségnek, az otthon mindennapjában meghúzódó asszonynak világába. Ő csupán azt szeretné tudni, hogy „jó-e, amit csinálok, tetszik-e az embereknek?" Ő a környezetében keresi és látja meg a színek káprázatát, a csendéletek, utcaképek, önarcképek során ébreszt rá a szürke hétköznapjainkban rejtőzködő szépségekre. Fest és egyúttal nevel minket: íme, ami mellett közömbösen elmegyünk napról napra; mennyi otthonos hangulattal vár minket, csak meg kell állanunk a rohanó mában és ráfeledkeznünk a zugokra, virágokra, megcsillanó mázakra.

Szelíd világ ez. A monumentális életérzés Nagy István szobraiban ölt testet, s így ketten kiegészítik egymást. Míg egyikükben hatalmas erőtömbök szorulnak az arasznyi terekbe, a másikuknál a gyengéd harmónia vár minket.

Mindkettőjüknek köszönet, hogy megmutatták magukat, hogy barátainkká, sorstársainkká lettek, mert a műalkotás bennünk, szemlélőkben fejeződik be. Innen távoztunkban gazdagabban lépünk ki, mint amikor átléptük bejövet a küszöböt.

A kiállítást megnyitom!

Balatonrendes, 1988. szeptember 8-án

László Gyula

BIBLIOGRÁFIA

Rövidítések, jelek

=	= az analitikus leírásban a lelőhely adatait megelőző jel
bev.	= bevezető, bevezette
Bp.	= Budapest
bibliogr.	= bibliográfia
c.	= cím
DM	= Damjanich Múzeum
H	= hír(ek)
ill.	= illusztr.
ism.	= ismertette
kat.	= katalógus
kiad.	= kiadó, kiadta
közread.	= közreadja, közreadta
ny.	= nyomda
összeáll.	= összeállító
p.	= pagina, lap, oldal
rend.	= rendezte
repr.	= reprodukció
soksz.	= szokszorosította
szerk.	= szerkesztette, szerkesztő
SzmN.	= Szolnok megyei Néplap
ÚSzMN.	= Új Szolnok Megyei Néplap
X	= lapkivágat lelőhely nélkül, a művész tulajdonában, a szerk.

Nagy István kitüntetései, díjai

1959 Budapest Fővárosi Tanács díszkút és szobor pályázaton 3. díj
1970 Jubileumi emlékérem
1972 Káplár Miklós-díj
1975 Mezőgazdaság a képzőművészetben 1975. Hungexpo
1980 Megyei Tanács Művészeti díja
1985 Szakszervezetek Szolnok Megyei Tanácsa Művészeti díja
1985, 1987, 1994: Nívódíjak
1995 Jász-Nagykun-Szolnok megyéért díj

Önálló kiállításai

1962. február: Szolnok, Szigligeti Színház előcsarnoka
1970. február: Szolnok, Damjanich János Múzeum
1970. július: Tokaj, Helytörténeti Múzeum
1971. február: Kisújszállás
1975. január: Túrkeve
1977. november: Szolnok, Mezőgép Vállalat
1978. március: Szolnok, Városi Tanács díszterme
1985. augusztus: Szolnok, Szakszervezetek Megyei Tanácsa Színházterme
1990. április: Budapest, Várszínház Galéria
1995. december: Szolnok, Szolnoki Galéria

KÉZIKÖNYVEK, LEXIKONOK

1. SZABÓ István–SZABÓ László: Szolnok. Útikalauz. Sajtó alá rendezte a Panoráma. Kiad. a Szolnok megyei Idegenforgalmi Hivatal. Szolnok, 1977, 1979. Széchenyi Ny. Győr. 62 p. 8 t.
   N. I.: 32., 48. p.
   „...Rendszeres résztvevője hazai kiállításainknak. Közterületen több alkotása áll, így pl. Teknősbékán ülő fiú Jászberényben, Álló leány Bonyhádon stb. Mint a Szolnoki Művésztelep tagja kapta a megbízást a Kassai úti iskola előtt látható „Mackó" kőszobrának elkészítésére, mely egyik kedvelt témakörének, az állatfigurák mintázásának szép darabja..."

2. Magyarország megyéi. Szerk. Gyenes László. Bp. Kossuth K. 4. köt. Szolnok. Összeáll. Zádor Béla. Bp. 1983, 164 p.
   N. I.: 121. p.

3. Művészeti lexikon. Főszerk. Zádor Anna–Genthon István. Bp. 1967, 1983, Akad. Kiadó, 855 p. 3. köt. L–Q.
   N. I.: Életrajza röviden: 420–421. p. „...Számos vidéki és több Bp.-i kiállításon vett részt. Fontosabb munkái: A Csikó (Csepel, Csillagtelep), Teknősbékán ülő fiú (Jászberény), az Álló lány (Bonyhád), a Térdelő leány (Debrecen), a Játszó mackók (Kazincbarcika).

4. Művész életrajzok. Kortárs magyar képzőművészek. Festők és grafikusok, szobrászok és éremművészek. Szerk. B. Varga Sándor. Az életrajzokat és értékeléseket írta: Tasnádi Attila (A művészeti díjak táblázatát összeáll. Zombory György.) Kiad. a Bp.-i Képcsarnok Vállalat propaganda osztálya. Bp. 1978, 1985. Alfaprint Nyomdaipari Kisszövetkezet. 420 p.
   N. I.: 370. p.
   Életrajza röviden: „...Derűs hangulatú gyermekszobrai és állatfigurái elmélyült formakultúrával rögzítik egy-egy intim mozdulat, játékos pillanat szépségét. Újabb samott alapanyagú munkáiban az iparművészet felé közeledik. Több parkszobrot készített állami megbízásra..."

FONTOSABB KÖNYVEK, TANULMÁNYOK ÉS DOLGOZATOK NAGY ISTVÁNRÓL

5. BARCSAY Jenő: Művészeti anatómia. Bp. 1953, (1985). Corvina Kiadó, Kner Ny. Békéscsaba. 320 p. Függelék.
A 131–142. táblák rajzait a budapesti Képzőművészeti Főiskola növendékei készítették. A 136. táblák rajzainak készítésekor élő modell segítette emlékezetüket. Pl.:
136/3 Nagy István
A Képzőművészeti Főiskola II–III. évfolyamos hallgatóinak 1952/53. tanévben készült mozdulatrajzai.

6. EGRI Mária: Nagyon jó plasztikai anyag, kitűnő rendezésben. Nagy István gyűjteményes kiállítása.
= SzmN. 1970. febr. 8. 5. p.
„...Lánc Sándor rendezte a kiállítást. A szobrokat oly módon válogatta egymás mellé, hogy azok együttesen kibontják a művész alkotói koncepcióját. Munkásságában a férfi- és nőalakok páros kompozíciók legalább olyan intenzitással vannak jelen, mint állatfigurái.
Samottmunkái között kiemelkedik »Jónás a cetben« c. kompozíciója, ahol a formai sűrítőkészség, az áttört vonalak mellett a halban kuporgó apró figurával jelentkezik Nagy István humora is. Így »Török basá«-ja a pocakjával, hosszú pipájával gyermekmondókáinkat juttatja eszünkbe, vagy peckesen esetlen »Csikós« figurája..."

7. EGRI Mária: Nagy István szobrászművész gyűjteményes kiállítása.
= Művészet, 1970. szept. 42–44. p.
Jónás a cetben. Delfines kislány, Európa elrablása c. műveinek repr.

8. POGÁNY Ödön Gábor: Nagy István szobrászművész kiállítása.
= Jászkunság, 1970. 1–2. sz. 69–70. p. Kiállítási megnyitóbeszéd 1970. febr. 1.

9. RIDEG Gábor: Kiállítási kalauz. Mozgalmas hétvége – eseménydús év eleje. Egy szobrász egyéni kiállításáról. Nagy István: Európa elrablása repr.
= Népszava, 1970. febr. 8. 9. p.
„...Láthatjuk itt az 1957-ben készült játékosan kedves állatszobrokat és N. I. legújabb törekvését példázó samott figurákat. – A művész a képzőművészet felől az iparművészet irányába lépett..."

10. EGRI Mária: A szolnoki művésztelep. Bp. 1977, Képzőművészeti Alap Kiadó. 227 p., illusztr.
N. I.: 86., 93., 94., 108., 217., 218. p.
Szerelmespár és Számadó c. művének repr.-ja.

11. HARKAI Györgyné: Nagy István szobrászművész élete és munkássága. Szakdolgozat. Jászberény, 1987. 32 p.
Gépirat.
(Jászberényi Tanítóképző Főiskola)
A művészetről írt rendkívül alapos, komoly dolgozat alapját képezheti egy majdani monográfiának.

KIÁLLÍTÁSI MEGHÍVÓK, KATALÓGUSOK, KRITIKÁK, TANULMÁNYOK (IDŐRENDBEN)

1951

12. Hunyadi és Kossuth szoborpályázat.
= Szabad Művészet, 1951. 11. sz.
Nagy István szobrász Hunyadi szobrát dicsérő elismeréssel tüntették ki. A pályázatra beküldött mű szobrászművészetünk komoly fejlődéséről tesz tanúságot.

1955

13. Fiatal képzőművészek és iparművészek kiállítása. Katalógus. 1955. Ernst Múzeum, 1955. június 27 p.
N. I.: Csikó (bronz) és Borjú (terrakotta) szobraival szerepelt.

14. NIKOLIN Klára: Nagy István utolsó éves főiskolai szobrász növendék. Kiscsikó c. szobrával szerepelt a Vásárhelyi Őszi Tárlaton.
= Vásárhelyi Szó. 1955. nov. 4. sz. 31. p.

15. A VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás a Műcsarnokban. Katalógus. Bp. 1955. 45 p.
N. I.: Őzbak, gipsz, Bika terrakotta, Ügető ló szobraival szerepelt.

16. KOVANECZ Ilona: Kiállítás a főiskolai hallgatók nyári munkáiból.
= Szabad Művészet, 1956. márc. 140. p.
„...tehetségről és hozzáértő szeretetről tanúskodnak Nagy István kis ló-szobrai..."

17. Ma nyitják meg a Túrkevére telepedett öt fiatal képzőművész kiállítását.
= SzmN. 1956. július 1. 1. p.
„...Vasárnap délután a helyi múzeumban sor kerül az öt művész első túrkevei kiállítására. A kiállítást Domanovszky Endre festőművész, a főiskola tanára nyitja meg.
Meggyes László, Szurcsik János, Nagy István, Simon Ferenc, Mészáros József.

18. ARTNER Tivadar: A képzőművészeti Főiskola évadzáró kiállításáról. Bp. Műcsarnok.
= Szabad Nép, 1956. júl. 6. 4. p.
N. I. szobrász Bem József lovasszobrát méltatja.

19. [KAPOSVÁRI Gyula] K. Gy. Öt fiatal képzőművész Túrkevén.
= Jászkunság, 1956. 4.sz. 175. p.
Meggyes László, Mészáros József, Szurcsik János, Nagy István, Simon Ferenc fiatal művészek. Domanovszky Endre köszöntője.
1956. július 1-jén kiállítás nyílt a túrkevei múzeumban.

1957

20. CZIRÁKY Júlia: A szolnoki fiatal művészek kiállítása elé.
= Tiszavidék, 1957. május 11. 5. p.
Nagy István szobrászművész.

21. CZIRÁKY Júlia: Műteremlátogatás Nagy István műtermében
= Tiszavidék. 1957. május 12?
A művész vall életéről, küzdelmeiről, terveiről. A művész mondja: „...annyit mondhatok azoknak a fiatal barátainknak, akik művészek szeretnének lenni, hogy ne csak óhajtsák, de akarják is elérni a művészpályát és ha tehetségesek, s van erős akaratuk, szívósságuk és szorgalmuk, akkor teljesülni fog leghőbb vágyuk..."

22. Műcsarnok Tavaszi Tárlat. Katalógus. Szerk. Kisdéginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 p.
N. I. Kisborjú (gipsz) szobrával szerepelt.

1958

23. Nagy István szobrász.
= SzmN. 1958. márc. 9. 5. p.

1959

24. SUPKA Magdolna, B.: Gondolatok a szolnoki művésztelep múltjáról és jelenéről.
= Jászkunság, 1959. 3. sz. 132–134. p.
Nagy István szobrai arról tanúskodnak, hogy érdemes a mesterségbeli eszközök elsajátítása után a természet legközvetlenebb közelségébe férkőzni tisztaságért és őszinteségért, s hogy ezt a művészi többletet, amelyet semmiféle modor nem adhat meg, eredetiséggel jutalmazza a természeti valóság..."

25. A megye művészeinek és népművészeinek tavaszi jubiláris kiállítása a Damjanich Múzeumban. Katalógus. 1959. május 30.–június 21.
N. I. a kiállítók között.

26. H.
Nagy István szobrászművészről.
= Jászkunság, 1959. szept. 3. 132. p.
A Szolnoki Művésztelep 60 éves fennállásának jubileumára rendezett tárlaton állította ki alkotásait.

27. H.
= Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
N. I. szobrász a Fővárosi Tanács díszkút és szobor pályázatán 3. díjat kapott.

28. Műcsarnok a VIII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Katalógus. Bp. 1960. április.
N. I. Macska (gipsz), Táncoló? (bronz) szobrait mutatta be

29. Magyar képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiállítása a Csók Galériában. Katalógus. Bp. 1960. június.
N. I. Boci c. gipszszobrával szerepelt.

30. KAMPIS Antal: Szobrászok Szolnokon.
= Jászkunság, 1960. 2. sz. 49–58.
Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László.
N. I. kúttervéről, valamint Leányka gipsz (repr.) Boci bronz szobrairól. Elismerően szól kútterv-pályázatáról, amelyről szobrászerényei együttesen, egyszerre olvashatók.

31. KOVÁCS Gyula: Hárman Szolnokról.
= Magyar Ifjúság, 1960. okt. 8.
N. I. Női szobra Bonyhádon nyer elhelyezést. Repr. is.

32. ECSERY Elemér: A szolnoki tavaszi tárlat után.
= Művészet, 1960. okt. 38. p.
N. I. Kislány akt. repr.
„...művészi teljesítménye egyenletes, s örvendetes a Téli Tárlat óta megtett útja is. Kiállított négy szobra helyes törekvéseit igazolja..."

33. KOVÁCS Gyula: Hárman Szolnokról.
= Népszabadság, 1960. okt. X.
N. I. női szobra (repr.) a női test finom vonalainak érzékeltetésével közli vallomását az emberi szépségről. A szobor Bonyhád városába került felállításra.

34. Szolnok megyei képzőművészek téli tárlata a Damjanich Múzeumban. Katalógus. 1960. dec. 11.–1961. jan. Rend. Kaposvári Gyula, Szolnok, 1961. Szolnoki Ny. 20 p.
N. I. Kubikos terrakotta szobor, Majomanya, Summás, Tamás terrakotta szobrok.

1961

35. A szolnoki művésztelep kiállítása a Műcsarnokban. Katalógus. Bev. Cseh Miklós. Bp. 1961. 34 p.
N. I. Ülő leányka gipsz (repr.), Summás, terrakotta; Kútterv, gipsz; Leányka, akt, bronz; Álló Nő, akt, bronz; Macska, terrakotta; Leányfej, terrakotta.

36. DUTKA Mária: A Szolnoki Művésztelep kiállítása a Műcsarnokban
= Magyar Nemzet, 1961. május 17.
„...Nagy István természetes mozgásmotívumok keresetlenségével teremti meg szobrainak légkörét. Ismeri az emberi test anatómiáját, harmonikusan foglalja egybe tetszetős fiatal női alakjainak körvonalait. Életteli, játékos állatplasztikáiban az állatok legjellemzőbb tulajdonságaira ismerünk..."

37. ÚJVÁRI Béla: Szobrászok a műcsarnoki kiállításon. (Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László).
= Jászkunság, 1961. 2. sz. 77–78. p.
N. I. „...alakos kompozícióiban az Álló nő, Ülő leányka – érzelmi élményeit közli velünk... Jellegzetesen és sok játékos kedvességgel mintázza meg kisplasztikai állatfiguráit..."

38. ECSERY Elemér: Gondolatok a szolnoki téli tárlat után.
= Jászkunság, 1961. márc. 16. p.
N. I. Summás c. művét állította ki.

39. A Szolnoki Művésztelepen.
= Magyar Nemzet, 1961. ápr. 23. 9. p.
N. I.-t említi.

40. RIDEG Gábor: Tavaszi Tárlat. 1961.
= SzmN. 1961. V. 22.
N. I. a kiállítók között.

41. Nagy István: Kútszobor a Téli Tárlat anyagából
= Jászkunság, 1961. szept.–dec. 3–4. sz. 158. p.

42. VIG István: Szobrok nyugdíjban.
= Magyar Nemzet, 1961. szept. 16. 3. p.
„...N. I. alkotását a XII. kerületi Maros utcai lakóházak belső terén akarták elhelyezni. A terv módosításakor a tér eltűnt, a szobor már gazdára talált – Bonyhádra került. Bürokratikus huzavonák miatt sok alkotás a raktárban hever..."

43. = Művészet, 1961. okt. 36. p.
N. I. Leány (repr.)

1962

44. Nagy István kamarakiállítása a Szigligeti Színház előcsarnokában. 1962. febr. 7. Megnyitó: Kaposvári Gyula (Katalógus – meghívó nem jelent meg. – Szerk.)

45. H.
= Magyar Ifjúság, 1962. V. 2.
N. I. akt szobra szerepel a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon a Műcsarnokban.

46. KOCZOGH Ákos: A megújulás jegyében ünneplő művésztelep.
= SzmN. 1962. máj. 27. 4. p.
N. I. művészetéről elismerően szól. „...a szobrokban egészséges fiatal lányaktok üde szépségével találkozunk..."

47. FEDOR Ágnes: Tisza-parti színek.
= Képes Újság, 1962. június 23.
N. I. szobrász fotójával és Leány szobrával.
„... A művész ... csikókat mintáz, amelyek mozdulataik makrancos kedvességével egyre újra elbűvölik a nézőt. Ő egyébként tiltakozik az ellen, hogy állatszobrásznak könyveljék el. Most leányfigurán dolgozik, mely egy középületet díszít, majd. A figura arányai, karcsú felsőteste, izmos lábai, tartása, arca mind idevalósiak..."

48. MURÁNYI-KOVÁCS Endre: A szolnoki művésztelep kamarakiállításán.
= Népszabadság, 1962. szept. 28.
N. I. Zsuzsa c. alkotásáról elismerően nyilatkozik.

49. SZELESI Zoltán: A szolnoki művésztelep kamarakiállítása Szegeden.
= Délmagyarország, 1962. okt. 16.
N. I. munkásságáról is ír.

50. A XI. Magyar képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban. Bp. 1962. Katalógus.
N. I. Macska, terrakotta, és Kiscsikó, gipszszobrairól.

51. –R.F. rf–: Szolnoki művészek kiállítása.
= Esti Hírlap, Bp. 1962. okt. 12.
N. I. szobrászművész alkotásai kiemelkedőek.

1963

52. SZEKERES Ilona: Teremtő kezek. Fotó: Farkas Tibor.
= Ország-Világ, 1963. 29. sz. 12. p.
N. I. Női akt c. alkotásának fotója.

53. KAPOSVÁRI Gyula: Szolnok megye képzőművészeti alkotásokkal való ellátottságáról. Tanulmány.
= Jászkunság, 1963. 2. sz. 19–27. p.
N. I. Teknősbékás-kút c. alkotását Jászberényben a főtéren állították fel.

54. H.
= Népszabadság, 1963. júl. 24. 10. p.
N. I. szobrászművész Álló nő c. kőszobrát Szegeden az Orvostudományi Egyetem parkjában állítják fel.

55. ARTNER Tivadar: Műgyűjtők kincsei a Galériában.
= Népszabadság, 1963. júl. 31.
N. I.-t említi.

56. PERNECZKY Géza: A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat. (Hódmezővásárhely)
= Népszabadság, 1963. okt. 17.
N. I. a kiállítók között.

57. KAPOSVÁRI Gyula: A szolnoki Téli Tárlat megnyitása elé.
= SzmN. 1963. dec. 15.
N. I. a tárlaton kiállított.

1964

58. KOCZOGH Ákos: Tavaszi tárlat – 1964.
= SzmN. 1964. ápr. 26. 7. p.
N. I. Zenélő lány (repr.) is.
„... A művész alkotása a szép magyar szobrok közül való. Ez már nem modell, ez nem kőbe gondolt irodalom, de a kőbe véshető dallam, muzsika, az anyag nehézkességét legyűrő merész kompozíció!!. Mennyire könnyed marad (képzeljük el kőben!) a karok, ruha és zeneszerszám bezárta szög! Most N. I. nagyszerűen bánik a térrel! És az egész testet átölelő drapéria ellenére is mennyire megmarad a szobor testnek. A művész boldog lenne, ha a város épülő közterén tudhatná!"

59. KAPOSVÁRI Gyula: A szolnoki Téli Tárlat, 1963.
= Jászkunság, 1964. június 1–2. sz. 32–38. p.
N. I. „... A szobrászok munkáiból az Álló lány című nagyméretű szobor emelte a kiállítás (színvonalát)..."

60. HERNÁDI (Tibor): Nyár a művésztelepen.
= SzmN. 1964. aug. 9.
Nagy István tervéről és munkáiról ír. „... A tavaszi tárlaton szerepelt: a Játszó mackók nagy gipszmintája, már kiállításra vár a műterem előtt kőbe faragva. Kazincbarcikán állítják fel." Ír a megbízatásról: Izsó Miklós szobortervéről is.

61. KOCZOGH Ákos: Szolnok megyei kiállítás.
= Művészet, 1964. szept. 46. p.
N. I. Tornázó lány című kisplasztikáját mutatta be.

62. H.
= Esti Hírlap, 1964. okt. 31.
= Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1964. okt. 31.
= Népszava, 1964. nov. 3.
= Népszabadság, 1964. nov. 6.
Nagy István szolnoki szobrászművészt bízták meg Izsó Miklós szobrász mellszobrának elkészítésével.

1965

63. Új szobrok felállítását tervezik a borsodi falvakban.
= Északmagyarország, 1965. II. 18.
N. I. szobra kerül Borsodba, Kazincbarcikára.

64. A Középmagyarországi Képzőművészek Tavaszi Tárlata. Szolnok, 1965. Katalógus. Bev. Kádár Zoltán. Kiad. a Damjanich János Múzeum, Szolnok, 1965. Debrecen, Szabadság Lapny. (16) lev. illusztr.
N. I. Kuporgó ólom, Kiselefánt ólom, Gesztenyeárus ólom, Anya gyermekkel ólom (repr.) c. műveivel szerepelt.

65. A keletmagyarországi képzőművészek I. Tavaszi Tárlata.
= Alföld, 1965. 6. sz. 74. p.
N. I. ólomszobrokkal szerepelt.

66. NAGY István Bivaly c. szobrának repr.-ja.
= Szocialista Művészetért, 1965. júl. 5. p.

67. MÉSZÁROS Fülöp: Keletmegyarországi Képzőművészek I. Tavaszi Tárlata Baján.
= Művészet, 1965. aug. 42. p.
N. I. Kuporgó és Kiselefánt elnevezésű kisplasztikáival szerepelt a tárlaton.

68. NAGY István: Anya gyermekkel repr.
= SzmN. 1965. aug. 29.

69. X. Magyar képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban. Katalógus. Bp. 1965. szept. 18.
N. I. Játszó mackók, Töprengő, Elefánték, Majomanya, Anya gyermekkel (ólom) szobraival szerepelt a tárlaton.

70. RIDEG Gábor: A X. Magyar képzőművészeti kiállítás szolnoki szemmel.
= SzmN. 1965. okt. 3.
A tárlaton N. I. 5 kisplasztikáját mutatta be.

71. Szolnok megye képzőművészeinek téli tárlata a Damjanich Múzeumban. Katalógus. Szolnok, 1965. dec.
N. I. Macska, Térdeklő lány, Fürdés közben (ólom), Fekvő boci (terrakotta), Játszó mackók (gipsz) szobrait állította ki.

1966

72. H.
= Esti Hírlap, 1966. jan. 9.
N. I.-t említi.

73. TIBÉLYI Gábor [POGÁNY ÖDÖN Gábor]: A X. kiállítás szobrai.
= Művészet, 1966. febr. 18. p.
N. I. Állatkompozícióival szerepelt a tárlaton.

74. BENCZE László: Szolnok megyei képzőművészek kiállítása Kecskeméten.
= SzmN. 1966. márc. 27. 8. p.
„... N. I. három kisplasztikáját zárt, tömör kompozíció jellemzi, kis méretben is monumentális érték. Formálása a tömb felé halad, a jellemző részletek feladása nélkül. A fekvő boci, a Hátranéző és Macska az utóbbi nagyobb formátumot érdemelne..."

75. Közép-magyarországi képzőművészek kiállítása. Szolnok – Baja – Kecskemét. 1966. ápr.–jún. Rend. A Magyar Képzőművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete. Bp. Műcsarnok. Katalógus. Szerk. Kaposvári Gyula. Bev. D. Fehér Zsuzsa. Szolnok, 1966. Damjanich Múzeum. 16. lev. illusztr.
N. I. a kiállítók között.

76. Középmagyarországi képzőművészek kiállítása.
= SzmN. 1966. ápr. 17. 7. p.
„... N. I. Közismerten a kisplasztika avatott kezű mestere. Bár ezúttal formai variációkban kevesebb újat hozott, megkapó az Őskor című kis ólomszobrának karakterisztikus humora, groteszk formai ötlete..."

77. OELMACHER Anna: Két vidéki kiállítás. Közép-magyarországi képzőművészek Szolnokon.
= Magyar Nemzet, 1966. ápr. 28.
Nagy István apró ólomkompozíciói a térrel való nemes játéknak, a pozitív-negatív formák egyensúlyának jó példái, s ugyanakkor a választott témák bája is a kvalitás egy összetevőjével gazdagít.

79. RIDEG Gábor: Művésztelepi vázlatok.
„Szobortár" a dohányzóasztalon.
Nagy István fényképével.
= SzmN. 1966. aug. 7. 5. p.
„... Ezek a szobrok nem miniatűr munkák, nem is kisplasztikák, hanem teljes értékű »nagy« szobrok. Sőt bármilyen különösnek tűnik – közülük nem egy monumentális hatású. – Régi igazság, hogy a monumentalitás vagy egészen nagy, vagy egészen kisméretű alkotásokban fejeződhet ki legpregnánsabban, hiszen mindkét méret összefogott, nagyvonalú megfogalmazást kíván..."

78. HERNÁDI Tibor: Középmagyarországi képzőművészek tavaszi tárlata – 1966.
= Jászkunság, 1966. 2. sz. jún. 82. p.
„...formai biztonság jellemzi Nagy István ólom kisplasztikáit, amelyek az általa elkezdett műforma magasabb szintű megfogalmazásai..."

80. A Szolnoki Művésztelep. Kiállítási katalógus. Les artistes de Szolnok. Bp. – Magyar Nemzeti Galéria. 1966. okt. Rend., a katalógust összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ödön Gábor. Bev. Pogány Ödön Gábor. Bp. 1966. Révai Ny. 42 p. 15 t. Magyar és francia nyelven.
Nagy István 36–38. p.
42 alkotását mutatta be:

Leányka. Akt. 1958.
Bari. 1959.
Macska. 1959.
Zsuzsa. 1959.
Csikó. 1960.
Játszó gyermek I. 1960.
Kandúr. 1960.
Kútfigura. 1962.
Billegő. 1963.
Alkonyat előtt. 1964.
Anya gyermekkel I. 1964.
Fekvő boci. 1964.
Játszó mackók. 1964.
Játszó Mackók I. 1964.
Kiselefánt. 1964.
Kuporgó. 1964.
Majomanya. 1964.
Nő hangszerrel. 1964.
Szundikáló. 1964.
Elefánték. 1965.
Gesztenyeárus. 1965.
Hátranéző. 1965.
Játszó mackók II. 1965.
Macska. 1965.
Sünike. 1965.
Töprengő. 1965.
Anya gyermekkel II. 1966.
Anya gyermekkel III. 1966.
Apa és Fia. 1966.
Bimbózó szerelem I. 1966.
Bimbózó szerelem II. 1966.
Bimbózó szerelem III. 1966.
Bimbózó szerelem IV. 1966.
Fürdés közben. 1966.
Halak. 1966.
Játszó gyermek II. 1966.
Játszó mackók III. 1966.
Játszó mackók IV. 1966.
Játszó mackók V. 1966.
Mosdás. 1966.
Őskor. 1966.
Térdelő lány. 1966.

P.Ö.G. POGÁNY Ödön Gábor:
„... Új vonás a Szolnoki Művésztelep történetében a szobrászat jelentőségének a megnövekedése. Nagy István a kísérletező kedvűek közé sorolható, a plasztikai tömegek, felületek, téri kapcsolások hatásfoka, ritmusa érdekli, ő is a játékos elmék fajtájából való."

81. H.
A Magyar Nemzeti Galériában bemutatták a sajtó képviselőinek a szolnoki művészek kiállítását.
= SzmN. 1966. okt. 1. 1. p.
N. I. a kiállító művészek között.

82. SZABÓ György: A szolnoki művésztelep kiállítása Budapesten.
= Élet és Irodalom, 1966. okt. 8. 9. p.
„... Mély és kemény szemléleti küzdelem zajlik ma Szolnokon."
Nagy István nemes bronzszobrairól is megemlékezik.

83. HAVAS: Budapesti Művészeti Hetek. 1966. A szolnoki művésztelep kiállítása.
= Népszava, 1966. okt. 16. 7. p.
„... Nagy István a kiállításon kisplasztikákkal, portrékkal szerepel. Művei közül főként állatszobrai válnak ki formai ötletességükkel..."

84. POGÁNY Ödön Gábor: A Szolnoki Művésztelep kiállítása a Nemzeti Galériában.
= SzmN. 1966. okt. 22. 5. p.
„... Újdonságnak számít a Szolnoki Művésztelep életében, hogy erős szobrászcsoport öregbíti hírnevét. Az állandó lakók között egyszerre három, mind a három rangos tehetség... – Nagy István nagyplasztikái kiegyensúlyozottak, széles körű tetszést aratnak formai összhangjukkal, kellemes felületeikkel, mozgásmotívumaik kecsességével, tisztaságával; kisplasztikáiban a variációk kimeríthetetlen sora ölt testet: kedvesség, humor, csúfolódás, vidámság váltja egymást... Ezek a kis ólom- öntetek a realista szobrászatnak sok új téri megoldást, szerkezeti lehetőséget kínálnak..."

85. Jubileumi kiállítás a Nemzeti Galériában. Előtérben Nagy István Kútfigurája. Fotó: Szebellédy Géza.
= Pest megyei Hírlap, 1966. okt. 9.
= Tolna megyei Népújság, 1966. okt. 11.
= Zalai Hírlap, 1966. okt. 11.
= Kisalföld, 1966. okt. 12.
= Hajdú-Bihar megyei Napló, 1966. okt. 19.

86. OELMACHER Anna: A Szolnoki Művésztelep kiállítása.
= Magyar Nemzet, 1966. okt. 20. 4. p.
N. I. alkotásait is méltatja, azoknak nagyszerűségét kiemeli.

1967

87. BÉNYI László: A szolnoki művésztelep kiállítása.
= Művészet, 1967. jan. 32. p.
Nagy István Őskor c. alkotásának repr.

88. Közép-magyarországi Képzőművészek Tavaszi Tárlata, Szolnok, 1967. ápr. Bev, N. Pénzes Éva. Kiad. a Damjanich János Múzeum, Szolnok, 1967. Gyulai ny. 16 lev. illusztr.
N. I. munkái: Hinta, Család, Mackó, Gyerek figurák repr., Fekvő nő.

89. RIDEG Gábor: Tavaszi Tárlat. 1967.
= SzmN. 1967. ápr. 23. 8. p.
„... N. I. négy szobrot állított ki. Mind a négy munkája miniatűr méretű, de plasztikai alapgondolatban monumentális igényű alkotás..."
A Hinta c. alkotását részletesen elemzi.

90. RIDEG Gábor: Válságban az alföldi festészet? Hozzászólás és kiegészítés Rózsa Gyula kritikájához.
= SzmN. 1967. aug. 27.
„... N. I. Bölény c. terrakotta szobra a művész új törekvéseinek eredményességét jelzi. Előrelépés ez a szobor mind plasztikai megjelenítésben, mind technikájával és méretében..."

91. ROMVÁRY Ferenc: A Modern Magyar Képtár története. Új szerzemények I. 219. p.
= Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968.
N. I. 1 művét a Baranya megyei Tanács vette meg.

92. PERNECZKY Géza: Kisplasztikai biennálé Pécsett.
= Magyar nemzet, 1967. okt. 14. 4. p.
N. I. a résztvevők között.

93. Téli tárlat, Szolnok, 1967. dec. Katalógus. Rend. Damjanich Múzeum.
N. I. Kos (terrakotta), Bölény (terrakotta), Gondolatok (ólom) c. alkotásaival szerepelt.

1968

94. SOLYMÁR István: A Magyar Nemzeti Galériáról.
= Népművelés, 1968. 1. sz. 34. p.
Nagy István alkotásait is méltatja.

95. VARGA Viktória: La-so-mi-re-do-la (Jó napot kívánok!)
= SzmN. 1968. márc. 30. 5. p.
A Kassai úti általános iskolásokról. Első alkalommal adták át az iskola emlékplakettjét is, amelyet Nagy István szobrászművész készített azoknak a diákoknak, akik mind a 8 éven át kiváló eredménnyel vizsgáztak.

96. ECSERY Elemér: Nagy István Kandúr c. szobrának repr.
= Művészet, 1968. 3. sz. 26–27. p.
N. I. „... Művészi arculatát összegezve elmondhatjuk, hogy az anyag törvényszerűségeit és természeti kép gazdag elemeit összehangolva alkotja meg szintézisre törekvő szobrait. Egyéniségéhez elsősorban a derű áll közel, így műveinek hangulatát főképp a játékosság, a könnyed, de célszerű életfelfogás jellemzi... Csak olyanra vállalkozik, amit saját egyéniségéből, megerőltetés nélkül tud létrehozni. Ezekkel a tulajdonságokkal külön színfoltot képez Szolnok művészetében..."

97. EGRI Mária: Tavaszi Tárlat április végén.
= SzmN. 1968. márc. 24.
„... Nagy István kedves, nagyméretű Mackóját, amelyet eddig csak a műtermében láthatták, most megismerheti a közönség is. Ólom kisplasztikái is különös figyelmet érdemelnek..."

98. A Magyar Képzőművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete Tavaszi Tárlata. Szolnok, 1968. április. Katalógus. Szerk. Kaposvári Gyula. Bev. Morvay Aliz. Rend. a Szolnok megyei Múzeumok Igazgatósága. Szolnok, 1968. Szolnoki Ny. 35 p. Illusztr.
N. I. Mackó (gipsz), Anya gyermekkel (ólom, repr.), Egyensúlyozók (ólom), Állatgondozó (ólom), Ülő munkás (ólom).

99. H.
= SzmN. 1968. ápr. X.
N. I.-szobrot helyeznek el a Kassai úti iskolánál.

100. H.
= Magyar Vasutas, 1968. máj. 2. X.
N. I. Szobor a Közlekedési Múzeumban

101. KAPOSVÁRI Gyula: Szolnok művészei.
= Népművelés, 1968. 7. sz. 33. p.
N. I. „... az állatábrázolás mestere, kis kompozíciói monumentális hatásúak."

102. H.
= Magyar Hírlap, 1968. dec. 8. 9. p.
= Népszava, 1969. ápr. 23. 2.
N. I. Mackó c. alkotását Szolnokon a Kassai úti Általános Iskola udvarában helyezik el.

103. Kisújszállás. 1968.
Papi Lajos kiállításának megnyitója (Nagy István, Papi Lajos, Gácsi Mihály, Kaposvári Gyula, Chiovini Ferenc [Foto])
= Kiss Sándorné: Papi Lajos szobrászművész bibliográfiája. Szolnok, 1984. 181. p.

1969

104. H.
= Magyar Nemzet, 1969. jan. 7.
N. I. Stúdiótag volt, a szerepét kiemeli.

105. PÉTER Imre: Stúdió 58–68.
= Népművelés, 1969. II. 30–31.
N: I. műveiről is. ír.

106. EGRI Mária: Műteremlátogatás Nagy István szobrászművésznél.
= SzmN. 1969. III. 4. 5. p.
„... N. I. által megformázott állatok megindító kedvességükkel, megható esetlen formájukkal sugározzák azt a szeretetet, amellyel N. I. őket agyagba gyúrta. A csikó, a MNG-ban található. A művész ólom kisplasztikái tulajdonképpen egy-egy nagyméretű köztéri szobor, kútfigura lehetőségét rejtik..."

107. RIDEG Gábor: Tavaszi Tárlat, 1969.
= SzmN. 1969. máj. 22.
A kiállítás plasztikai anyagából Nagy István hatásos formai játékait emeli ki.

108. A szentendrei szoborkert tegnap, ma, holnap.
= Pest megyei Hírlap, 1969. VI. 1.
N. I. Egy szobor a szoborkertben van, (Játszó mackók gipszmásolata. Szerk.)

109. = Népszava, 1969. szept. 30. 2. p.
N. I. műve szerepel a Magyar Művészet, 1896–1945 c. kiállításon.

110. OELMACHER Anna: Középmagyarországi képzőművészek tárlata.
= Művészet, 1969. nov. 43. p.
N. I. a kiállítók között.

111. EGRI Mária: A középmagyarországi képzőművészek kiállítása
= Művészet, 1969. nov. 44. p.
N. I. ólomkompozíciói mellett egy kedves terrakotta állatfigurát és egy női portrét mutatott be.

1970

112. [EGRI Mária] E. M.: Nagy István szobrászművész gyűjteményes kiállítására készül a Damjanich János Múzeum.
= Szolnok megyei Néplap, 1970. jan. 25.
„... Megkapó állatfiguráinál úgy tartja meg a nagy egységes felületeket, hogy az nem megy a figurák jellegének rovására. Mindegyik sajátos, megkapóan egyéni jellemzőkkel rendelkezik. Ezt sokszor csupán egy-egy kedves mozdulattal, fintorral éri el, mint pl. a Majomanya, Sünike terrakottáinál."

113. Meghívó Nagy István szobrászművész kiállítására. Rend. a Damjanich János Múzeum. 1970. febr. 1. Megnyitó: Pogány Ödön Gábor.
Bimbózó szerelem repr. is.

114. [CSÁSZTVAY István] CS.: Megnyílt Nagy István szobrászművész kiállítsa.
= SzmN. 1970. febr. 3. 5. p.
Szerelmespár (ólom) repr.
„... A művész nagyplasztikái kiegyensúlyozottak, széles körű tetszést aratnak. Kisplasztikáiban kedvesség, humor, vidámság. Kiállítása nagy siker volt már a megnyitás napján..."

115. H.
= Népszabadság, 1970. febr. 8. 9. p.
N. I. szobrászművész kiállítása a Damjanich Múzeumban. Európa elrablása c. szobrának reprodukciója.

116. BENEDEK: Pezsgő művészeti élet Tokajban.
= Északmagyarország, 1970. I. 8. 4. p. X.
Előzetes hír N. I. júniusban rendezendő kiállításáról.

117. H.
= Hajdú-bihari Napló, 1970. VI. 26.
Nagy István szobrász kiállítása Tokajban.

118. H. Tokaji nyár.
= Északmagyarország, Miskolc, 1970. jún. 20.
1970. jún. 21-én a Helytörténeti Múzeumban nyitják meg Madarász Gyula festőművész és Nagy István szobrászművész kiállítását.

119. Cs. A.: Mini tárlat a múzeumban.
= Északmagyarország, 1970. VII. 1.
N. I. szobrászművész kiállítása a Tokaji Helytörténeti Múzeumban.

120. Sz. A.: Mozaik a Hajdúsági Művésztelepről.
= Hajdúböszörményi Hírlap. 1970. aug. 8.
N. I. fotójával. A művész részt vett a Hajdúböszörményben szervezett Művésztelep alkotómunkájában.

121. RIDEG Gábor: A XI. Szegedi nyári Tárlat.
= SzmN. 1970. aug. 13.
Nagy István a résztvevő művészek között.

122. Középmagyarországi Területi Szervezet Téli Tárlata. katalógus. Szolnok, 1970. Rend. a Damjanich Múzeum munkatársai. Előszó: Horváth Ferenc. Szolnok, 1970. Szolnoki Ny.
N. I. Kecskecár (terrakorra) repr. is, Örömben fogantak (terrakotta), Boldogság kora (repr), Vágtató zsiráf (ólom) szobrával szerepelt.

1971

123. EGRI Mária: Téli Tárlat.
= SzmN. 1971. jan. 4. 5. p.
N. I. Kecskecár c. művéről ír. „... Összességében vidám népmesei hatást kelt..."

124. AMBRUS Tibor: Láttuk, hallottuk.
= Petőfi Rádió, 1971. jan. 1.
N. I. szobrászművész alkotásairól szól. Kiemeli a Szolnok megyei Téli Tárlat kiállításának anyagából a Kecskecár c. művét.

125. BODNÁR Éva: Hajdúsági Művésztelep, 1970.
= Művészet, 1971. jan. 27. p.
N. I. 1970-ben nyerte a Káplár Miklós-emlékérmet. Mementó és Prometheus c. műveit mutatta be.

126. Nagy István kiállítása Kisújszálláson.
= SzmN. 1971. II. 21.
Rendezte: Papi Lajos szobrászművész. Megnyitó: 1971. II. 21.

127. H.
= Népszabadság, 1971. febr. 23.
N. I. kiállítása nyílt Kisújszálláson.

128. EGRI Mária: Téli Tárlat Szolnokon.
= Művészet, 1971. április, 36. p.
N. I. Kecskecár és Örömben fogantak c. kompozícióiról.

129. A Magyar Képzőművészek Szövetsége Középmagyarországi Területi Szervezete Tavaszti Tárlata. (Kat.) Bev. D. Fehér Zsuzsa. Szolnok, 1971. máj.–jún. Kecskemét, 1971. jún.–júl. Rend. Rozványi Márta. Szolnok–Kecskemét. 1971. Szolnoki Ny. 27 lev. Illusztr.
N. I.: Anya gyermekkel (repr. is), Vak Bottyán, Kutya (terrakotta), Napszemüveges lány (ólom), Sárkány (szoborterv a XI. ker. IV. sz. óvodához).

130. H.
Hajdú-bihari Napló, 1971. aug. 11. 9. p.
N. I. a nemzetközi Hajdúsági Művésztelepen dolgozik július–augusztus hónapban.

131. H. MTI
Kohász emlékmű Ózdon. – Egyéb hírek.
N. I. szobrászművész Egressy Béni-szobrot készít a Képző- és Iparművészeti Lektorátus megbízásából.
= Esti Hírlap, 1971. szept. 7.
= Északmagyarország, Miskolc, 1971. szept. 8.
= Népszava, 1971. szept. 8.
= Pest megyei Hírlap, 1971. szept. 10.

132. Kétszáz kiállítás a múzeumi-műemléki hónap programjában.
= Népszabadság, 1971. okt. 1.
Nagy István szobrászművésznek a Szegedi Képtárban emlékkiállítása nyílik.

133. EGRI Mária: Egy számvető kiállítás Szolnokon.
= Művészet, 1971. október, 43. p.
Nagy István műveit méltatja.

134. H.
= SzmN. 1971. dec. 13.
N. I.-nak a Szolnok megyei Téli Tárlaton a Pelikán és Sárkány c. művei szerepelnek. Az említett kompozíciókról szól a hír.

1972

135. Új képzőművészeti alkotások Borsodban.
= Északmagyarország, 1972/22.
= Népszabadság, 1972. jan. 28.
N. I. szobrászművész új alkotását: Egressy Béni mellszobrát Kazincbarcikán avatják fel.

136. RIDEG Gábor: Szolnoki művészet.
= Alföld, 1972. 6. sz. 55. p. Hátranéző c. mű repr.
Nagy István művészetéről így ír: „...újabban a (művész) egyre intenzívebben közelít egy másik társművészet, az iparművészet felé. Samottfiguráiban mindjobban az ornamentikát, a díszítőfunkciót hangsúlyozza..."

137. HORVÁTH Béla ifj.: A miskolci városkép változása.
= Herman Ottó Múzeum Évkönyve XI. Miskolc, 1972.
N. I. Fekvő nő c. művét állították ki. 201. p.

138. H.
= Petőfi Népe, 1972. okt. 19.
N. I. A Vas megyei Ostffyasszonyfán az emlékmúzeum avatására portrét készített.

1973

139. Középmagyarországi Területi Szervezet Szolnok megyei Téli Tárlata.
Szolnok, 1973. Szerk. Mihályi Kálmán. Előszó: Ecsery Elemér. Szolnok, 1973. NKFV ny. 26 p.
N. I. Tüntető (ólom), Dózsa (ólom), Átok a gátról (ólom) szobrait állította ki.

140. Megnyílt a Téli Tárlat.
= SzmN. 1973. jan. 23.
A Szolnoki Galériában rendezték meg a tárlatot. N. I. Átok a gátról c. művének repr. is. A mű a vietnami szolidaritás jegyében született műalkotás.

141. SZABÓ János: Téli Tárlat, 1973.
= SzmN. 1973. márc. 2.
N. I. Számadó, Kuporgó ólomfiguráit és az Átok a gátról, Gyümölcsszedő c. művét említi.

142. ECSERY Elemér: A szolnoki nyári tárlatról.
= SzmN. 1973. június 24.
„... N. I. alkotásai láttán annak örülhetünk, hogy kísérletező, új megoldásokat kereső kedve nem lankadt, hogy élénk fantáziája nemcsak változatos, de újszerűségében is érett kompozíciókhoz segíti. A Tisza c. ólomszobrának halat tartó úszó sellő figurája a merész vonalvezetés, valamint az erőteljes és kecses formája ellentéteivel és kiegyensúlyozott harmóniában bontakozott ki. E nemes artisztikumot azonos értékű, szimbolikus tartalommal tölti meg. Eddigi munkásságában teljesen új hangot üt meg terrakotta reliefje a Pásztorok c. alkotás.

143. H.
Ajándék az emlékparkban.
= Esti Hírlap, 1973. júl. 11.
N. I. szolnoki művész szobrot készít a zuglói testvérkerületnek.

144. Ajándékszobrok Zuglónak.
= SzmN. 1973. 17. 5. p.
Nagy István Pelikán (repr.) c. szobrát ajándékozta Pest-Buda egyesítésének tiszteletére..., a XIV. kerület részére.

1974

145. Nagy István Zsiráf c. művének repr.-ja
= SzmN. febr. 17.

146. H. Fotó: Nagy Istvánról
= SzmN. 1974. V. 18. 5. p.
„... A művész Kecske c. szobortervével, amely eredeti nagyságban 1 méter magas lesz és a szolnoki Ságvári körúti óvodában állítják fel..."

147. N. I. Dózsa c. szobor repr.
= SzmN. 1974. V. 19.

148. H.
= Fehér megyei Hírlap, 1974. aug. 13.
A szolnoki művészek a Velencei-tónál c. kiállítása nyílt meg Velencén, ahol N. I. művei is szerepeltek.

149. ZÁGONI Erzsébet: Nyárutói beszélgetés a Velencei-tó környékének kulturális programjáról.
= Fehér megyei Hírlap, 1974. szept. 1.
N. I. A velencei kiállításon.

150. EGRI Mária: Szolnoki Téli Tárlat.
= SzmN. 1974. dec. 8. 5. p.
Nagy István: Napkeleti bölcsek repr.
„... láthatjuk az utóbbi években a samott anyagának bűvöletében dolgozó Nagy István Napkeleti bölcsek c. munkáját. Az ízes plasztikáiról, szívet melengető állatszobrairól ismert művész az utóbbi években erősen vonzódik a népi világból induló falu plasztika, a játékos-meseszerű ábrázolás figurális és reliefben megoldott problémái iránt. Együtt kellene egyszer már látni ez irányú tevékenységét ahhoz, hogy a művész szándéka teljességében kitessék, s az az öröm, ami alkotásainak létrejöttekor fűti, közönségéhez is utat találjon..."

1975

151. [EGRI Mária] E. M.: Műveltség, humor szobrokban. Nagy István kiállítása Túrkevén. Boci repr.
= SzmN. 1975. I. 30. 5. p.
„... Nagy István állatszeretete a macskák, kutyák, s főleg az állatkicsinyek elmélyült megfigyelése, egy-egy intim mozdulatuk, játékos pillanatuk megragadása és szoborrá nemesítése adja ennek a plasztikának áradó öröm-élménynek az alapját..."

152. EGRI Mária: Műteremről műteremre.
= Művészet, 1975. 2. sz. 19–24. p.
N. I. Kecskecár, Gyümölcsszedő c. alkotások repr.

153. H.
= SzmN. 1975. febr. 9.
N. I. Zsuzsa c. szobrának repr.

154. H.
= SzmN. 1975. márc. 30.
N. I. Bori c. szobrának repr.

155. N. I.: Delfines kislány c. szobrának repr.-ja
= SzmN. 1975. ápr. 27.

156. István Nagy: Das Obstpflücker repr.
= Budapester Rundschau, 15. szept. 1975.

157. H.
= Dolgozók Lapja, Komárom, 1975. szept. 21.
Nagy István szolnoki szobrászművész gazdag eredménnyel vesz részt a hazai és külföldi kiállításokon.

158. BÉNYI László: Szolnok, a művészváros
= Hajdú-bihari Napló, 1975. szept. 28.
= Petőfi Népe, 1975. szept. 28.
N. I. szobrászművészt méltatja, aki a nagy múltú Szolnoki Művésztelep hazai és határon túli kiállításain részt vesz.

159. BÉNYI László: Bemutatjuk a művésztelepet.
= Békés megyei Népújság, 1975. dec. 14.
N. I. művészetéről is ír.

1976

160. EGRI Mária: Készülődés a jubileumra. Téli Tárlat (19)'76.
= SzmN. 1976. dec. 11. 5. p.
„... Nagy István, aki a bemutatott Kiselefánt munkájával állatszobrai között a legjobbat formázta, ízes-summás Számadójával Debrecenben szerepelt..."

1977

161. H.
= Művészet, 1977. július. 48. p.
Nagy István szobrászművész a nyáron a Siklósi Nemzetközi Szobrásztelepen dolgozik.

162. EGRI Mária: Őszinte humor, kitörő életkedv. Nagy István szobrászművész.
= SzmN. 1977. aug. 14.
75 éves a Szolnoki Művésztelep.
„... Két évtizedes alkotói pályája egyenes ívű, következetes. Mindig az eleven, mozgó formák, kapcsolódó mozdulatok, viszonyok izgatták... Vérbeli szobrász, kitűnően érzi a formákat és arányokat. Legelső munkái között figyelt fel a kritika állatszobrainak egyéni varázsára. Örömet adni gyerekeknek, felnőtteknek – ez Nagy István művészetének ars poeticája. Észre venni és észre vétetni másokkal is az élet apró ajándékait. Odafigyelni másokra, emberre-állatra ezzel az együttérzéssel, ami minden élőlénynek örök igénye."

163. Nagy István tárlata Szolnokon a Mezőgépnél. (1977. okt. 31.) Fotó is.
= SzmN. 1977. nov. 1.
„... A művész ezúttal kisplasztikáit mutatta be a gyár dolgozóinak.

164. Nagy István Boci repr.
= Népszava, 1977. dec. 4. 8. p.

165. EGRI Mária: A Szolnoki Művésztelep 75 éve.
= Élet és Tudomány, 1977. dec. 9. 1549. p.
N. I. művészetét méltatja.

166. POGÁNY Ödön Gábor: Hetvenöt éves a Szolnoki Művésztelep.
= Népszava, 1977. dec. 4. 8. p.
N. I.: Boci repr.
Nagy István, Simon Ferenc és Szabó László: mindhárman igen sokoldalúan művelik mesterségüket, a kisplasztika, érem, emlékmű, kertfigura, arcmás egyaránt megtalálható termésükben. Technikailag is jól felkészülten végzik feladataikat, faragnak, domborítanak, hegesztenek. Országos viszonylatban képviselik a szobrászatot.

1978

167. Magyar Képzőművészek Szövetsége Középmagyarországi Területi Szervezetének Szolnok megyei Téli Tárlata. 1978. Rend. a Szolnok megyei Múzeumok Igazgatósága. Bev. Ecsery Elemér. Szolnok, 1978. Szolnoki Ny. 36 p.
Nagy István Hal és Elefánt c. szobraival szerepelt.

168. Téli Tárlat a Damjanich Múzeumban.
= SzmN. 1978. jan. 14.
N. I. Hal és Elefánt c. alkotásairól.

169. H.
Nagy István szobrászművész kiállítását 1978. március 25-én nyitották meg a Szolnoki Városi Tanács székházának dísztermében. Tisza c. szobor repr.
= Esti Hírlap, 1978. márc. 25.
= Magyar Hírlap, 1978. márc. 25.
= SzmN. 1978. márc. 26.

170. Magyar szobrászati kiállítás. Bp. Műcsarnok, 1978. V. 5–V. 28. (Kat.)
Nagy István Bivaly, ólomszobor, repr.

171. Utcák, terek, szobrok.
= SzmN. 1978. július 3.
Nagy István Kőkecskéje a szolnoki Ságvári körúti óvoda udvarának dísze, emellett a gyerekek kedves játékszere.

1979

172. Magyar Képzőművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete Szolnok megyei téli tárlata. 1979. Katalógus. Rend. Kaposvári Gyula. Szerk., előszó: Selmeczi László. Fotó: Tóth István. Szolnok, 1979. Szolnoki Ny. 30 p.
Nagy István: Mamával c. kőszobrával szerepelt.

173. ECSERY Elemér: Szolnokiak és vendégművészek számadása. Téli Tárlat, 1979
= SzmN. 1979. febr. 11.
„... N. I. egyetlen műve, a Mamával, valóságos szobrászati telitalálat. Olyan fokon vette figyelembe a kő törvényeit, hogy szobrát masszív és zárt tömbje révén akár egy hegyről is le lehetne gurítani, mégsem sérülne meg. A két alak anya és gyermeke szétválaszthatatlanul fonódik egybe, ami az egy test, egy lélek nemes tartalmát is maradéktalanul kifejezi..."

1980

174. Szobrász alkotótelep és szimpozion. Siklós. Sculptors' Creative Colony and symposium. 1978–1979. Fel. kiad. Éliás Imre, a Siklósi Alkotótelepek igazgatója. Siklós, 1980. Zalaegerszegi Ny. 1980. 16 lev. Fotó is.
Magyar és angol nyelven.
„... Nagy István 1976 óta rendszeresen dolgozik Siklóson. Alföldi Szfinx félmárvány szobor repr. is.

175. RÓZSA Gyula: Háry János nyomában. Nyári tárlat Szegeden.
= Népszabadság (1980.) X.
„... Élménnyel teliek Nagy István jó térhatású apró plasztikái..."

176. H.
= Dunántúli Napló. 1980. szept. 4.
N. I. Fekvő akt c. szobra a MOM-parkban. Fotó is.

177. Magyar Képzőművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete Szolnok megyei téli tárlata. Katalógus. 1980. Előszó: Egri Mária. Szerk. Kaposvári Gyula. Szolnok, 1980. Szolnoki ny. 36 p.
Nagy István: Együtt, Kubikos, Anya és gyermeke c. szobrait állította ki.

178. ECSERY Elemér: Téli tárlat. (19)'81.
= SzmN. 1981. febr. 22. 7. p.
„... Mindenekelőtt: egyévi bezárkózás után Nagy István kollekciójának örülhetünk, amely csaknem egy kamarakiállításhoz is elegendő. Újszerű szobrászi próbálkozás nála, azonos figurákat körkörösen elhelyező népmondai Szilajpásztorok és a Szarvasok terrakotta kompozíciója. Úgy érezzük, kúttervnek is elfogadható mindkettő. – Igazán testre szabott munkái mégiscsak azok a tenyérnyi kisplasztikák, mint a szinte labdakönnyű és egészséges népi humorral áthatott Dagi Bori és társai..."

179. H.
Portrék – önarcképek.
= SzmN. 1981. aug. 16.
N. I. műveit is láthatják.

180. MENYHÉRT László: Szeretek örülni mások jókedvének. Beszélgetés Nagy István szobrászművésszel. Fotó is.
= Jászkunság, 1981. augusztus, 86–91. Anyaság repr. Címoldal, 2., 3., 4., 17., 28., 56., 85., 91.

1982

181. ECSERY Elemér: Nyári Tárlat, 1982. Szolnok–Kecskemét.
= SzmN. 1982. aug. 28.
Nagy István: Megjöttem c. kisplasztikájával szerepelt.

1983

182. Nyolcvan éves a szolnoki művésztelep. Kiskun Múzeum, Kiskunfélegyháza, 1983. június 19.–augusztus 31. Katalógus. Készült a szolnoki Damjanich Múzeum és a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum rendezésében; az előszót írta: Egri Mária. Szerk. Menyhért László. Fotó: Kozma Károly. Szolnok, Damjanich Múzeum. 1983. Szolnoki Ny. 62 p. illusztr.
Nagy István: Tamás (terrakotta), Tisza (ólom), Kubikos (kő) szobraival.
Az előszóból: „... N. I. formáz terrakottából, samottból. Amellett, hogz évtizedek óta kedvelt anyaga az ólom, réz. Állatfiguráinál, alakos munkáinál humor tűnik fel..."

183. Szolnokon felavatták Nagy István Zenélő c. szobrát.
= SzmN. 1983. június 19. 5. p.
„... A megyeszékhelyen a Pelikán Szálló parkolója melletti téren felavatták Nagy István Zenélő c. szobrát. A szobrot a Művelődési Minisztérium ajándékaként Nánási Mihály avatta fel."

184. Új, állandó kiállítás a Nemzeti Galériában.
= Vas Népe, 1983. okt. 8.
N. I. alkotásairól is ír, akinek szobrait egy helyre kellett volna csoportosítani. (Nem szerencsés a rendezés!)

185. L[OSONCI] M[iklós]: A XX. századi festészet és szobrászat.
= Dolgozók Lapja, 1983. okt. 9.
N. I. műveit is méltatja.

186. LOSONCI Miklós: A XX. századi festészet és szobrászat
= Nógrád, 1983. okt. 11.
N. I. szobrairól is ír.

187. Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete téli tárlata. 1983. Katalógus. Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ. Szolnok, 1983. dec. 17.–1984. jan. Előszó: Kovács Gyula. Szerk. Menyhért László, Szolnok, 1983. Szolnoki ny. 28 sztl. p.
Nagy István: Álmos kandúr c. bronzszobrával szerepelt.

188. Nagy István szobrászművész. (Mappa)
Életrajzával és alkotásainak felsorolásával, valamint 14 rajzával. Szerk. Menyhért László. 1984. Fel. kiad. Tálas László. Szolnok, Damjanich János Múzeum. 10 lev.
A művészről készült fotóval.

189. KOVÁCS Margit: Műteremlátogatás Nagy Istvánnál. Nem beszélni szeret, hanem alkotni. Fotó is.
= Éva. – Lányok – Asszonyok külön kiadása (magazin) 1984. 4. sz. 51. p.

1985

190. Szolnok vonzáskörzeti települései: Tiszajenő – Vezseny. Nagy István szobrászművész felszabadulási emlékmű 1.
= Szolnoki Közélet, 1985. 3. sz. 3–11. p.

191. Nagy István Tisza c. szobra (repr.)
= Jászkunság, 1985. 3. sz. 13. p.

192. Szolnok megye képzőművészetének négy évtizede. Összeáll. előszó és a kiállítást rend.: Egri Mária. Fotó: Kozma Károly. Fel. kiad. Tálas László. Szolnok, 1985. Szolnoki ny. 36 p.
Nagy István: Európa elrablása, Számadó, Tisza (repr.), Kubikos c. műveit állította ki.

193. Átadták a Szakszervezetek Megyei Tanácsa Művészeti Díjait.
= SzmN. 1985. április 27. 3. p.
„... Több évtizedes művészeti alkotómunkája, közéleti tevékenysége elismeréseként a Szolnoki Művésztelepen élő Nagy István szobrászművész vehete át a díjat..."

194. Bojtárfiú (repr.)
= SzmN. 1985. ápr. 30. 10. p.
Nagy István alkotása.
A megyei képzőművészeti gyűjtemények 40 éve. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

195. Nagy István műtermében... Egyszerűen: szobrász vagyok.
= SzmN. 1985. május 18. 7. p.
A művész fotója. Hátranéző és Síremlékterv c. alkotásainak repr.-ja.

196. Nagy István: Álmos kandúr c. szobor repr.
= Művészet, 1985. 7. sz. 7. p.

197. Meghívó az SzMT művészeti díjban részesültek kiállítására, hangversenyére. Szolnok, SzMT Színházterme, Ságvári Endre Művelődési Központ. Megnyitó: Tóth László. 1985. aug. 28.–szept. 26. Gecse Árpád, Nagy István, Szolnoki Kodály Kórus. Leporello Nagy István életrajza és a Dörgicsei Madonna c. alkotásának repr.-jával.
A kiállításon közel 40 művével szerepelt.

198. TISZAI Lajos: Szarvasok és kardvirágok. Gecse Árpád és Nagy István kiállítása.
= SzmN. 1985. szept. 6. 4. p.
„... N. I. töretlen ívű művész, soha sem kellett megtagadnia tegnapi önmagát... Kezdettől fogva a mozgó formák érdekelték, az eleven mozgás ábrázolása művészi életeleme..."

1986

199. A Balaton és világa képzőművészeti kiállítás, 1986. Balatonkenese. 1. sz. Honvéd üdülő. Katalógus. Előszó. Rend. Baranyi Judit. Megnyitó: 1986. május 23.
N. I. Háztájiban (ólom) szobor repr. is.

200. L. MENYHÉRT László: A művésztelepiek franciaországi sikere. Szolnoki műalkotások Châteauroux-ban.
= SzmN. 1986. szept. 4.
N. I. a kiállítók között, 5 szoborral szerepelt: A háztájiban, Térdelő nő stb.

201. LUKÁCSI Pál: Csobogó víz a városi tereken. Jászberényi szökőkutak.
= SzmN. 1986. okt. 8.
N. I. Teknősbékás kisfiú repr. A szobrot megrongálták.

1987

202. NAGY Istvánné Imre Márta: Bemutatjuk a Szolnoki Művésztelep művészeit. Nagy István szobrászművész életéről, munkásságáról.
= Szolnoki Közélet, 1987. jan. 11–14. p.
Szilaj pásztorok (kútterv), Mamával, Sünike, Anya gyermekkel, Bimbózó szerelem v. Háztájiban c. alkotásainak repr. is.

203. Meghívó Nagy István és Imre Márta rajztanár kiállításának megnyitására. Tapolca, Batsányi János Művelődési Központ. Tapolca, 1988. szept. 19. Megnyitó: László Gyula (ny. egyetemi tanár). Fel. kiad. Zentai Gábor. Tapolca, 1988. Pannon Nyomda Kapolcs.
Zenélő repr.

204. LÁSZLÓ Gyula: Egy művészházaspár szépséges élete. Kiállítási megnyitóbeszéd. 1988. szept. 19. Tapolca. Gépirat. 2 p. A művész tulajdonában. László Gyula professzor – Balatonrendesen írta, 1988. IX. 18-án.
„... Nagy Istvánnak ez a formálóereje egyedülálló művészetünkben. Ezek az arasznyi, vagy maroknyi szobrok a magyar művészet legnagyobb teljesítményei közé tartoznak..."

205. TÁLAS László: Párizs–Szolnok. Művészi kötődések.
= Vasárnapi Hírek, 1988. okt. 30.
N. I. is részt vesz a Párizsi Magyar Intézetben nyílt egy hónapig tartó kiállításon.
= ua. SzmN. 1988. okt. 19.

1990

206. Nagy István szobrászművész. Katalógus. Várszínház Galéria. Budapest I. Előszó: L. Menyhért László. Kiad. Szolnok Városi Tanács V. B. Műv. Osztály. Szolnok, 1990. Szolnoki ny. 16 (lev.).
Megnyitó: 1990. ápr. 11.–máj. 6. Önarckép is.

207. TISZAI Lajos: Mosoly, líra, harmónia. Születésnapi beszélgetés Nagy István szobrásszal. (Fotó is.)
= SzmN. 1990. ápr. 29. 8. p.
Szilaj pásztorok, Jónás a cetben, Cantata profana repr. is. Fotó: Mészáros János.

208. [tál Gizella] tg: Gyarapodott a mezőtúri főiskola. Fotó: Tarpai Zoltán.
= ÚSzMN. 1990. május 5. 1–2. p.
„... A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazgadási Gépészüzemmérnöki Főiskola Mezőtúri Tagozata udvarán Nagy István szobrászművész Díszkútja vonzza a tekintetet..."
= ua. Jász-Nagykun Szolnok, 1990. május 11. 8. GATE Díszkút.
N. I. Zenélő. Szolnok.

209. VARGA Ferenc: „A szobor nem a mérettől, hanem a benne rejlő gondolattól lesz monumentális." Beszélgetés a 70 éves Nagy István szobrászművésszel. Fotó is.
= Jász-Nagykun-Szolnok, 1990. 1990. máj. 23. 19. p.

1991

210. Képek, szobrok a Kereskedelmi Központban. Képzőművészeti kiállítás és vásár Szolnokon.
= ÚSzMN. 1991. febr. 16.
Tálas László megyei Múzeumigazgató nyitja meg a megyében élő, alkotó nyolc festő, öt szobrász és egy iparművész alkotásaiból álló kiállítást. A képek, szobrok is megvásárolhatók. Nagy István a kiállítók között.

211. A bécsi Collegium Hungaricumban ma kezdődik megyénk bemutatkozója a mini expón.
= ÚSzMN. 1991. ápr. 23.
„... Képzőművészeti kiállítás nyílik, amelyen Baranyó Sándor, Nagy István, Győrfi Sándor munkáit nézhetik meg az érdeklődők..."

212. Kunstausstellung (Bilder und Kleinplastiken) Collegium Hungaricum Wien. Mit den Werken der Künstler des Komitates Jász-Nagykun-Szolnok Eröffnung. Boros Lajos, 25 April 1991–05. 05. 1991.
Nagy István rövid életrajzával és pályaképével.

1992

213. 90 éves a Szolnoki Művésztelep. 1902–1992. Katalógus. Összeáll. és rend. Zsolnay László. Szerk. T. Katona László. Fotó: Kozma Károly. Előszó: Tálas László. Ford. Szász Angéla. Nyíregyházi Grafik Kft. ny. 60 p. Magyar és német nyelven.
Nagy István: Európa elrablása (repr.), Tisza 1974, Juhász c. alkotásaival szerepelt a tárlaton.

214. Jász-Nagykun-Szolnok megyei képzőművészek tárlata. 1992–1993. Katalógus. (Szerk. Szabó András. Fotó: Kerekes István.) Szolnok, Mol Rt. ny. 1992. 24 ill.
N. I.: Háztájiban (ólom, repr. fotó is.), Juhász (ólom), Napszemüveges (ólom), Vízbenéző (ólom), Unokával (ólom) szobrait állította ki.

1993

215. A szolnoki II. világháborús emlékmű pályázatra beérkezett emlékműtervek.
= ÚSzMN. 1993. jún. 3–6. p.
N. I. a pályázók között.

1994

216. Jász-Nagykun-Szolnok megyei művészeti kalauz. Szerk. Körmendi Lajos. Kiad a Szolnok Megyei Önkormányzat. Fel. kiad. Boros Lajos. Tervezte: Dede Géza. Szolnok, 1994. Mol Rt. Szolnoki ny. 87 p.
Nagy István: 53. p. Európa elrablása c, kisplasztika fotójával.

217. Meghívó. Hol élünk? fesztivál. Kiállítás a Szolnoki Művésztelep művészeinek alkotásaiból. Bev. Zsolnay László. Helye: Szolnoki Városi Művelődési Központ. 1994. febr. 14–26. Közrem. a Szolnoki Fúvósötös.
A művészek között Nagy István szobrászművész.

218. Meghívó a Hatvani Galériába. 1994. márc. 11.–ápr. 10. Baranyó Sándor és Nagy István kiállítására. Megnyitó: Moldvay Győző.

219. Szolnoker Künstlerkolonie Städttisches Kunstmuseum Spendhaus Reutlingen 23. ápr.–26. jún. 1994. (Megnyitó: Tálas László.) Musikalische Umrahmung: Szolnoker Bläserquintett. Nagy István részt vett a kiállításon.

220. Tál Gizella: Nyárutó a Szolnoki Művésztelepen.
= Jászkun Krónika, 1994. szept. 3.
„... Nagy István szobrászművész nyolc éve nem kapott megrendelést a várostól. Pedig bűbájos állatfigurái alighanem megdobogtatnák a gyermekszíveket ... hiányoznak N. I. szobrai a város gyermeintézményeiből, játszótereiről. Ezek a kedves alkotások segíthetnének abban, hogy igényeljék környezetükben a szépet, felnőttként is fogékonyak legyenek a művészetekre.
N. I. bűbájos Delfines kislány c. szobor repr. is.

221. Jász-Nagykun-Szolnok megyei téli tárlat. 1994. dec.–1995. jan. Katalógus. Városi Művelődési Központ Galériája. Szolnok. Terv. és összeáll. Szabó András. Előszó: Egri Mária. Nagy István: Kezünkben világunk (repr.), Játszó mackók, Lófej c. művével szerepelt.

1995

222. [Valkó Mihály] VM.: Galéria a második emeleten. Nemcsak bemutat, minősít is.
= ÚSzMN. 1995. jan. 11. 5. p.
Nagy István Mackó c. kőszobor repr.

223. TISZAI Lajos: Hetvenöt éves Nagy István szobrászművész. Fotó: Tarpai Zoltán.
= Jászkun Krónika, 1995. május 17. 9. p.
Bem apó (diplomamunka), A csepeli csikó, a Delfines lány repr. is.

224. D. Szapáry kápolna. A múlt tisztelete szépítette meg.
= ÚSzMN. 1995. szept. 15. 3. p.
Nagy István: Szapáry Gyula portréja.

225. TÁL Gizella: Felszentelték a megújult pusztataskonyi kápolnát. Domborművet avattak gróf Szapáry Gyula emlékére.
= Jászkun Krónika, 1995. okt. 2. 1., 3. p.
„...Szapáry Gyula portréját Nagy István szobrászművész alkotta..."

NÉVMUTATÓ

Ambrus Tibor 124
Artner Tivadar 18, 55

Baranyi Judit 199
Baranyó Sándor 211
Barcsay Jenő 5
Bem József 18
Bencze László 74
Benedek 116
Bényi László 87, 158, 159
Bodnár Éva 125
Boros Lajos 212

Chiovini Ferenc 103
Császztvay István 114
Cseh Miklós 35
Cziráky Júlia 20, 21

Domanovszky Endre 17, 19
Dutka Mária 36
Ecsery Elemér 32, 38, 96, 139, 142, 167, 178, 181
Egressy Béni 131, 135
Egri Mária 6, 7, 10, 97, 106, 111, 112, 123, 128, 133, 150, 151, 152, 160, 162, 165, 177, 182, 192

Fedor Ágnes 47
Fehér Zsuzsa 129

Gecse Árpád 197, 198
Genthon István 3

Gyenes László 2
Győrfi Sándor 211

Havas 83
Hernádi Tibor 60, 78
Horkai Györgyné 11
Horváth Ferenc 122

Imre Márta 202, 203
Izsó Miklós 62

Kádár Zoltán 64
Kampis Antal 30
Kaposvári Gyula 19, 34, 44, 53, 57, 75, 98, 101, 103, 172, 177, 202
Katona László 213
Kerekes István 214
Kiss Sándorné 103
Koczogh Ákos 46, 58, 61
Kovács Gyula 31, 33, 187
Kovács Margit 189
Kovanecz Ilona 16
Kozma Károly 182, 192, 213

László Gyula régész 203, 204
Losonczi Miklós 185, 186

Madarász Gyula 118
Meggyes László 17, 19
Menyhért László 180, 182, 187, 188, 200, 206
Mészáros Fülöp 67
Mészáros József 17, 19
Mihályi Kálmán 139
Morvay Aliz 98
Murányi Kovács Endre 48

Nagy Istvánné Imre Márta 202
Nánási Mihály 183
Nikolin Klára 14

Oelmacher Anna 86, 110

Papi Lajos 103, 126
Pénzes Éva 80, 87
Parneczky Géza 56, 92
Péter Imre 103

Pogány Ödön Gábor 8, 73, 80, 84, 113, 166
Rideg Gábor 9, 40, 70, 79, 89, 90, 107, 121, 136
Romváry Ferenc 91
Rozványi Márta 129
Rózsa Gyula 175

Selmeczi László 172
Simon Ferenc 17, 19, 30, 37, 166
Solymár István 94
Supka Magdolna 24

Szabó András 214
Szabó György 82
Szabó István történész 1
Szabó János 141
Szabó László néprajzos 1
Szabó László szobrász 30, 37, 166
Szász Angéla 213
Szebellédy Géza 85
Szekeres Ilona 52
Szelesi Zoltán 49
Szurcsik János 17, 19

Tálas László 188, 192, 205, 210
Tasnádi Attila 4
Tibélyi Gábor l. Pogány Ödön Gábor
Tiszai Lajos 198, 207
Tóth István 172
Tóth László 197

Varga Ferenc 209
Varga Sándor 4
Varga Viktória 95
Víg István 42

Zádor Anna 3
Zádor Béla 2
Zombory György 4
Zsolnay László 213

FÖLDRAJZI MUTATÓ

Balatonkenese 199
Baja 67, 75
Bécs 211, 212
Bonyhád 1, 3, 31, 33, 42
Budapest 5, 42, 55, 100, 144
Csók Galéria 29
Ernst Múzeum1, 3
Magyar Nemzeti Galéria 80, 81, 82, 84, 85, 86, 94, 184, 185, 194
Műcsarnok 15, 18, 22, 28, 35, 36, 37, 45, 50, 69, 75, 170
Várszínház Galéria 206

Châteauroux 20

Csepel 3

Debrecen 3, 160

Franciaország 200

Hajdúböszörmény 120
Hatvan 218
Hódmezővásárhely 14, 56

Jászberény 1, 11, 3, 53, 201

Kazincbarcika 3, 60, 63, 135
Kecskemét 64, 75, 129, 181
Kiskunfélegyháza 182
Kisújszállás 126, 127
Komárom 157

Mezőtúr 208
Miskolc 118, 137

Ostffyasszonyfa 138
Ózd 131

Párizs 205
Pécs 91, 92
Pusztataskony 224, 225
Siklós 174

Szeged 4, 9, 54, 121, 132, 175
Szolnok 6, 7, 8, 9, 10, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 32, 33, 38, 39, 41, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 70, 71, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 93, 94, 96, 99, 101, 102, 112, 113, 114, 115, 122, 123, 124, 128, 129, 133, 134, 140, 141, 142, 143, 146, 148, 157, 158, 160, 163, 166, 167, 168, 171, 172, 173, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 187, 188, 192, 193, 197, 198, 202, 205, 206, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223

Tapolca 203, 204
Tiszajenő 190
Tokaj 116, 117, 118, 119
Túrkeve 17, 19, 151

Velence 148, 149, 150
Vezseny 190

NAGY ISTVÁN ALKOTÁSAINAK JEGYZÉKE

Ágytorna	bronz	6 cm
Világnézet	ólom	5 cm
Bimbózó szerelem V.	ólom	6 cm
Megjöttem	bronz	7 cm
Anya gyermekkel	ólom	6 cm
A „nagy attrakció"	ólom	8 cm
Játszó gyeremeke 3 figura	ólom	5, 5,5 és 5 cm
Mosdás 3 figura	ólom	6, 4,5 és 6,5 cm
Játszó mackók 3 figura	ólom	4, 5,5 és 3 cm
Bimbózó szerelem III.	ólom	6,5 cm
Anya gyermekkel II.	ólom	7,5 cm
Anya gyermekkel III.	ólom	8,5 cm
Ülő férfi	ólom	11 cm
„Gondolkodó"	ólom	12 cm
Majomanya	ólom	17 cm
Várandós	ólom	16 cm
Elefánték	ólom	6 cm
Őskor	ólom	9 cm
Kiselefánt	ólom	8 cm
Fürdő Borcsa	ólom	8 cm
Lépő mackó	ólom	7 cm
Mosdás közben	ólom	10 cm
Tornázók	ólom	14,5 cm
Juhász	ólom	14 cm
Jó pásztor	terrakotta	24 cm
Anya gyermekkel II.	terrakotta	30 cm
Szendergő	ólom	15 cm
Halak	ólom	10 cm
Vízbenéző	ólom	16,5 cm
Napszemüveges	ólom	10,5 cm
Kavicsállat	kő	8 cm
Háztájiban	ólom	13 cm
Delfines kislány	ólom	13 cm
Gúzsba kötve	ólom	22 cm
Hátranéző	ólom	15,5 cm
Unokával	ólom	18,5 cm
Bőgő bivaly	ólom	29 cm

Átok	ólom	37 cm	
Gyümölcsszedő	ólom	37 cm	
Prométheus	terrakotta	27 cm	
Jónás a cetben	terrakotta	27 cm	
Szilajpásztorok	terrakotta	42 cm	
Női fej	terrakotta	36 cm	
Török basa	terrakotta	30 cm	
Vágtató lovas	terrakotta	18 cm	
Vakarózó kutya	terrakotta	15 cm	
Anya két fiával	terrakotta	22 cm	
Szopósék	terrakotta	10x25 cm	
Pásztorok dombormű	terrakotta	40x100 cm	
Bari	terrakotta	25 cm	
Őscsalád	terrakotta	15 cm	
Sünike	terrakotta	8,5 cm	
Alvó süni	terrakotta	5 cm	
Kubikos II.	terrakotta	23 cm	
Bölény	terrakotta	25 cm	
Elefánt	kő	23 cm	
Süni	kettős kő	15 cm	
Keselyű	terrakotta	20,5 cm	
Dagi Bori	műgyanta	17 cm	
Játszó mackók	terrakotta	30 cm	
Dörgicsei Madonna	kő	78 cm	
Jópásztor	ólom	6,5 cm	
Nemzedékek	terrakotta	38 cm	
Szolnoki Madonna	ólom	30 cm	
Anya gyermekkel VI.	terrakotta	38 cm	
Anya gyermekkel VII.	ólom	12 cm	
Apa fiával	ólom	12 cm	
Térdelő nő	kő		
Ló	kő		
Süni	kő		
Életfa – dombormű	terrakotta	42x38 cm	
Európa elrablása	ólom	17 cm	Damjanich M. t.
Bojtárgyerek	ólom	47,5 cm	Damjanich M. t.
Számadó	ólom	32 cm	Damjanich M. t.
Kubikos I.	kő	35 cm	Damjanich M. t.
Mamával	kó	32 cm	Damjanich M. t.
Tisza	ólom	23,5 cm	Damjanich M. t.
Dundi	bronz	14 cm	Damjanich M. t.

Álmos kandúr	bronz	15 cm	Damjanich M. t.
Kislány akt	bronz		MNG tul.
Kiscsikó	bronz		MNG tul.
Zsuzsa portré	bronz		MNG tul.
Nő hangszerrel	bronz		MNG tul.
Macska	bronz		MNG tul.
Számadó	terrakotta		MNG tul.
Bari	bronz		Szolnok M. Önk.
Játszó mackók	ólom		Szolnok M. Önk.
Szerelmespár	ólom		Szolnok M. Önk.
Fürdés után	ólom	26 cm	Szolnok V. Önk.
Sportoló nő	ólom	33 cm	Szolnok V. Önk.
Támaszkodó	bronz	33 cm	Szolnok V. Önk.
Mátyás	terrakotta	20 cm	Magántulajdon
Zsiráf	bronz	16 cm	Magántulajdon
Anya gyermekkel VIII.	terrakotta	17 cm	Magántulajdon
Ülő nő	ólom	28 cm	Magántulajdon
Cantáta profána – terrakotta dombormű			Magántulajdon
Hinta-palinta	ólom		
Szarvasok	terrakotta		
Nagy macska	terrakotta		

Bari

Játszó mackók

Vízbe néző

Ülő nő

Európa elrablása

TARTALOM

Előszó 5
Egy művészházaspár szépséges élete 7
Rövidítések, jelek 10
Nagy István kitüntetései, díjai 11
Önálló kiállításai 11
Kézikönyvek, lexikonok 12
Fontosabb könyvek, tanulmányok
és dolgozatok Nagy Istvánról 13
Kiállítási meghívók, katalógusok,
kritikák, tanulmányok (időrendben) 15
Névmutató 48
Földrajzi mutató 50
Nagy István alkotásainak jegyzéke 51
Képek 54